Csörsz István
Elhagyott a közérzetem

Magvető Könyvkiadó

„Kevés nemzedékről írtak és vitatkoztak annyit, mint a hetvenes évek ifjúságáról. Talán nem jól vitatkoztunk. Aki ma kapcsolódik a folyamatba, szeretné megérteni, mi történt, netán tenni akar valamit, többszörösen elrontott helyzettel találja szemben magát. Kommunikációs zárlat van a nemzedékek között. Hatalmas lakat lóg az ajtón, amelyen be szeretnénk menni, a kulcs pedig elveszett. Két megoldás kínálkozik: vagy tolvajkulcsot keresünk, vagy leverjük a lakatot. Nekem egy harmadik megoldás lenne szimpatikus, nevezetesen az, hogy előbb kedvet csináljunk az ajtó túlsó oldalán lakóknak a látogatásunkhoz. Hogy ne erkölcsi adószedőket, hanem barátokat várjanak. A bezárt ajtó csak akkor fenyegető és megalázó, ha idegeneket választ el egymástól, a barátok nevetnek rajta. Ha nem tudunk beszélgetni, majd dadogunk. De ne menjünk oda senkinek a nevében. A magunk nevében menjünk, azért, mert személy szerint mi *szeretnénk tenni valamit a patthelyzet feloldásáért.*

Csörsz István"

CSÖRSZ ISTVÁN

ELHAGYOTT A KÖZÉRZETEM

(Riportok 1982–83)

Magvető Könyvkiadó
Budapest

© Csörsz István, 1986

ELŐSZÓ

Mire is gondolhat az ember egy riportkönyv szerkesztésekor? A szerencséjére. Azokra a beszélgetésekre, amelyek nem kerültek a könyvbe. És azokra a fiatalokra, akikkel nem találkoztam, ezért nem ismerem a történetüket, a véleményüket.

Már több hónapja elhatároztam, hogy befejezem a munkát. Ennek ugyan semmi nyoma. Másfél évig bárhová mentem, magammal vittem a magnómat. Most nem viszem sehová, de rajtakaptam magam, néhány kazettát mindig úgy hagyok, hogy megtalálja a feleségem, ha hazatelefonálok.

Eredetileg felnőtteknek szántam ezt a könyvet abban a reményben, hogy talán elmond valamit arról a világról, amelyről keveset tudnak. Ma inkább azoknak ajánlom, akikről szól: ők sem ismerik egymást. Egységekre, klikkekre, szubkulturális csoportokra bomlott ez a nemzedék. Mintha visszafelé folyna egy folyó: patakokra, csermelyekre, erekre és vízcseppekre szakadt.

Egyikünknek sem nehéz megtalálni szerepét e történetben. Beszéltünk róla eleget. Kevés nemzedékről írtak és vitatkoztak annyit, mint a hetvenes évek ifjúságáról. Talán nem jól vitatkoztunk. Aki ma kapcsolódik e folyamatba, szeretné megérteni, mi történt, netán tenni akar valamit, többszörösen elrontott helyzettel találja szemben magát. Kommunikációs zárlat van a nemzedékek között. Hatalmas lakat lóg azon az ajtón, amelyen be

szeretnénk menni, a kulcs pedig elveszett. Két megoldás kínálkozik: vagy tolvajkulcsot keresünk, vagy leverjük a lakatot. Nekem egy harmadik megoldás lenne szimpatikus, nevezetesen az, hogy előbb kedvet csináljunk az ajtó túlsó oldalán lakóknak a látogatásunkhoz. Hogy ne erkölcsi adószedőket, hanem barátokat várjanak. A bezárt ajtó csak akkor fenyegető és megalázó, ha idegeneket választ el egymástól, a barátok nevetnek rajta. Ha nem tudunk beszélgetni, majd dadogunk. De ne menjünk oda senkinek a nevében. A magunk nevében menjünk, azért, mert személy szerint *mi* szeretnénk tenni valamit a patthelyzet feloldásáért.

Ilyenformán legjobb lenne elölről kezdeni mindent, színre lépésétől átgondolni e nemzedék útját. Kezdhetnénk például azzal az örökséggel, amely az előző nemzedék hagyatéka, és amely valószínűleg gyengítette utódainak biztonságérzését ahelyett, hogy megerősítette volna. A hetvenes évek ifjúsága annyit tud rólunk, amennyit leírtak. Mintha már meghaltunk volna. Mumifikálva vagyunk. Süt a nap, az ember az árnyékát keresi, és nincs.

Mindenekelőtt azt szerettem volna tudni, hogy vélekednek a fiatalok a saját nemzedékükről. Helyzetükről és lehetőségeikről. Nagyon kemény véleményeket hallottam. Keserűség, magára hagyottság és minimális küzdőszellem – ez maradt bennem leghatározottabban a beszélgetések hangulatából. Örülnék neki, ha tévednék – annak még jobban, ha sokkal többen elmondanák véleményüket e kérdésekről.

Másik tervem az volt, hogy viszonylag áttekinthető képet alakítsak ki magamnak a szubkulturális csoportokról vagy rétegekről, ahogy ők nevezik. Nyolc csoportról hallottam: a *valódi csövesek, hobók, intellektuel csöve-*

sek és hippik képezik a csövesek táborát; a *digók és popperek* a diszkó közönségét; a *punkok* az új irányzat követői; végül aki egyik csoporthoz sem tartozik, az *arany középutas*. Voltaképp egy kilencedik réteg is van, amely a csoportok között vándorol, és ruhájával együtt váltogatja a szerepét: ők a *vasárnapi csövesek, szalonpunkok* és így tovább.

Itt mindenkinek neve van. Örültem a pontos útbaigazításnak, amit munkám elején kaptam egy el nem kötelezett kislánytól, és elhatároztam, hogy élménybeszámolót írok az utazásomról. Az első benyomásom az volt, mintha nem jól állnának az útjelző táblák. Aztán rájöttem, hogy az egész felosztás használhatatlan. Nincsenek valódi csoportok. Nincsenek valódi célok. Az egyenruhák különböznek csupán. Mintha álcahálókról akartam volna térképet rajzolni. Valójában mindenki a helyét keresi, és nagyon kevesen vélik úgy, hogy meg is találták. Sokan tudomást sem vesznek a csoportokról, és megalázónak tartják, ha e különös színjáték szereplőinek tekintik őket. Valamelyik beszélgetőpartnerem még azt is kikérte magának, hogy a nemzedékéhez soroltam: Nem tehetek róla, hogy tizennyolc éves vagyok, mondta.

Az a rendszer tehát, amely szerint a könyvet tagoltam, pusztán a tájékozódást szolgálja. Vagy hiedelem. Így beszélik. A könyv bármelyik szereplője hivatkozhat arra, hogy rá nem vonatkozik. Egyetértek.

Szerettem volna elkerülni a túlzott általánosítást. Egyetlen riportalanyomról sem gondolom, hogy egész nemzedéke nevében beszélt volna, így az a kép, amit az olvasó kialakíthat magának, hiányos mozaikképhez lesz hasonló. Ha nem sajnálják a fáradságot a kiegészítéséhez, elértem a célomat. Hozzá kell azonban tennem, hogy

a riportok gyűjtése és a könyv megjelenése között hosszú idő telt el. Ha négy év múlva kezdi keresni a homokban talált lábnyom gazdáját, Robinson Crusoe-val is megeshetett volna, hogy nem talál senkit – vagy pedig, ami kellemetlenebb lett volna, őt találják meg a bennszülöttek.

Minden jel arra mutat, hogy az elkövetkező évek eseményei jelentősebbek lesznek a hetvenes évek eseményeinél, különösen ami az ifjúság nemzedéki törekvéseit illeti. A tegnap tapasztalatai talán segítenek majd abban, hogy jobban megértsük a jövő eseményeit.

András

Tizenöt évvel ezelőtt, egy nyári délután a fonyódi vízmosáson ugráltunk lefelé, telekszomszédunk kisfia meg én. András a hátamon lógott, és minden ugrásnál nyekkent egyet. Azért vittem magammal, hogy megmutassam neki a rókalyukat, és átruházzam rá a mi generációnk jogát a lyukhoz, meg mindent, ami vele járt.

Végigmásztunk a földpadkán, a löszfalak tövében. A partifecskék majd kiverték a szemünket, cserregésük visszhangzott a csendben. Jobbra, az alsó műút felé sárga homok folyt a fák között, a fák gyökerein horpadt fazekak és mindenféle szemét lógott, amit a nyaralók dobáltak le a sétányról.

A barlang akkor már csak fél méter magas volt, finom, hűvös homok borította az alját. Felkattintottam a zseblámpámat, András előrekúszott, édeskés kölyökszagot húzva maga után a nehéz homokszagban. A nyílás egyre szűkebb lett, én elakadtam, ő csak mászott. Néhány perc múlva megjelent a lámpafényben, haja csupa pókháló. Valami kutyacsontot szorongatott a kezében.

– Az enyém lehet? – kérdezte.

– Te találtad – mondtam, és kezdtem visszamászni, hátrafelé, mint a rák.

Mi jártunk ki a telekre, és anyám húgának a családja. Náluk volt négy gyerek, Attila a legidősebb. Nálunk kettő, a húgom és én. A hat gyerek ilyen falkában járt, persze a lányokkal nem tudtunk mit kezdeni, Attila öccse is kicsi volt még. Ezektől mi mindig menekültünk. Leültettük őket, itt várjatok, és otthagytuk őket a francba.

Nagy vadászok voltunk. Mokasszinban jártunk, mint az indiánok. Tutajt csináltunk. Láttuk azt a filmet a Rá expedícióról, úgyhogy teljesen profik voltunk a tutajépítésben. Ami fát találtunk a parton, mind összekötöttük. Amikor aztán felmásztunk rá, szétment alattunk az egész Nem zavart bennünket, újra megcsináltuk.

Egyszer láttunk egy grafikust a kikötőben, aki lerajzolta az embereket, és tíz forintért árulta a képeket. Hát ezt mi is megcsináljuk, nagy üzlet lesz. Mi öt forintért adjuk. Először lerajzoltuk a családot, és mindenkitől behajtottuk az öt forintot. Aztán kimentünk a sétányra, jött egy párocska, persze a manus megbízott minket. Ebből a pénzből vettünk rajzlapot meg festéket, és elkezdtünk festeni. Tájképeket, mindent. Attila nyíllal állt nekem aktot, mindenki ki volt akadva rajta. Mondtuk, hogy a művészek aktképeket szoktak csinálni. Mindenhová magunkkal hurcoltuk ezeket a cuccokat. Rengeteg tudományos hülyeséget olvastunk akkor, Universumot és hasonlókat Csigát gyűjtöttünk a barlangokban, Pannontengeri cuccokat, de tényleg azok voltak. Letisztogattuk őket, rendezgettük, és elhatároztuk, hogy ebből az egészből kiállítást rendezünk. A nagypapa szőlőkaróival körbecövekeltük a cseresznyefát, a cövekekre felszögeltük a képeket, és egy deszkán voltak a Pannon-tenger maradványai. Plakátot írtunk, hogy EXHIBITION meg AUSSTELLUNG, öt forint. Arra jöttek a németek, be-

tértek, aztán már kénytelenek voltak végignézni. Jött a pénz, sajnos két hét múlva elázott az egész.

Akkor ősszel költöztünk Óbudára, ahol mindjárt egy nagy figura lettem, ugyanis elkezdtem mindenkit körbeverni. Másodikos voltam, de még a negyedikesek is tartottak tőlem. Nagy méregzsák voltam állítólag. Megszerveztem egy bandát az osztályból, ez lett a Párduc őrs. Én voltam a Párduc, és mindenki állatneveket kapott. Későbbi barátom, a Laci volt az egyetlen közkatona, mint a Nemecsek. Ő volt az, aki végig kitartott mellettem. Nagy ellenségünk volt a Gyula, aki egy másik bandát szervezett a lakótelepen. Megverték egypárszor az embereimet. Hát ezt persze nem hagyhattam, hadüzenetet küldözgettünk egymásnak. A harc az úgy nézett ki, hogy elindultunk. Igen ám, csak mi voltunk nyolcan másodikosok, a Gyula pedig megjelent ötven negyedikessel. Az embereim elfutottak, nem is vettem észre, mentem előre, mint a nagy hadvezér, bele az ellenség közepébe. Gyula se volt rest, rám küldte a legerősebb gyereket. Kékre-zöldre vert.

Egyszer aztán szembetalálkoztunk. Egy órán keresztül csak néztük egymást, aztán elkezdtünk dumálni. Kiderült, hogy nála van a naplónk, mert az egyik gyerek neki adta. Mindenki áruló volt a Párduc őrsben, egyedül a Laci nem. Na, aztán összehaverkodtam a Gyulával, mert rájöttünk, hogy a nagy közös ellenség a Cegaj. A téglagyáriak. Ezek iszonyú körülmények között laktak, ilyen putrikban, és eléggé agresszív gyerekek voltak. Nem engedtek le a focipályára, mindenkit összevertek. Hadüzenet a Cegajnak. Felszereltük magunkat kaviccsal – csakhogy a cegajiak meg fél téglákkal jöttek, úgyhogy sehol se voltunk.

Gyulával aztán sok közös élményünk volt, együtt kezdtünk el piálni. A pincéjükben dumálgattunk, és ott volt egy demizson bor. Kipróbáltuk. Ittuk a bort, és barackot ettünk hozzá. Eltámolyogtunk egy házhoz, leültünk az ablak elé, és kurjongattunk. Bentről: azonnal tűnjünk el onnan! Erre a Gyula odahányt, végül egy lavór vízzel nyakon öntöttek bennünket. Elmentünk vacsorázni a vendéglőbe. Én úgy ettem, hogy majdnem lenyeltem a villát, azt se tudtam, hová dugom. Nagyon jó érzés volt, hogy végre tele a gyomrom, és akkor bumm, ki a kőre! Így bámultam, hogy mi van. Valahogy hazaértem tizenegy óra körül. Megfogtam az ajtófélfát, látom a fatert, szervusz, és eltűntem a szobámban. De jó bor volt, másnap nem is éreztük a hatását.

Attiláék Pócson laktak, de egy suliba jártunk nyolcadikig, mert ők aztán elköltöztek, és Attila más gimnáziumba ment. Az utolsó évet megünnepeltük, elhatároztuk, hogy csinálunk egy sulifilmet. Emlékül. Tanárokról, a srácokról. Attila kapott egy gépet. Megcsináltuk a filmet, ilyen Vaillant-humorral fűszerezve. Én rendeztem, és ha nem jött össze valami, akkor rögtönöztem a helyszínen, mint a Chaplin, szóval elkészült a film, aminek óriási sikere volt, hatszor-hétszer levetítettük, a vállukon vittek ki a srácok, szóval megvolt a becsületem, és hát közben is csináltam mindent, rajzoltam, a rajztanárom nagyon tehetségesnek tartott. Jobban rajzoltam, mint most, állítom. Meg a dumák, mindent elmeséltem, ami megtörtént. Azt is, ami nem történt meg. Volt egy macskánk, Jankónak hívták, és órákig tudtam mesélni róla, hogy az milyen okos dög, és hogy csináltunk egy háromárbocos hajót a Balatonon, ágyúkat is öntöttünk hozzá rézből, ilyen dumák, és a hajónak a macska volt a kapitánya.

Elhitték, de te is elhitted volna, ahogy akkor meséltem. Könnyű volt ott vezérré válni, nem volt más vezető egyéniség a társaságban. Arra feltétlenül vágytam, hogy én legyek a középpontban. Ma se tudom elviselni, ha nem figyelnek oda rám.

Nyáron aztán nagy fotósok lettünk Attilával. Ehhez persze pénz is kellett. Elmentünk dolgozni a pócsi tehenészetbe, ahol Attila apja volt a főnök. Nagyon szigorúan bánt velünk, keményen dolgoztunk. Fűrészport raktunk le a teherautókról, tereltük a teheneket, takarítottuk az istállót. Volt egy kedvenc üszőm, az mindig lenyalta rólam a ruhát. Takarítok, odajön hízelegni, lökdösött. Nézek hátra, jön ám a bika, tumturumtum! Féltékeny volt rám. Lapátot, mindent elhánytam, futás, és üvöltöttem, hogy Attila, segíts! Ez a hülye üsző meg nem tudta mire vélni a kiabálást, rohant velem. Már majdnem utolért, amikor Attila pofon öntötte egy vödör vízzel. Berohant egy kalodába, és beszorult a feje, nem tudtuk kiszedni. Én ütöttem a fejét, Attila húzta a farkát, és mindez a térdig érő szarban. Ahogy rugdalózott, Attila egy merő szar lett, így csöpögött róla a lé, csak a szeme látszott. Iszonyú jó balhék voltak. Utána aztán ki a Balatonra, fotóztunk, filmeztünk, csavarogtunk, állati jó volt. Ezek voltak a legszebb éveim.

Na, jött a gimnázium, Attila már nem volt velem. A nagyfiúból kisfiú lett. Ugye, hol voltam én, a kis elsős a negyedikesek között? Azért is azzal kezdtem, hogy csináltunk egy újabb filmet, ami nagyjából olyan volt, mint az első. Ez is nagyon tetszett mindenkinek, engem kicsit megismertek, ugye, én voltam, aki filmezett, aki összevágta, levetítette, zenét keresett hozzá, mert ebben már zene is volt, meg a nagy dumák!... Koromsötétben

kezdtük a vetítést, a sötétbe így belevakuztunk, állati pofák, nagy röhögés, szép siker volt, és amellett egy állati jó kollektív munka is, ami összehozta az osztályt. Mert az siralmas volt az elején. Nekem ez a film már nem tetszett annyira. Komolyabbat szerettem volna. De arra jó volt, hogy elindított egy csomó dolgot akkor. Egyre jobban érdekelt a zene is. Mit tegyünk a film alá? Így kezdődött. Magnóm már negyedikes koromban volt, egy ócska Mambó, letörtek a kezelőszervei, korcsolyakulccsal kellett mozgatni. Iszonyú hangja volt, de akkor még az is menőnek számított. Ment a Zeppelin meg a Beatles. Kiraktam a magnót az ablakba, egy és fél watt, de az aztán üvöltött rendesen! A szomszédok őrjöngtek, de lenn a téren táncoltak rá, marha jó volt.

Így ment egész nyolcadikig. A Zeppelin volt az első nagy élmény, aztán megjelent a Pink Floyd, az Uriah Heep. Rádióban ilyesmit nem lehetett hallani. Nem is tudom, hol szereztük a felvételeket. Mindig nagy fiúkkal haverkodtam, biztos tőlük. Aztán vettem egy ZK magnót, szalagokkal együtt. Jött a Kraftwerk, az első elektronikus effektusok. Teljesen új volt akkor, egybefüggő zene, ami megindította az agyamat. A suli akkor kapott egy lemezjátszót, új hangszedő volt rajta, jól szólt. El voltunk ájulva tőle. Felvettük magnóra, apám nagy íróasztalára felszereltünk egy csomó hangszórót, rezgett, mint a rosseb. Akkor volt az első nagy banzáj itt nálunk.

Tamást úgy ismertem meg, hogy a Gyulát megvágták oroszból, és hozzá járt korrepetálni. Tamás tolókocsis srác volt, úgy mesélte, hogy fejest ugrott egy félméteres vízbe, Afrikában, és eltörte a gerincét. Mesélte, hogy helikopterek vitték ide-oda, mert fejes volt a faterja, nagykövet. Jó nyugati újságjai, cuccai voltak, és a Gyula

eléggé hajtott ezekre. Meg hát mesélt sztorikat, fotói voltak, ilyen apró dolgok, és főleg jó zenéket lehetett nála hallani, viszonylag jó minőségben. Nála hallottam először Klaus Schulze *Mirage* című lemezét. Ez nagyon megtetszett, mert igazi filmzene. Megvettem, és azóta gyűjtöm a lemezt. Most már odáig fajult a dolog, hogy minden pénzemet erre költöm.

Gyuláék akkor építkeztek, még csak aljzatbeton volt, meg áram a házban. Felvittük a magnót, szólt a zene, és táncoltunk. Mindennél fontosabb volt a tánc. Bármilyen bulin megjelentünk, nem maradt ember a környezetünkben, lekönyököltük a porondról. Nagy sikerek voltak. Elkezdtem táncolni egy kis csaj körül, körbe, mint kakas a tyúk körül, ő persze nagyon örült nekem. Aztán amikor jött a lassú szám, otthagytam a fenébe, szevasz, kész. Ez volt az utolsó jó nyár, akkor voltam sörös Bogláron Elmegyek az első nap, mondták, hogy ezzel leszel, meg azzal. Rám nézett a két manus, beszálltak a kocsiba, és dzzzz, elmentek. Futok utánuk, ordítok... otthagytak Aztán valaki csak magához vett. Nagydarab manus lett a főnököm, két foga volt elöl, több semmi, az három tele ládát elvitt egyszerre. Én is fogom a három ládát, mondom, ha belepusztulok is, elviszem, így kacsáztak a lábaim. Kiröhögött, de aztán megszeretett. Ez már olyan felnőttmeló volt. Hát, ugye, a sörösök... Megyünk az úton, tegyem alád, kisanyám, meg ilyen dumák. Hú, de beléd kölykeznék! A főnök benn ült a bodegában, de úgy röhögött, hogy a Zil teteje így rezonált, én hátulról hallottam a platón. Nagy urak voltak. Óriási kajaadagokat adtak minden boltban. Ha nem volt kaja, nem vittünk sört. Mindig hülyének néztek, mert én csak sört ittam. Hogy ihat sört az, aki sörös?... Mindenki fröccsöt ivott

Én a sört szerettem. Iszonyú nehéz meló volt különben. Négykor keltem, és volt, amikor este hatig dolgoztunk. Leültem és elaludtam. Pohárral a kezemben elaludtam. A buszon. A vonat lépcsőjén, mindenhol. Hazavittem pár üveg sört, akkor volt a jó átlagom a napi tizenkét korsó. Simán. Egy hónap munka után járt ötven liter fejtett sör. Hazavittük Attilával, befeküdtünk a vízbe, könyököltünk, és ittuk a sört. Még pisálni se kellett odébb mászni.

Ezen a nyáron terveztük meg a harmadik filmet, az a címe, hogy *X. Ÿ. egy napja*. Komolyan nekiálltam, elég jó volt az elképzelés. Az X. Y. egy balfácán, új barátom, Iván játszotta a főszerepet. Katonatiszt a faterja, nagy vadász. Fene tudja, mindennek el lehet képzelni, csak katonának nem. Olyan kis köpcös, jókedvű pali, állandóan vadászik, és állati jól tud főzni. Egyszer meghívott minket nyúlpörköltre, hát olyan jót még nem ettem. Azzal együtt az Iván nagyon majrézott tőle, de volt is miért, mert elég linken fogta fel a sulit, velem együtt. Mindegy, ő is kicsit balfácán, illett neki a szerep, és egy hülye napról szól ez a film. Marha precízen előkészítettem. Ez a film aztán egész más lett. Egy csomó rohadt dolgot belevittünk. Azon a nyáron halt meg Attila édesapja infarktusban. Azt hiszem, tizenkettőkor jött a telefon, én egyből elrohantam hazulról. Nagyon szerettem az öreget, és kurvára elkeseredtem. Annyi szemét ember él, és pont ő hal meg. Nem bírtam magammal, felhívtam a Gyulát, ő is nagyon megdöbbent. Ami kocsma létezett, azt végigjártuk. Este kilenc körül betértünk a Kicsibe. Ott volt két csaj. Velük volt az egyiknek a fiúja is, aki azért törte el a kezét, mert segített a lánynak felszállni a HÉV-re vagy hová. Szóval miatta törte össze magát.

Kimegy a vécére, mondom a lányoknak, gyertek velünk, mert mi gyászolunk. Milyen szemetek vagytok! Azok vagyunk, de gyertek velünk. Eljöttek. A buszból még láttuk a srácot, ahogy a fehér kötésével rohangált az Árpád híd alatt, és kereste a csajokat. De rohadtul letörtem aztán. Otthon is olyan linken mentek a dolgok. Minden keservemet beleöltem a filmbe. Iván se volt a legjobb formában, megvágták éppen két tantárgyból, alig mert hazamenni. A film végén a srác lefekszik a HÉV-vágányra, hogy öngyilkos lesz, de még ez sem sikerül neki, mert a másik vágányon megy el a szerelvény. Szóval lerohadt hangulata volt ennek a filmnek. Ilyen volt a gyomrom, amikor bemutattuk, isten bizony azt hittem, hogy megbukom vele. Nem buktam meg. Nem volt olyan kitörő siker, mint a másik kettő, nem vittek a vállukon ki, csendben kimentek. Ez olyan siker volt, amikor érzed, hogy mély a dolog. Nem hittem, hogy így hat az emberekre, és hatott. Úgy érzem, sok mindent elmondott annak a társaságnak akkor ott. Az igazgató is gratulált. Muszáj volt neki, pedig utált engem rendesen. Volt egy-két balhém. Úgy kezdődött, hogy mindig szidtak minket, milyen siralom völgye ez az osztály, egy kép nincs a falon, semmi. Tényleg nem volt. A társaság is gyenge volt, semmi összetartás. Na, aztán mi kézbe vettük a dolgot a Lacival meg az Ivánnal. Bevittünk egy nagy papírt, zsírkrétát, és elhatároztuk, hogy mindenki rajzol rá valamit. Iszonyú ronda lett, de azért felraktuk a falra. Az egyik srác festett két képet, börtönablak volt rajtuk, kívülről szűrődött be a fény. A másikon már el voltak reszelve a rácsok. Ezeket szögeltük magasabbra, és lejjebb volt ez az otromba tabló. De hát nekünk tetszett. Volt egy házirendünk is meg egy behajtani tilos

tábla az ajtón, szóval kidekoráltuk az osztályt rendesen. Forrt a hangulat, olyan jó volt! Megmozdult végre valami abban a langyos társaságban. Bejön az osztályfőnök, egy aggszűz, hát az teljesen kiakadt, hogy ez esztétikailag milyen romboló hatású, meg ilyen dumák. Vitatkoztunk, hogy nekünk igenis tetszik. Mindegy, milyen ronda, de mi csináltuk. Szedjük le azonnal! Nem szedtük le. Mi voltunk az Ivánnal a vezérek, és körénk csoportosultak a többiek. Bejön az igazgató a másik szünetben... leszaggatta a képeket. Én semmit nem csináltam, csak néztem őt. De nagyon ideges voltam. Ő meg, ahogy tépte a képeket, látta, hogy nézem. Elkezdett velem üvölteni, hogy mit nézel, itt én parancsolok, így belehergelte magát. Hát ezt kellett volna filmre venni, ezt a jelenetet, az szuper lett volna! Te kis szaros, ilyen dumák, és közben egy ekkora ember, nekem állig ért. Ilyen seggdugó. Ő még nem ütött meg gyereket, de mindjárt lekever egy akkorát, hogy orromon-számon ömlik a vér. Csak erre vártam, mondom, úgy beteszem a szekrénybe, hogy ihaj! Néma voltam, de a srácok mesélték, hogy már füstöltem.

Ez volt az első összetűzésünk, de hát a film után azért ő is gratulált. Vetítés után lementünk egypár sráccal a Kicsibe, sörözgettünk, beszélgettünk, fel voltunk dobva. A franc megy be holnap a suliba. Hozok én nektek igazolást, mondja a Gyula. Nem is gondolkoztunk sokat, lógtunk három napot. Én még addig nem hiányoztam egyaltalán. Ivánnak már volt egypár lógása, Gyulát pedig már az előző évben meghúzták oroszból, és kimaradt a suliból, akkor éppen újságkihordó volt. Lényeg az, hogy végigdumáltuk ezt a három napot. Sorra vettünk mindent, ami nem tetszett. Ugye, mi alakítja ki az ember egyéniségét? Amit magával hozott, az nem nagyon.

A környezet! Ez a szar, ami itt van. A lakótelep. És a röhej az, hogy apám tervezte ezt a lakótelepet. Persze nem ilyenre. Annyit harcolt ezért, hogy már nem is beszél róla. Próbálták a színezést, aztán azt, hogy többféle házgyári elemet hozzanak össze, és úgy tervezték, hogy mivel tízemeletes épületek lesznek, nagyobb tereket hagynak a házak között. Nyavalyát, legyen tízemeletes, de sűrűbben. El lett szúrva az egész. Nem is az a baj, hogy tízemeletes a ház. Én már úgy nézek ki az ablakon, mintha egy szakadékba néznék. Elképzelem magamnak, hogy ez a Grand Canyon. De eltűnt az élettér. Elveszett a Duna-part is. Volt a hegy, az én nagy szerelmem. Hát nézd meg, szalagházakat húztak előtte végig, a mostani srácok már fel se találnak a hegyre. Nagyon szerettem felmenni. Frankón beszélő viszonyban voltam a fákkal. Mindig ott lógtunk a srácokkal. Most meg olyan távoli világ, mintha egy festményt nézegetnék.

Akkor a kocsma. Emlékszem, amikor a Kicsiben még három asztal volt a kerthelyiségben, és egy korsó sör mellett elüldögéltél egész délután. Fél év múlva tömegnyomor lett, egy igazi köpködő. Én a kocsmában nem azt látom, hogy leissza magát az ember. De hol lehet még találkozni, összegyűlni, beszélgetni? Ebben a lakásban? Három ember már nem fér be. Rágyújtasz, akkor már fulladozol. Azt mondjuk, hogy nem ismerjük egymást, hát mire föl ismernénk, nem tudunk átmenni a szomszédba! Most vettek bútort a faterék, és akkora egy fotel, mint az egész szoba. Néztük, és csak röhögtünk. Anyámék is a telken élnek. Felmennek és kapálgatnak. Az öregem valamikor hitt ebben az egészben, az urbanizációban, csak hát nem látták előre, hogy ilyen lesz. Egy kis faluban született. Volt valami tehetségkutató akármi, és

felfedezték. Építész akart lenni, de rajzolt, festett, minden szarral foglalkozott. Éppen olyan hülye volt, mint én. Az építészet volt neki az, ami mindent magába foglalt, és hitt abban, hogy milyen jó lesz. Most már nem merem ezt szóba hozni, mert látom, mi van. Halálra melózza magát, pedig abszolút nincs semmi remény arra, hogy valami más legyen.

Az Ifjúsági Házban, ugye, vannak szakkörök. Jártam én is a fotószakkörbe, csupa vén szivar közé. Olyan ellenséges hangulatot éreztem, pedig jó fotók is voltak ott. Mondjuk, az én világomtól messze estek. Ott is hagytam. Aztán voltam a képzőművész körben, ez jobban sikerült, de akkor meg én csajoztam, elszúrtam az időmet. És az a tömeg! Három sorban ültünk egymás mögött. Egyszerűen iszonyom van már a tömegtől. Pedig nagyon jól indult, láttak bennem valamit, és szerettem is rajzolni.

Na, ezekről a dolgokról dumáltunk három napig egyfolytában. Úgy gondoltuk, hogy diákokból kéne alakítani egy önálló kis közösséget. Elneveztük Falanksznak. Külön laknánk, szóval kialakítanánk egy igazi kis közösséget, és abban a házban mindenkinek lenne egy kis önálló lyuka, ahová félrevonulhatna, ha akar. Ha én három napig nem akarok találkozni senkivel, akkor bemegyek oda, és három napig nem jövök elő. De amellett lenne zeneszoba is, tízen meg tudnánk venni egy jó magnót, amit én egyedül soha nem tudok. Lemezeket, mit tudom én. És lenne egy nagy közös szoba, ahol dumálni lehet, ha akarjuk, akkor ötvenen! Ha írni akarsz, írsz, ha hülyülni akarsz, hülyülsz. Itthon ezt nem lehet megcsinálni. Nem tudok egy szobát berendezni akváriumszobának, meg növényekkel telerakni, viszont ezt négy-öt pár

meg tudná csinálni. És mindent mi faragnánk, még az evőeszközöket is, szóval mindenkinek köze lenne az egészhez. Együtt kajálnánk. Például a mi családunkban teljesen hiányzik az, hogy közösen eszünk. Általában mindenki megeszi a magáét, szóval nincs az, hogy közösen szürcsölünk, és beszélgetünk netán a két fogás között. Mindenki rohan, siet... Fene tudja... Nincs időnk egymásra.

Én hét évvel idősebb vagyok a húgomnál, az Évánál. Ugye, az első időkben, amikor három-négy éves volt, fiúsítottuk, fakardoztunk. Majdnem kiszúrtam a szemét. Ügyetlen volt, nem lehetett vele játszani. Éva, húzz be egyet! Behúzott, én elestem, azt élvezte. Régen volt. Azóta teljesen eltávolodtunk egymástól. Nincs kapcsolat köztünk semmi. Szevasz, ennyi. Tényleg félelmetes, hogy a fenébe lehet ez... Jó, az én hibám is. Alig voltam otthon. Anyámékkal is alig találkoztam. Teljesen megszűnt a kapcsolat, és amikor már találkoztunk... nem alakult ki újra. A húgom is annyira megváltozott. Egy mosogatást nem lehet rábízni. Már én is sokszor rákényszerülök a nevelő szerepére, és ez olyan ciki! Tizenöt éves, gimnazista, de ő se tud beleilleszkedni ebbe az egészbe. El van szúrva a nevelése rendesen, mert... hát én is hozzájárultam sokban, de mondjuk nálam úgy-ahogy bevált az, hogy szabadon engedtek. Sőt én voltam az, aki állandóan követelte, hogy minél kevésbé figyeljenek rám. Elég nehezen tudtam ezt kiharcolni apáméknál. Ennyire nem engedtek volna szabadon. Tehát én is benne vagyok erősen. A végén teljesen szabadon engedtek. Olyan nagyot nem is csalódtak bennem. Viszont az a baj, hogy az Évához már egyből így álltak hozzá, pedig ő igényelte volna, hogy többet foglalkozzanak vele. Magára lett

hagyva. Én valahol a példaképe voltam. Most már nem vagyok. Összevesztünk egypárszor. Hát menjen le azért bevásárolni. Mindig az én fülemet rágta ezért anyám. Éva azzal érvel, hogy tanulni kell. Most nyelvet tanul, de nem tudok ám semmit róla, csak amit úgy üvöltenek anyámmal. Hazajövök, ki vannak készülve mind a ketten, az Éva üvölt, az a hülye, az a tanárnő, anyám: de igenis próbáld meg, én meg bezárkózom a szobámba, és felrakom az *Autobahn*-t olyan hangerővel, ahogy csak lehet, hogy a hangfalak majdnem elrepülnek. De még az sem elég.

Nem is tudom, hogy mi a bajom. Úgy szétbomlott már ez a család... Hülyeség most erről beszélni, mert teljesen elkenődött hangulatban vagyok, és egész másokat mondok, mintha jó hangulatom lenne. Valamit csinálni kéne. Akkor ismertem fel, hogy milyen hülye vagyok, amikor meghalt Attila apja, és tényleg nem beszélgettünk vele semmit. Marha nagy veszteség volt. Olyan lehetőséget szalasztott el az ember... Kurvára fájt.

Szóval a mostani családok szerepét átvenné ez a falanksz. Nem látok más kiutat. Mindenkinek szabad választása lenne, hogy visszamegy, ha nem tetszik neki. Vagy alakít egy másik falankszot.

Na, eltelt három nap, és kiderült, hogy a Gyula nem tud igazolást szerezni. Mindig tele volt igazolással, most semmi. Nagyon ciki volt. Behívott az igazgató minket. Bemegyünk, leültet egy marha kényelmes fotelba, így belesüppedsz, üljetek le. Megbántátok, hogy elmentetek? Nem! Mert igenis nagyon jó és hasznos volt! És akkor elmeséltük, hogy mi mindenről beszélgettünk. Naivak voltunk, mert tényleg szívből elmeséltük, hogy mennyire szar minden. Elmeséltük ennek a buzinak. Erre ő: Hát ezt

nagyon rosszul látjátok, és elkezdte ezeket a nyálas dumákat, hogy először tudatilag kell megnevelni az embert. Mert hát például ott van a fiam, az már mindent elért. Egyszer volt csak tiszteletlen velem szemben, azt mondta, hogy mi van, apafej, de akkora pofont kapott, hogy összeesett. És jó gyerek lett, mindene megvan, lakása, családja, autója, kecskéje. Képzeld, ezt így előadja! Néztünk rá.

Na, behívatták a szülőket, a muter sírt... Hát nekem mindenféle igazgatói intőket, rovókat, amit lehetett, beírtak, rendbontó magatartásért és huszonkét igazolatlan óráért. Az Ivánt kirúgták, mert neki harminc óra lógása volt. Előbb egy link helyre ment melózni, most kazánfűtő

Apámék mondták, hogy maradjak ott az iskolában. Mondtam, hogy nem maradok. Jött a nyár, de az se volt jó. Eltűntek már azok a gyerekdolgok, amik jók voltak. Építkeztünk Fenyvesen. Két hét jó volt, levittük a magnót, és végig zenéltünk. Itt kaptam rá nagyon a zenére. Ősszel átiratkoztam egy másik gimibe a Belvárosban A filmezés ott teljesen halott dolog volt. Egy halott társaságban. Úgy nézett ki, hogy bemész az osztályba, és akkor lányok, lányok két padsorban. Harmadikban fiúk. Mondjuk, az előző gimiben is több lány volt, de ha kellett, elvertük őket. Jó, hogy a biológiában le van írva, hogy a lányok előbb érnek, de mi voltunk az erősebbek. Nem volt ilyen probléma. De ott!... Jézus Máriám! Ilyen nyámnyila srácok... Nem is csodálkozom, hogy semmibe vették őket a lányok, ezek a belvárosi kis libák, tudod, ahogy mesélik a kis szerelmi élményeiket egymásnak... Nagyon ciki volt. Osztályközösség semmi, klikkek voltak, hármas-négyes csoportokban beszélgettek, és mindenki rossz szemmel nézett a másikra. Csendben voltam,

figyeltem, mi van. Semmi nem volt. Egyedül a kis Violával jöttem össze, ez egy igazi belvárosi csaj. Annyiszor átvágott!... Volt egy fiúja, valami bokszoló gyerek, az úgy futott utána, mint egy pincsikutya. De mindig lerázta, és az a hülye bevett mindent. Én is, ez volt benne a szörnyű! Mindig palira vett. Jól van, menj a fenébe, el van intézve. De másnap odajött, hízelgett, és el tudta velem felejtetni mindazt, ami történt. Ezt megcsinálta háromszor. Jó, először én vertem át, elhívtam egy bulira, jött is. Csak hát én, ugye, mit csinálok, ha egy csajjal eljövök? Egyből bemutatom a haveroknak. Gyertek, izé... Hát egy kicsit letört a csaj. Lehet, hogy bosszúból, vagy tényleg megtetszett neki a Gyula... Felmentünk a Gyulához bulizni, és úgy viselkedett, hogy teljesen elképesztő, amire abszolút nem lehet számítani. Karmolt, minden, vicsorgott, akár egy rossz macska. Ivott is már, nem türtőztette magát, és ráragadt a Gyulára. Jól van, el van intézve, én magamban be is fejeztem a dolgot, erre odajön másnap, hogy így meg úgy. Mondom, mi van, hát nem a Gyula tetszik neked? Jaj, hát nem. Szóval úgy le tudott venni a lábamról, hogy az nem igaz. A Gyula viszont menekült előle. Neki is ciki volt, tudod, házinyúlra nem lövünk, ezt betartottuk egymás között.

A második eset volt a csúcs, amikor szintén meggyőzött engem, hogy nem úgy volt. Odamegyek hozzá egyik nap, mondom, azt mesélted, hogy van egy szőke barátnőd, a Bea. A Lacira gondoltam, az szereti a szőkéket. Helyes csaj? Persze, nagyon! Oké, mondom, hívd el őt is, nagy bulit csapunk. A Gyula meg a Laci már felmentek a telekre, és befűtöttek. Mi, ugye, az Ivánnal várunk rájuk a kégliben, egyszer csak megjelenik a két csaj, és az a Bea egy óriási drabális nő volt! Belöki az ajtót, én az

ajtó mögött elkenődök a falon. Összenéztünk az Ivánnal, röhögtünk. Ja, te vagy a Bea? Mondanom sem kell, hogy olyan barna volt, mint én. Már előre röhögtünk a Lacin. Megyünk a telekre, a két csaj elöl, mi meg hátul az Ivánnal, de majdnem zokogtunk a röhögéstől. Két méter széles csaj volt, ilyet még nem láttam. Alig fért be az ajtón. A Laci a fal mellett állt, és ahogy meglátott bennünket, így lecsúszott a fal mellett. A Gyula kezéből kiesett a kés. Jó, persze, gyertek be... Na, ráadásul nem is tetszett a Beának a Laci. Hát az csúcs volt! Az én szerelmem pedig még a kezét sem engedte megfogni. Na, akkor aztán kidobtam.

És a gimnázium... Érdekes, itt általában jóban voltam a tanárokkal, egyedül a magyartanárral nem. Egy nő volt. Első órán felszólít: András!... Én voltam az egyetlen új ember. Ő meg új tanár. Készültél? Nem, de azért tudok beszélni. Elkezdtem, ülj le, egyes. De még jót se mondhattam, meg rosszat se. Megdöbbentem. Másodszor: Készültél? Mondom, megpróbálom. Ugyanaz. Harmadszorra már olyan gügyögés lett belőle, hogy az nem igaz. Olyan gátlás alakult ki bennem, és nemcsak magyaróra, mindenre. Nagyon erős nyomot hagyott bennem. Azt éreztem, hogy még annyira se becsülnek, hogy végighallgassanak. Teljesen megalázó helyzet volt. Negyvenéves csaj volt, egy igazi entellektüel, ez az elemző típus. Ő szereti az eredeti gondolatokat. Tehát ha elmesélted a könyvet, ami oda volt írva, akkor nagyon frankó voltál. Hát a lányok nagyon okosan ezt csinálták. Ötös. Nagyon jó és eredeti. Íratott egy dolgozatot Csehovnak a figuráiról. Ez volt a téma. Elemezni kellett, én meg úgy elemeztem, hogy beleéltem magam, és a mai emberekre áttérve leírtam ezt a nagy szürkeséget, ami van. Beleadtam apait,

anyait, szürrealista volt egy kicsit... Nem egyest kaptam rá, hanem kettest. De olyan szöveggel, hogy mit képzelek, ki vagyok én? Szóval ahogy valami véleménnyel került szembe, lecikizte. Mert a régi magyartanáromnál mindig ezt csináltuk. Hát arra való az irodalom, hogy beszéljük meg, ami tetszik az embernek, nem arra, hogy megtanuld, hány aranyfoga volt az Arany Jánosnak, ki a francot érdekel ez? Ha volt egy fogalmazás, azzal még itthon is törődtem, mert érdekelt. Leírtam az élményeimet, és bárhová nyúltam, élményekkel voltam körülvéve. Tehát volt miről írni.

Na, az utolsó dolgozatnál elhatároztam, hogy könyvet írok. Képzeld, két óra volt a dolgozatra, és elkezdtem írni, hogy elmegyünk Brazíliába, és ott mik fognak történni. Persze a hajóút feléhez sem értem, amikor vége volt az órának. Akkora letolást kaptam, hogy az nem igaz. Így ez is megszűnt, sajnos.

Az öreg kémiatanárommal jóban voltam, ő várta is, hogy csinálok valamit. A fizikatanárnő tetszett nekem, olyan édes kis gömbölyű csaj volt. Akivel meg igazán jóban lehettem volna, a történelem-tanárnő volt, de pont az volt a ciki, hogy ő protezsált engem oda, és kerültem, mint a tüzet. Nagyon szerettem, de olyan rossz érzés volt, mert akkor éreztem először, hogy értem el kellett járni egyaltalán...

A magyartanárommal még ma se vagyok tisztában. Azt se tudom, hogy egyáltalán nem csípett-e. Szerintem meg akart nevelni, hogy tanuljak, ilyen hülye elvei lehettek Nem tudok mást elképzelni. Állati dühös voltam magamra, hogy ilyen könnyen kikészített. A sikerek is megszűntek azzal, hogy nem tudtam beszélni, mert azért sokat számít, ha jól dumál az ember. Olyan furcsa volt...

és tudod, amikor kezd már nyomasztóvá válni az egész, hogy milyen hülye vagy... Amit a biológia tagozaton tanultam az előző gimiben, abból hatszor megélhettem volna, pluszként érdekelt is. Sokkal többet tudtam, mint ami ott kellett, de még ezt se tudtam előadni. Semmit. Kezdtem magamba zárkózni. A haveri társaság is felbomlott. Minden megváltozott. A Gyula elkezdett pénzt keresni, az volt a téma, hogy gombapince és nutriatenyésztés. A Laci más környezetbe került, más haverok közé, alig tudtam róla valamit. Attila is megváltozott. Amikor meghalt az édesapja, Siófokra kerültek a szülei, ő viszont Pócson maradt. Felvételizett az állatorvosira, de nem vették fel, és ott maradt a telepen mint gyakornok, ahol mindenki ismerte. Dolgozott, és önállóan élt az albérletben. Sok pénze volt, mert otthonról is kapott, fizetést is kapott. Egy ideig bejárt hozzám Pestre, aztán összejött egy sráccal, aki egy jókedvű ripacs szerintem. Énekes. Neki is volt pénze, és ez nagyon tetszett az Attilának. Pénz van, csajok vannak... egy színésznő rákacsintott, és akkor ő már boldog volt. Kezdte átvenni ezt a hülye, arrogáns stílust, hát nálunk ezzel nem boldogult. Teljesen hülyén viselkedett, amit addig nem szoktunk meg tőle, és nem is tudtuk elfogadni. Te rohadt tetű, ilyen dumák, nem komolyan, de akkora indulat volt benne, hogy nekem ez már nemcsak úgy per szöveg volt. Kezdett nagyon idegesíteni. Beültünk a kocsmába, ahol én voltam a törzsvendég, ismertek, előre köszöntek, és már ötödször szóltak, hogy figyeljetek, nem lehet egy kicsit csendesebben, izé...? Attila: Gyere ide, te hülye tetű, és remegtek a kocsmafalak. Közben valami teljesen békés témáról beszéltünk. Ő csak mesélt.

Úgyhogy megszakadt a kapcsolatunk szép lassan. De

nagyon váratlanul jött az egész. Sokat beszéltünk erről. Legalább egy évig próbáltam a lelkére beszélni. Talán ez is hülyeség volt, de hát már a barátaimnak is szemet szúrt, es ami a legidegesítőbb volt, elkezdte ezt az antiszemita dumát. Üvöltve. Bárhol. Nem tudom, én még mindig a szereplést látom ebben is. Szerintem ő se tudja, miért csinálja. Ugye, többször egymás után nem vették fel az egyetemre, és ez dühítette. Akkor volt két szerelmi ügye, az egyiknél ő esett pofára, a másikat ő rúgta fel. Később lett egy másik barátja. Amikor először láttam, mondtam, hogy... illetve nem mondtam semmit, de nem volt jó a véleményem. Be is igazolódott, hogy szemét hapsi volt. Szóval egy csomót csalódott. Az biztos, hogy ez nem könnyű, de... elviselhetetlen lett! Próbálok előítéletek nélkül gondolni rá, talán majd visszaváltozik. Elkezdett írni. Volt, ami tetszett, de nem minden. Meg is mondtam neki. Lehet, hogy nem kellett volna. Lehet, hogy lelkesedni kellett volna mindenért. Én úgy vártam is, kérdezgettem: van már valami? Elterveztünk egy könyvet, hogy ő írja, én meg rajzolok bele. De most már ilyeneket ír, hogy a fenéki ménes története... Szerintem ez holt téma. A nemesek élete, hogy milyen volt régen. Számomra ez annyira idegen, hogy már nem tudok közömbös se lenni iránta. Hány lova volt a Festetics bárónak, meg ilyenek. Lóversenyre jár, és ehhez is van egy nagy barátja. Fenéki ménes, lóverseny és az a szöveg hozzá!... Kint járt Angliában. Van egy fotója, vonatablakból csinálta, hát egy... táj! És valahol messze a francba van egy kis falu, ott mintha egy vár tornya lenne. Tudod, mi ez? A Stuart Mária lakott ott! Jól van. De ahogy ezt előadta. Ott lakott a Stuart Mária.

Valahogy minden összejött. Az a döglődés a suliban...

A kémiatanárom is mondogatta: miért nem csinálsz már valamit, András? Ráadásul ott volt a filmfelvevő, a sulié. Na, megírtam egy forgatókönyvet, és elkezdtük. Előtte bemutattam nekik az X. Y.-t, már kezdtem úgy érezni, hogy megcsap a siker, kezdenek odafigyelni rám. Nekifogtunk. Addig jó is volt, amíg kiosztottam a lámpákat. Semmit nem kellett volna az osztálynak csinálni, csak azt, hogy ülnek a padban, és olvasnak. Nem lehetett megoldani. Ugráltak a lámpákkal, és hülyéskedtek. Egyszerűen nem lehetett semmit csinálni. Fogtam a kamerát, és leraktam a francba. Teljesen ciki volt, irányíthatatlan, hülye társaság. Egyre szarabb lett minden, el voltam anyátlanodva, a haveroknak ott volt a nőjük, nekem senkim nincs, egyedül vagyok ebben a kurva világban, és ott volt a zacskó, Pálmatex... büdös volt, megpróbáltam. Ezt egyébként a Gyula hozta be a társaságba.

Végigálmodtam a gyerekkoromat. Azt se tudom, honnan jöttek ezek az emlékek. Amikor először szipuztam, akkor álmodtam ezt. Végigálmodtam egy olyan gyerekkort, amit nem is éltem át talán. Nem tudom felidézni, ez a baj. Akkor úgy éltem át, mint ahogy most itt beszélek veled, vagy talán még jobban. Egyszerűen elfelejtettem, pedig felvettem még magnóra is, hallom, amit mondtam, és mégse tudom felidézni. Néhány dologra emlékszem, hogy egyszer csak egy szédítő spirálba keveredtem, és így megállt a kép egy téglafalon. Mint a kamera. Látom a téglafugákat. Érzem, hogy ülök valamin, hát a Gyuláéknál ücsörögtünk a pincében. Érzed, hogy kezdesz anyagivá válni. Olyan furcsa... így szétmegy az agyad, és kipotyog, mintha olvadt műanyagba potyognának a golyók. És ezt magadban érzed. Mint amikor megszületsz, vagy mit tudom én. Lenyúlok, és ott ül

előttem a Laci. Röhög rám. Felnézek, azt mondja: mi van? Ez egy az egyben olyan volt, mint a teremtés. Hogy most újból elkezdődött minden! Akkor már nagyon bennem volt, hogy minden ilyen szar, de minden a fejemben van, ami eddig történt, és újra el lehet kezdeni, és jól, és úgy csinálhatom, ahogy én akarom... Felugrottam, hogy újrakezdtük, süt a nap... És akkor felébredtem. A rosseb egye meg!

Másik ilyen volt, megint a Gyuláéknál ücsörögtünk, hogy valami zenét felraktunk, mindenki elhelyezkedett egy sarokban, és fújta a zacskót. A franc tudja, de azon töprengtem álmomban, hogy mi a magyarázata ennek a sok emberi hülyeségnek. Meg egyáltalán, mi ennek az egész világnak a magyarázata? És egyszer csak bejött, de úgy, hogy... ilyen egyszerű?... Rájöttem a válaszra, és akkor éreztem, hogy ez a hülye szipu... hogy el kell tőle szabadulni, akkor talán megmarad a válasz. Mert éreztem, hogy szétfoszlik az egész. Amikor mindenre megvan a magyarázat, egyetlenegy szó... és egyszerűen eltűnik!...

A szipu is csalódások halmaza. Egy csomó gyönyörű gondolat született, és mind elhamvadt, eltűnt. Feltámadtam, és ugyanazon a padon ültem. Nem lett se jobb, se rosszabb. Pedig annyira gyönyörű volt, hogy az ember állandóan ott lett volna. Egyszerűen más világ volt, és tényleg történt az emberrel valami! Nem úgy, mint a Belvárosban. Ott aztán nem történt semmi. Színesebb volt egy álom, mint akármilyen kép. Felnéztél, ott volt egy fa, akkor az egy ágaskodó óriás volt éppen. Igazi látvány, és olyan színeket életemben nem láttam. Amikor éreztem, hogy milyen hatalmas vagyok, és milyen pici egyszerre, meg ilyenek. Aztán egy idő után kimerült az agyam. Éreztem, hogy hülyülök. Az első után már érez-

tem. Mintha nem vágna úgy az agyam. Nem érdekes. Kívántam az álmokat. Nagyon érdekesek voltak. A többi nem is érdekelt. Utána két napig nem bírtam levegőt venni, le van szarva. Az álmok azok... de aztán ezek szép lassan elfogytak, és a végén az lett álom, hogy minden vacak csillogott és villogott, szóval nem volt már története az egésznek. Olyan volt, mint egy rossz könyv, amiben nem történik semmi. Akármilyen szépen írják le... semmi! Én csak az álmokért csináltam. Van, aki kis manókat látott, és ez elég volt neki. Attilának annyi volt, hogy rohant az autóút felé, és röhögött, hogy jönnek az autók, tyu-tyu-tyu. Ötvenszer elmondta, hogy tyu-tyu-tyu. Hát vele röhögtünk. Nem tudtuk, hogy min röhögünk, de bennünk volt a szer hatása, úgyhogy nekünk is tetszett. Ilyenek.

A toluolból csak egy csepp kellett, az nagyon erős. Tiszta oldószer. Először, ha megszagolod, nem kapsz levegőt egy félóráig. Egyszerűen fáj. És sokan a végén már így lötyögtették a zacskóban. Képzeld el, milyen mennyiséget beszívhattak. Fél évig csináltam, aztán megutáltam. Lehet, hogy a beszéddel is összefüggött. Ugye, régen az volt, hogy amikor beszéltem, öt-hat mondattal előre gondolkodtam. Utána már csak három-négyre, utána már csak egy-kettőre, most meg már az a helyzet, hogy gondolkodnom kell a szavakon. Más hatást nem érzek, csak azt, hogy tompább lettem. És ez már nem múlik. Ez olyan, ami nem múlhat el, csak rosszabbodhat. Én úgy érzem. Faterék az egészről nem tudtak persze.

Valahol, egy dobozhangú kis helyiségben Klaus Schulze Mirage című lemeze szól. Valaki fütyül hozzá.

Gyula: *Itt a Róbert bácsi. Nesze, egy másik!*
László: *A nagy varázsló, mi?*
Gyula: *A lovait pengeti.*
Iván: *Gyula, neked miért nem nő? A bajszod! Hahaha!*
Gyula: *Hol a zacsim?*
László: *A zacsija.*
Gyula: *Tegyél mögé egy rajztáblát. Én is azt tettem mögé. Gyorsan elmenni, na, gyorsan!*
László: *Hová?*
Gyula: *A zacskóba!*
László: *Beleköptem.*
Gyula: *András, felveszed a műsort?*
László: *Egy ekkora objektívvel kéne felvenni, ahogy mi itt ülünk! Oscar-díjat nyerne!*
Gyula: *Felfújom, mint a léggömböt.*
Iván: *Hua-kua!*
Gyula (énekel): *Amikor eljöttem, majdnem meghaltam!*
László: *Kukorikuuuu!*
Gyula: *Hahaha!*
László: *Rikuuuu!*
Gyula: *Tudom már, mi hiányzott az életemből: a Népszabadság! Estéli Népszava. Egyébként is. Mindörökké, ámen!*

Csak az egyik sztereósáv hallatszik. Csilingelő hangok másznak felfelé. Iszonyúan recseg a mikrofon. Kimarad a felvétel. Elindul. Kimarad. Elindul. Valaki az asztalt veri.

Klimpim-klimpim.
András a lemezjátszó mellé teszi a mikrofont: ettől kezdve a lemezjátszó motorjának a berregését is hallani. Hallgatnak. Az a legrosszabb, amikor hallgatnak.
Klimpim-klimpim.

András: *Deg-deg! Deg-deg!*
László: *Látod?! Én vagyok. Ez én vagyok!...*
András: *Te vagy. Na látod.*
László: *Innen jöttem, jaj, de szép vagy!*
Iván: *De jót kúrtam! Ébren vagyok? Hua-kua!*
László: *Ne dumáljatok!*
András: *Süt a nap.*
László: *Kuss!*
András: *Frankón süt a nap.*
László: *Kuuuss!...*

Csend. Megáll a lemezjátszó, a motor viszont tovább berreg.

Iván: *Hua-kua!*
Gyula: *Te barom.*
András: *Kisütött a nap, gyerekek! Állati érdekes volt!*
László: *Szívesen. Benne, benne! Benne, benne!*
Gyula: *Ööaa!*
László: *Maaaaa!*
András: *A szentségit! Jézusom!*

A lemezjátszót javítják. A motor mintha ide-oda röpködne a levegőben, akár egy modellező repü-

lőgép. Valaki beleböfög a mikrofonba. Megszólal a zene, de ismét fáziskésésben hallani.

András: *Verdes.*
László: *Éles.*
Iván: *Hozzál tejet!*
András: *Nincs.*
Gyula: *De van.*
Iván: *Akkor hozzál!*
Gyula: *Nem hozok.*
András: *Hol a pipám?*
Iván: *Hányni kell.*
Gyula: *Hányjál bele.*
Iván: *Volt egypár nagy dugásom.*
András: *A kurva anyját! Úgy emlékszem, hogy megvolt tegnap.*
László: *Ekkora lábad van.*
Iván: *Mije van?*
László: *Sőt nekem is.*
András. *De így mondtad, hogy MI VAN!*
Iván: *Jó, mi van? Hamm!*
András. *Hol a pipám?*
Iván: *Vastüdő!*
András: *Visszaélés.*

Abbahagyják, zörögnek, mind a négyen káromkodnak.

Gyula: *Töltsetek bele!*
László: *Á, van még sok.*

Újrakezdik. Csend van, zihálnak.

András: *Fiúk, fiúk!... Lányok, lányok!...*

Valaki egy ajtót nyikorgat, a másik három röhög rajta, erre még jobban nyikorgatja. Még jobban röhögnek.

András (távolabbról): *Csak ti vagytok itt hárman, mi?*
László: *Mi vagyunk!*
Iván: *Ejpejpics!*
András: *Az nem lett volna, hogy az, hogy amit én mondok most*
László: *De az lett volna!* (Közelebb jön, az asztalt veri.) *Kimentem!*

Ezen is röhögnek. Állandóan és mindenen röhögnek.

Gyula: *Na, ebben már semmi sincsen.*
László: *Nem kell ennyi, Gyula, ne hülyéskedj!*
András: *Egy olyan kép, amit nem akarsz, hogy igaz legyen. Olyasmi. Gondolna arra, hogy valaki meghalna... És felötlött.*
Iván: *Nézd meg, az áruló, nézd, itt van! Azért nincs benne. Látod? Luk. Egy lyuk!*

Visít az orgona. Két hang kergeti egymást, összefonódnak, szétválnak, összefonódnak, szétválnak.

Iván: *Lyuk!... Lyukaka!...*
László: *Van még tej?*
András: *Menj innen!*

Gyula: *Teeej!*
László: *Mama.*
Iván: *Hua-kua.*
András: *És beigazolódik.*
László: *Ne gyújtsál rá, te hülye, felrobbanunk!*
Iván: *Ronda dög.*
András: *Hány zsákot adtál ide?*
Gyula: *Ööaa.*
András: *Hehehe.*
Iván: *Elemezem.*
András: *Elemezd. Ugyi. Mondod te. Mondom én. Felrakjuk a másik lemezt. Rakod te. Rakom én. Mondom én.*
Iván: *Megnősülök!*
László: *Otthon.*
Gyula: *Stanicli.*
András: *Katarzist akarok!*
Iván: *Acsimo-vacsi. Vacsimo-acsi.*
Gyula: *Lyukszi-vacsi.*
András: *Te vagy az isten.*
Iván: *Hua-kua!*

Hirtelen megszakad a felvétel.

András

Már nem csinálom. Rossz időszak volt. Mindig zenét hallgattam volna. Egyedül. Bekapcsoltam a lemezjátszót, és filmeket képzeltem el rá. De éreztem, hogy a fantáziám is egyre laposabb. Nem tudtam magammal mit kezdeni, már robbanásig feszültek a dolgok, és akkor elkezdtem rajzolni. De valahogy megszállt a hülyeség. Már annyi

minden volt bennem, és akkor csináltam az *Első pillanat* című képemet, az a női fej a kék égen. Aztán ahogy megcsináltam, még jobban jöttek fel bennem a dolgok úgy, mint amikor kifakad a seb, vagy nem tudom... Utána következett az egyik legdurvább képem, az ordító agyvelő... szemek vicsorítanak... Elborult az agyam, benne voltam. Úgy rajzoltam ezt a képet, hogy üvöltöztem vele. Előtte álltam és üvöltöztem. Messiási elképzeléseim voltak... Ez a hülyeség, hogy nem tudom ezt levetkőzni. Szeretném magam tartani valamire, a franc tudja, hogy miből ered, de még mindig hiszek benne, hogy azért valahol van szerepem ebben a kurva világban. Tudok valamit csinálni az emberekkel. Amikor a harmadik képet csináltam, a *Teremtés hetedik napjá*-t, az a rothadó kert és a lelohadó kéz az atomgomba alatt... akkor kezdett tudatosodni bennem, hogy mit is akarok ezzel az egésszel. Olyan képeket akartam csinálni, hogy aki azokat megnézi, ugyanazt érezze, amit én! Elvakultan... megszállottan... hogy megmutatom nektek, és nem igékkel, amiket hirdetnek hülye papok, mert úgy nem lehet! Egy egész kiállítást akartam rajzolni, húsz képet, de olyat, hogy ha onnan kijön valaki, akkor az diliházba megy, vagy bemegy a munkahelyére, és összetöri az asztalokat, vagy nem tudom, de hasson!... És ne úgy hasson, hogy igen, hát ez így van, sajnos, mert ezzel semmit nem érünk el, hanem úgy hasson, hogy ne bírják elviselni! Mert ez a dühítő, hogy tudjuk, mi a hibánk: kijavítjuk! Pont akkor volt a tévében is az a hülye Gelka-reklám, hogy TUDJUK-KIJAVÍTJUK!...

Négy kép készült el a sorozatból. Itt van az én nagy hibám, hogy amikor már látom, mi a cél, akkor úgy szétmegy az egész... Az történt, hogy elkezdtem festeni,

elkészült az első önarckép, az még ennek a folytatása, vagy legalábbis ezzel a dühvel indult, csak hát a festés más, mint a grafika, mert fog az a festék, összevissza folyik, szóval másképp kell vele dolgozni. Festményben ilyen erőt nem lehet kifejteni, mint a grafikában, az biztos. A színek is megkönnyítik az ember dolgát. Egész más világ jött elém. Valahogy az a düh már nem volt bennem. Festettem, kicsit élveztem is, hogy csinálom... de most is azt mondom, hogy az első grafikák a legjobb képeim, amikor tankot szül az a nő, az volt a pont az egészre, ami egy plakátban összefogta ezt az egész marhaságot, és valahogy megállította a folyamatot. Nem illik bele a sorozatba sem, pedig a legjobb talán az összes között.

Na, átevickéltem az érettségin, erről nincs kedvem még mesélni sem. Nyáron festettem egy nagy képet. A szomszéd kérte, hogy akkora legyen, ami az egész falat beborítja Gerendák mennek összevissza a világban. Ezen néhány kisebb képem részleteit próbáltam megfesteni. Végre tetszett, és lett belőle egy halott nő, tankok mászkálnak körülötte elmosódottan, meg látszik a Teremtő Kez. Sokáig ez volt a főmotívumom. Úgy éreztem akkor, hogy nekilendült a dolog. Jelentkeztem a Képzőművészeti Főiskolára – egyik legrosszabb emlékem lett aztán. Nem készültem semmit. Akkor úgy tele voltam azzal, hogy tudok. Megvolt az ambíció bennem. De tanulmányrajzzal semmit nem készültem. Nem is ment túlzottan jól, de abból is a jobbik képet összetépték. Ugyanis pecsét volt a rajzlap sarkán, én meg odarajzoltam neki egy nyeles táblát. Hogy én ezzel meg akartam jelölni a zsürinek, és összetépte a csaj. Állati ideges lettem. Ez volt az a kép, amivel egy hetet dolgoztam. Mindegy. Azzal se biztos, hogy bekerültem volna a középdöntőbe, pedig ott

már megnézték az ember otthoni munkáit is. Ha látják, akkor talán lett volna belőle valami. Így egyértelmű, hogy semmi. Nem tetszett az a légkör sem. Ha valaki jól rajzolt, akkor már utálták, mert elveszi előlük a helyet. Mindenkiből ezt érezted. Nem nekem való az ilyen.

Utána hová mehettem? Elmentem melózni a Diexpóba. Ez nagyon rosszat tett nekem. Nem adtak semmi munkát, tisztára idegbajos lettem tőle. Nem csinál az ember semmit, és ott kell dögleni! Volt egy íróasztalom, rajzolgattam. Még bent is festettem. Észrevették, de nem szóltak, mert tetszett a főnöknek. Akkor kezdtem igazán kínlódni a festés technikájával.

Na, jött a Kati. Megismerkedtünk októberben, el akartam vinni sörözni. Hát ő nem jön. Majdnem otthagytam ezért. Aztán egyszer felmentem hozzá, náthás voltam, ő meg takarított, úgyhogy nagyon örült nekem. Átvittem neki a képeimet meg a lemezeket. Megnézte a képeket, a lemezek közül pedig a *Mirage* tetszett neki a legjobban. Na, mondom, akkor ez egy jó csaj. Aztán volt egy marha kínos találkozásunk, meghívott a Postakocsiba. Leültünk, és ültünk egymással szemben. Rohadt kínos volt. Két óra alatt tíz szót ha váltottunk. Aztán egyszer jó hangulatban voltam, és én hívtam el mégis sörözni, és elkezdődött a nagy szerelem. Azóta megvagyunk, de néha tényleg nem tudom, hogy bír ki engem.

Ugye, akkor már mindenki noszogatott, ez különben nem tesz jót nekem. De benn a munkahelyemen is mondogatták, hogy izé, meg miért nem megyek el valami jobb helyre, például a kirakatsuliba, az egész jó állás, szabad idő van... Hát érdekelt, mégis köze van a művészethez... Meg is kedveltem a kirakatot, tehát mint lehetőséget. Ott van egy tér, amiben alkothatok.

Na, itt aztán egészen furcsa elképzelések voltak. Az ötlet általában nem számított semmit. Az volt a lényeg, hogy milyen a mappád, hogy mennyire nett, izé... Az, hogy mi van benne, az kit érdekelt?...

Jött az első vizsga, beadtam a tervet, mindjárt mondták jóindulatúan, hogy ez bukásbiztos kirakat. Hátul hajlított, kék körüveg volt, a kirakatban pedig egy bakancs, lefolyatva sötétkék festékkel, amiből kék lábnyomok kiléptek, és beleléptek a kis narancssárga csukákba. Különben elég jól sikerült, mindenkinek tetszett, hármas lett. Hát legalább négyest vártam.

Közben a Kati elment a SZU-ba tanulni fél évig, emiatt is bánatos voltam. A várossal tele voltam, és éreztem, hogy egyre linkebb vagyok, fél éve nem foglalkoztam már a saját dolgaimmal, nem festettem semmi jót. Otthon gubbasztottam, és gyötört a szerelmi bánat. Na, akkor jött a KISZ ráadásnak. Hatvan KISZ-taggal indult az évfolyam, abból maradt harminc, de tíz, ha bejárt a foglalkozásokra. Mondták, hogy legyek én a KISZ-titkár. Egye fene, elvállaltam. Próbáltunk helyiséget szerezni, mert nem volt, ahol összejöjjünk. Ugye, ez is szokatlannak tűnt, mert a KISZ-tagoknak kell egy terem havonta egy órára, ahol a gyűlést tartják, és kész. Mindenhonnan kirúgtak, minden tele volt, a raktárak, az átjáró, végén a kollégiumban kaptunk helyet ideiglenesen. Rendeztünk egy gólyabált. Lelkesen nekiálltunk, műsort csináltunk, élveztük. Igen, csak oda lejöttek idegenek is meg egy hülye diszkós, mentek a Boney M.-számok. Leégtünk a műsorral is. A kirakatosokat érdekelte volna, de az idegeneket nem. Közbekiabáltak, hagyjátok abba...

A KISZ-élet annyi volt, hogy havonta egyszer KISZ-

gyűlés. Mi meg felállítottunk egy pingpongasztalt, zenéltünk, és kilencig ott voltunk, akkor kirúgtak minket, elmentünk a kocsmába. De húsz fő még így is összejárt. A gólyabál után összebalhéztam az igazgatóval, ez valahogy mindenhol sikerült nekem. Megmondtam neki, ha nem lehet semmit csinálni, akkor hagyjuk abba. De így, de úgy. Félévkor nagyon el voltam keseredve, és csináltam egy vacak típuskirakatot. Gondoltam, ez olyan lesz, amit kértek. Sikerült is, megvágtak vele rendesen. Nagyon dühös voltam magamra. Először azt gondoltam, elmegyek a fenébe. De hogy itt, ahol semmi követelmény nincs, szerintem, meg tudtak vágni... ez feldühített. Két nappal a pótvizsga előtt leültem, csináltam vagy húsz vázlatot, aztán kiválasztottam a legegyszerűbbet, jó, csinálja, elfogadták. Mindjárt utána jött a Bartók-évforduló. Pályázat. Egyszerűen nem volt semmi ötletem Nem is vagyok oda a zenéért, és egyáltalán nem tudtam elképzelni, hogy rakom ezt be a kirakatba. Aztán eszembe jutott valami tükrös bohóckodás a térrel. Benézel a kirakatba, és mindig más teret látsz. Persze leginkább a technika érdekelt, de ez, mondjuk, már kihozta az ötletet is. Az egyik térben kékes árnyalatban lóg egy földgolyó, és fehér kottaállványok jönnek ki belőle spirál alakban. Valahol a térben ott áll egy megtört, fekete alak, a Bartók. Ahogy áttűnik a kép a másik térbe, a földgömb helyén egy nagy, világító nap van, előtte várkastély, az alak helyén pedig egy göcsörtös fa áll. Tényleg elég hatásos lett, kaptam rá egy hármast. Egyetlen tanárom volt, aki az egészre úgy-ahogy felfigyelt, ő viszont nagyon jól tudta, hogy ilyesmire nincs szükség. Az a jó kirakat, amelyik olyan, mint a másik. Tiszta, nett, izé... szépen van felragasztva a papír a háttérben.

Na, hazajött a Kati, felvidultam egy kicsit, nem érdekelt a KISZ se már, szét is ment az egész. Mire észbe kaptam, már nem lehetett újra összehozni. Jött az utolsó vizsga, mondom, ezt megcsinálom! Megint a térrel vacakoltam. Órás kirakat volt, és van a Dalinak az *Elfolyó idő* című képe, ezt megfestettem. A megvilágítás váltotta a teret. Egyszer tele fénnyel látszottak az órák, egyszer látszott a Dali-kép és egyszer a kettő együtt. Nagy előkészületek, minden, apám segített becipelni a három szatyrot. Neki is tele volt a keze, nekem is, és ahogy kapkodtunk, letettük a Dali-képet a Trabantra. Elindulunk, kérdezem a Zsigmond térnél: hol a kép? Jézus Máriám, a kocsin maradt, és lefújta a szél! Megyünk vissza, ott feküdt a kanyarban, fejjel lefelé. Ez volt a mázli, mert keresztülment rajta egypár kocsi. Kicsit meglátszott rajta, de nem mázolták el a kerekek. Na, összeraktam a kirakatot, ez végre mindenkinek tetszett. Tényleg elég szép volt. Négyest kaptam azért, mert kifogásolták a kirakatmaszkot. Oda konktakt tapétát kellett felnyalni, és gyűrött volt egy kicsit.

Ezen felbuzdulva elindultam a dekorációstárlat-pályázaton Sikerült elhozni az egyik díjat. A végén ezen akadtam ki a legjobban, mert szöveg, az volt, jól van, András, klassz volt, minden, de utána senki se jött oda, hogy te, ide figyelj, jó lenne, ha csinálnál már valamit! Csak egy kirakat kellett volna. Nem pénz. Kézfogás! Nem volt semmi lehetőség. Mentem tapétázni, port söpörni... és amikor egy ideig csinálja ezt az ember, akkor belefárad. Én jót akartam csinálni, mert láttam, hogy amit elvárnak, az nem... de úgy csinálni, hogy megfeleljen az ő követelményeiknek is. Hát ez nem sikerült. Egy idő után aztán kezdett nem érdekelni a dolog. Az első hónapok-

ban úgy hajtottam, mint az állat, aztán rájöttem, hogy a francnak se kell. Most már azt csinálom, amit megkövetelnek tőlem. Már tényleg itt tartok. Nincs az, hogy feladat. Nincs egy feladatnak gazdája. Mindenki továbbpasszolja a melót. Szöveg, az van. Attól van ilyen szmog. De azonkívül semmi.

Hónapok óta nincs kedvem semmihez. Na, olvasok, de nem ezt kéne csinálnom. Nincs, ami lekötne, egy képet képtelen vagyok megcsinálni, egyszerűen semmivel nem tudok foglalkozni. Bennem van, hogy mit ugráljak? És akárhová nézek, mindenhol ezt látom. Itt volt ez a bohóckodás a Várban a lézerrel. Én ingyen láttam, ezért nem mondom, hogy kár, hogy láttam. Úgy váltották a zenét, hogy hallatszott a magnó csattogása. Ennyi igényesség nem volt benne. A táncban egyetlen zenei poént használtak fel, de azt is elröhögték a csajok a színpadon. Hogy lehet így csinálni?... Igénytelenség a rendező részéről, igénytelenség azok részéről, akik részt vesznek a munkában, és minden részről. Pedig micsoda visszhangja volt, hogy milyen klassz, meg ez meg az! Tehát nincs is elvárás. Jó, lehet, hogy ez csak az én véleményem. De akkor legalább egy legyen, ami tetszik! Legyen választék! Mert ha mindenből van, akkor azt mondom, hogy tisztességes a játszma. Mindenki választhat, mindenki arra a programra kapcsol, ami neki tetszik. De hogy egy Klaus Schulze-szám még nem hangzott el a rádióban... Röhej, amikor már tizenkét éve csinálja a manus. *Oxigén,* az jó zene, de amikor mindenhol azt lehetett hallani... már az ember könyökén jött ki. Egyik rádióadáson az eleje szólt, másikon a közepe, harmadikon a vége! Miért kell ezt így csinálni? Nem csinálja mindenki így. Megnéztem az *Apokalipszis*-t, ez volt az első film életem-

ben, amikor az első félidőben nem tértem magamhoz. Ültem és hápogtam. Akkor vettem észre, hogy filmet nézek. Érzed, hogy az a pali, aki csinálta, nyakig benne volt! A képi megoldások, a hang és minden. Ezzel szemben megnéztem a Jancsó filmjét, *A zsarnok szívé*-t... olyan erőltetett! Olyan csinált! Nem magától jön. Nem érzem soha, hogy nekem szól. A vége szólt nekem, hogy a valagamba tömhetem a libatollat! Végignézek egy kurva unalmas filmet, és akkor a végén így szólnak hozzám! A középszerűség diktál mindent. Megváltoztatjuk a világot! Kinézek az ablakon, és tessék, nesze neked megváltoztatott világ! Mennyivel élünk mi jobban, mint az a marha, aki kinn legel a réten? Annak legalább köze van a réthez. De nekünk mihez van közünk? Az embereknek már nincs is saját életük. Reggel bemegy dolgozni, általában nem szereti a munkáját, a nagy átlag szerintem ez, vagy ha szereti, akkor se tudja kiélni magát a hülyék miatt, és akkor mit csinál? Olvas! Ő lesz a hős. Ezekben élnek, a könyvekben, a filmekben, a zenében. Magamon is észreveszem, és ez már visszavonulás. A saját kis bástyáim mögé, a saját kis álomvilágomba. És ez olyan érzés, mint amikor gyáva voltam álmomban. Valami asztalnál ültünk a Gyulával, és szemben két manus. Akkor vették ki a fogamat, ilyen gyökérkezelés volt, na és nem tudom, hogy indult el a történet, lényeg az, hogy mi beszélgettünk, egyszer csak bumm, az egyik nagydarab állat behúz egyet a Gyulának. Én ültem, és nem mertem szólni, mert attól féltem, hogy nekem is bevág egyet, és kiesik a fogam, tudod? Felébredtem. Utána két napig olyan rosszul éreztem magam, hogy nem igaz. Mint most. Próbáltam lerombolni magamban minden értéket. Ami a mi fogalmaink szerint érték. Az ember kapcsolata

foglalkoztat a legjobban a tárgyakkal. Például Attilával kapcsolatban, hogy neki semmije sincs. Kezébe vesz valamit, már elrontja. Megfog egy gyufaskatulyát, és szétmegy a kezében. Nincs is hagyománya a tárgyak szeretetének. Van? Régen egy család nem tudom, hány generáción keresztül ugyanabban a házban lakott, ugyanazok között a bútorok között, vagy legalábbis keveset változott az egész. Volt egy bögre, amiből már a nagypapa is ivott. Most megjelentek a műanyag bögrék, az egyből eldobható dolgok. Egy magnó két év alatt tönkremegy, ha egyáltalán kibírja addig. A szekrénynek, ha összerakod, már kiesik az ajtaja. Minden, amikor a kezedbe kerül, már értéktelen. Gyerekkoromban, emlékszem, mit küzdöttem egy ütött-kopott búgócsigáért. Ma ez nem számít semmit. Akkor jutott eszembe az egész, amikor a Dunán voltam a Katiéknál. Ilyen kis bérelt csónakházuk van. Néztem azokat a kis nyaralókat... tudod, amikor egy kabin van kiadva. És bekerítik! Ez egyből negatív volt: bekerítik ezt a semmit is! És akkor láttam, hogy kis virág... Láttam azokat az ütött-kopott bádogbögréket, látszott, hogy azt már évek óta használják, és nem is fogják kidobni egyhamar. Azoknak értékük volt. Odamegy az ember, és rákösznnek a dolgok. Ez annyira hiányzik, hogy rettenetes! Amiből eszem, az eldobható, nincs saját villám... Gyerekkoromban, Fonyódon összevissza villák voltak, ahány, annyiféle. Ott megvolt az én villám, aminek a nyelében egy ilyen kis forma volt, a másik törött volt... Ilyenek most nincsenek, pedig ezek, szerintem, marha jó dolgok voltak.

Na, most az ember azt se tudja, hol kezdje. Látja a sok hülyeséget, elkezd a hülyeségek ellen lázadni, és a végén már minden ellen lázad, mert felmérhetetlen, hogy hol a

határ. Akkor most lázadok, vagy nem? Hát inkább lázadok. Az a baj, hogy a mi korosztályunkat sikerült nagyon jól betörni. A cselekvőkészség teljesen visszament. Nulla. Ezt magamon nagyon jól érzem. Ami persze a saját gyengeségemmel is magyarázható. Mindig azt mondom, hogy amíg én gyenge vagyok, addig rendben van. De amikor látom magam körül az embereket, és mindenki.. Átvettük az idősebb korosztály értékrendjét, beépültünk, elfogadtuk... Sikerült ezzel az úgynevezett sok engedménnyel legyűrni minket. Ezzel vagyunk mi lefegyverezve, hogy meg vagyunk értve. Nincs egység, nincs, aki szembeszáll. Nézd meg, mi van, kasztok, klikkek, és mindenki utál mindenkit. Hát én nem tartozom sehová! Minden a ruhára épül, vagy a hajra. Én soha nem voltam az öltözködésért oda. Ez valahogy kimaradt az életemből, így aztán legtöbben a csövesek közé soroltak, ugye, ilyen lerohadt pali... A csöves nadrágot azért szerettem, mert kényelmes, mert nem libeg, meg mit tudom én. András, a kopott gróf, ilyen dumák mentek. Nem érdekelt. A ruhán kívül hogy tartozol valahová? Zenéje nincs ennek a nemzedéknek. Van a Lokomotív, amit sokan szeretnek, és amit én ki nem állhatok most már, mert mióta elkezdték, azóta ugyanazt csinálják, és ennek több mint tíz éve már! Kicsit mintha unalmassá vált volna. A soul zenére lehetett táncolni, annak volt egy gazdag ritmusa, és amellett még volt valami dallama is, ami nem tudom, miért kell a tánchoz, de azért jó, ha van. Mentek a dobok veszettül, és volt valami nagyon egyszerű dallamvilága. El volt intézve ezzel. Most meg a dobok úgy szolnak, hogy puff-puff-puff, legfeljebb rapapam, ez a csucs, és akkor ez marha jó, biztos. Erre tudod, mit lehet

csinálni? Lötyögni! Erre nem lehet táncolni. Már hülyeségnek is tűnik, ha erre elkezd az ember vonaglani.

Az énekesekre különben is dühös vagyok. Nem szeretem ezeket a magas, nyivákoló hangú srácokat, mint a Piramisban az az állatkert, nem tudom, hogy hívják. A KFT-ben is ez nem tetszett. Minden olyan, hogy ezerszer hallottam, csak egy kicsit más szöveggel és máshogy hangszerelve. Az egyik háromperces, a másik ötperces, ennyi a különbség. Nagy unalom, és ezen a szöveg se segít. Nekem blőd a szöveg is sokszor. Vedd észre, hogy itt rejtett mondanivaló van!... Nincs az, hogy elindít bennem egy olyan erős hangulatot... úgy át tud verni, mint a Vangelis. Belecsap egy hangszerbe, és ad egy valamilyen töltést az egésznek! Mindenhol olyan ürességet érzek. Ha megnézed a magyar együtteseket, harminc év alatt egy pali sincs már a dobogón. Kiöregedtek. Én nem is az ellen vagyok, hogy ők ezt csinálják. Lehet, hogy ha lenne más is, akkor elfogadnám. De mivel csak ez van, idegesít. De a többiek nagyon meg vannak elégedve vele. Elmennek a koncertre, kiüvöltik magukat, leisszák magukat, akár kefélnek is. Kilépnek a köznapokból. Én nem tudok kivetkőzni, ez engem csak idegesít. Illésék is ugyanezt csinálták, de valahogy az egésznek értelme volt. Először is ugyanolyan körülmények között éltek, mint akiknek játszottak, tehát megvolt a létjogosultsága. A mai zenészek milliomosok. Hogy amellett mit csinálnak, már nem is fontos. A Lokomotívék sírnak, a Piramisék üvöltenek, a Hobo műhobó. Én megpróbálnám elfogadni, ha elfogadható lenne a számomra. Néha már tényleg hülyének érzem magam, hogy nekem semmi se jó. Filmezni szeretnék megint. Nem egyedül csinálni valamit. Kapcsolatokat felvenni... valahogy kommunikálni

a környezettel. . kapcsolatot teremteni egyáltalán a környezettel, mert már tényleg kezdem magam luftballonnak érezni, aki lebeg a francba ég és föld között, aztán sehol semmi.

Simon

A rétegekről az a véleményem, hogy egymásból átalakulnak. Olyan, mint a szamárlépcső. Jöttek ezek a csöves gyerekek, és akkor mindenki az volt. Akkor jött a diszkó. Diszkóba szép ruhában kell járni, és a digók felvették a csíkos nadrágot. Aztán beállított tíz-tizenöt csőnadrágos, bekiabáltak, ökörködtek. Másnap a digók lementek a színházkertbe, kerestek egypár csövest, és megrugdalták őket. Szerintem életformát is jelent az, hogy valaki digo. Annyi esze nem volt, hogy kiheverje a nyolc általánost, de pénze volt, és meg tudta venni a hegyes orrú cipőt. Tetszett neki, hogy mindenhol a diszkó megy. Minden klubban, minden étteremben. Beleélte magát, hogy ő a menő.

A popperek akkor jelentek meg nálunk, amikor a Világ Ifjúsága című újság lehozta a nagy cikket a popperekről. Nincs jövő, meg ilyen jelszavak. Finom ruhák, fényképek, hogy kell fésülni a hajat és egyebek. Digónak maradt az agresszívebb fajta, főleg cigányok.

Akkor jött a punk, erre levágatta a haját valami állatformára, és ő lett a punk. És így tovább. Meg aztán kényszerűségek is vannak. A csöves lány leérettségizett, elment valami irodába dolgozni, ott már nem lehetett csöves, és akkor elkezdett poppi ruhában járni. Ennyi az egész. Hosszú hajjal nem lehet iskolába járni, erre levá-

gatja tök kopaszra, felvesz egy bőrdzsekit meg egy Sex Pistols-jelvényt, és ő a punk. Ez a nemzedékem. Egy takony. Nem tartozom közéjük. Én ezt az egészet már otthagytam. Más területen vagyok. Gondolkodom. Nem érdekel az egész generációm. Humorból szoktam kérdezni, új ismerősöktől, ha megismerkedem valakivel, hogy te digó vagy, vagy csöves? És amit erre mond, abból harminc százalékban meg is ismerem. Lányoktól azt szoktam kérdezni: mióta vagy szerelmes belém? Ilyenek. Ez csak arra megy, hogy megismerjem. Olyan is volt, aki azt mondta, hogy egész életemben csak rád vártam. Csak téged szeretlek, mióta megszülettem. És ez már azt jelenti, hogy jó fej. A turnékat szerettem mindig. Volt, amikor szakadt kölykökkel csöveztem valahol, meg ugyanazt csináltam, amit ők, de csak a magam módján. Voltak olyan tinóságaik, amiket én nem csináltam. Szipuzás meg ilyenek. Egy tetves lányt öten megkeféltek. Ilyenekből kimaradtam. De abban, hogy az erdő közepén aludtunk, meg egy almát ettünk ebédre, benne voltam. Tudom, hogy mik vannak. Tizenhét éves kölyök elmegy a P. Mobil-koncertre, taknya-nyála egybefolyik az almabortól... visszataszító is volt a számomra. Meg hogy nem kell a pénz, meg ilyenek. Persze a kívülállás állandó ellenállás, állandó cikizés.

Festeni meg írni akarok. Azonkívül milliomos akarok lenni. Ez az egyetlen módja a létezésnek. Természetesen én is voltam úgy, hogy azt mondtam, nem érdekel a pénz, nem kell az, de amikor a kétszázötvenharmadik kocsi húzott el mellettem az úton, és egyik se vett fel, rájöttem, hogy nekem is kell egy kocsi. Mármost ha Zsigulit veszek, meg tíz évet várok egy szar lakásra, akkor én ezzel semmire se megyek. Beépülök a többi tízmillió közé, amit

nem szeretnek Ezen túl kell lépni, és az a modja, hogy milliomos legyen az ember. Sok minden eszembe jutott. Kisipar természetesen. Ne kelljen dolgozni, és meglegyen a millió egy fél éven belül. Összeírok egy könyvre való novellát, és kiadom. Megfelelően híg novellákat természetesen, hogy ki lehessen adni. Írok öt könyvet, és meg is van a lóvé.

Vennék egy jó kocsit. Négyszázötvenes Mercedest. Lenne egy sofőröm. Egyenruhás sofőröm, és azzal mászkálnek egész nap. Úgy, hogy a hátsó ajtóba hűtőszekrény lenne beépítve, és az teli lenne piával. Sofőr azért kell, mert részegen nem vezethet az ember. Egyenruha meg azért, hogy lássák, hogy ő a sofőr. A stopposok, akiket felveszünk. Jó zenéket hallgatnék, meg lenne egy csomó lakásom, és ezzel telne el minden időm. Közbe esetleg pingálnék egy-két képet, csak úgy szórakozásból. Ennyi. Aztán valószínű, hogy hamar kipusztulnék alkoholizmusban. Aki milliomos, nincs értelme, hogy akármit is csinaljon.

Kínlódás ez, ami megy. Most plakátragasztó voltam. Nem lehet megélni a fizetésből, mert hiába keresek négyezer forintot, akkor még gondolkozni kell, hogy pilseni sört vegyek, vagy kőbányait. Képtelen sokba kerül minden. A napi kajám kábé öt zsemle, két fél kakaó meg sajt vagy párizsi. Elmegyek a barátnőmhöz Szegedre, drága a vonat. Diákigazolvánnyal kell utazgatnom, hogy csak a felébe kerüljön. Mozijegy drága. Színházjegy drága. Könyv drága. Nem tudom, hogy megy ez. A magnómban ki kéne cseréltetni a fejet, az egy ezres. Vennem kellene két hangszórót, de nincs rá pénzem. Az erősítőm rossz. Két éve nem vettem magamnak egy lemezt meg egy kazettát se. Úgy meg lehetne élni a négyezer forintból,

hogy csak kajálok belőle, meg iszom egy-két sört. Kell napi két doboz cigi. Akkor a tinta. Az, ami a legtöbbe kerül. Három-négy vagy öt fröccs. Ha ott van egy söröző, meg kell venni tizennyolc forintért egy retek korsó sört. Vagy huszonkettőért. Elfolyik a pénz. Már fél éve van ötezer forint tartozásom, és egyszerűen nem tudom megadni. Képtelenség. Két munkahely között nem dolgoztam egy hónapot. Ahol albérletben lakom most, fél évre előre ki kellett fizetni a lakbért. Ebből jött össze a tartozás.

Veszprémben érettségiztem, utána alumíniumkohász voltam két évig. Akartam tanulni, de nem volt, aki eltartson. Meg szar lett az érettségim, és vártam, hogy elévüljön. Azt hiszem, két év alatt évül el, és csak a felvételi számít. Aztán öntő lettem, akkor meg egy csomó pénzem volt, és nem törődtem semmivel. Csak tintáztam. Öthatezer forintot kerestem. Rájöttem, hogy nem sok értelme volt, mert csak a piálásnak a minősége változott meg. Nem fröccsöt ittam, hanem whiskyt állandóan. Meg vettem egy magnót, aztán annyi. Nehéz munka volt, azért hagytam ott. Utána kartográfiás voltam két évig. A munkások vagy igen jók, vagy igen rosszak. Először csak nézegetik az embert, a háta mögött összesúgnak, hogy néz ki. Amikor aztán látják, hogy én is ugyanúgy dolgozom, ahogy ők, akkor befogadnak. Úgyhogy szeretem őket. Az értelmiségiek viszont nagyképűek és szemetek. Piások. Elsősorban az orvosokra gondolok, aztán meg a tanárokra a középiskolából. Nem annyira tapasztalat, de hallottam a dolgaikról, és kiábrándító, hogy ezeknek kell vezetni az országot.

Lojszi, a fater, ötvenhat éves. Lajos. Lewis. Azt hiszem, még nem nyugdíjas. Ács a hídépítőknél. Muter az

meg háztartásbeli volt egy csomó ideig. Öt éve ment el egy ilyen műanyagizébe dolgozni. Üzembe. Ilyen kis lófaszokat csinálnak, tálcát, fogantyút. Tizennégy éves koromig náluk laktam. Van egy nővérem meg egy bátyám, harminc felé járnak. A faterral nem vagyok jóban. Tizenhat éves kora óta iszik, mint a kefekötő. Aztán leérettségizett, és technikumot végzett, amire nagyon büszke azóta is. Azon akadt ki, hogy nem mentem el katonának, azért is nem voltam otthon azóta. Nem akartam katona lenni. Öngyilkossági kísérletet követtem el. Bevettem egy csomó gyógyszert, és leszereltek örökre. A bevonulás előtti éjszakán csináltam. Fater meg azt gondolta, hogy ott majd embert faragnak belőlem, nem lesz csavargó a gyerek, levágják a haját, meg ilyenek. Ez olyan korlátoltság a szememben, hogy kibírhatatlan. Anyám megszokta harminc év alatt. Hazudik összevissza, mindig történeteket mesél kétezer-nyolcszázhatvannegyedszer, amiket már az ember kívülről tud, de nem lehet neki mondani, hogy mesélted, most már tudjuk. Akkor megsértődik Általában napjában háromszor megsértődik. Amennyire tudom, ez a piának az eredménye, sajnos. Nem kis része volt ennek abban, hogy én is leálltam a piával. Már én is tapasztaltam ilyeneket magamon. Ingerültség, sértődékenység. Olvastam, hogy mik az alkoholizmus fokozatai. Már elértem egypárat, csoda, hogy nem haltam meg a végén. Azért is hagytam abba, mert szerelmes lettem. Ha szeret valakit az ember, akkor ne legyen büdös a pofája. Meg fél az ember, hogy iszik, és akkor hülye lesz. Olyan, mint a faterom. És akkor nem iszik.

A batyám Komlón lakik. Egyszer találkoztam már vele ebben az évben. Az egyik legjobb ember, akit ismertem életemben. A nővérem durung. Ugyanolyan, mint a

fater. Idegbeteg, mit tudom én. Most ősszel ment férjhez. Nem voltam ott az esküvőjén sem. Nem szeret engem. Én meg azokat az embereket szeretem, akik engem szeretnek. Újabban. És ha nem szeret, akkor nem foglalkozom vele. Két-három ember szeret mostanában. Az egyik az anyám. Meg lehetett neki magyarázni, hogy jó az, amit csinálok. Hogy jó az így, ahogy van. Neki az a lényeg, hogy jól érezzem magam. Ha sikerül vele bevetetni, hogy nekem így jó, akkor nincs gondja. Örül neki, hogy tovább akarok tanulni. Azt hiszem, abban ringatja magát, hogy az érettségi után eltelt évek csak átmeneti évek voltak. Én meg milliomos akarok lenni. Eddig két novellát írtam. Nem tudom, hogy jók-e, aztán megtorpantam. Olyan ritkán jön rá az emberre az ilyesmi. Így hirtelen a vonaton jött valami, és elkezdtem írni. Másfél nap alatt összevágtam az egészet. Szinte áthúzások nélkül. Egyből megírtam. Az embereknek a közömbösségéről szól. Egy lányt megerőszakolnak világos nappal az utcán, és a járókelők messziről nézik. Jönnek a rendőrök, de azok se törődnek vele. Azzal törődnek, hogy a gyerekek AC/DC feliratot véstek a falra. Ezt kitaláltam teljes egészében. A másik meg a polgárok életéről szól, hogy mennyire unalmas, monoton és színtelen, meg hogy felesleges, haszontalan munkát végeznek. Erről szól. Találkozik egy másik emberrel munka közben, aki felnyitja a szemét, és megmondja neki, hogy ez tinóság. Erre meggyilkolja ezt az embert, aztán hazamegy, és meggyilkolja az egész családját. Nem tudom, miért. Utána meg öngyilkos lesz. Ezen a kettőn kívül még semmit nem írtam. Éppenséggel ez se lenne rossz dolog, írni. De ha egy novellába beírom, hogy hülyék a rendőrök, azt nem fogják kiadni könyvben. Ahhoz teljesen fel kell hígítani.

és akkor meg már nekem nem jó. Akkor inkább ablakot tisztítok, és abból leszek milliomos. Vagy maszek mozit csinálok.

Az ember egyedül érzi magát. Különben nincs értelme semminek. Hogy mondjam? Egy csomószor előjön az emberből, hogy mit tudom én, ki kéne menni Hollandiába, meg ilyenek, de ott sincs semmi, minden utat meggyúrtak már előttünk. A Jimi Hendrixnek akármennyi lóvéja lehetett volna, mégis kinyírta magát. Szóval nincs értelme az egész életnek, de hogyha már élek, akkor jól kéne élni. Ezért akarok milliomos lenni. Ez van tavaly május óta. Akkor nagy, sötét depresszióban voltam, és tényleg öngyilkos akartam lenni. Alkoholista voltam. Teljesen. Aztán jött egy lány, ahogy az lenni szokott. Ő rántott ki a bajból. Teljes kilátástalanság volt. Egyedül laktam egy albérletben. Néhány emberrel ha találkoztam. Este köszöntünk egymásnak, aztán kalap. Kevés volt a lóvém, és semmi se történt. Fröccsöt ittam.

Lazán csináltam mindent. Középiskolás koromban festettem néhány képet, de komolyan nem érdekelt. Teljesen spontán dolgokat festettem. Mit tudom én, a képekből nem lehet kivenni semmit, csak ilyen kuszaságot. Legfeljebb akkor, ha elmagyarázom, hogy melyik vonal micsoda. Temperával festek. Most nem lehet. Négyen lakunk egy albérletben. Szükség lenne rá, hogy egyedül legyen az ember. Nem szeretek egyedül lenni, de ha valami beüt, hogy most írnom kellene, vagy festeni, akkor feltétlenül az kellene, hogy egyedül legyek. Arra az időre.

En vagyok a legtökéletesebb ember a világon. Jó ember vagyok, értelmes, szép. Minden, ami jó belső tulajdonság, az megvan bennem. Ezt gondolom februártól.

Februárban volt az, hogy be akartak vinni katonának, akkor bevonultam a kórházba. Egy lánnyal éltem együtt. Annak a kapcsolatomnak vége lett. Mit tudom én, bementem csütörtökön a kórházba, és a hét végén már megcsalt, mással volt. És akkor ott, a kórházban elkezdtek forogni a kerekeim, hogy nem jó ez így, ahogy volt, és az egész múltamat megtagadom, utálom. Ami volt, amit azelőtt csináltam. Nem jött be látogatni vasárnap. Jöttek a hírek. Megmondták, hogy merrefelé járt, meg ő is mondta aztán. Vége lett a kapcsolatnak. Ő is a kartográfiánál dolgozott. Azt hiszem, szerelmes voltam belé. A kórházban jöttem rá, hogy milyen hülye, hisztis, idegbeteg, és hogy milyen nyálas, takony gyerek voltam mellette. Mindig én engedtem, én mentem kibékülni, ha gondok voltak, meg ilyenek. Ilyenekre rájöttem végül is. Nem kellett volna beleugrani ebbe az együttélésbe. Csak azért volt jó, mert a nagy depresszióból ő rántott ki, és akkor örültem, hogy van valaki, aki törődik velem. Azt mondta, hogy szerelmes belém. Meglátott a buszból, ott hülyültünk a tó mellett a srácokkal. Meglátott, leszállt a buszról, és odajött. Attól a naptól kezdve együtt éltünk. Az első pár hétben azt csinálta, amit mondtam, szóval jó volt. Nagy nehezen szereztünk egy albérletet, ahol elfogadták a háziak, hogy ezek itt most együtt élnek, meg ilyenek. A szüleivel is úgy-ahogy rendbe jöttünk. Aztan ilyenek történtek nap mint nap, ami miatt az én idegeim is majdnem oda lettek, mit tudom én, elhatároztuk, hogy moziba megyünk este. Délután azt mondta, hogy ő alszik. Lefeküdt aludni, én meg felébresztettem, hogy megyünk a moziba. Miért nem ébresztettem fel előbb, ő meg akart még mosakodni. Nem mondtad, hogy meg akarsz mosakodni. De te gondolhattad volna! És akkor nagy

ordítozás meg csapkodás, és én voltam a hülye, hogy nem kentem a falra. Mert akkor egész másképp történt volna minden. Ezt ő maga mondta később. Egy éve disszidálni akartunk. Hál' istennek nem lett belőle semmi. Nem birtam volna ki vele. Szóval olyan hülye voltam, hogy elviseltem a tinóságait. Őbenne semmi nyomot nem hagyott. Most együtt él azzal a csávóval, akivel megcsalt akkor. Ennyi.

Rájöttem, hogy keményebbnek kell lenni. Hányingerem volt, ha arra gondoltam, hogy miket csináltam, és miket megengedtem. Nemcsak neki, másoknak is. Például olyan volt, hogy amikor még egyedül voltam albérletben, nyitva állt az ajtó. Ha jött valaki Veszprémből vagy akárhonnan, az mind ott aludt. Csöves gyerekek ott alhattak. Egyszer mentem haza munkából, és legalább tizenketten szipuztak bent a szobában. Nem szóltam egy szót se, becsuktam az ajtót, és kimentem a városba. Aztán amikor újra visszamentem, a házibácsi üvöltözött velem, mi van itt, kérem, tömegszállás? Kihasználtak. Volt olyan srác, aki nálam lakott két hónapig. Nem dolgozott, én adtam neki kaját, piát, cigit.

Ez mind abból jött, hogy szerettem az embereket. Mindenkit. De nyáron egyszer megvertek valami diszkóban. Teljesen ok nélkül. Jól megrugdaltak, aztán akkor mondtam, hogy le vannak szarva az emberek, és attól kezdve csak azt szeretem, aki engem szeret. Azt se tudom, ki vert meg. Annyira be voltam már rúgva, meg sötét is volt. Azt hiszem, akkor mondtam le arról, hogy megváltsam a világot. Mert ilyeneket akartam, komolyan. Nem éri meg ilyen emberekért. Tiszta lapot nyitottam. Úgy érzem, hogy sikerült. Például nemet merek mondani az embereknek. Mit tudom én, egy éve dohányzom, de

régen volt olyan időszak, hogy cigit hordtam magamnál mindig azért, hogy ha valaki kér az utcán, akkor tudjak adni. Meg öt doboz gyufát, és ha valaki tüzet kért, akkor adtam egy doboz gyufát. Most a múltkor volt egy egész doboz cigim, és egy csávó kért egy szálat, és azt mondtam, hogy nincs, mert nem tetszett a pofája. Ilyenek. Aztán ki mertem rúgni egy-két lányt, ami eddig sose fordult velem elő. Mondjuk, ezek apróságok, de összetevődik. Így jobban érzem magam. Már előtte is jó ember voltam. A kórház óta ehhez jött valami keményedés. Annyi, amennyi pont kell, és úgy érzem, hogy most vagyok teljesen szuper. Azóta. Elégedett vagyok most, csak lóvéban van hiányérzésem. Azért jöttem fel Pestre, mert itt vannak bulik. Koncertek. Mikor van Kontroll meg Bizottság vidéken? Évente három alkalommal, és azt is nehéz elkapni. Itt meg kéthetente van Trabant legalább.

Sose szipuztam, a marihuána jobb. Már elég sokan hozzájutnak. Rengeteg helyen termesztik. Hoznak magot, elültetik. Ez ártalmatlan. Nem árt annyira, mint egy szál cigi. Nem másnapos tőle az ember. Jó. A piánál ezerszer jobb. Mintha tejfölben mennél. Ilyenek. Igen kellemes dolog. Szükség van rá, hogy az ember elfelejtse a társadalmat elsősorban. Azt, hogy a vezetés egy szart se törődik velünk. Az lenne a feladatuk, hogy nekem jót csináljanak, javítsák a körülményeimet, lakást adjanak. Közbe csak azzal törődik, hogy meglegyen a tizenötezer forint fizetése, aztán kész. Meg benyúljon a titkárnő szoknyája alá.

Telepőr akarok lenni mindig, ez a legjobb munkahely. Most az vagyok. Udvart söprök, kiteszem a kukát reggel. Ha elvitte a kocsi, behozom. Van szabad idő, azalatt

olvasok. Elvégzem a főiskolát, hogy okosabb legyek. A tudásért. De ugyanúgy telepőr akarok lenni. Gépész üzemmérnök leszek valamikor. Akkor már egy csomóféle kisipart kiválthatok magamnak.

Attila

Nem vagyok arany középutas. Bokononista vagyok. Ez a legjobb vallás, mert nincs egészen kitalálva. A *Macskabölcső*-ben olvastam. Kurt Vonnegut. Imádom. Úgyhogy megírtam három és fél bokononista bibliát. Dalok vannak benne. Őrültségek. Felmásztunk ide a hegyre a srácokkal, bokononoztunk, összeraktuk a kezünket, nem a lábunkat, és közben daloltunk. Rettentő boldog voltam! Ez lehetett a tetőpontom. Aztán úgy elapadt az egész, eltávolodtunk egymástól. Csak a pillanat volt a fontos, mint mindenhol. Valami, ami pótolja a hitet. A vallást, az eszmét, ami manapság már nincs sehol a világon. Nincs, aki megmondaná, miért rossz az, ami rossz, és hogy kell belőle kilábalni.

Tehetetlen vagyok. Nem érzem, hogy bárkinek is kellenének az írásaim. Én magam sem. Nem érzem, hogy bármit is tehetnék az emberekért. Se magamért. Csinálom már évek óta, vannak digó ismerőseim, popperek, hippik, csövesek, szóval bármerre megyek, ismerős vagyok, a Moszkva téren, a Blahán, az intézetben, az úri negyedekben. Valami híd vagyok a rétegek között. Csak az a baj, hogy nem tudok mit kezdeni vele.

Hároméves voltam, amikor elváltak a szüleim. Mind a ketten állami gondozásban nőttek fel. Apám egy börtöntöltelék, tizennyolc évet ült eddig. Elváltak. A Sas

utcában laktunk, egy szoba-konyhás lakásban. Csodálatos gyerekkorom volt, megtanultam biciklizni. Az óvodában én voltam a zsenigyerek, öt-hat éves koromban már milliókig tudtam számolni, tudtam angolul egy kicsit, színészkedtem, énekeltem. Anyám villamosvezető volt. Összeházasodott egy másik emberrel, a Sas utcai lakásunkat is lebontották, most focipálya van a helyén. Felköltöztünk az Üllői útra. Én voltam az első magyar űrhajós egy barátommal, csak mi lefelé jöttünk az ötödik emeletről egy hűtőgépnek a dobozában. Regényíró klubunk volt, imádtuk a történelmet és a harcászatot. Zenei osztályba jártam, anyám nagy álma volt, hogy színész leszek. Sokszor hallottam, hogy apám milyen szemét. Elsős nyáron, napközis táborban láttam először: elvitt a táborból, megebédeltetett, vett egy görögdinnyét meg egy csodálatos, fehér pettyes labdát, kaptam tíz forintot meg egy százast, hogy azt vigyem haza anyámnak. Hazavittem és jól befostam, mert a tíz forintból fagyit vettem. A dinnyére. Anyám teljesen kiakadt, hogy mit művelt velem az az ember.

Megjelent az ABBA és a Boney M. Teljesen odavoltam értük. Egyedül otthon a lakásban... ugye, én már elsős koromban egyedül jártam iskolába, mindig jól tájékozott voltam, ahová egyszer elmentem, oda mindig visszataláltam. Hazamentem, bekapcsoltam a rádiót, lakkozott szekrényünk volt, látszott benne az ember; elkezdtem előtte táncolni, ahogy a tévében láttam. Nagyon tetszett. Minden napra kaptam húsz forintot, hogy abból kajáljak. Tízből megkajáltam, a többiből könyvet vettem. Akkor kezdtem a könyveket gyűjteni. Három hónap alatt valami százötven könyvet összeszedtem.

Aztán anyámnak volt egy halálos gázolása, lesittelték,

és teljesen kikészült. Volt már egypár öngyilkossága, ez is lett az élete vége. Így volt, ennek így kellett történni. Nem szeretek ezzel foglalkozni. Nincs már bennem semmi érzés a halálával kapcsolatban. Bennem él, és kész. Az emléke. A képe. Amiket mondott, a halála után kezdtek valósággá válni. Ilyen vagy, olyan vagy... ezt csináld, azt csináld... Amíg élt, nem figyeltem oda rá. Később minden előjött. Annyi állt a búcsúlevelében a nevelőapám számára: remélem, te rohadt gyilkos, örülsz, hogy meghalok, a gyereket add állami gondozásba.

Én épp Tatán voltam, egy úttörőtáborban. Éreztem, hogy valami nincs rendben otthon. Mintha UFO-k jöttek volna, feküdtem az ágyon, este volt, takarodó a táborban. Csengett a fülem, zúgott a fejem, és hatalmas fényesség! Ez jutott az eszembe, hogy UFO-k. Anyám úgy búcsúztatott a pályaudvaron: ha bármi történik velem, menj állami gondozásba, és ne maradj a nevelőapádnál. Három-négy nap alatt összeállt a kép, nem biztos, hogy az anyu él. Így. Állj, stop, mi van?... Pislogtam. Anyám halálakor lett egy istenem. Nem is tudom már, min vettem észre, de észrevettem, ha akarok valamit, az úgy lesz, és nem kell érte tennem semmit. Ilyen volt, elvesztettem a pénzemet, és kívántam, hogy bárcsak lenne! Erre a buszmegállóban megkértek a katonák, hogy hozzak sört, és az aprót nekem adták. Kívántam jó időt, és jó idő lett. Utana mindig felötlött bennem, hogy én ezt kértem, szerettem volna. Tiszta őrültség, de önbizalmat adott, hogy valaki velem van. Valaki valahol gondoskodik rólam, és akarja, hogy ez meg az legyen velem. Volt persze millió kívánság, ami nem teljesült, de mégis így éreztem. És azt mondtam, hogy ő az én istenem, aki vigyáz rám.

Nem volt ez hit. Nem is tudom, mi volt. Egyébként református vagyok.

Elkezdtem foglalkozni Jézussal. Gyűjtöttem róla az adatokat. Szeretet, isten... elkezdtem ezen gondolkozni, hogy lehet, mint lehet?... Nem tartottam magam erre a földre valónak. Mindig azt képzeltem, hogy az én szüleim nem is a szüleim. Volt egy kis szobám a régi lakásunkban, egy kamra, ami gyerekszobának volt berendezve. Este féltem elaludni addig, amíg nem hallottam, hogy anyámék alszanak. Féltem, hogy megölnek. Ilyen ideggörcs lettem. Féltem kimenni a vécére. Kis folyosón kellett végigmenni. Kést vittem magammal a könyvbe rejtve, aztán anyám egy óra múlva kijött értem, hogy mi van, belefulladtam? Ott olvastam a vécén. Mellettem a kés. Árnyakat láttam, meg mit tudom én. A fantázia működött bennem, és ebbe a fantáziába nagyon jól beleillett az isten. Aki megvéd, oltalmaz, aki segít. Rettentő nagy szerencséim voltak, és ezeket nem tudtam másképp megmagyarázni magamnak. Az isten így akarja. Kész. Pedig senki se volt vallásos a környezetemben.

Állami gondozásba kerültem. Ott aztán jöttek az első löketek. Huhh-hahh!... Hogy ez a rockzene nem is olyan rossz. Ki vagyok én? Hobo Blues Band. Elkezdtem szakadtan járni, részben, mert apám nem nagyon vett már nekem ruhát. Az volt, amit hatodikos koromban kaptam, meg amit ötven-száz forintokért vettem, egy nadrágot, vagy elloptam egy pólót. Szakadt tornacipő. Elfogott ez a csöves nihilizmus, hogy elegem van. Kiboritott anyám. Valahogy elrendeztem magamban, hogy élnem kell tovább. Nem lesz családi hagyomány, hogy mindenki öngyilkos lesz ezen az ágon. Az én gyerekem nem lesz állami gondozott. Fiút akarok, és Attilát! Úgy terveztem,

hogy húszéves koromban már gyerekem lesz. Úgyhogy tizenkét éves fejjel eléggé kialakult gyermek voltam. Érdeklődési köröm az irodalom, a történelem. Nem nagyon illeszkedtem be az állami gondozottak közé, a nevelőkkel is különb kapcsolatom volt, mint a többieknek. Közülük az egyiknek köszönhetem a tudományos-fantasztikus irodalom iránti vonzódásomat. Ő volt az első ember, aki segített, utána aztán sorban jöttek, rengeteg ember volt, aki alám tett és noszogatott, hogy gyerünk! Mindig szerencsés voltam. Bármennyire szarrá is vált az életem, mindig volt, aki az utolsó pillanatban, amikor már kész lettem volna, azt mondta, hogy ezért a gyerekért csinálok valamit, és nem engedem, hogy elsüllyedjen. Ez máig is all.

Nyolcadikban felfedeztek a tanárok. Én voltam az ATTILA. A GYEREK. Nekem meg bizonyítani kellett, hogy én vagyok az. Pasaréten jártam iskolába, elit környék, csodás hely. Teljesen odavoltam, hogy a felső tízezer köreiben járhattam iskolába, milliomos mamákpapák gyerekeivel. Egy lánnyal összejöttem. Nagyra voltam a férfiasságommal, meséltem a kalandomat nyakraföre. Aztán fülébe jutott a lánynak, és mindennek vége lett. Talán az a magány, ami akkor úgy rám jött, az kezdett el forrni bennem. Elkezdtem sci-fi klubba járni, ahol a nevelőm is tag volt, befizetett engem, filmeket néztünk. És akkor kezdtem verseket írni. Egy kő pingpongasztalon az intézetben, hogy *A Természet lágy ölén ringatózom én; Velem ring az egész táj és egy fekete mén.* A fekete szín persze mindenkinek azt jelentette, hogy én milyen szomorú vagyok. Jó, én vagyok a szomorú. Írtam egy verset anyámról, amin az osztálytársaim mamái sírtak, hogy szegény árva, és milyen csodálatos, ezeket

nagyon gyűlölöm. Aztán apámról és így tovább. Akkor már tekintélyem volt a téren. Nem verekedés szempontjából, de ismertek. Összejártunk pingpongozni, dumálni, fagyizni, a csajokat hülyíteni. A suliban a digó stílus ment, nagy digók kerültek ki az osztályunkból. Csöves egy se volt. Házibulikra jártunk. Három fiú, három lány, aztán leültünk egy asztal köré gyilkosozni. Ez volt a házibuli. Egy intézeti srác lett a haverom, volt egy bunkerunk, egy pince. Tele volt a fal képekkel és jelmondatokkal, hogy *Hét nap alatt teremtette Isten a világot – meg is látszik rajta,* és hasonlók. Ez lett a mi rejtekhelyünk, ágy volt benne, meg egy szekrény. Marhaságokat raktároztunk ott. Oda vittük le az első két lányt, akkor voltam az első koncerten, Száz folk Celsius, hatalmas élmény, végigmasíroztunk az Üllői úton, és énekeltünk: Zsu-zsi, Zsu-zsi, mutasd a p....d! Ezt ordítva az utcán. Őrjöngtünk és tomboltunk. Nagy fiúk voltunk már akkor. Levittük a két lányt, akkor csókolóztam először. Nagy divat volt az üvegezés, vetkőzzél! Semmi se volt különben, csak öt puszi, de az is nagy élmény volt. Utána aztán vittük le sorban a lányokat. Sok lányt ismertem. Sokkal inkább lányok voltak körülöttem bajban, mint fiúk. Nyolcadikban megismertem egy cigánylányt, aki idősebb volt nálam két és fél évvel. Megbeszéltem a nevelőapámmal, hogy föl akarok vinni egy lányt, azt mondta, jól van, akkor mi eltűnünk, gyertek! Ilyen felnőttes kapcsolatban voltam vele. Addigra összeállt egy ötvenéves nővel. Mindegy, felvittem a lányt, ő is szűz volt, én is szűz voltam, semmi se történt. Csókolóztunk, simogattuk egymást, kész. Furcsa volt, hogy idősebb lánnyal járok. Ő akkor már nagy piramisos volt, meg hobós, ez a kettő volt nála az isten, koncertekre járt, és vitt engem is.

Csöveseket hozott le a bunkerba. Találtunk egyszer ott egy cédulát: kik vagytok, és mit akartok? Írtunk egy válaszlevelet, hogy mi vagyunk a Vörös Brigádok, ekkor és ekkor találkozunk, és vér fog folyni. Lementünk, ők is lejöttek, két srác, az egyik egy csöves, a másik egy nagy dzsigoló. Nem folyt vér, viszont lehoztak két nőt. Így bővült az ismeretségem.

Nyolcadikban én lettem a tolvajzseni, akiről elterjedt, hogy egy szál pólóban kifosztja az ABC-t. Úgy kezdődött, hogy nem volt pénzem, és joghurtot akartam venni, de kakaót is akartam inni. Mit csináljak? Megvettem a joghurtot, a kakaót pedig betettem a hónom alá. Nem vették észre. Hulla nyugodtan, ahogy a filmekben láttam. A bűnözők vonzzák szerintem legjobban a gyerekek fantáziáját, és a krimik mindig a bűnözők pártjára állítják a nézőt, mert hát az a szerencsétlen. Mindegy, szóval elkezdtem lopkodni. Akkor már cigarettáztam is. Nyolcadikra sikerült elérnem, hogy felfigyeljenek rám a tanárok, elsősorban az igazgatónk, aki magyart tanított. Olyan lettem a számára, mint egy családtag. Megnyertem az iskolai szavalóversenyt, a matematikaversenyt. Ennek ellenére se magyarból, se matekból nem kaptam ötöst nyolcadik végén, viszont a jellemzésem óriási volt, úgyhogy elsőnek kaptam meg a papírt, hogy felvettek a számítástechnikai szakközépbe. Boldog voltam, na, előttem az élet! A matektanárnőm elvitt Csehszlovákiába, ez volt életem első utazása, hatalmas élmény. Ebből a gyerekből lesz valami, mindenki ezt mondta. Jó úton haladtam a dicsőség és a hírnév felé. Aludtam az igazgatónknál, az énektanárnőnél, így befogadtak.

Szakközépiskola, évnyitó, mindenki öltönyben... Úgy kezdtem, hogy beállítottam a vécébe háromfajta cigaret-

távál, gyerekek, tessék... Egyből megvolt a haverság a másodikosokkal. És amikor a legjobban ment minden, kitört belőlem a vadállat. Magam se tudom, mi volt az. Mire észbe kaptam, késő volt. Nagyon piszok tudok lenni.

Úgy történt, hogy hetedik-nyolcadikban meg lettem erőszakolva. Szellemileg. Én mindig azt hittem, hogy az ész az mindennél többet ér. És volt egy srác az intézetben, aki bebizonyította, hogy ez nem igaz. Minden héten háromszor-négyszer végigverte a bandát pusztán kedvtelésből. Később már nem is fárasztotta magát, olyan dolgai voltak, hogy te vered ezt, te azt. Ha nem, akkor éntőlem kapsz. Úgyhogy vertük egymást. Nekem is meg kellett vernem egy gyereket. Állt előttem, már sírt, de azt mondta: üssél nagyot, nyugodtan üssél! Ilyenek voltak, és ez rettentően elbizonytalanított. Belém ültette a félelmet. Azóta is félek ettől a sráctól. A mai napig, ha csak hozzá hasonlót látok, eltűnök a környékről. Nem volt pedig erős gyerek. Nem tudom, hogy csinálta. Keveset beszélt. Ha valami problémája volt, akkor ütött. Visszadumált a nevelőknek is. Jó tanuló volt, oroszból ötös... és cigány! Kedvelték! Hatalma volt. A nevelők is tudták, ha akarnak valamit a csoporttal, előbb neki kell szólni. De azt is tudták, ha nem tetszik neki valami, akkor ő lesz az, aki megfúrja az egészet.

Na, ott tanultam meg azt, hogy nem sírni. Azt mondta, hogy aki sír, az még többet kap. Azóta közömbös vagyok a fizikai fájdalomra. Nem tudok azzal foglalkozni, hogy most fáj valamim. Nem a fájdalmat érzem, ha megütnek, hanem dühös vagyok! Ezt érte el bennem ez a srác. A nevelőket is manipulálta. Hozzávágta az asztalt, meg ilyenek. Lekapta az ágydeszkát, na, jöjjön kendózni!

A nevelőnek. Annyi pofont adott, hogy meglátszott a nyakamon. Sálat tekertem rá, de feltűnt az orosztanárnőnek. Sál, nyáron?... Vegyem le. Mi ez? Fölvitt az igazgatóhoz. Nem kell, hogy nevet mondj, én mondom, és te intesz vagy nem intesz. Elsőre őt mondta. Már bőgtem majdnem, szorítottam a számat, hagyjanak engem békén, nem láttam semmit, nem csináltam semmit! Felhívtak a srácot. Nem tudta meg, hogy ki buktatta le. Nem félek már, leneveltem magam a halálfélelemről meg ilyesmikről. Dühös vagyok, hogy élek, és el kell viselnem, ha ütnek.

Aztán kiteljesedtem, és én lettem a Sátán. Elolvastam a *Mester és Margaritá*-t, olvastam De Sade márkiról, és eldöntöttem, hogy különb leszek, mint Lucifer. Én az Ostagadás vagyok, én még magamat is meg fogom tagadni. Átképeztem magamat. Elkezdtem piálni. Közben kicsit gyógyszereztünk is, a hangulat úgy hozta, próbáljuk ki. Szeretet és ész... Ez nem jött be. Azt mondtam, hogy nekem nincs lelkem, nekem nem lehet, én nem ismerek jót és rosszat. Minden értékrendet elásni a francba, nem kellenek az értékek. Nem sírok, mert nincs lelkem. Nem éreztem magamban a lelket. Bármit tettem, nem éreztem bűntudatot utána. Nem ismertem azt, hogy lelkiismeret-furdalás, nem bántottak a saját dolgaim. Kezdett bennem kialakulni ez a sátáni dolog. Elég volt, es nem érdekel az emberiség! Szarok az emberiségre! Hogy mitől volt, azt nem tudom. Bele az életbe, de csak keményen lehet elviselni, tehát akkor én most kemény leszek! Nem hatódom meg semmitől. Többé rám nem tudnak hatni. Engem nem tudnak megsérteni, nem tudnak megalázni, elegem volt! Nem érzek fájdalmat, engem bárki otthagyhat, nem fogok utána könnyet ejteni!

Hagyjanak békén! Nem fontosak a kapcsolataim, vannincs... Ebben éltem. Holott ezzel csak hitegettem magamat, és fontosak voltak a kapcsolataim. Rohantam a világba, mindenkivel ismerkedni akartam. Voltam punkok között, digóknál, poppereknél. Jött a Hungária, és akkor állandóan ez ment az intézetben. Az összes gyereken répanadrág, egyenrépa, nézd, nekem milyen a séróm, száz forintért voltam fodrásznál, meg hú, nekem ilyen haverom van, olyan!... Nekem alapvetően sima a hajam, intézetbe kerülésem után kezdtem növeszteni. Nőtt, nőtt, és hirtelen begöndörödött. Egy furfangos agyú embernek furfangos haja lesz. Rettentően odavagyok a hajammal, ez a kincsem, az egyetlen szépség bennem. Mondták a srácok, hogy vegyek már végre egy rendes nadrágot. Elvittek egy butikoshoz, én is itt vettem, te is itt vegyél, és megvártak kinn, amíg választok magamnak. Diszkóba akartak vinni, és ilyen toplák szakadtan nem mehettem oda. Kispesten volt egy menő diszkó, ott táncoltunk, hülyültünk, ittunk. Nem szeretem a diszkót, nem tetszett nekem az a hidegség, mert a diszkó hideg.

Közben apám kiszabadult a börtönből. Eljött még aznap. Sikkasztásért, betöréses lopásért volt benn. Nekiment a világnak, így mesélte. Amikor anyámtól kapott egy levelet, hogy nem vihet le engem Révfülöpre nyaralni. Még akkor történt. Nekiment a világnak. Kapott kilenc évet, de a jó magaviseletéért korábban szabadult. Négyszeres visszaeső volt már. Eljött az évnyitómra, kaptam tőle ötszáz forintot, és elbeszélgettünk. Látta, mennyire utálom az intézetet, elvitt magával, nála töltöttem a téli szünetet. Munkásszállón laktunk, a sittesek között. Nagy élmény volt. Együtt karácsonyoztunk. Ülnek a fa körül. Nincs ahová mehetnének. Nézik a tévét,

karácsonyfa feldíszítve, alatta kaja. Kártyáznak, apám verset mond. Kőhidán is a börtönlap szerkesztője volt, kulturális izé. Négy szakmája van. Ő munkásember, azt mondja magáról, sohasem akart több lenni, mint munkásember. Egypár évig alkoholista volt, aztán egyik napról a másikra abbahagyta. Nagy fej. Szerzett magának nőt és vele lakást, onnan elment egy másik nőhöz, most megint van lakása és új felesége is. Azt mondja, anyám ringatott bele a fantáziavilágba. Telebeszélte a fejemet, hogy ez leszek, meg az leszek, és azért vagyok ilyen álmodozó. Karácsony után írtam neki egy levelet, hogy elegem volt, elmegyek, kész. Aztán visszaírt, hogy tisztelt V. Úr, mert aki földön járó istennek képzeli magát, annak megalázó az Édes Fiam megszólítás, és lehordott mindennek. Volt egy nőm akkor, vele is szakítottam. Utána tíz hónapig senki. Teljesen kiborultam. Mindenkit otthagytam, és még jobban belemerültem a satanizmusba. Fasiszta lettem. Pfuj, le a zsidókkal, és mit tudom én. Éljen Hitler! Lenin, Hitler, József Attila, én, anyám mind áprilisiak vagyunk, és összetartozunk. Ez volt az elméletem. Ha van mennyország, Hitler biztos oda került, így gondoltam. Történelemből tanultuk, mit csinált. Viszont megoldotta a gazdasági válságot a németek számára. Fegyvert mindig el lehet adni. Nem voltam én fajgyűlölő, csak elkapott az ihlet. Olyan társaságba is jártam, vonultunk az utcán, és énekeltük, hogy: Deutschland, Deutschland über alles! Jó, fasiszta vagyok. Nem szeretem a zsidókat, holott azt se tudom, nem vagyok-e én is zsidó... Mit tudom én, hogy van ez. Árja, nem árja... Őrjöng a srác a koncerten, Sieg Heil, közben kreol bőr és ekkora hefti, ajaj!... Horogkereszt. A gyerekeket mindig vonzzák ezek a jelképek. Kereszt. Horogkereszt. Szív. Ilyene-

ket rajzol az ember. A horogkeresztben van valami, ami az ember pszichikumára hat. Azon kívül, hogy fasiszta jelvény. Én például rengeteg horogkeresztet rajzoltam, és ablakokat alakítottam ki belőle. Hatott rám. Nem tudom, miért, de hatott. Anyám is sváb volt, tehát félig német vagyok, és szőke. Minden lánynak az a fiú tetszett, és minden fiúnak az a lány tetszett, amelyik szőke és kékszemű. De már gyerekkoromban, amikor teljesen tudatlan voltam, megragadt ez a fantáziámban. Például az a szó is tetszik, hogy náci. Hasonlít az internacionalistára. Sokáig úgy képzeltem, hogy a náci az jó ember, mert nemzetköziségre tör. Mit tudtam én, hogy mi az. Tetszett. Meg a terrorizmus. A Bader–Meinhof-könyvet is rokonszenvezve olvastam. Fogalmam sincs, hogy milyen ideológiájuk van, mert ebből a könyvből aztán ki nem derül. A maffiát is kedvelem, megvan ez a könyv is, olvasgatom. Semmit nem tudni meg belőle, csak a tényeket, ez jellemző a magyar könyvekre. Kedvenc színészem Klaus Maria Brandauer. Mefisztó. Imádom. És az egyik dologból jött a másik. Nem tanultam, hát ez a legkevesebb. Később jártam iskolába, vagdostam a lányok lába elé a kést, a tanárokat megőrjítettem. Azt se tudták, mi van velem. Kitört belőlem a szadizmus, direkt kerestem a gyengéket, és akkor én voltam az erős. Az intézetben is elkezdtem nevelni a kicsiket. Nem bírtam az eminens gyerekeket, megpofoztam, hozzávágtam a széket, szóval teljesen gátlástalanul viselkedtem. Vertem a kicsiket, szadiztam a gyerekeket, de a nevelőknek segítettem, kokiztam, hogy bőgjön az a gyerek, féljen tőlem. Nem is az ütés-verés volt a lényeg, hanem hogy ha meglát engem, akkor be legyen szarva, és azt csinálja, amit én mondok. Kitört belőlem a hatalomvágy.

Ezzel aztán sikerült elérnem, hogy az osztálytársaim nagyrészt elkerültek. Ki ez az ember? Mit akar? Az osztályunkban már olyan rétegződés volt, hogy nem igaz. Klikkekre szakadt a társaság, én ezzel barátkozom, én azzal. Őrjítő volt, tényleg, mint egy társadalom. Én sehol se voltam a hierarchiában, kívül álltam, mint dúvad. Fasiszta. Félévkor megbuktam ötből. Az intézeti haverommal mászkáltam az aluljárókban, tereken, csikket szedtünk, moziba jártunk. Kopasz kutya... Üvegtörők... Erre egy csaj vette a jegyeket, aki kábítószeres volt. Mondta, hogy meghülyít minket négy forintért, ha akarjuk. Persze, hogyne. Vett valamit a patikában, beszedtük, ez feldobja az agyvelőnket. Semmi hatását nem éreztem. Azt hittem, a film hatása. Arra emlékszem, hogy valami bottal ütöttem a hetes busz megállójának tábláját.

Év végén megbuktam hatból, az osztálytársaim pezsgőt bontottak, így ünnepelték. Mindenki teljesen el volt kepedve, hogy Attila, mi lett belőled? Én meg azt sajnáltam, hogy nem sikerült nyolcból, mert eredetileg úgy volt, hogy tornából és rendszertechnikából is hozzábukok, de ez a két tanár átengedett, és én ezt hogy sajnálom, és szarok az egészre, hagyjatok békén! Elmentem melózni egy nyomdába, az intézeti haverom hívott oda. Aztán jött egy oltári hülye csend. Kétszáz kilós papírtekercseket tologatok. Leszedem a védőpapírt, bedugom a tengelyt. A melósok nagyon rendesek voltak hozzám. Meghívtak inni, ugye, elláttak kajával, kaptam mindjárt hatszáz forint szakszervezeti segélyt. De nem akarom ezt csinálni! Nem találok benne semmi örömöt! Bekerültem az intézetbe, és volt egy nyílvesszőm. Körzőből csináltam a hegyét. És ellőttem ezt a nyílvesszőt. Sírtam, amikor nem találtam meg, annyira kedves volt nekem. Most oda

jutottam, hogy nem köt semmi. Itt állok tök szabadon, nincs egyetlen biztos pont, ami valahová láncolna. A szabadságból is elege van egyszer az embernek. Szeretném valahová kötni magamat. Valakihez. Akarom a szeretetemet adni. Kinek?

Bementem egy templomba, meghallgattam a mise pár szavát, aztán elegem volt, kijöttem, álltam az Erzsébet hídon, néztem az árnyékokat, hogy ugrándoznak a víz színén. Aztán feljöttem ide a hegyre. Mire felértem, elsötétült az ég. Lefeküdtem a fűbe, jött a vihar. Itt a toronynál villámlott először. Feküdtem és néztem. Amikor becsuktam a szememet, lila villámok cikáztak a sötétségben. Ömlött rám az eső, fújt a szél. Dumáltam a villámmal, és hallgattam, hogy ő mit mond nekem. Voltam tőle húsz méterre, amikor becsapott a toronyba. Hatalmasat szikrázott a torony. Felálltam, és elindultam arrafelé Nem történt semmi. Felszálltam a fogasra, hullára el voltam ázva, és rettentő boldog voltam. Nem tudom, miért.

A suliban érettségi volt, és én álltam a suli előtt, és vártam. Mit tudom én, mire. Vártam. Akkoriban volt az, hogy kiültem a Moszkva térre, és ott ültem. Néztem a lányokat, a fiúkat. Ha jött egy ismerős, kérdezte, mit csinálok, mondtam, hogy várom az igazit. És nem jött. Állok a suli előtt, két srác focizott egy konzervdobozzal. Csöves ivadékok voltak, szabad emberek. Kérdezi az egyik: hol lehet itt sört kapni a közelben? Mondom, arra, ott. Jó, akkor menjünk, megkínáltak. Felszedtünk két lányt is, az egyik már ismert engem. Előadtam nekik a verseimet, és hallgatták. Az egyiktől kaptam kölcsön a *Macskabölcső*-t, abban olvastam a bokononizmusról. Amikor újra találkoztunk, már megírtam az első bibliát.

Másokat is elhívtak, én meg elmondtam nekik az új hitet. Én voltam a próféta a számukra, felhoztam őket ide a *Jézus Krisztus Szupersztár* után. Mondom nekik, hogy eljátsszuk itt a sztorit. Te leszel a Jézus, én a Júdás, csináltunk töviskoszorút. Arra a vasrúdra, valami meteorológiai cucc, oda felmásztam, és ott lógtam. Az volt a kereszt, a bitó, minden. Énekeltünk, bokononoztunk, és boldogok voltunk. Aztán ez is elmúlt, megírtam a további bibliákat. Remélem, hogy kell nekik, ha újra találkozunk. Várok valamire, hogy tovább tudjak lépni. Most a nihilben vagyok. A bokononizmus jó volt, egy csodálatos állapot, amiből később szerep lett, hogy miért, azt megint nem tudom, és a fonákjára fordult. Mindenhol kültag voltam eddig. Itt nem, mert nem volt kültag. Megmondtam nekik, hogy mindenkit hívjatok el, akit csak lehet, aki mozogni tud, és aki ember! Bízom benne, hogy sikerül nekik összehozni valamit, csak még nem tudom, hogy mit. Akarom, hogy csináljunk valamit! Van egy hatalmas jelentkezés bennem. Mindenkinek mindent elmondok, ha meghallgat, és ha ebből valami érdekli, akkor felkapja, és már érdeklem is. Ez mindig így volt. Most nem tudom, hogy merre tovább. Lebegek. A lakásügyem, a munkahelyem, minden rezgésben van. Nincs semmi új távlat. Nem tudok ismerkedni már. Nem tudom, merre ismerkedjek, kivel ismerkedjek. Megálltam. Senki se tud mit csinálni velem. Tudom, hogy hatok az emberekre, de azt is tudom, hogy minden hatásomat percek alatt tönkre tudom tenni azzal, hogyha egy picit is adok magamból. Várom, hogy megnyíljanak azok a rohadt kapuk, de senki nem kíváncsi rám. Amilyen valójában vagyok. Az nem kell. Ezért van a szerepjátszás. Lassan már azt se tudom, milyen vagyok valójában.

DIGÓK

Éva

A digóság annyit jelent, hogy olasz fazonú nadrág és olasz fazonú haj. Egy divatirányzat. Nincs semmiféle elv. Énszerintem életszemléletet nem jelent. Nekem például nagyon tetszett az, amikor a fiúk olyan csinosak voltak. Tetszett az a hátul vágott nadrág, a hegyes orrú cipő. Az, hogy olyan szépen le van vágva rövidre a hajuk. Utáltam a fiúknál a hosszú hajat. Kifejezetten ápolatlanságot tükrözött. A csöveseknek volt egy olyan elképzelésük... Nem tudom, én soha életemben nem foglalkoztam velük egy percet sem, mert eleve ellenszenvesek voltak. Baj az embernél, tudom, hogy a külsőből ítél, de valahol a külső is számít ám! Ők mit akarnak? Fél hatkor lementem a Casanovába, átmentem a Batthyány téren, és amikor hazajöttem, azok még mindig ugyanott álltak, ugyanazon a sarkon, ugyanannál az oszlopnál és ugyanabban a pózban. Ebben mi a jó szerinted? Volt ez a cikk, hogy a punk, a csöves és a popper. A csöves a csóró, a punk meg a gazdag szülők gyereke, aki azt hiszi, hogy ha rózsaszínűre festi a haját, ezzel valami marha nagyot csinált. A popper meg fülbevalót rak a fülébe, az orrába, és teljesen morbid dolgokat művel. Nem tudom neked felidézni azokat a szavakat, amiket a cikk leírt, de egyszerűen félelmetes, amit a punkok produkálnak magukból, hogy az agresszivitás az egyetlen út, és hogy az emberiségnek a lelkivilágán nem lehet változtatni, csak a háború marad, és nincs kiút, és gyűlöljük egymást, szóval

ilyen elvek, és az újfasizmus. Hát nem tudom. A mi társaságunkban ez nem volt téma. Nem is került szóba. Valami házibulin találkoztam egy csajjal, aki tipikusan ilyen punk stílusú lány volt, bőrcuccokban járt, és kék foltot festett a hajába. Senki se vette észre, senki se figyelt rá. Jó a buli? Jó. Kész!

Ez az egész rétegződés egy hülyeség. Nem is a viták során alakul ki, hogy ki hová tartozik, hanem pofára! Hát nem érdekel. Nekem ezek a legszebb éveim voltak, és naponta visszasírom őket, de én akkor fel se fogtam, mi az, hogy digó, és mi az, hogy csöves. Egyszerűen nem érdekelt. Azért vagyok digó, mert így öltözöm, és azért már egy digó vagyok, egy szemlélet vagyok? Hát nem fogadtam el! Nem voltam egy szemlélet! Nekem az tetszett, az a cipő, az a nadrág, az a haj, és az tetszett, hogy este lemehetek szórakozni egy idősebb társaságba, ahol engem befogadtak, tizenöt éves voltam, és ott lehettem fél kilencig. Tíz forintom volt minden este. Persze az ember megnézte, ki hogy öltözik. Az osztálytársaim azt mondták rám, hogy digózok. Nem érdekelt, mert nem is figyeltem rájuk. El tudod képzelni, hogy bejársz egy iskolába, és a mai napig nem tudod a nevüket? Ennyire nem érdekeltek. Odajártam, tanultam, kész. Anyámék úgy tudták, az E-klubba járok este, vagy a KEK-re. Sose buktam le. Nem bocsátotta volna meg nekem anyám, hogy ilyen helyre járok, mert a Casanova az a kurvák törzshelye az ő szemében.

Volt egy olyan szemlélet is, hogy a kinyalt, ficsúr gyerekek a gazdag szülők gyerekei. Nagy tévedés, én sose voltam gazdag szülők gyereke. Azok meg a szegény szülők gyerekei általában. Ilyen ellentét is volt, és ez a szemlélet iszonyú mély szakadékot ásott a két csoport között.

Az a maximális lenézés... mert rajtam, ugye, négyszázötven forintos cipő volt. Igaz, hogy nekem csak az az egy volt... De hogy neki nem telt rá! Ott állt a téren, és ment a lejmolás. Adj egy bélást, adj egy ötöst, és akkor az ember adott, mert féltem, hogy megvernek. Hárman körbeálltak, adj egy ötöst! Gondoltam, inkább odaadom az utolsó öt forintomat, és nem veszek majd buszjegyet. De közrejátszik ez az anyagi dolog is, mert ahhoz, hogy az ember úgy öltözködjön, mint azok a fiúk meg lányok öltöztek, ahhoz tényleg kellett pénz. Na jó, de hát nekem is úgy volt pénzem, hogy elmentem dolgozni a nyáron! Nekem se az anyámék vették a nyolcszáz forintos farmert! Itt dolgoztam a Krisztinában, egy maszek lámpaernyősnél. Vagy nem fizettem be az ebédpénzemet. Ki törődött azzal, hogy ki honnan szerzi a pénzét? Volt, aki a szülei pénzét költötte, például egy osztálytársam, de nem tudtam elítélni, mert olyan hülyén volt nevelve. Ilyeneket csinált az anyja, hogy betelefonált az iskolába, sajnos, későn feküdt le a fiam, és nem tud felkelni, szóval olyan elvarázsolt dolog volt! De tizenhat évesen saját lakása volt, tizennyolc évesen megkapta az apuka autóját, kiment három hónapra Angliába, meg ide, meg oda. Azt mondtam, ha megteheti, hát miért ne? Az, hogy valaki a szülő pénzéből él... a másik ugyanúgy megcsinálná, ha lehetne. Digó, popper... Ez az egész egy kitalált probléma! A világon a legszebb dolog, amikor az ember tizenhét éves! A barátnőm még egy brosúrával hülyébb nálam, mert bátrabb. A normális ember manapság nem él meg. Gyönyörű lány, fodrásztanuló. Nálam egy kicsit vékonyabb, vörös haja van, és annyit kell róla elmondanom, hogy grúz. Egy igazi szexbomba. Minden barátnőm szép volt. Utálom a ronda nőket, és nem is birom

őket elviselni. Magamat sem értékelem kevésre, ezt is megmondom. Megjelenünk és aratunk. Előttünk semmi se szent. Maximálisan erősnek érezzük magunkat. Egy diszkóba énszerintem nem szabad egyedül elmenni, mert abban a marha nagy tömegben lehet valaki nagyon egyedül is ám. A kutya nem veszi észre. Amikor a Casanovából elment a D., a mi kedvencünk, szétesett a társaság. Meghalt. Miatta jártunk le oda, az ő zenéjét szerettük, az ő vicceit imádtuk, mert a diszkót szeretni kell, különben nem érzi jól magát az ember. Emlékszem ilyen sztorikra, hogy volt egy állati idétlen fiú, elneveztük Kjambaki de Fikleónak. Egyszer olyan morózus volt a hangulat, és mondjuk a D.-nek: te, mondd már be a mikrofonba, hogy Kjambaki de Fikleó, miért nem táncolsz, te vagy itt a tánc mestere! Holt idétlenül táncolt az a fiú. És képzeld, bemondta abban a marha nagy csendben! Kitört a röhögés, ez meg ott a bokszok között csörtetett, ti rohadt szemetek, meg minden, és az egész Casanova fetrengett a röhögéstől. Ilyen tündéri dolgok voltak. Meg ilyeneket mondott, hogy most egy lassú szám következik, lehet protézist cserélni, szóval olyan aranyos dumái voltak. Kedves volt, és közvetlen, de aztán elrabolták tőlünk, és amikor szétszakadt a társaság, elkezdtünk járni az Édenbe meg a Lánchídba, és órákat álltunk sorba, amíg bejutottunk. Nagyon felkapott hely volt a Lánchíd. Megmondom neked őszintén, ez a diszkótánc egy nagy semmi. Ugye, mindig volt valaki, aki behozott egy új formát, és azt meg kellett tanulni, mert mindenki azt táncolta, és ha te nem azt táncoltad, akkor nem voltál fehér ember. A Lánchídban, mondjuk, kialakult valami egyéni stílus, de az Édent nem szerettem, mert ott mindig a felkapott számok mentek, amiket két-három hallás után megunt az

ember. De eszméletlen balhékat csináltunk a barátnőmmel. Ott már a nőies változata ment a dolgoknak. Szövődtek ezek a két-három hetes nagy szerelmek, stoppolások, hatalmas tömeg, a Lánchídban filmeztek, meg a strand, azok a vidám hangulatok, az a teljes szabadság, mindenki utazott, élményekkel tele, beszámolva, csokoládébarnán, szabadon, melegben, a csavargások, az az iszonyú vidámság, és az embernek mindig annyi programja volt, annyifelé kellett rohannia, hogy soha semmire se volt ideje. Egyszer voltam szerelmes, állati szép volt, romantikus, tele veszekedéssel, tele őrjöngéssel, úgyhogy megfogadtam, soha többet nem leszek szerelmes, mert a kutyának kell ez az érzés! Nem jó szerelmesnek lenni, egyszerűen fárasztó, az embert meghülyíti, nem tud józanul gondolkozni, nem normális, hisztis, őrjöng, olyan érzékeny, hogy ha azt mondják neki, hülye, sírva fakad, hát kinek kell ez?... Nem kell. Szeretni szabad maximálisan, a végtelenségig, imádni, rajongani... szerelmesnek nem szabad lenni. Főleg egy nőnek. A barátnőmnek is mindig mondom, amikor bőg és nyávog azzal az iszonyú szeretetével, az iszonyú ragaszkodásával. Miért csinálod? Sokkal érdekesebb a női személyiség, mint a fiúé, sokkal szebb a női lélek, sokkal odaadóbb tud lenni, sokkal lelkesebb. A fiú felszínesebb. Hogy én odaadom mindenemet, erre szoktam én azt mondani, hogy miért adod oda, te marha, ha csak félig adtad volna, akkor nem ezt kapod érte. Mert olyan drámákat tud magának csinálni, hogy az nem igaz. De hogy viselkedjek? Mondom, úgy, ahogy velem! Olyan tinglitanglin, ma egy kicsit pimasz volt – nem találkozol vele három napig! Megfogadta a tanácsomat, és most olyan boldog, hogy az nem igaz.

A rengeteg haver! Mindig mindenkivel összefutok, és

mindig érdeklődöm, mert nagyon fontos, hogy az embernek megmaradjanak a kapcsolatai. Így mindig van hová menni, megvannak a barátaim, akikkel ha egy hónapban egyszer találkozom is, mindig mosolyogva beszélek velük legalább egy órát a lépcsőház előtt. Általában a lányok szoktak utálni nagyon. A nők. Meg az olyan fiúk, akik pojácák. Játsszák a nagyfiút, hogy neki ez van, az van. Ezeket nem bírom. És akik tapadnak, mint a centrifuga talpa. A legtöbb fiú ilyen. Én sose leszek jó feleség, inkább az a szeretőtípus vagyok. Aki szereti a maga életét élni. Mellette van egy kis partner, nem zavar, de hagyjon engem élni, mert ha nem hagynak, abba meghalnék. Egyébként minden hülyeségben benne vagyok. Soha semmilyen fiús balhéból nem maradtam ki. Mentünk a Szigetre moziba, egy fillérünk nem volt, jó, fel a fára, és onnan néztük a filmet. Elmentem velük focizni, dinnyét lopni. Nekem a srácok elmondták azt is, hogy mit hogy csinálnak a lányokkal. Úgy kezeltek, mint havert.

Na, végre a barátnőm is kirúgta a fiúját, mert börtönnek érezte azt a kapcsolatot, és akkor elindultunk az életbe. Fészek klub, hát az csodálatos volt megint! Így kerültünk be az idősebbek világába. Ez nagy különbség volt. Nehezen is fogadtak be, nem úgy, mint régen. Nehezebben rázódott bele az ember, tartania kellett magát, figyelni kellett, hogy viselkednek, átvenni a nívót, az egy külön világ. Az idősebbek kinézik a fiatalokat, mert vetélytárs meg rivális. Az a hülye kis kurva mit akar itt? Mentek a jobbnál jobb bulizások, reggeltől estig, Bob Marley... a legszebb zene, az olyan szabadságvágyat hozott ki az emberből, és abban az időben voltam abban az abszolút érzésben, hogy engem az égadta világon semmi nem érdekel! Imádtam azt a rohadt, kemény néger

zenét, ami olyan szívbeölő! A barátnőm is teljesen megtébolyodott, és vitt magával, én meg mentem. Az E-klub mellett volt egy kollégium, színesek is laktak ott. A barátnőm belebuzult a színesekbe, mert a Margitszigeten látott egy tahiti fiút, aztán ennek révén kedvelte a négereket is, és elkezdtünk járni arra a helyre. Marha jó zene volt ott, amire úgy táncoltál, ahogy neked tetszett. Összejöttünk egy fiúval, aki jegyeket szerzett a kongói estre, a tanzániai estre, és bejutottunk a legjobbakba, zártkörű fogadástól kezdve mindenbe. Ott tanultam meg a néger táncot, most is mindig belevariálom az alaplépésekbe ezt a kis lazát, amikor az embernek minden csontja mozog. Annyira más volt, valami újat adott, ez lazább, mint a diszkó, nincsenek olyan kötöttségek, hogy igazodni kell a többiekhez, mert a diszkóban úgy néznek ki a táncok, hogy így hullámzik a tömeg, mindenki ugyanazt járja. Ez az, amit a koleszban meg a Fészekben is lehetett csinálni, ami nekem igazán kellett, hogy azt táncoltam, amit a zenéből éreztem! Ezt a pulcsimat akkor vettem, egyébként nincs kedvenc ruhám. Nincs. Borzalmas természetem van, megunom őket, és megutálom. Nagyon tetszik, de aztán eldobom. Szeretem a sokféle dolgot, a sokféle ruhát, a sokféle embert. Azt mondják rám, hogy nekem az az értékmérőm, hogy valakin ne legyen egymás után két napig egy pulóver. Hát ne is! Ne is legyen rajta! Szeretem a lakásomat rendezni, csak pénz kell hozzá, az a baj. Szeretem az asztalt forgatni, ezt így rakom, azt úgy. Imádom a parfümjeimet, imádom a kozmetikai cuccaimat rendezgetni a polcon, ez most így legyen, az úgy mutasson! Minden nőies dolgot imádok, az illatszereket megveszek értük, imádom, ha valaki bármit is használ, ami illik hozzá, imádom a jó ruhákat, a cipőket, a jó

ételeket, szóval mindent, ami jó és szép. Az olyan egyszerű dolgokat is imádom, ami... ami olyan nagyon frankó, olyan mit tudom én, mindennapos, de frankó! Például a jó cigarettát. Nem nagyon engedhetem ám meg magamnak, de ha lehet kapni, akkor megveszem, legfeljebb szívok mellé valami mást is, miért ne, hát dolgozom napi kilenc órát, keresek valamennyi pénzt, miért ne imádhatnám én azokat a dolgokat, amik vannak? Láttam a *Nők városa* című Fellini-filmet, megmondom neked őszintén, egy az egyben végig tudnám azt csinálni. Így, ahogy mondom, amikor kijöttem a moziból, azt mondtam, a fene egye meg, ezt meg tudnám csinálni, végig tudnám élvezni úgy, ahogy van, ahogy a zenére őrjöngtek, ahogy jött a repülő, végig tudnám csinálni a férfi megalázását, azt, hogy parodikusan bemutatom egy háziasszony életét, végig tudnám csinálni a nő csodálatát a haja végétől a lába körméig, a múltban való turkálást, mert igenis én huszonkét évesen merem állítani, olyan csodálatos emlékeim vannak, amikben imádok vájkálni, és igenis büszke vagyok rá, hogy ezt megtehetem, mert nagyon kevés mai fiatal lány teheti meg, hogy azt mondja a barátnőjének: te, emlékszel, amikor elindultunk este hat órakor, és még nem tudtuk, hogy hová lyukadunk ki, és olyan szuper esténk volt, hogy le a kalappal? Nagyon kevés ilyen van, mert hülyék, mert nem tudják megteremteni maguknak, mert lusták hozzá, és be vannak gyepesedve! Nincs akaraterejük. Nem áll az ember élete abból, hogy egy fiút talál. Ez ma már kevés. Egy fiút akkor kap meg az ember, amikor akar. De azért, hogy valakit én érdekeljek, azért tenni kell valamit, azért áldozni kell, ahhoz türelem kell, hogy igenis felcsigázzam az érdeklődését, hogy rám legyen kíváncsi, ne a testemre meg ne arra, hogy mit tudok

neki egy félóra élvezetben nyújtani, mert az olyan rohadt kevés, mint ahogy van. Manapság ez már nem egy tényező. Manapság ez már nem egy mérvadás. Lehet, hogy régen az volt, mert tiltották, de ma már nincs benne semmi tilos. Na bumm, ha nekem húsz volt, és nem kettő, vagy három, vagy egy. De lehet, hogy attól az egytől annyit kaptam, amit más még harminctól se kapott meg. És ez a szép. Ez a csodálatos. Az a csodálatos, amikor az ember eljut a szerelemben odáig, hogy azt mondja neki a másik, hogy szeretlek, erre én is azt mondom neki, és folyik mind a kettőnek a könnye! Ennél csodálatosabb nincs. Ha eljut idáig. Ez megint egy harc, hogy megszeressenek, hogy érdekeljek valakit. Mondjuk, már lezajlott előtte a türelmi idő, ami egy szuper dolog. Én annyiszor bebizonyítottam magamnak, hogy engem nem lehet megunni, és bejött! Akármilyen is vagyok. Lehet, hogy rossz napom van, mert hisztis vagyok, lehet, hogy jó napom van, és marha boldog vagyok, lehet, hogy most marha gyerekes vagyok, lehet, hogy marha idétlen, lehet, hogy durva, lehet, hogy drasztikus, de nem lehet megunni! Az embernek mindig kell lenni energiájának, hogy produkáljon valamit, mert ha nem produkál, akkor nem ér semmit. Mert nem az az életem, ahogy sok lány elképzeli, és ebbe fulladnak bele a nők, és ezért szomorúak... Nem az az életem, hogy fogom magam, kitakarítok, fogom magam, szépen kifestem magam, megmosakszom, és szétrakom a lábamat! Az életbe színt kell hozni, életet, vidámságot, kedvességet és naturalizmust, mint annak idején Zola megírta, mert az ocsmányság is kell ám, különben minden egyszínű lesz, és egyhangú!

Nekem apám volt ilyen. Olyan baráti gárdája volt, hogy még húsz év után is leveleztek Szibériából. Annak

alapja volt Hadifogolyként került oda, és ott maradt tíz évig. megnősült. Az anyám orosz.

Persze van, amikor lemegy a függöny. Ilyenkor az ember többet alszik. Nem éjfélkor fekszik le, hanem tízkor, és törvényszerű, hogy minden este olvas egypár oldalt. *Az északnyugati átjáró...* Isteni, édes könyv. A *Hajsza! Lázadás a Chain hadihajón. Meztelenek és holtak. A huszonkettes csapdája.* Gyönyörű! Élvezed kicsit a tévét, szidod kicsit a tévét, mert ha nem pihensz, akkor tönkreteszed magad. Jön a nyár, és nyáron nincs megállás. Nyáron az ember megy, nyáron az ember nyaral, nyáron az ember kiéli magát. Szombat délelőtt elmegy a strandra, délután mit tudom én, mit csinál, este meg csak kierőszakol valami jó programot. Nyáron vannak a kirándulások, nyáron vannak az uszodai sztorik, a strandok, nyáron vannak a nagy élmények, motorcsónakázás, vitorlázás. Imádok vízibiciklizni, imádok hülyébbnél hülyébb dolgokban benne lenni. Nyáron van az, hogy tanítsál meg vezetni, és akkor este tízkor nekiállsz vezetni! Vagy felmész a Várba, és hajnalig sétálsz. Nyáron van az, hogy a barátnőm elkéri a kocsit, és elmegyünk Szentendrére, bemegyünk a behajtani tilosba, és mindenki rajtunk röhög. A pöfögő szar, klotyó 850-es Fiatból kiszáll két zsuga nő... Nyáron van az, hogy átmegyünk a váci révnél, és ahogy felmegyünk a kompra, lefullad a motor, és a barátnőm egy ekkora kalapban, cigarettával a szájában elkezd üvölteni, jaj, most mi lesz, csúszik vissza a kocsi, megy a Dunába, és akkor mindenki fetreng a röhögéstől, tolják az autót, mint az őrültek! Augusztus 20., tűzijáték, na, már megint kigyulladt a Gellért-hegy! Ezt mind nyáron élvezed, soha nem télen. Miért pont nyáron? Nyáron teljesen más a munkahely is.

Reggel bemész, csodálatosan süt a nap, és tudod, hogy ebédidőben kimehetsz huszonöt percre. Inkább nem ebédelek, úszom egy jót, és vizes hajjal meg vizes fürdőruhában fölveszem a munkaköpenyt. Én sokszor nem értem a mai fiatalokat. Hogy nem lehet a dolgokat érezni? Hogy nem lehet átfogni a dolgokat?...

Most nem járok sehová. Tudod, az eljárogatásnak van egy hátulütője, hogy az ember egy idő után azt mondja, olyan marha sok mindent csináltam, most álljunk le egy kicsit. Nekem már a diszkó nem program. Teljesen felszínes dolog ez a diszkó, felszínes légkör, olyan dolog ez a diszkó, mint egy felszín. Valahol az ember legyen. Tulajdonképpen mély értelme, alapja nincs. Csak hogy menjünk el valahová. A napi gondokat felejtsük el. És egy idő után telítődik az ember. Lehet, hogy fél év múlva megint elkezd viszketni a fenekem, és azt mondom, gyerünk az éjszakába! Most nem kell. A Fészek után is volt egy év szünet. Elég volt. Tudtam szombat este tévét nézni, és nem volt furcsa beülni egy csendes helyre, ahol csak a barátnőmmel beszélgettem. Jó program a vacsorázás. Kellemes. Imádom a Vörös sünt például. A Fészek is unalmassá vált egy idő után. Hogy mondjam neked... teljesen kiszívja az energiádat! Képzeld el azt, a hétvégéken ilyen volt, hogy szombaton este elindultál valahová, kikötöttél hajnalban a Fészekben, akkor utána még elmentél egy bulira, hajnali négy óra körül hazajöttél, vasárnap kialudtad magad, de el kellett menni egyszer-egyszer az uszodába is, hogy levezesd a fizikai energiáidat, utána megint a Fészek klubba, hajnali kettőkor taxikat fogni, vagy ha még áll egy buli valahol, oda is elmenni, és hajnali négykor haza, hétfőn a munka... Hát az valami katasztrófa volt! Bementem a munkahelyemre.

Ram néztek. Leültettek. Azt mondták, na, jól van, délig pihenő. Kávé, kávé, kávé. Felébredtem délben, és elkezdtem dolgozni, mint az őrült, hogy valamit csináljak is. Fél ötkor hazamentem és elájultam. Aludtam reggelig, de utána megint kezdődött elölről az egész. A munkahelyi ügyek egyébként sokkal jobban megviseltek. Ezt el kell mondanom.

Érettségi után egy kis szövetkezetbe mentem dolgozni, kétezer-egyszáz forinttal vettek fel, csodálatos fizetés, úristen, mit fogok kezdeni ennyi pénzzel? Diszpozíciós ügyintézőnek vettek fel, azt se tudtam, mi fán terem, munkahely, meg mit tudom én... Becsattogtam reggel álmosan, negyed nyolcra, Jézusom, egy csodálatos szabad nyár után, bemegyek, kezicsókolom... Itt nincs csókolom, jó napot van! Egyébként nagyon tetszett az a hely. Egy kis szobában voltunk öten, a világ legjobb munkahelye volt. Elkezdtem tanulni, végeztem a melót. Én attól fáradtam el, hogy napi nyolc órát voltam egy helyben. Délután hazamentem, beültem a kádba, és enyém volt a világ négy órakor. Megkaptam a kis havi pénzemet, és úgy öltözködtem belőle, ahogy nekem tetszett. Akkor jöttem rá, milyen kevés az a kétezer forint. A szüleim nagyon rendesek voltak, nem kértek tőlem egy forintot sem. Az első nagy családi botrány akkor volt, amikor nem kaptam kölcsön tízezer forintot az irhabundámra. Totálisan vérig voltam sértődve, de amikor elpanaszoltam a munkahelyemen, mi történt, azt mondták, még szép, hogy nem kapsz. Az első fizetésed után már kölcsönt akarsz kérni? Beláttam, hogy igazuk van, majd lesz kabátom valahogy. Lett is. Így indult az élet. Teltek a napok, jobbnál jobb sztorik, névnapok és ünneplések.

Tetszett, hogy felnőttként kezelnek. Megszerettek ott. Kicsit hebrencs voltam, de állítólag aranyosan csináltam.

Aztán, ugye, felemelték az árakat, és nem kaptunk fizetésemelést. Apámat is leszázalékolták, kellett a pénz, a muteréknak segíteni kellett valahogy. Lényeg az, hogy befűtötték az agyamat, ajánlottak egy másik állást háromezer forintért. Elbódult az agyam, ugye, elájultam, mondom, hát ez nem igaz, ennyi pénz... Beadtam a felmondásomat. Én hülye. A főnököm az utolsó napon is azt mondta, hogy ne menjek el. Elmentem. Én ha egyszer elkezdek valamit, azt végigcsinálom. Megyek a másik szövetkezethez, elszorult a torkom, amikor megláttam azt a környezetet, mert az elején olyan felületesen néztem meg, gondoltam, háromezer forint, mit érdekel, hol vagyok. Mondtam én akkor. A központ egy putri... Szűzanyám, hová jöttem én? Negyven melós közé. Azoknak a fizetését, jelenléti íveit meg ilyen csip-csup dolgokat kellett rendben tartanom. Közben kiderültek a nagy kleptók, meg hogy a főnökök így megdugják a beosztottakat, úgy megdugják... Egyedül voltam egy raktárban, kezem-lábam remegett, minden bajom volt. Mondom, meneküljünk innen! Érdeklődtem jobbra-balra, semmi ajánlat, el voltam keseredve. Pénzben is átvertek, csak kétezer-ötszázat kaptam. Lázadoztam, hőzöngtem, aztán fellapoztam a telefonkönyvet, kiszúrtam egy kis szövetkezetet Óbudán. Azt mondták, hogy szükség van rám, menjek. Jó, megyek. Beléptem, és az volt a tendenciám, ha a fene fenét eszik is, nekem dolgoznom kell, munkahelynek kell lenni, mert anyáméktól nem várhatom, hogy eltartsanak. Bemegyek, tele ambícióval, és hogy lehet az ambíciót megfojtani... Ez a tökéletes válasz arra, a felnőttek hogy vizsgálnak minket. Két hétig nem szóltak

hozzám. Bőgve mondtam anyámnak, azt mondja, te csináltad magadnak. Igaz. Kiraktak egy koszos, poros, büdös raktárba, év végi zárás volt, oltári hajtás... Úgy alám tettek, úgy betartottak, ahogy nem szégyelltek. Senki nem segített. A főnököm annyit mondott, itt dolgozni kell, ha nem csinálod, elmehetsz. Egymás után három csajt rúgott ki előttem. Mondanom se kell, hogy amit hátrahagytak, egy kupleráj volt. Kupacokban minden, jobbra-balra. Mondom, csináljunk valami levelezési rendszert. Kétségbe voltam esve. Kartonokat, akármit! Jó, csináld. Belekezdek, jól csinálom? Jobban, mint gondoltuk. Zseni vagy, egy feltaláló. Fenét, azt csináltam, amit az első munkahelyemen tanultam.

Háromnegyed évembe telt, mire rendet tettem. Az elismerés annyi volt, hogy megjegyezte az egyik kolléganőm, jé, ez nem alszik mellettem! A csoportvezetőm annyit mondott, te itt vagy? Azt se tudtam, hogy létezel. Ez édes volt. Szóval a beilleszkedésem nehéz volt, de kibírtam, kikönnyeztem, beverekedtem magamat. Mert, ugye, ott az a divat, hogy az én melóm az én portám, az én házam, és én neked szívességet teszek, ha információt adok. Így néz ki az adatszolgáltatás házon belül. Erre én rájöttem, és mint a mosolyalbum, reggeltől estig korzóztam a házban, de sikerült mindent elintézni soron kívül. Különben soha az életben nem takarítottam volna ki azt a disznóólat. Rá voltam kényszerülve. A nők utálnak és gyűlölnek, mert megfogadtam, hogy beosztotthoz nem megyek! Egyszerűen odamentem a főnökhöz, és érdekes, az mindig olyan kedves volt. Nahát ezért mindenféle kurva lettem én. Aztán bejött a gépi adatszolgáltatás, egyre több lett a munka, és felvettek három fiatalt. Megalakult a huszonéves osztály. Ugye, karácsonyra min-

denki vesz valami apróságot a másiknak. Annyira szeretek ajándékozni! Amikor látom, hogy az a hülye tépi szét a csomagot, amit beletettem a táskájába... ő meg ugyanúgy belerakta az enyémbe. Mindig azt mondják nekem, kicsi lány... Kicsi lány, van valami a táskádban, nézd meg. Hát akkor persze az ember rögtön szétmarcangolja, és kurva boldog, bármit kapott, egy könyvet vagy egy doboz cigarettát, és az a boldog érzés, amikor odajön, hogy köszönöm szépen, kicsi lány... Az ember áll, és köpni, nyelni se tud. Akkor azt mondja magában, hogy igen, ezek a szép dolgok. Azok a mindennapos kedvességek, hogy nem megyek el nélküled ebédelni, megvárlak... Szóval maximálisan új rendszert teremtettünk. Gyűlölik! Nem bírják elviselni a stílusunkat. Meg vannak vadulva! Mi nem tudunk viselkedni. Nem a munkahelyhez méltóan viselkedünk.

Ez így ment jó fél évig, és akkor jöttek a fúrások innen-onnan. Az ember azt se tudta, mit akarnak. Komolyan se vettem az elején. Ocsmányak voltak itt a nők, ezek az ötvenéves vén tyúkok, akiknek nincs mivel foglalkozni, csak az, hogy mit beszélsz a telefonba. Így füleltek, azt mondja az egyik srác, nézd, megáll a toll a kezében, oda nézz, nem bír írni! És az undok, rohadt pletykák, ahogy a legkisebb hibának örültek! És nekem ez nagyon érzékeny pontom, ha nem hisznek bennem. Sajnos az osztályvezetőnk nyugdíjba ment. Hányszor visszasírtam, mert az kemény volt, de igazságos.

Én mostantól kezdtem, körülbelül egy fél éve, bizalmatlan lenni. Ezt úgy vedd, ezt a bizalmatlanságot, hogy nem adom ki magam, nem beszélek magamról. Nem tudom, hogy miért, de ezek a szemetek váltották ki ezt belőlem, ez a rohadt szemét munkahelyi légkör, ezek az

állandó visszaélések, hogy az ember kezét megkötik, és nem hiszik el, hogy ő igazán akarja, nem hiszik el, hogy én ebbe energiát fektettem, akartam igazán, tényleg, hogy jó legyen, és hogy ez tényleg úgy legyen, és nem érdekelt, hogy mennyi munkám volt benne, nem érdekelt, hogy nem kaptam érte semmit. Lehet, hogy a kivitelezés nem olyan szuper volt, mint az elgondolás, tehát a stílus, ahogy ők várták volna, hogy mosolygó pofával csinálom végig, mert igenis voltak morgások, de végigcsináltam, és belefeccöltem az energiámat. Meg akartam adni a maximumot, és mégsem vagyok az ott, ami... amit én szeretnék nyújtani. Utána az ember lekókad. Jó, közrejátszott apám betegsége is. Nem bírom elviselni azt, amiről nem tehet az ember. A lelki fájdalmakat. Például amikor elvesztettem a két gyűrűmet. Az egyiket a nagyanyámtól kaptam, aki Szibériában lakott. Mielőtt meghalt, szétosztotta mindenét a gyerekek között. Teljesen úgy fogtam fel, hogy ez a gyűrű az ő utolsó ajándéka, és borzalmas érzés volt, hogy elvesztettem. A másikat meg apamtól kaptam a tizenkettedik születésnapomra. Én akkor kikeseregtem magam, és elkönyveltem, hogy nincs többet. Igyekeztem nem gondolni rá soha többet, és akkor rájöttem, hogy nem szabad ragaszkodni a tárgyakhoz. A macskámhoz ragaszkodom. A macska, az a mindenem. Azért szeretem, mert önálló lelkivilága van. A macskát nem lehet idomítani, a macskát nem lehet megalázni, mert megsértődik. Amikor hazamentem, és nem kedveskedtem neki, úgyszintén megsértődött. De ha neki nem volt hozzá hangulata, hiába mentem hozzá. Lánymacska volt, eszméletlenül tudott ragaszkodni az emberhez, és marha jólesett, amikor hazamentem, mindig ott ült az ajtó előtt, és nyávogott nekem, hogy meg-

jöttél... Tudomásul vette, hogy otthon vagyok, utána leszart nagy ívben. Nem foglalkozott velem, csak amikor hangulata volt hozzá, de ahányszor elmentem reggel, az ajtóig kísért. Este a lábamnál aludt el, és amikor felkeltem, ott ült. Tudomásul vette, hogy felkeltem. A kutyánál ilyen nincs, az megalázkodik, az mindent csinál. Egy macska soha, az mindig büszke, egyenes gerincű állat, csak akkor nyalizik, ha nagyon rá van kényszerülve, de hát melyik embernek nem hajlik meg akkor a gerince egy picit, ha nagyon megszorítják?

Annyira ragaszkodott a faterhoz is, hogy az nem igaz. Fater volt nála az isten. De amikor meghalt a fater, érdekes, a macska nem ment oda hozzá azon az éjszakán. Velem volt. Mintha érezte volna, hogy valami baj van. Hajnali négykor felkeltett a muter, hogy nem hallja a fater lélegzését. Jött a mentő... Nem is akarok beszélni erről, inkább a macskámat jellemzem. Képzeld el, hogy három hétig nem fogadta el tőlem a kaját, titokban evett, éjszaka. Orosz szokás, hogy egy évig nem nyúlnak hozzá a halott ruháihoz és a holmijához. Mindent úgy hagynak, ahogy a halála előtt volt. Úgy is maradt nálunk. És a macskám meg volt kergülve, az összes ruháját szétszaggatta, amin érezte a szagát. Ott vinnyogott az ajtó előtt minden este. Valaki nem jött, akit várt.

Nagyon szép helyen temettük el a fatert, az édesapja mellé. Furcsa, hogy erről így beszélek, de néha úgy tudok beszélni erről a legszörnyűbb dologról, mint egy meséről, és a mai napig nem hiszem el, a mai napig az van bennem, hogy egyszer úgyis találkozom vele, most elutazott valahová. Nem tudom felfogni a halálát, nem is tudom érezni, és nem is akarom.

Az orrom, a szám, a fogam a fateré. Meg a hajam.

A szemem, az arcformám, az alakom, a bőröm a muteré. A gondolkodásom egyikre se hasonlít, mert a mai világnak élek, mert bele lettem engedve az életbe. Amiben marha nagyot csalódott a muter, hogy nem vagyok spórolós. Iszonyú spórolós. Én abszolúte képtelen vagyok erre. Ez egy nagy lelki fájdalma. Minden szart megveszek, ami kell. Néha rájövök, hogy tényleg hülyeség volt, de hát megvettem. Ez a világfájdalma velem szemben, hogy nem érzem a pénzt, és nem is akarom, mert nem érdekel. Ocsmány dolog ez a pénz. Úgyse lesz soha elég belőle. Az igazi vágyait úgyse éri el az ember, mert ahhoz nagyon sok pénz kellene. Szép álmok maradnak. Ez van. De imádok élni, és úgy érzem, maximálisan tudom élvezni azt, ami van.

Anyám más, ő a családnak élt mindig. Semmi rugalmasság nincs benne. Mindent próbál megőrizni, például a húszéves korában kapott cipőjét a mai napig nem dobta ki. Így állnak a bőröndök otthon, ezt a harmadik házassági évfordulóra kapta, azt mit tudom én, mire kapta, akkor a huszonöt éves táskák, minden szar megvan nálunk otthon. Amikor elutazik valahová, fogom, és amit lehet, kidobok.

Mindig én vagom a haját, imádok neki szuper frizurákat csinálni. Imádom a mutert öltöztetni. Ezt vedd fel, vagy azt vedd fel. Úgy bírom kényeztetni. Ha nézem a tevét, odabújok hozzá. Nagyon anyaimádó vagyok, tizenegy évig mellette aludtam csak el. Megvoltak a faterral is a titkaink, ezt most nem mondjuk el az anyunak. Ugyanugy megvolt vele is. Imádtam a titkolózást. Olyan zajos család voltunk, alig fértünk el a lakásban, ott tolongtunk, hol a harisnyámat kerestem, hol a zoknimat, valami ricsaj mindig volt otthon, zajlott az élet. A fater

büszke volt rám, hogy ekkora pofám van, és hogy ebből lesz valaki. Muternál az a baj, hogy egyedül maradt, és nem tud mással foglalkozni, csak velem. A nővérem férjhez ment, maradtam én. Reszket értem, és be kellene számolnom, hogy miért nem mentem haza munka után. Ez már terhes nekem. Nem vagyok arra kíváncsi, hogy tanácsokat adjon, hogy osszam be a pénzemet. Tegyek félre kétszáz forintot, vagy ne tegyek. És akkor ő úgy érzi, hogy nincs rá szükség. Pedig ő nevelt belőlem ilyet. Annak idején nem kérte számon, hogy ezt miért csináltam, azt miért csináltam, most kéri számon? Arra nevelt, hogy a magam útján járjak, mert az a helyes, amit én érzek és nekem jó. Ez a fájó benne, hogy most akarja visszacsinálni, amikor már késő. Hát mi a francnak nevelt akkor ilyen önállónak? A nővérem egész más, ő mindenben kikéri a muter tanácsait. Soha életében egy lépést nem tett nélküle. Én voltam a pótfiú a családban. Apám a második férfit tekintette bennem. Hajnali kettőkor hazaértem, minden rendben volt. Most meg ha hajnali kettőkor hazamegyek, az egy dráma, érted? Jönnek a lázálmok, az aggódások! Mondom anyámnak: mit lesel az ablakban, amikor huszonkét éves felnőtt ember vagyok? Tudom, hogy nehéz helyzetben van, mert hogy egyedül van. A testvérei kinn élnek. Nem akarok visszaélni a helyzetemmel. Soha nem fogom elhagyni anyámat. Akármilyen hisztis, végigcsinálom! Januárban születtem, Bak vagyok. Amit elhatározok, addig verem a falat, amíg be nem törik. Sajnos ilyen a természetem. Addig harcolok, még ha reménytelen, akkor is végigcsinálom! Be tudtam magamnak bizonyítani, hogy igenis meg tudom csinálni azt, amit elhatározok, és végig tudom pedálozni, végig tudom csinálni, akármilyen kínkeserves, akármi-

lyen nehéz, meg tudom csinálni, van hozzá erőm, energiám, türelmem. Utána mi lesz, az nem érdekel.

De a legszebb éveim azok voltak, érettségi után. Elsőnek érettségiztem le, és üvöltöttem a Nagyszombat utcán, hogy sikerült! Mindenki rajtam röhögött. Annyi virágot kaptam a ballagáskor, hogy nem bírtam el. Az egész szobám befőttesüvegből meg vázából állt. Nagyon szeretem a virágot. Kedvencem a szegfű. Olyan csodálatos virág, olyan magánakvaló, mert ahogy a szegfű nő, a társaitól megfosztják, mert lekapcsolják a többi bimbót, és csak egyedül van, nincs több, egyedül van, és áll szilárdan, egyenesen, egyenes derékkal áll az a szegfű a szép fejével. Nagyon szép virág.

Elfogytak az ismerősök. Ki kell menni az utcára. Pesti Műsor, Koncertmenü: *Óceán* a Csepeli Szabadkikötőben. Milyen együttes ez az Óceán? Nem tudok róla semmit. Mindegy, kimegyek az Óceánra, nem engednek be. Szalagavató bál, zártkörű. Visszamegyek a kocsihoz, fogom a Rádió magnóját, meglóbálom a jegyszedő előtt, így mégis bejutok. Iszonyú tömeg, állandóan beakadok magnóstul. A gyerekek gyanús pillantásokkal méregetnek: a legidősebbnél is öregebb vagyok húsz évvel. Nem kifejezett előny.

Vége már a szalagavatónak, most az Óceán hangol atlétatrikóban. Még fel se hangoltak, már süket vagyok. Felmászok egy ablakpárkányra, hogy lássam őket. Szakad rólam a víz, ugyanúgy, mint a többiekről, de ők jobban tűrik. Valami ordítást hallok a mindent betöltő zúgáson keresztül – ez lehet az énekes. Le kell másznom az ablakpárkányról, mert úgy rezeg az ablaküveg mellettem, hogy nem hallok tőle semmit. Igaz, hogy lent sem. Valakit lelöknek a hátsó dobogó széléről, gyorsan a helyére mászom. Kétszer ugyan engem is lelöknek, de nem tágítok. Mikrofont szereltek a dob elé, és a dobos teljes erőből veri a bőrt, így semmi mást nem hallani, csak a dobot és a basszusgitárt. A mellem rezeg. Az agyam rezeg. A körülöttem ácsorgók unottan figyelik a produkciót, pedig a szólógitáros már a trikót is letépte magáról.

Szünet, kimegyünk a folyosóra. A büfé előtt ember-

gyűrű küzd a sörért és a kóláért. Időnként megjelenik valaki a kezek-lábak között, mint egy rögbijátékos, a kimenekített üvegekkel. Poharat nem adnak, úgyis kidőlne a tartalma, mire a tulajdonos a maga ablakpárkányához ér vele. Néhányan leülnek a lépcsőre.

Rexasztal is áll a folyosón, ezt azonban már korábban birtokba vette egy társaság: első látásra nem éppen szalagavatósok. Most érkezik a vezérük, kétméteres, sovány fiú, szeme olyan világoskék, hogy majdnem fehér. Két lány a nyakába ugrik, de azok sem szalagavatósok. Egy kopasz vagány vezérének adja a dákót, az megvizsgálja, az asztalra löki, és elveszi a másikat. Néhányat lök vele, de nem nagyon figyel a játékra. Imbolyog, figyel, éles bárányfelhő-pillantással végigmér. Pontosan azt csinálja, amit én. Lehet, hogy kollégák vagyunk? Közben kinéztem már magamnak egy csoportot, becserkészem őket, és négyszer-ötször a fülükbe ordítom, hogy mit akarok, mert közben az Óceán ismét játszani kezd odabent. Találkozót beszélünk meg, felírom a telefonszámomat, majd ismét bepréselődünk a terembe, ahol most fehér sortos lányok diszkóznak a színpadon. Komoly faarccal próbálják bemutatni azokat a figurákat, amelyeket a gyengébb televízióműsorokból ismerünk. Ettől olyan bánatos leszek, hogy hazamegyek. A parkolóban valaki éppen kapott egy óriási pofont, de úgy látszik, hogy elégedett vele, mert zokszó nélkül elkotródik a buszmegálló felé. A győztesek, szám szerint hárman, követik.

Egy hétig hiába várom a telefonhívásokat. Következő hétvégén Szentendrén látok egy plakátot: PIRAMIS-KONCERT. A Nagy Piramis Feltámadása. Na végre, gondolom. Minden csöves itt lesz, aki mozogni tud!

Van még egy órám. Kékesfekete felhők gyülekeznek az égen. Úgy vág közénk a szél, mint a korbács. Emberek rohannak a sapkájuk után. Fagylaltom eltűnik a tölcsérből. Mázsás tölgyfaág zuhan a villanyvezetékre és egy bordó Fiat tetejére. Kékesen villódzó fény szaladgál a vezetéken. Balról szerb népi együttes közeledik furulyázva, dobolva. Zavartan megállnak a sistergő vezetékek alatt, visszafordulnak. Mire felérek a kultúrház elé, eláll a szél. Vagy tíz csöves ácsorog a ház előtt, átlag koruk tizenkét év. Mindegyiken Piramis-jelvény. Megkérdezem tőlük, hogy itt lesz-e a koncert. Itt, mondja az egyik. Megveszem a jegyet, ára ötven forint, aztán visszamegyek a csövesekhez. Rendőrnek néznek, és nem szeretik az efféle bizalmaskodást. Meg kellene mutatnom a személyi igazolványomat. Már-már érte nyúlok, aztán mégis a zsebemben hagyom. Amíg a saját nemzedékéről akarja elmondani az ember az igazságot, azért nem tudja, mert őt is viszi a víz. Amikor máséról, azért nem tudja, mert nem viszi.

Som Lajos a büféből jön. Ott is állnak vagy tízen. Mire elkezdődik a koncert, már harmincan vagyunk, mert betévedt a kultúrházba egy cseh turistacsoport. A Piramis egykori rajongótáborának a maradéka az első két padsorban ül. Füttyögetnek, kiabálnak, majd abbahagyják. Az üres terem iszonyúan kong a kiabálástól.

A Piramis nem hangol sokáig, ezek profik. Az első öt perc után hallássérült leszek, így hát elmerülök a látványban. A közönség mozdulatlanul végighallgatja a koncertet, aztán kivonulnak a helyiségből. Úgy látom, a cseheknek tetszett a legjobban. A zenészek komor arccal csomagolnak. Két perc múlva senki nincs a teremben, öt perc múlva pedig a kultúrház előtt sem, beleértve a csöveseket

is. Leballagok a Duna-partra, éppen akkor érkezik a parkolóba egy Zsiguli, kiszáll belőle négy punk. Húsz év körüliek. Feléjük tartok, összenéznek. Megyek feléjük rendületlenül, és egyenesen a vezérhez fordulok. Némán hallgatnak végig. A vezér zsebre teszi a telefonszámomat, majd szó nélkül elvonulnak a kocsma felé. Még mindig cseng a fülem, hazáig nem hallom a motor hangját. Amikor visszahallgatom azt a felvételt, amit a koncerten készítettem, meglepve tapasztalom, hogy a magnó automatikája képes volt szétválogatni a hangokat, bár itt is túl erős a basszus, és igen sok a melléfogás. Megtudom továbbá azt is, hogy a zenekar csupa régi számot játszott.

Mini-koncert, I. kerületi Művelődési Ház. Moccanni sem lehet a kis teremben. Egy darabban élvezzük a zenét. A *Kék Duna keringő*-t is játszhatná a gitáros, senki se venné észre. Unott arcok. A zenészek is kedvetlenek és izzadnak. A koncertnek úgy lesz vége, ahogy elvágják a kolbászt. Pillanatok alatt kiürül a kultúrház. Elejtett szavakból megtudom, hogy legtöbben egy másik koncertre mennek, ez csak olyan bemelegítés volt. Leszólítok két fiút, de úgy cseng a fülem, hogy ordítanom kell, másképp a saját szavamat sem értem. Aztán hiába várom a telefonhívásokat.

POPPEREK

Blaha Lujza tér. Fél csomag cigarettát elszívok a könyvesbódé mellett. A padokon és a padok előtt osztályon felüli és aluli nepperek tárgyalnak. Információk cserélnek gazdát, nem tudom, hogy mennyiért. Holland turistacsoport pihen a szökőkútnál. Balra csövesek és hobók tanyáznak, ezek közül is a legszakadtabb fajta. Túl sokan vannak. Nyolc-tíz emberrel nem lehet komolyan beszélni. Órákig elüldögélnek, csereberélnek, cigarettáznak, bokszolnak és köpködnek. Időnként új ember érkezik, akit zajosan fogadnak, megcsodálják a jelvényeit, a csuklójára húzott zoknidarabot. A rendőrjárőr menetrendszerűen közlekedik: mielőtt a térre érnek, eltűnik onnan négy-öt csavargó, a többiek egykedvűen ülnek tovább. A rendőrök elkérik a személyi igazolványokat, megnézik elöl-hátul, oldalt, visszalapoznak bennük. Addig a várakozók rágják a rágógumit. Senki nem beszél. Elmennek a rendőrök, a szakadtak ismét visszatérnek. majd hirtelen felkerekednek és eltűnnek. Hová mennek? Mit csinálnak? Miről beszélgetnek?

Meglátok egy sovány, hajlott hátú fiút, aki rongyos farmernadrágjára írta fel élete relikviáit: EDDA, LGT, HOBO. A zenekarok nevéből majdnem pontosan tájékozódhat az ember, hogy ki hová tartozik. Utánamegyek és megszólítom. Rám néz. Arca beesett, halálosan fáradt. Lehet vagy tizenöt éves. Nem válaszol, faképnél hagy. Visszamegyek a térre, onnan az aluljáróba. A fenti lát-

vány után ez a Lordok Háza: jól szituált lottóárus ül a fal mellett, cigányok mutogatják a kosaraikat. Az egyik oszlop mellett hófehérbe öltözött popper áll, éppen akkor lép hozzá a barátja, egy cigányfiú. Megszólítom őket. Összenéznek. Nem tudom, hová sorolnak be a nadrágom szerint, de a cigány menni akar. Pillantása idegesen jár az aluljáróban. A lilainges habozik.

– De mire kíváncsi? – kérdi.

– A gizdákra – mondom habozás nélkül. Az előbb hallottam a téren ezt a szót. Fogalmam sincs, mit jelent.

– Mi nem vagyunk gizdák – feleli a fiú.

– Éppen azért – mondom.

Vállat von. A csövesek sötét pillantásától kísérve keresztülvágunk a téren. Vaskos megjegyzések kopognak mögöttünk: *Hová mész, te köcsög? A buzi kurva anyádat!* – Itt azért már érezni lehet az érdeklődést a másik ember iránt. Beülünk a kocsiba, előszedem a magnót – abban a pillanatban kopognak a kocsi ablakán: az egyik rendőr az. Úgy látszik, megjegyzett magának az előbb. Elkéri az igazolványokat.

– A magnó kié?

– Az enyém – mondom, és azon gondolkozom, hogy fogom ezt bebizonyítani.

Elkéri a kocsi papírjait, aztán ki kell nyitnom a csomagtartót, megnézi, van-e elakadásjelző háromszögem. Hogyne lenne. Tavasz óta egy diófarönköt tartok a csomagtartóban: a szabad időt várja, amikor majd kifaragom. Mellette balta, fabunkó, vésők.

– Foglalkozása?

– Író.

Nem elégíti ki a válaszom, feljegyez a fabunkós elkövetők listájára. A két popper közben egyenes derékkal ül,

hallgatják a neszeket. A rendőr nem is sejti, mennyit segített nekem: két perc alatt meggyőzte a fiúkat arról, hogy mind a hárman egyformán üldözöttek vagyunk. Amint elmegy, odébbállunk két utcával, aztán még kettővel a biztonság kedvéért. A gizdáknál folytatjuk.

– Vannak olyan popperek és digók, akik gizdák – mondja Károly. – Ez azt jelenti, hogy felvágnak. Jól öltözik, és akkor felvág, szóval nem lehet hozzá se szólni. Mi normális popperek vagyunk. Nincs is mire felvágnom. Általában, aki gizda, annak nincs mire felvágni. Aki nem gizda, annak lehetne mire, de akik felvágnak, azoknak szerintem nincs mire.

– A gizdák és a normális popperek kedvelik egymást?

– Egyáltalán nem. Hiába járnak egyfajta öltözékben, hiába egy a stílusuk, nem szeretik egymást, mert a gizdákat senki se szereti. A normális popper nem gizdáskodik, nem néz le senkit, és nem talál ki mindent, hogy nagyobbnak mutassa magát. Hogy karatézni jár, meg ilyesmi, mert most nagyon divatba jött, mindenki azt mondja, karatézni jár, szóval ezzel vágnak fel a legtöbben. Akármilyen diszkóba elmegyünk, a kilencven százaléka azt mondja, hogy karatézik. Aztán van, aki ilyen vékonyan beszél, hogy alig jár a szája, mint a lányok, úgy beszélnek akarattal. Hogy már a beszédjével is másfajta legyen, mint a többi. Aztán Pest környékén nagyon el vannak terjedve a munkásszállósok, hát ezek hatalmas bunkók, ők égetik le az embert a popperséggal meg a digósággal is. Ha megszólalnak, már nevetnek rajtuk, mert olyan a dumájuk, és nekik nem áll jól az öltözködés. Jól öltöznek, csak piszkosan. Ezek a szabolcsi popperek, messziről meg lehet ismerni őket. Felvesznek egy nadrágot, a személyi igazolvány meg a fésű kiáll a zsebéből... Ez a

haromfajta popper van. A digók megint mások. Az igazi különbség a popper és a digó között az, hogy a popperek lezseren öltözködnek, bő nadrág és edzőcipő... A digó: hegyes orrú cipő, öltöny. A hajviselet a legfontosabb a poppereknél. Elöl a hajuk hosszú, hátul rövid. Ezek a vászon répanadrágok mennek most, meg a mintás ingek. Popperfarmer, Hungária-ingek. Nem viselnek jelvényt, de az ezüstöt, azt szeretik. Gyűrűk, láncok, általában ezüstök. Ékszereket. A fülbevaló is divat náluk, az egy fülbevaló, fülbe. Kölnik. Az ifjúság kilencven százaléka valamelyik öltözködést követi, van valami hóbortja. Körülbelül tíz százalék, aki egyik divatot se követi. Ha bejön a diszkóba egy popper, mindenki tudja, hogy az popper. De ha, mondjuk, lemegy az aluljáróba, és odamennek hozzá a csövesek, akkor biztos, hogy le fogja tagadni, szóval ha már többen vannak ellene, akkor ő már cikinek tartja, hogy popper. Én felvállalom, hát nem is tudnám letagadni.

A nap éppen a magnó forgó tárcsájára süt, fénye villog az arcunkon.

– A digók és a popperek megférnek egymással?

– Igen, azok együtt vannak, mivel jobban öltözködnek, és diszkóba járnak. A popper nemrég jött divatba, a digó régebben divat, és akik digók voltak, áttértek a popperra. Mondjuk, a fele. Mi már mindjárt így kezdtük. Nekem minden rétegből vannak ismerőseim. Mondjuk, a punkok között nincs, azok úgy egybe járnak, nem is lehet velük megismerkedni. Zárkózottak. De amúgy mindenkivel szóba állok. A Béla ugyanúgy.

– Szerintem nem a ruháról kell megítélni az embert – mondja Béla hátulról –, hanem a természetéről. Voltam én sok csöves között, és van, amelyik rendesebb, mint a

popper haverom. Nekem három lánytestvérem van, mind a három jól öltözik, egyik se csöves. De nem bánnám, ha valamelyik az lenne. Mondjuk, nem olyan, aki piszkos, de ha fölvenne egy sarupapucsot, azt nem bánnám.

– Jártál már csöves lánnyal?

– Nem. De ha rendes lenne, meg jól nézne ki, még az is lehet, hogy vele mennék. Nem tudom.

– Én csöves lánnyal nem tudnék összejönni – mondja Károly. – Mert ha összejövök egy lánnyal, akkor diszkóba járunk. Egy csöves lánnyal ezt nem tudnám megcsinálni. Nem mehetnék vele a diszkóba, mert mégis másképp öltözik. Ha véletlenül betéved egy csöves a diszkóba, akkor biztos, hogy kinézik onnan. Ott nincs hely a csöveseknek. Nem is járnak oda, mert tudják, hogy csak égnének. Oda kifejezetten popperek és digók járnak. Akik jól öltöznek.

– De életfelfogást ez nem jelent?

– Szerintem nem jelent semmit. Mindenki úgy öltözik, ahogy akar.

– Hát azért másképp is viselkednek! – szól közbe Béla. – Én még nem láttam olyan poppert, akinek bor volt a kezében, és a téren feküdt. De abban nincs semmi, hogy *popper*. Nekünk az élet ugyanúgy megy, mint a csöveseknek. Csak éppen nem verekszünk annyit, mint ők. Mert azok elmennek valahová ötvenen vagy hatvanan, és ha valaki jobban öltözik, azt egyből megverik.

– Azt is mondják, hogy a digók és a popperek gazdagabb szülők gyerekei.

– Hülyeség. Én segédmunkás vagyok. A Béla is az. Apám is az. Ahhoz, hogy jól öltözzön az ember, nem kell különösebben gazdagnak lenni, mert ha valaki elmegy

dolgozni, az nyugodtan megveheti magának a cuccot. Mondjuk, annak nehezebb, aki tanul, az a szüleire kénytelen támaszkodni. Igaz, hogy vannak olyan popperek, akik külföldről kapnak jó cuccokat, aztán ők már akkor menőbbek, mert ilyet Magyarországon nem lehet kapni.

– Tehát a menők mégis gazdagabbak?

– Ezek igen.

– Mennyibe kerül egy popper ruhatár?

– Hát mondjuk nem olcsó. Ha az ember fel akar egy héten háromfajtába öltözni, háromfajta ruhába, az belekerül pár ezer forintba. De ha veszek egy ruhát, ami jól néz ki, abban hónapokig eljárhatok. Nem kell mindig cserélgetni, csak tiszta legyen. Az én szüleim szeretik, hogy jól öltözöm. Szerintem a szülőknek a legcikibb, ha úgy öltözik a gyerekük, mint a punkok vagy a csövesek. Hát a pénzt valahogy meg kell szerezni.

– Melyik a kedvenc együttesed?

– Kifejezett együttes nincsen, de szeretem a diszkózenét. Mondjuk, ezeket a punkzenekarokat kifejezetten utálom.

– Én ugyanígy vagyok vele – mondja Károly. – Egyáltalán nem szeretem a kemény zenét. Vannak ezek a magyar együttesek, például a Hobo meg ilyesmik, szóval ezek egy nullát nem érnek nekem. Kerülöm is, ha meghallom, mert egyáltalán nem tud érdekelni. A diszkózenének legalább van valami értelme, ütemesebb, arra lehet táncolni, de ilyen számokra csak őrjöngeni lehet. Szerintem semmit nem érnek ezek a számok. Egy diszkóegyüttes bármelyiknél jobb.

– De azok a csövesek nem is a zenére hajlamosak – mondja Béla. – Hanem arra, hogy melyik együttes tudja jobban megőrjíteni őket. Például begipszeli a lábát...

nincs eltörve, de begipszeli a lábát, és úgy megy fel a színpadra. Ezzel ő már megőrjíti a csöveseket. Mostanában nagyon divat a csöveseknél a szipuzás, a koncerteken zacskók vannak náluk, benne valami ragasztó, beszívják, és elkábulnak, őrjöngenek magukban. Náluk ez a vagányság, mint nálunk az, hogy jól táncol valaki. Minden rétegből szipuznak, csak azért mérsékeltebben. Mondjuk, a fele megpróbálja. De a csövesek közt minden második. Egyre többet látunk olyat, hogy a buszra felülnek este, amikor üresek a buszok, felszáll pár csöves, és a kabát alatt szívják a zacskót. A felnőttek erről nem tudnak. Nem is gondolják. Este jövünk haza a diszkóból, és látjuk, hogy szédelegnek az utcán, fújják a zacskót, hát ki tudja azt, mondjuk, egy idősebb férfi vagy nő arra megy, az honnan tudja, hogy ő mit csinál? Azt hiszik a felnőttek, hogy sokat tudnak, pedig nagyon keveset tudnak. Még az öregebb szülők jobban megértik ezt, mint a fiatalabbak. Hirtelen annyit változott a világ, hogy az öregek még jobban megértik. Az én szüleim tudják, hogy miért járok így, de nem beszéltünk komolyabban. Elmondom, hogy mit csináltam a diszkóban, de úgy... témákra nem térek ki. Lehet, hogy meg sem értenék. Nem tudom. Nem is érdekli őket, ez az igazság.

Béla barna szemébe süt a nap.

– Engem szoktak figyelmeztetni, hogy ne járjak olyan társaságba, ahol rosszba keveredem – mondja. – De tudják is rólam, hogy nem vagyok olyan. A felnőttek szerintem tudnak valamit azért a fiatalokról, de rosszul. Látják, hogy mit csinálnak például a csövesek a Blaha Lujza téren, aztán magukba így belebeszélik és továbbadják. Hogy a *fiatalok!*

Nagy, fekete kutya szalad ki a szemközti kapualjból,

atszalad az úton, és pusztán barátságból felteszi a lábát a kocsi tetejére.

– Megkérdezem, milyen réteghez tartozik – mondom, de közben megjelenik a kutya gazdája, egy sovány, szőke nő, aki szigorú pillantást vet ránk, elkapja a pórázt, és maga után húzza a barátunkat.

– Popperszemmel nézve hogy öltöznek a felnőttek?

Inkább olyan digósan. A többsége. De nagyon sokan utánozzák a fiatalokat. Szerintem ugyanolyan jól áll nekik, mint a fiataloknak.

VALÓDI CSÖVESEK

Tom

Déli pályaudvar, júniusi hétvége. Zsúfoltak a balatoni vonatok. Húszas-harmincas létszámú tarka csoportok gyülekeznek a peronon; halomba dobált hátizsákok, gumimatracok és sportszatyrok; kipirult arcok, mindenkinek rengeteg a mondanivalója. A fagylaltos egy percre meg nem áll, két büfében árulják a sört. A büfék körül széles gyűrűben taposssák a szemetet. A rámpán sárga ládákat cipel egy overallos fiú. Megáll, összehúzott szemmel nézi a gyülekezőket. Beszakadt hasú vászonkajakot emelnek le a poggyászkocsiról. Arcomba vigyorog az újságárus.

Az érkező vonatokat figyelem, ugyanúgy, mint a tőlem húsz lépésre álló két rendőr. Előbb akad dolguk, mint nekem, egy kalauz hívja őket, felmásznak a szerelvényre. Tizenhét év körüli, komor arcú fiúval térnek vissza. A fiú csuklóján bilincs. Megkerülik a kajakot, és elmennek az URH-kocsi felé.

Legközelebb hétköznap megyek ki, délelőtt, és az induló vonatok érdekelnek. Két szakadt fiú ácsorog a büfé előtt. Tom, a harmadik, magányosan üldögél, feje a mellére lóg. Hihetetlenül hasonlít a popper Bélára, mi több, popperfarmert visel, amely csupa ragasztó. Ilyet még nem láttam.

A rendőrjárőr akkor ér a csarnokba, a büfénél ácsorgó csövesek eltűnnek a tömegben. Megérintem Tom vállát

– Jobb, ha te se maradsz itt.

Felkapja a szatyrát, és már jön is velem. Félig alszik, csak az ajtóból néz vissza a két rendőrre.

– Kösz – mondja. – Teljesen izébe voltam... elájultam.

– Mi baja az igazolványodnak?

– A csajnál maradt.

Amíg fasírozottat és sört veszek, elmondom neki, hogy mit akarok tőle.

– Nem maga írta azt a könyvet a csövesekről? – kérdi.

– De igen.

Most már csak egy nyugodt helyet kell keresnünk. Beülünk a kocsiba, és kiviszem a tévétoronyhoz. Leterítek egy ponyvát a fűbe, kirakjuk rá a fasírozottat, a sört és a magnót. Fejünk felett három rigó surrog a fán.

– Miért maradt a csajnál az igazolványod?

– A vonaton ismertem meg, Annának hívják. Mentem hazafelé a húgommal, és a húgom ismerte, mert együtt voltak intézetben. Szia, minden. Rá két hétre Kaposban találkoztam vele, és felszedtem. Előtte már férjnél is volt, idősebb nálam, húszéves. Két gyereke van, egy kislány meg egy kisfiú. Azokat az anyjánál hagyta. Van neki két év felfüggesztettje. Valami balhéja lesz, mindjárt viszik. Most ült húsz napot káemkáért. Feljöttünk Pestre, leülünk a Blaha Lujza téren reggelizni, a rendőr persze mindjárt kiszúrt bennünket. Bevittek, de engem egy hét múlva kiengedtek, őt még nem. Hazamentem, hogy megcsináltassam az igazolványomat, mert ráfolyt a tinta. Azóta se helyezkedtem el. Nem jött össze valahogy. A csajt kerestem. Öreglakon megláttam a címét, ki volt írva a falra az állomáson. Gondoltam, azért írta ki, hogy megtaláljam. Meg is találtam, de addigra már mással volt. Ismerem a srácot, lakása van. Azt mondta nekem, hogy a téren találta Annát, lenyelt egy pengét, beteg volt,

minden, aztán felvitte magához, és most együtt vannak. Állítólag miattam nyelte le a pengét, ő is keresett, de azt mondták neki a haverok, hogy börtönbe vittek. Azért csinálta. Szerintem nem igaz, hát meglátszana rajta. Valaki lenyel egy pengét, azt nem lehet megemészteni. Olyat már láttam, hogy összevagdosta magát. Nem is egyet. Most vitték be a haveromat a rendőrök, negyven vágás volt a kezén. Megvizsgálták, nem dilis-e. Az a baj, hogy nem tudok már hinni a csajnak. Aki egyszer átvág, még egyszer átvág. Pedig úgy megértettük egymást. Felmentem vele a sráchoz, persze, maradj itt. Én feküdtem az ágyon, ők a földön. Leterítették a pokrócot, elkezdtek viháncolni, én meg gyorsan felöltöztem, jól van, mondom, elmegyek. Ne menj sehová, és akkor kihívtam, mondom: nem emlékszel rá, hogy voltunk, és előttem csinálod? Miért, mi volt, és úgy tett, mintha nem is lett volna köztünk semmi. Mintha csak egy haver lettem volna. Azt mondja, várj, lejövök egy félóra múlva. Fölment. Már tudtam, hogy nem fog lejönni, de elkérte a flepnimet, hogy biztos ne menjek el. Odaadtam neki, rendben van. Erre fölmegy, és ráírja az ajtóra, hogy elmentünk, majd holnap jövünk. Hallottam, hogy bent vannak. Egy öregasszony dumált nekem, hogy nincsenek itthon. Ne mondja már, ne hülyéskedjen, és majdnem betörtem az ajtót. Erre kihívták a rendőrt. Lementem gyorsan a lépcsőházba, ott ültem. Jön a rendőr, mondom, a flepnim náluk van, és ezért akartam bemenni. A rendőr el is engedett, de a flepnim az meg ott maradt. Most lemegyek Ligetre, ott akarok dolgozni. Ingyenkaját adnak, lakást egy üdülőben. Azért akartam levinni Annát, mert neki is jó helye lenne. Nem kell megszakadni, és négyezer forintot meg lehet keresni. Megértettük

volna egymást, az biztos. Gondoltam, még egyszer kimegyek hozzá, és megpróbálok beszélni vele. Ezért késtem le a vonatot is.

A húgomat Gyöngyinek hívják. Ez a két név nagyon tetszik, amúgy nem hasonlítanak egymásra. A húgom olyan kis csintalan, tizenhat éves. Mi vagyunk a legfiatalabbak a családban, ő meg én. A legidősebb bátyám harminchat éves. Kilencen vagyunk testvérek. Itt lakik Pesten négy testvérem. Pár hónapja nem láttam őket. Egyet már nem láttam nyolc éve, mert az Alföldön van. De mi voltunk a legtöbbet együtt, a húgommal. Egy évig csavarogtunk a muterral, kinn aludtunk, picik voltunk még, és a muter vitt bennünket. Otthagyta a fatert betegen. Egy hapsi volt velünk, az mindig verte a mutert, ilyen élettársa volt. Szénakazlakban aludtunk, amit tudtunk, azt ettük. Bementünk a kriptába, mindenhová, aztán találtunk egy pásztorházat, feltörte a lakatot a manus. Lepedőt találtunk, mindent. Két hónapig ott laktunk. Egyszer aztán jött a rendőr, de nem voltak otthon a muterék. Hol az anyád? Elment. Hazajönnek, mondom, itt volt egy rendőr. Tűntünk is el onnan. Muter elvitt egy rokonához bennünket. Azt mondta, feljön dolgozni Pestre. A rokonok meg visszavittek bennünket a faterhoz, aki nagyon beteg volt. Azt mondta, meghal nemsokára, nincs, akire bízzon bennünket. A testvéreim is elmentek mind. Beadott az intézetbe. Másnap már jöttek is értünk.

A húgomat máshová vitték. Nem láttam három évig. Én Szakácsiba kerültem, ez jó hely különben, rendesen bántak velem, a suliban kitűnő voltam. Aztán átvittek Nágocsra, mert csak ott lehetett felsőbb osztályba járni. Az új helyen volt egy srác... kicsit hülye lehetett ez a

gyerek, kikészített idegileg. Egymás mellett aludtunk Alszom éjjel, és pofán vág. Lökött volt egy kicsit, mondom. Meguntam, aztán elszöktem az intézetből, őmiatta volt az egész. Elmentem a kaposi intézetbe, ahol azt mondták, vagy elmegyek javítóintézetbe, vagy kitesznek nevelőszülőkhöz. Így kerültem ki nevelőszülőkhöz három évre Kaposváron. Beírattak az iskolába.

Hát egy kicsit vad voltam. Más környezet, egy családban mégis másabb, nehezen szoktam hozzá. Ha megvertek, nem mentem iskolába, kiszöktem az erdőbe. Nehezen, de azért betörtek. A nevelőapám nem komált Még két másik intézeti gyerek volt ott, betonoztatott velük, meg ilyesmi. Én meg nem akartam azt csinálni, meg is mondtam, úgyhogy nagyon ki volt rúgva rám az öreg. Egy év múlva megszoktam én is. Elmentünk vele melózni, segítettünk, amit lehetett.

Muterom eljött látogatni, és megijedt, hogy engem most már nem engednek el soha. Mondtam neki, hogy ez csak olyan átmeneti hely. Amikor megszoktam, már egész jó volt. Nyolcadik után átadtak a kollégiumnak, és beírattak az ipari iskolába. Akkor rontottam el az életemet. Körülbelül két hónapot jártam iskolába, de abból is a felét mellé jártam egy csaj miatt. Elkezdtem züllení, minden. Haverokkal összeakadtam, belevittek minden hülyeségbe. Egy suliba jártunk a lány meg én. Beleszerettem. Egy digó csaj volt különben. A haverok mondták, hogy miért ilyen nővel foglalkozom, ez nem megy. Nekem ő tetszett. Egyszer moziba akartam hívni, de nem jött. Azt mondta a barátnőjének, hogy nem foglalkozik többet intézetiekkel. Persze visszamondták – otthagytam. Pedig annyira szerettem! Aztán mégis elmentem hozzá, és könyörögtem heteken keresztül, hogy bekül-

jünk ki. Őmiatta mentem ki mindig a lánykollégiumhoz, órákig vártam, még este is kiszöktem, aztán megsokallták a kollégiumban, fegyelmi tárgyalás, a papírt összetéptem, nem mentem iskolába, így onnan is kirúgtak, és akkor kezdtem el csövezni. Tél volt, lépcsőházakban aludtunk, de visszajártam a koleszba is, eldugtak a haverok, hoztak kaját. Aztán nagyon megfáztam, gondoltam, haza kéne menni. Muter közbe vett egy lakást Lengyeltótiban. Hazamentem, otthon voltam három hétig. Ők nem tudták, hogy kirúgtak a suliból. Vissza kellett mennem. Később aztán megírtam, hogy mi a helyzet, és megint hazamentem, mert a mostohaapámat elvitték a börtönbe. Benn volt hat hónapig – otthon voltam hat hónapig. Elhelyezkedtem az erdészetnél, de nem sokáig maradtam ott, mert nagyon nehéz meló volt. Fát vágtunk az erdőben. Ez most volt, tavaly. Ahogy hazajött a mostohafaterom, én eljöttem. Nem szeretem azt a hapsit. Találkoztam az Annával, összevissza csöveztünk. Kaposváron minden házat ismerek. Tudom, hol van nyitva az alagsor, hol van három kanapé, amit kidobtak. Tízemeletes házaknak felmentünk a tetejére, ott van egy ilyen kis átjáróféle. Ha összezsúfolódik az ember, elférünk benne nyolcan-tízen.

A csövesek befogadtak. Akárhová mentem, cigivel, pénzzel, kajával megkínáltak. A vezér az úgy kialakul. A múltkor is voltunk öten-hatan, és az egyik srác ismerte a környéket, tudta, hol vannak jobb helyek, és persze hogy ő volt a menő. Mentünk utána. Kaposban biztos én vezetném őket. Van ott egy négyszobás lakás, nem lakik benne senki. Egyszer oda bementünk és kiabáltunk, be voltunk ragasztózva, és akkor hülye az ember. Odajött egy felnőtt, de nagyon rendes volt. Azt mondta, ne

csinálják, mert egy év múlva kikészültök, és úgy odafigyeltem rá, hogy sokáig nem csináltam. Most, a múltkor újrakezdtem... azért ilyen ragasztós a nadrágom. Úgy vagyok vele, amikor mondják, hogy kell a ragasztó, és csinálják, akkor én is csinálom. Egyedül nem. Egyszer, amikor még benzinnel csináltam, olyan volt, hogy... pontosan nem lehet rá emlékezni, mert elfelejti az ember, de arra emlékszem, hogy a testvéreimre gondoltam, és éreztem, hogy azok ilyen piros pontok, és olyan zakatolást hallottam, mint amikor megy a vonat, és hogy a síneken fekszik sok piros pont. Tudtam, hogy azok a bátyáim, és én is egyszer csak közéjük kerülök, és akkor énrajtam is keresztülmegy a vonat.

Már nyolc hónapja nem dolgoztam. Tudnak róla a rendőrök is. Kéregettem, aztán boltból, amit tudtunk, elhoztunk. Találtunk három-négy üveget, eladtuk, kenyeret vettünk, a többit meg hozzátettük. Volt, amikor a hapsit leszedtük pénzzel. A húgom nagyon vagány ebben. Elhívta a hapsi táncolni Fonyódon a Deltában, és a húgom elkért egy ötszázast tőle. Odaadta szó nélkül. Kocsija volt, minden. Szóval hogy vele megy a húgom, persze ő nem ment sehová, leléptünk. Én akkor szóltam volna közbe, ha lett volna valami, így volt megbeszélve Ilyeneket csináltunk, ebből éltünk. Néha elmentem alkalmizni, kerestem egypár százast. Ez az egy év nekem bőven elég volt, pláne télen, hogy nincs semmi az emberen. Unom is már. Itt-ott lakik az ember, nem alszik, zavarják a rendőrök, attól kell félni, jaj, most ez meglát, bevisznek... Nem találja meg az ember... nem találja a helyét egyszerűen. Próbálja, hol lenne jó, hogy lenne jobb, és nem talál rendes életet. Igazi barátom, akivel tényleg meg tudtam volna értetni magamat, sose volt.

Ebben a társaságban olyan a duma, hogy gyertek a Licsóba, összeszedjük a lóvét, és elmegyünk piálni. A legtöbb olyan, hogy nem foglalkozik semmivel, csak az ivással, a zülléssel. Azt nézik, hogy mi lesz ma. A holnappal nem törődnek. Lehetnek vagy tíz-húszezren, de talán még annál is több. Amit tudok, hogy az intézetieknek több mint a fele nem lett rendes ember. A húgom ott van még, de mindig elszökik. Visszaviszik, megint eljön. Nem tetszik neki az intézet. Hogy tetszene, amikor már nyolc éve ott van? Nem is lehet ott megmaradni. A múltkor magnót hallgattunk egy haverjánál, akkor írtam a nadrágomra ezeket. *Rolling Stones, Hobo, A szökött néger fegyenc balladája.* A Hobót szeretem. Kemény. Olyan, mintha megalázkodnának, de... mégsem! Egyszerű és kemény. Mégis jó. Mint a Rolling Stones. A Hobo majdnem ugyanaz, mintha utánoznák. A Hobónak az ökölbe szorított kéz a jelvénye, a Rollingnak meg a kidugott nyelv. Így kidugja. Ezt a húgom rajzolta. Nem tudom különben, hogy viselkedjek vele szemben. Ért engem, mert ő is benne van. Tudja, hogy nekem se tetszik ez, ahogy élek. Értelmes kis csaj, csak foglalkozni kéne vele. Szeretném, ha nem élne így. Amikor elszöktem az intézetből, hozzá jártam. Ő adott enni. Akkor nagyon összeszoktunk, hallgat is rám. Nagyon szeretem a húgomat. Most kihelyezik Siófokra, mert nem akar tanulni. Ha ott leszek Ligeten, az nincs messze, minden héten elmegyek és megnézem, hogy mi van vele. A felnőtteket mi nem tudjuk megváltoztatni. A szüleinket. De saját magunkat meg tudnánk. Én szeretném is meg akarom is. Most jelenleg ez a gondom. De azok a lányok, akikkel én összejöhetek, azok ugyanolyanok, mint én. Ez a baj. Más nem áll szóba velem. Arra gondoltam, ha én most

elmegyek dolgozni, és felöltözöm rendesen, nekem akkor is olyan jut? Mert abból jutna biztos. De hogy a másikból jutna-e nekem? Abból a másik rétegből. Egy digót ismertem eddig, és mi lett a vége? A digók lenéznek minket. Meg is vertek. Négyen voltunk, egy lépcsőházat kerestünk, hogy lefekszünk, és akkor jöttek ezek négyen. A haverok elfutottak, és akkor megvertek. Egyszer volt. Ha szégyen is, hát megvertek, nem tehetek róla. Azokkal keményen kell fellépni. Ha bandába vagyunk, akkor nem szól senki, úgyhogy az ember nem jár egyedül. Ha teheti. Ismerek én olyan csövest is, hogy meg van neki adva minden, és mégis csinálja. Én tudom, hogy miért csinálom. Ahányszor hazamegyek, a mostohafaterommal sose tudok kijönni. Egyszerűen utálom. Ő is engem. Szerintem ezért van, hogy ide-oda megy az ember. Én legalább is. Ez a fontos, nem a ruha. Miért fontos az, hogy ki milyen ruhába jár? Szerintem nincs erre szükség. Rétegek! Nem úgy kéne kiválni a többi közül, hogy ez vagyok, vagy az vagyok! Kérdi tőle: te milyen vagy? Megnézi a ruháját, de én mindjárt megmondom, hogy milyen. De nem tudja megmondani, hová tartozik. Kevesen tudják. Tessék, én most poppernadrágban vagyok, de tele van firkálva csöves jelszavakkal. Engem nem érdekel, hogy milyen ruhában vagyok, de tudom, hogy miért csinálom. Volt egy csöves bőrgatyám, és digócsizmát hordtam hozzá! Aztán elrepedt rajtam a nadrág, és elcseréltük egy sráccal. Neki az tetszett, mondta, hogy megvarrja. Nekem meg nem volt másik nadrágom, mondom, jól van. Végigmegyek az utcán, és bekiabálnak, hogy popper buzi, pedig csövezek, szipuzok, vagy akármit csinálok, ő arról nem tud, csak abban a pillanatban, ahogy meglát, jaj, ez egy popper! És ez olyan hülye dolog.

hogy az nem emberi! Nem is akarják mélyebben megismerni egymást. Úgy veszik, hogy ez ellentét, mert bennük él, hogy én most ez vagyok, én ehhez nem szólok. Ez így megy. Nem szólnak egymáshoz. Nem ismeri az egyik ember a másikat, pedig szerintem nincs olyan nagy különbség köztük. Ez így van megcsinálva. A divat is hozza különben, mert látják, hogy a fiataloknak kell, és akkor csinálnak olyan ruhát. Szóval ez is közrejátszik benne, az üzlet. Azok kezdték, akik szeretik magukat tenni-venni. O akar a menő lenni, de nincs esze hozzá. Ezek csinálták. Ott egy csöves, akkor azt le kell verni. Én a természetéről ítélem meg az embereket. Tudom, hogy én ez vagyok, mert ez vagyok, de rendes hozzám valaki, akkor én is rendes vagyok hozzá, akárhogy öltözik. Jó, digókhoz nem mentem még oda így társaságba, mert biztos, hogy kinéztek volna maguk közül. A csövesek többen vannak, és népszerűbbek, mint a digók. A csöves előbb volt, már a hippik idejében is. A digó szereti azt, hogy ő olyan ruhában jár, de nem meri bevallani, hogy digó, mert a ruha mögött nincs semmi. A punkok megint külön vannak, azok felvállalják, mert ők keménynek akarnak látszani. Sok srácnak láttam például horogkeresztet a kezére tetoválva. Hogy nagy legyen, azért csinálja, és ezért válnak ennyire külön. Nekem ez se tetszik. Nem tudom, hogy a punkok miért utálják annyira a csöveseket, de hogy ellentét van, az biztos. Pedig a legtöbb köztük csöves volt. Különbözni akarnak a felnőttektől. Köztük is van különbség, meg ellentét, de a felnőtteket egy se szereti. Azok se őket. Engem sem. A szüleimnél sokszor észrevettem, hogy én kihoztam azt a bajt, amit ők el akartak titkolni előttem, és ebből volt a probléma, hogy megmondtam nekik őszintén. Az utcán sokszor érzem,

hogy félnek tőlem az emberek. Átmennek a másik oldalra, pedig én nem bántok senkit. A nővéreim úgy vannak vele, nem igaz, hát ilyet lehet csinálni? És egyszerűen nem tudok őszinte lenni hozzájuk. Ők nem csöveztek. Férjhez mentek, sikerült nekik, de tíz-tizenöt évbe beletelt. Remélem, hogy nekem is sikerül. Segíteni nem akarnak, az biztos. Nekik is megvan a gondjuk. Kilencéves voltam, amikor elvittek az intézetbe, addig együtt éltünk. Nagy család volt, meleg hangulat meg minden, és ez mindjárt más, mert sokkal érzékibb szerintem az, aki egy nagy családban nő fel. Fater mondta nekik, hogy vigyenek el bennünket valamerre, albérletbe, tartsanak el, de hát nem vittek. Mást nem tudott csinálni ő sem. Amikor haldoklott, a mi nevünket kiabálta. Engem nagyon szeretett. Jó lenne, ha élne.

Akkor voltam a legboldogabb, amikor elvittek a sulival az építőtáborba. Olyan jól éreztem magamat! Dolgoztunk, de pénzt kaptunk érte. Senki nem kérdezte, ki vagyok. Legszomorúbb meg akkor voltam, amikor elvittek az intézetbe. Meg amikor meghalt a faterom. Nem szóltam egy hétig senkihez. Nem sírtam, de annyira le voltam törve, hogy senkihez nem tudtam szólni, pedig akkor még nem is fogtam fel, hogy mit jelent ez. Most érzem. A húgommal is az a probléma, mint velem. Tizenhat éves, de már tudja, mi hogy van, meg minden, szóval annyit tapasztalt, mint egy harmincéves ember. Olyan szeretnék lenni, mint az egyik bátyám. Annyit dolgozik, mint egy állat, zöldséges, és van neki három családja. Egy pici lakásba vannak összezsúfolva, feleség, minden, de olyan szépen megértik egymást! Ezért tetszik nekem az a házasság. Őneki már összejött. Soha nem utasít el, ha odamegyek, pedig neki is szüksége van rá. Persze sokan

még nálam is rosszabb helyzetben vannak. A nevelőszülőknél együtt voltam egy sráccal, akit még nem is látogattak. Megszülte az anyja, és otthagyta a kórházban. Azt se tudja, élnek-e a szülei. Én legalább ismerem a szüleimet. Így volt, így hozta a sors. Ebben senki nem hibás. Mindenki oda kapaszkodik, ahová tud. De azért szeretnék még valaki lenni. Csak az a baj, hogy nem tudom, kiért csináljam. Lenne mellettem valaki, akiért tudom, hogy csinálni kell! Ezért akartam elvinni ezt a csajt is, de hát nem jött. Egy nőért azért nem fogok hülye lenni. Talán még találok valaki mást is. Ha érzi az ember, hogy valakiért csinálja, akkor jobban megy azért mégis, mintha csak magáért csinálja.

Mexikó

Vérmező. Meleg szél fúj, süt a nap. Mexikó egy padon ül, jobbján tizennégy év körüli cigánylány, balján szakadt csöves. Lábuk előtt fehér asztalkendővel letakart füles kosár.

Mexikó a vezér méltóságával szunyókál. Csöves kordnadrágot, csizmát, trikót és elnyűtt zöld zakót visel, nyakában fekete kendő lobog, szemére húzott fekete kalapja karimáját cibálja a szél. Megrángatom a zakó ujját, de nem reagál rá. Másik oldalról a lány rángatja; barátja a pad szélére húzódik, azt hiszi, hogy rendőr vagyok. Mexikó lassan feltolja kalapját a feje tetejére, szúrósan rám néz, és előveszi az igazolványát. Elmondom, hogy nem vagyok rendőr, de egyikük sem hiszi el. Végül megmutatom az igazolványomat – ez se változtat a tényeken.

– Ismered a Tomot? – kérdezem a lánytól. Mióta megláttam, az jár a fejemben, hogy a Tom húga.

Mosolyog, a fejét rázza.

– Milyen Tomot? – kérdi Mexikó.

– Nem is érdekes. Egy csöves.

– Nem vagyok csöves, világéletemben a hobónak éltem. Az én nevem Mexikó. Soha nem voltam munkakerülő. Igaz, hogy sűrűn változtattam munkahelyet, de az még nem jelenti azt, hogy munkakerülő vagyok. Kérdezze meg a Kovács századostól. A csöves és a hobó közt az a különbség, hogy a csövesek kijárnak a Keletibe aludni, vagy a Nyugatiba, vonatban alszanak, nem dol-

goznak. A hobó az eljár dolgozni, mosdik, nem szólhatják meg. Tévé, rádió, újság, mozi, mindenhol már szerepeltem. Kabala az új filmem, szóval elértem azt, amit akartam a hobóságommal. Tovább is folytatom. Ez egy geng. Geng azt jelenti, hogy elit ember legyek, és ne kössek olyanba bele, aki engem nem bánt. Sok embernek előítélete van, és kívülről ítél, viszont ezt nem tartom helyesnek. Nem a ruha teszi az embert, hanem belsőleg a megértés, a finomság, szóval viselkedni tudni kell.

A csövesek a hobókat szeretik, összetartanak. De, mondjuk, a balhéban nincs összetartás. Köszönnek egymásnak, szevasz, puszi, mindenki megcsókolja egymást. Ha odamegy egy társasághoz, szevasz, ez vagyok, vagy a másik, az vagyok. Én mindenkinek Mexikó vagyok. Ha szívesen fogadnak, nyilvánvaló, hogy én is úgy foglalkozom velük. A csöves kicsit szakadtabb, ők még csórób-bak, mint mi, mert egyáltalán nem akarnak dolgozni, kifekszenek, odaadnak nekik egy darab kenyeret, vagy két forintot kap, már annyira örül neki, mintha nem tudom, mennyi lenne neki, és abból meg tud élni egyik napról a másikra. Otthagyjuk az üveget a fűben, jön egy csöves, elviszi, abból vesz kenyeret a közértben. Zsákba viszik a kaját általában, szóval kénytelenek a kukából is kiszedni. A hobók nem csinálnak ilyen dolgokat, hogy a földről felveszik a kenyeret, vagy egy almába bele van harapva... de a csövesek megcsinálják, hogy igenis felveszik és beleharapnak.

A filmesek láttak az utcán, és utánam futottak. Nem alltam meg, nem én mentem oda, hogy engem filmezzenek le Azt akarták, hogy csókolózzak egy lánnyal. Két kalap volt nálam, akkor vettem a másikat, és a lánynak nagyon tetszett a kalapom. Kiszúrta. Mindjárt jó is vol-

tam nála. Aranyos volt. Aranyos nyuszifogad van, jó vagy nálam. Mondom én. Akarsz velem járni? Szeretnél? Igen, szeretnélek megismerni, milyen ember vagy te. Sok lány kételkedik abban, ki az a Mexikó, hát igen, én vagyok, feljöttem Pestre, de csavargóból lehet még rendes ember is. Ha megismerem a lányt, akkor a barátainak is elmondja, nyilvánvaló, hogy rólam beszél az egesz iskola, több hetekig, mondja a lány, akivel összejöttem. Bármikor találkozom vele, ha pénz kell neki, adok, mert a barátom. Ha nekem kell, akkor ő ad. Adjál nekem egy húszast, ha tudsz, mert az Unióban akarok kajálni. Jól van. A rendőrök nem hagynak békén minket, ez a legrosszabb. Állandóan zaklatnak. Mi jól érezzük magunkat, akkor már odajönnek, és elzavarnak a kerületből. Tűnjünk el onnan. Félóra múlva, ha el is megyünk, visszamegyünk, de én soha nem megyek el. Nem érzem magam bűnösnek. Aki meg bűnösnek érzi magát, az húzzon el onnan. A tizedik kerületben, az ötödikben, az elsőben, a hatodikban, mindenhol ismernek engem, de úgy, ahogy én magamat ismerem, úgy nem ismer senki. Leszek én még rosszabb is, szóval eddig még jó voltam, de aki visszaél vele, rossz leszek, és olyan fogok lenni, mint egy vadember! Munkahelyem volt, és mégis lecsuktak. Nem tudom elszívelni. Paragrafusba nincs megirva, hogyha valaki dolgozik, azt lecsukhatjuk, mert mi vagyunk a nagy hatóság! Nagyvázsonyban volt egy verekedés, a bátyámra rátartották a kést, én kivédtem, és levertem a hapsit. Erre rám jöttek többen. Megfogtam a széket, és levertem őket a székkel. Ezért kaptam hat hónapot. Veszprémben vágták le a hajamat, ami kilenc és fél éves hajam volt, derékig ért. Azt mondták rám a veszprémi várbörtönben: maga Krisztus-választásra ké-

szül? Mondom, igen! Csak azért is. Elmondtak mindenféle disznónak, malacképem van, minden. Ez milyen dolog? Azóta nem volt balhém, csak amikor Veszprémbe mentem, és a diákok utánam kiabáltak: hülye Mexikó! Nem figyeltem, rosszkedvem volt, egy rossz filmet láttam a moziban, szóval nem tetszett a film, és utánam kiabáltak, Mexikó! Én nem hallgattam rájuk, nem figyeltem semmire, olyan világ járt az eszemben, ahol nincs ilyen unalom, mint ebben a városban vagy az országban is, mondjuk. Arra gondoltam, majd másnap reggel jönnek ezek az iskolába. Jött is három. Megkérdeztem: ti voltatok tegnap este, akik utánam kiabáltatok? Azt mondták, hagyjon békén minket, és menni akartak tovább, de beléjük rúgtam. Minden szó nélkül. Ezért ültem negyven napot Baracskán. De már kezdem elfelejteni. Én a flegma embereket általában elküldöm más éghajlatra. Ez nálam annyit jelent, hogy nem tárgyalok valakivel. Elhúzhatsz, vagy elhajolhatsz, vagy nagy szeled van, ami zavarja a kalapomat, és nem akarom, hogy leessen! Azzal lehet felbőszíteni, ha beszólnak nekem: nagyon szép a kalapod! Például. Vagy lekapják a fejemről. Valamelyikbe belerúgok, még barátba is. Foglalkozz az árnyékommal, türelmesen beszólok neki. És amit mondok, én általában be szoktam tartani.

Volt olyan, hogy ártatlanul bevittek a rendőrségre, bilincsbe verve a hátukon, mert megrugdaltam őket. Rendőröket. A kalapomat rugdalták a földön. Egy gitár volt nálam, amit akkor festettem be az ujjammal. Fehérre Mivelhogy a Jimi Hendrixnek fehér volt a gitárja, én is arra gondoltam, hogy ez feltűnőbb szín. Fehér gitár. Ezek meg a földön húzkodták, mondom nekik, hogy fizessék ki, azt mondták, soha! Mi ez a száraz fa? Mit

akarok én ezzel? Saját tulajdonom volt. Persze hogy féltettem. Mindenki félti a saját tulajdonát. Bevittek a gyévére, kérdezi a Kovács százados: mi van magával, széttépték? Megtéptek ezek az állatok. És akkor a rendőrök csúnyán néztek rám. Mondom: akárhogy nézel, te birka, akkor is majom vagy! Azt mondja, vegyék le róla a bilincset, elmehet, nem magát kellett volna behozni. Az tisztel engem, ismer. Százados. Maga micsoda? Miért nem mennek az aluljáróba, a nepperekhez? Megyek lefelé, és látok egy fekete szemüveges krapekot, kéreget. Ránézek és látom, nem vak. Kérdem tőle, hogy miért csinálja ezt, hogy nem vak, és mégis kéreget. Azt mondja, takarodjak a kurva anyámba. Mondom, menjen ő. Erre elmegy onnan, és elkezd szájharmonikázni. Én ezt nagyon helyesnek találtam. Inkább, mint hogy vaknak tetteti magát. A vakokat sajnálja az ember, szóval segíteni kell a vakokon. A csöves és a hobó ugyanúgy megsajnálja a vakokat, de viszont meg kell győződni arról, hogy tényleg vak, vagy nem vak. Én általában, ha meggyőződök róla, hogy nem vak, akkor beleköpök a kezébe. Vagy beleteszek húsz fillért. Hogy vedd magad észre. Továbbmegyek, és mondom a barátomnak, nézd, ez a hapsi nem vak. Erre odamegy, és beletesz ő is húsz fillért a kezibe. Szólok a többieknek is, rája uszítom a srácokat azért is, hogy ne csinálja. Mert a vak embert tisztelni kell. Énszerintem.

Mexikó. Sokan kérdezték, hogy miért hívnak így. A szabadságnak a jele, és életem végéig fogom használni. Ennyit erről. Ha a fogamat nézi, itt nincs kettő. Plekni volt, egy sráctól kaptam. Nem ütöttem vissza, mert arra gondoltam akkor is, hogy balhét nem csinálok. Egy lánynyal voltam, és nem akartam, hogy elveszítsem, azért

nem ütöttem vissza, nehogy elvigyenek a rendőrök. Különben is többen voltak, tizenkilenc-húszan. Másnap húzattam ki a fogamat, nem esett ki mindjárt. Találkozom a csajjal, azt mondja: jé, fogatlan! Persze röhögtek rajtam. Mondtam, hogy ez plekni volt, és nem röhögött utana senki. Akárki rám néz először, persze hogy kiröhög. Nyilvánvaló. Senkinek nem lehet megtiltani. A többi előkelő ember, mondjuk, a Blaha Lujzán, az aluljáróban véleményt mond rólam. Hm, olyan, mint egy kányajesztő. Nem szólok egy szót se, csak arra tudok gondolni, hogy menjen haza, és húzza magára a vécét. Nem tetszem neki, ne nézzen rám. Ők az urak, mert gazdagabb családból származnak, és a szegényeket lenézik. Mindig volt szegény, és volt gazdag, és szerintem lesz is sokáig, amíg nem lesz paragrafus arról, hogy ne legyenek ilyen nagy razziák, mert sok embernek a halálát okozzák. Most is meghalt egy barátom. Nemrég jött ki a börtönből, a hosszú haját levágták, nem volt semmi életkedve. Nagyon csóró volt, bepiált örömibe, hogy szabad, és egy katona belekötött az Örs vezér térnél. Valami fűben birkóztak, és az autó elütötte mind a kettőt. Halálra gázolta. Most is gyászolom, azért vettem fekete kendőt. Szeretem a barátaimat, ugyanúgy fiúkat, ugyanúgy lányokat, és tisztelem azokat az embereket, akik nagyjából megértik az embert.

Volt egy aranyos barátnőm, és vagy harminc srác odajött. Tetszett nekik a lány, és zaklatták, szóval zavarba ejtették, meg minden, szemeztek vele. Közben arra lyukadtak ki, ha nem engedem őt el, akkor levernek. Késsel, borotvával fenyegettek. Ez egy punktársaság volt. Érdre akartak lemenni, de nem tudtak csajt szerezni, és az én nőmet szúrták ki. Akkor ismerkedtem meg

vele, és úgy gondolták, jó lesz nekik. Addig dumáltak, amíg a lány megunta, jó, menjünk. Magyaráztam neki, hogy rosszat csinálnak neked, nem hitte el. Amikor találkoztam vele két hét múlva, azt mondja, igazad volt. Próbáltam meggyőzni, hogy bízzál bennem, hiába vagyok akármilyen vad szerelésben, az még nem jelenti azt, hogy én olyan vad vagyok, mint ők. Elég az hozzá, hogy megerőszakolták. Megutáltam azt a bandát, és máig is keresem őket, kik voltak. Egyikkel már találkoztam, annak megmagyaráztam, hogy mekkora bunkó, mert mi ilyet nem csinálunk. Ha nem jön el velem a lány, akkor nem verem le, és nem megyek rá kajakra. Finomsággal többet elérek nála, mint ti durván. Eljön annak az ideje, amikor már megkedvel és szimpatizál, csókolózás, miegymás. Máig is tisztelem azt a lányt, találkozom vele, és nagyon örült neki, hogy velem összejött, több mindent akart még velem beszélni, de közbejöttek neki ezek a bunkók. Bunkó punkok. Erről ennyit. Tüskés a hajuk, befestik, láncot tesznek a dzsekijükre, hogy fényes legyen, feltűnő. Kiteszik a jelvényt magukra, Sex Pistols, meg B–52. Én, Mexikó, nem tartom helyesnek, hogy kifessék a szájukat a nők feketére. Meg akart csókolni egy régi barátnőm, átment punkba, és nem engedtem magam, nehogy fekete legyen az arcom a szájától. Fekete krétát vesznek, zsírkrétát, és bekenik olyan vastagon, ami csak ráfér. A szemüket is. Jó, hogy kifesti valaki a szemit, de ne vigye túlzásba, szóval nagyon túlzásba viszik a punkságot, ami nem áll jól nekik.

A punkok a Rollst szeretik, de ezek csak tizenöt éves taknyos kölykök. Én a Rollst nem szeretem. Mert ha valaki azt mondja, szereti a Rollst, akkor már azt mondják rá, jó ember. Hát ne legyek az. Azt mondják, a

szövegért szeretik. Új nekik. Nekem nem. Egyszerűen nem tetszik, miután hallottam. Nem érdekelnek. A zenéjük sem érdekel. Nekem a Hobo a minden, Korál, P. Mobil, Edda és a Karthágó. Nagyon megtetszett ez az együttes, van egy haláldaluk, ami azt jelenti, hogy meghalt egy fiú és egy lány. *Requiem*. Sokan gyertyát gyújtanak a Budai Parkban, mikor ez a zene megszólal. Sok embernek, ugyanúgy fiúknak és lányoknak, könnyezik a szeme, mikor ezt hallják. Hát engem is megnyom egy kicsit. Nem sírok, de viszont érzem, hogy fáj nekem is az, ami sajnos megtörtént ebben a dalban. A punkok utálják a csöveseket, mert mindenféle koszos anyagot megesznek. Bemennek az étterembe, és megeszik azt a kaját, amit valaki már megevett. A felit. A popperek lenézik a hobókat, meg a digók is. Undorítók nagyon. Persze attól függ, hogy milyen a felfogása. A többség véleményt ad, hogy utálja őket. Kérdezze meg azt a lányt ott!

Egy diáklány olvas a szomszéd padon.

– Ide hívom!

– Nem kell, Mexikó.

– Hadd lásson egy ilyen kalapot. Érdekes, sokaknak tetszik!

Nem lehet megállítani, megigazítja a kalapját, és elindul. Hosszas tárgyalásba kezd a lánnyal. Barátjával próbálom folytatni a beszélgetést: amint rám vigyorog, látom, hogy neki sincs foga elöl, nyilván ő is találkozott már pleknissel. Aki váratlanul szájba vágja a másikat, arra mondják, hogy pleknizik.

– Hány punkot láttál itt Pesten? – kérdezem.

– Mióta kijöttem a sittről, március nyolctól láttam olyan négy-ötszázat. Van órája?

Mexikó egyre tárgyal: megmutatja a kalapját a lánynak, aztán a fogát is, a lány kuncog.

– Mexikó, megy a vonatunk!

Kérdezd meg egy hobótól, hogy hány óra van. Nem mindegy? – feleli ő.

Elmennek. A kislány viszi a kosarat. Nem fejeztük be a beszélgetést, ezért másnap kocsiba ülök, és lemegyek Nagyvázsonyba. A hegyek között versenyt futok egy viharfelhővel, amely hol megelőz, hol a hátam mögött marad. Félórája látom már a nagyvázsonyi vár lakótornyát, amelynek a tövében, a fa vízmedence fenekén zölden csillognak a húszfilléresek. Sose gondoltam volna, hogy a fővárosi aluljárók közönségéről fogok egyszer beszélgetni éppen itt.

Csendes a falu, csak a kocsma előtt lézeng néhány ember. Benézek, köszönök – senki nem válaszol. Mexikó szavaira gondolok: *„Elég jó itt az élet, csak nagyon meleg, szóval ha idegen beteszi lábát a faluba, az biztos, hogy ki fog kapni, leverik."* Itt kéne maradni estig, és akkor a veszprémi várbörtönről is tudnék írni. További udvarias köszönések közepette átmegyek a Tüzép-telepre.

– Már megint mit csinált? – kérdezi a művezető, amikor Mexikó után érdeklődöm. – Kint vannak egy kocsival éppen. Itt megvárja, vagy beküldjem az őrsre?

Nehezen mondok le rendőri tekintélyemről, amivel azonban kockáztatnám, hogy Mexikó a hegyekbe szökik előlem, a terepet pedig ő ismeri jobban; másrészt nem is lenne méltányos, mert estére az egész falu beszélné, hogy már megint akasztani vitték.

– Engedje csak haza – mondom. – A barátja vagyok.

– Maga?

– A filmgyárban találkoztunk – hazudom.

– Mit akarnak itt, most nincs végvári nap?! Menjen az anyjához, ott lakik a második házban!

Van eszemben. Felriasztok vagy száz legyet az ajtófélfáról, és átmegyek a presszóba. A tulajdonosnő legnagyobb meghökkenésére kérem, engedje meg, hogy bedugjam a konnektorba a magnó adapterét: kimerültek a telepek.

– Megkérdezem az uramat – mondja. Négyen állnak a fagylaltospult előtt. Türelmesen megvárják, amíg az asszony átmegy a szomszédba a férfiért, aki egy házat fest: hamarosan megjelenik mészpöttyösen, elrángat egy asztalt a sarokból, ott a konnektor. Az asszony idegesen csattogtatja hátunk mögött a fagylaltoskanalat. Aki már kapott, az csendben nyalja. Néznek befelé az utcáról.

– De nem lesz baj? – kérdezi a mészpöttyös.

– Dehogy lesz. – Elhatározom, hogy megtréfálom őket, és itthagyom a készüléket néhány órára. Fogadok, hogy időzített bombának nézik. Ez a sok krimi a tévében, ugye. Viszont a hatósággal senki se mer ujjat húzni.

Hatvan fok van a kocsiban, pedig árnyékba álltam. Megkérdezem a falu végén egy asszonytól, hogy melyik az a Tikhegy. Tudok már egypár dolgot a faluról, csak elhallgattam az első riportban: most ellenőrzöm, nem hazudott-e Mexikó.

Az asszony megmutatja a Tikhegyet.

– Van ott müge?

– Ilyenkor? – kérdezi elképedve. Leteszi a vödröt is.

– Nem ilyenkor, ősszel.

– Hát ősszel van.

Megköszönöm az útbaigazítást, és felmászom a Tikhegyre. Már az út felénél járhatok, az asszony még mindig ott áll a vödör mellett.

„Körülbelül lehetett úgy hét óra, mikor kivittük a bombát – mesélte Mexikó. – *Lánccal húztuk. Egyik srác a vas közül kiszedte otthon. A háznak a végibe beleállt a földbe, ő meg kiszedte. Mondta, hogy el kéne sütni. Nem gondoltunk arra, hogy meg is halhatnánk. Netán. Jó két méter hosszú volt. Elszántuk magunkat, voltunk vagy negyvenen. Hatalmas tüzet raktunk a Tikhegyen. Jó három óra hosszat égett, egyszer csak egy nagy villanás, prrrr-bumm! Bele a sziklába! Így összetettük a kezünket, és egymásba borultunk. Mindegyik bátyám ott volt. Sírtak. Azt hitték, hogy meghalunk. Fogtuk egymást. Egy nagy fa alatt álltunk, amit nyolcan nem érnek át. Odabújtunk alája. Belevágott a fába fölül, egy hatalmas nagy ágat levágott, az mellettünk esett le. Olyan szép látvány volt!... Az nem lett volna szép látvány, hogyha halott lett volna köztünk."*

Valóban találok egy óriási tölgyfát, ennek azonban vagy kinőtt az ága újra, vagy pedig egy másik fa. Azért csak lefekszem a tövébe, derekam alatt tavalyi makkok ropognak. Nem tudok az égre nézni, olyan vakító kék. Az erdő zeng a madárdaltól. Tíz perc múlva már alszom is – a madarak hangjára és arra ébredek, hogy iszonyú éhes vagyok. Életemben nem aludtam ilyen jót egy bombatölcsérben. Fél három, indulni kell.

Zárva találom Mexikó szülőházát, de megtudom a szomszédtól, hogy hazajött már a fiú, a sógoránál van. Az utca végén. Meg is találom az udvaron, amint egy tízéves fiú társaságában biciklit szerel. Széles vigyorral üdvözöl, megcsókol. A házból kijön a sógora, a sógornője és még egypáran. Mind nagyon szép arcúak. Mexikó az egész utcának bemutat, aki arra jár éppen.

– Riportozunk! – mondja. – Olyan regényt írunk, mint a rosseb!

Gyorsan kipróbálja a friss ragasztást a bicikligumin: úgy leválik, mint a vizes falevél. Káromkodik, visszanyomja, újra lejön. A srác aggódva figyeli.

– Az unokaöcsém – morogja Mexikó. – Nagyon okos, de bepisál!

Újra bekeni ragasztóval a gumidarabot; már fél tubussal elhasznált. Nézem egy ideig, aztán elkérem tőle. Én ma még riportozni akarok. Megragasztom, felpumpálja. Csillogó szemmel néz rám, de én is nagyon büszke vagyok a művemre. Amíg kezet mosunk, összetegeződünk. A kocsmában veszünk két üveg sört, Mexikó úgy kirántja a kocsi ajtaját, hogy majdnem leszakad, letekeri az ablakot, és utánaordít minden járókelőnek: Szia, Jóska! Kálmán, szia!

Csak a faluvégi kanyarban jut eszembe, hogy a magnót a presszóban hagytuk. Amíg megfordulok, elhúz mellettünk egy zöld Trabant. Amikor visszatérünk a magnóval, ismét találkozunk vele, most is szembejön.

– Az önkéntes rendőr! – vigyorog Mexikó.

Hallom, hogy a kanyar után megáll a Trabant, gázt adok. A falutól egy jó kilométerre jobbra fordulok a földúton. A Trabant elsüvít lent az úton. Így megszabadulva az üldözőtől, becsúszkálunk az erdő szélére. Mexikó boldog. A madarak énekelnek.

– Tudsz főzni? – kérdezem.

– Persze. A legjobban. Krumplileves, tojás bele. Anyám beteg volt, én főztem. Apám meghalt, én voltam a családfenntartó. Nem vittek el katonának sem ezért. Ha elvittek volna, valami mást csináltam volna, mint amit most. Gengszter lettem volna. Öltem volna, ha puska lett volna a kezemben. Nem tudom. Idejártunk műgét szedni.

– Azt mondtad, a Tikhegyre.

– Nem, onnan a fát hoztuk inkább. Boncsot, epret. Elmentem Budapestre tizenhat éves koromban. Elszántam magam, hogy leszek valaki, ha már ebben a rohadt faluban nem is lehetek semmi, bár a lovakhoz értek, lovagolni tudok, de végvári nap az csak ritkán van, és az sem olyan nagy hírű. Szóval hírt akartam szerezni, hogy valaki legyek. Bekerüljek a történelembe. Elmentem a szesziparhoz dolgozni, ez volt az első munkahelyem Budapesten. Aztán sűrűn változtattam a munkahelyet, mert nem felelt meg egyik sem. Egy jó bőrszerkót akartam venni, de az nagyon drága. Budapest tetszik nekem máig is, jó ott lenni, sok jó barát. Van köztük csöves, hobó. Egyetértek velük, beszélgetek finoman, ha lányokkal összejövök, azok is jól megvannak velem. Már nem mindegyik, de némelyek, szóval sok ezek közül, több száz. Sorolhatnám. Elmegyek a Blahára, ott összecsókolnak a fiúk, szia, Mexikó, szevasz, lányok, puszi, mennek tovább. Nem is kérdünk egymástól semmit, csak annyit, hogy vagy, milyen napod volt, mivel ütötted agyon, szóval így szórakozunk, így telnek pár évek el, kijárunk a Budai Parkba, koncertekre. Alig várjuk, hogy valami műsor legyen. Van unalom is, de én soha nem unatkozom. Veszünk egy liter bort, megisszuk öten-hatan, és már jól érezzük magunkat, jó a baráti kapcsolat, jobb kör van közöttünk. Persze ha odajön a rendőr, és igazoltat bennünket, hogy ki dolgozik, ki nem, kinek van valami balhéja, kérdezgelődik: ez a kislány miért van itt, a szülei tudják? Mire a lány visszafelel: nem mindegy? Erre a rendőr persze hazaviszi őt, hogy majd a szülei elbánnak vele. A lánnyal. Persze alighogy hazaviszik, megint elszökik, visszajön, mert a szerelemből nem pa-

rancsol senki, maga dönt, hogy kit szeret, kit nem, és a durvaság csak az erőszakra viszi az embert. Van, akit durvan le kell verni a flegmasága végett, szóval nagynak tartja magát, többnek, mint az, aki leáll vele beszélgetni, szeretné őt megismerni. A mi világunkban az a fontos, hogy megértés legyen a társaságban. Megvédjük egymást. Nincs vezér, pedig állítólag azt mondták, hogy Mexikó a főnök, mármint én, de nem vállalom el. Nem vagyok a főnöke senkinek. Csóró vagyok, mint sok. Igyekszem helyrehozni a csóróságomat. Szeretek piálni, ha jó a társaság, amúgy egyedül, ha megyek, akkor nem iszom. Esetleg ha meghívnak egy kortyra. Egészségetekre, Budapest nevében, a haverok nevében, így iszunk, vagy a Király nevében. Van ilyen, hogy megnevezünk valakit Királynak, nem él, hanem csak úgy, a *Király* vagy a Barátság nevében. Koccintunk, csörög a pohár, és ott iszogálunk, beszélgetünk nőkről, filmekről. Sok minden geng emberiségről. Geng, ez annyit jelent nálunk, hogy senki se bántson bennünket, akkor mi se bántunk senkit. Egyszóval ez a gengség. És mi a kemény zenét szeretjük. A rockot. De ha valaki kötekedik, kerülget és megkóstol, azt el kell nyomni. El kell tenni a földszintről, ha már úgy gondolja az ember, hogy túlzásba viszi. Vagy el kell onnan egyszerűen zavarni. Például, ha megiszunk egy liter bort öten, és odajön egy idegen, akkor nyilvánvaló, hogy megkérjük: uram, ne haragudjon, maga nem közénk tartozik, húzzon el innen! És persze ő durván válaszol, az anyátokat, kik vagytok ti, hogy én nem jöhetek közétek, akkor elzavarjuk, mert mi még úgy érezzük, hogy fiatalok vagyunk, és össze kell tartani. Menjen az ő kora után, kerüljön ki bennünket, mert utána úgyis csak a megjegyzést teszi, hogy voltam ilyen társaságban.

megkínáltak borral, és örültek, hogy láttak egy ilyen hapsit, bejátssza magát, ha részeg, de viszont józanul nem vesz észre bennünket, és nekünk ez nem hiányzik.

Szeretek részegesnek lenni, de csak akkor, ha nem vagyok csajjal. Ha nővel vagyok, és részeg vagyok, akkor mit ér az, hogy ott vagyok? Ha nővel is van az ember, akkor ne leheljen rá a nőre, én ezt tartom helyesnek, mert a nő megutálja. Ennyit erről.

Nem az, hogy feltűnőség, de nem megyek a divat után. Nem úgy érzek, mint sok ember, hogy nekem ennyim van, annyim, és akkor erre csinálom magamat. Van egy kocsim, bemegyek a diszkóba, és én vagyok a jó, minden, táncolok nagy, széles nadrágban... Nem jó az! Nem is érezném magam jól párhuzamos nadrágban, hanem állandóan csöves nadrágban érzem magam jól. Azt a társaságot szeretem, ahol ilyenek vannak.

Elértem annyit, hogy nem nősültem meg, de viszont vagyok valaki az országban. Ismernek több százezren, az egész ország talán. Tévében is láttak, amikor a rendőrök lefilmeztek bennünket a Moszkva téren. Egy lányra vártam, Sirálynak hívják. Máig is szeret. Van egy másik szerelmem, Zsuzsa a neve, nagyon édes, soha nem fog kimenni a szívemből, szóval az emlékezetemből. Ki tudja, lehet, hogy ő lesz az egyetlen, akit tiszta szívből szeretek. Tizennégy éves korában ismertem meg, és máig tartjuk a kapcsolatot. Sok minden történt azóta. Ő se változott, ugyanúgy, mint én sem, szóval az egyetértés megvan nálunk. Nem utáljuk egymást, nem gyűlöljük, nem nézzük le egymást. Ő ugyanúgy, mint én, utálja a poppereket, a digókat és a bunkó embereket. Azt nem szereti, hogy a Blahára járok, nagy társaságba, mert akkor a szülei már rossz szemmel néznek rá meg rám is. Nem úgy

vesznek, mint rendes embert, hanem úgy, mint egy rossz csövest. Kóboroló zabigyereket! Akinek nincs szülője, nincs apukája, nincs családja. Sok ember ránk néz az aluljáróban, van, amelyik köp egyet, van, amelyik örül, hogy lát egy ilyen alakot. Lejmolni nem lejmolok. Ha kérnek tőlem, adok, mert én is voltam abban a cipőben, hogy semmi pénzem nem volt. Nincs az életbe szerencsém, hogy jövőt alakítsak magamnak és annak, aki szeret, mert a szülei tiltják tőlem azt a lányt. Hiába szeret, azt mondják, egy rohadt csavargó, nem lesz jó sorod mellette, koplalni fogsz, szóval arra mennek, hogy vagyona legyen az embernek. Mint az egyetemisták. Tanulják ezt a politikai ügyet, atom, atomfegyverek... Ők ennek élnek. Készülnek valamire, amit mi nem is veszünk figyelembe, csak amikor már megtörténik valami, akkor tudunk róla az újságból, vagy a rádió bemondja. Az egyetemisták, azok egyszerűen szemetek. Nem tudatnak velünk semmit, jelmezbálokat rendeznek, zártkörű, nem mehetünk be. Nem csípik az angol stílusunkat és az elitséget, csak az ő igazukat mondják, hogy vedd magad már észre, hol állsz te miközénk a tudományszerűségbe, nincs is olyan szókincsed. Furcsa szavakat használnak, *adonizálsz*... szóval nem tudják egyszerűen kifejezni magukat. Úgy, mint mi! Nálunk megvan az elitség, de önáluk nincs. Önáluk csak az van, amit megtanultak az iskolában. Ha beszélnek velünk, akkor már úgy vesznek bennünket, mint amikor egy aranyos állathoz odamegy a róka. Ellenség. Mi vagyunk nekik az ellenség. De miért? Nem ismerik el azt, hogy nálunk van a finomság. És a tudás. Kész. Kiöltözhetnek miattam selyembe vagy akármilyen ezüstcuccba, föl se veszem őket. Nem minden arany, ami fénylik. Lehetek én akármilyen topis cuccba,

ha több emberség van bennem. Mert bunkó én is lehetnék, ha akarnék lenni, de nem akarok. Inkább legyek szótlan, önzetlen. Önzetlenség annyit jelent, mondjuk, egy lánnyal beszélgetek, és szomorú, kérdem tőle: miért vagy olyan önzetlen? És akkor mondom neki, hogy az önzetlenségedért szeretek beléd. Mondjuk, fel akarom szedni. Megtetszik neki a szókincs... aranyos nyuszifogad van... ha hosszabb foga van, ez a szavam járása. Roppant szerelmes tudok lenni nőkbe. Nem lehet megmagyarázni, mit érez az ember olyankor, amikor meglát egy szép nőt. Tudnám szeretni, arra gondolok. És ha látok vele egy rossz hapsit, megkérdem tőle: mit rágsz rajta? Nyilvánvaló, hogy visszaszól: mi közöd hozzá? Nem mindegy? És nekem rosszulesik, amikor flegmán beszél egy nő, és nagynak tartja a hapsiját, holott én tudom azt, hogy jobb vagyok, mint ő. Ugyanúgy arcra, ugyanúgy felépítésre, mint az a csontrakéta.

Budapesten kívül jártam Szabolcs megyében. Összejöttem egy családdal, tizenegyen voltak testvérek. A lány apukája epilepsziás volt, meg akart ölni. Két hétig voltam ott. Nem bírtam tovább, levágta a hajamat is hátulról egy pléhvágó ollóval, és kénytelen voltam menekülni. Sikerült is elmenekülnöm Mátészalkán keresztül. Meg akart ölni, habzott a szája. Megöllek, mert lefeküdtél a lányommal! Mondom, ilyen emberek között nem tudok élni. Még vadabbak nálam is, pedig aztán vadabb ember hol kell nálam? Sok egymásra néz, sok lány, akiknek nem tetszik a formám vagy az alakom, egymásra néznek, valamit mondanak egymásnak, és kikerülnek. Miért van ez, fogalmam sincs. Mostanában van ez. Mióta beüzengettek a rendőrök az iskolába, hogy ha valamelyik lány szóba áll velem, akkor buktassák meg.

Arra gondolok, hogy én soha nem fogok megöregedni. Bár ki tudja... Apám meghalt, akit úgy hívtak, hogy Leó. Ő szintén az a stílus volt, mint én. Ugyanúgy benne van a történelemben. Sokban hasonlítok rá, ugyanilyen arcformája volt, mint nekem, barna szeme, de nagyobb orra volt. Állítólag, akinek nagy orra van, jól tud smárolni. Eltakarja a lánynak az egész száját. Rengeteg kalandja volt apámnak, bár amikor kitört a háború, nem akart embert ölni. Én már más stílus vagyok. Veszélyesebb nála, szóval mernék embert ölni. Úgy érzem. De csak akkor, ha meggyőződnék róla, miért teszem. Például tudnám azt, hogy van egy feleségem, van egy gyerekem, és valaki fejbe vágja a gyereket. A gyereknek az élete sokat ér. Elájul, akármi. Vagy menten meg is hal. Úgy venném, hogy fogat fogért. Azonnal megölném ott helyben. Nem kegyelmeznék neki.

Apám reneszánsz hegedűs volt, vízibetegségben halt meg. Dolgozott a bányában, és feldőltek az autóval. Daganat lett a nyakán, ami elfojtotta. Kitűnő prímás volt, nagyon szerették a faluban. Országszerte el van ismerve. Én másképp fogom fel a zenét, elektromos hegedűvel szeretnék játszani. Gitározok, szájharmonikázok, bluesszámokat. Olyan műfajt adok elő, ami még nem létezik. Saját számokat szerzek, magamtól leírom, és akkor a dallam után viszem. Ami régi műfaj, szeretem azt is. de mindig újat szeretnék. Amit az ember érez és kigondol, azt valóságra váltani.

Tizenketten vagyunk testvérek. Mind él, hála istennek. Nem tudom úgy fejből kimondani, hány lány és hány fiú, ezt még soha nem számoltam meg. Csak hat osztályt végeztem, amit szégyellek máig is. Nagy szegénység volt, azért van ennyi osztályom. Egy olvasókönyvem, ha volt.

Itthon anyám befogott fát hordani. Nem volt pénzünk. Be kellett hordani négy kilométerről a fát a hátamon. Lehet, hogy apám is abba betegedett meg jobban. Sajnálom őt, nagyon szerettem. Eljártam vele zenélni, karácsonyt köszönteni, újévet, húsvétot, szilvesztert, Sándor-napokat és József-napokat. Akkor kezdett káromkodni, ha bezsírozták a vonóját. Ahol rendesek voltak, ott nem volt semmi zűr. Én vittem a hátamon a zsákot, diót, almát, amit adtak, beletettem. Volt, ahol megkínáltak borral, vagy pedig az asztalhoz ültettek, együnk. Nyilvánvalóan jólesett. Nekem a festőmunka tetszene. Lefesteni az egész országot, az embereket, ahogy mozognak, és a természetet. Gondolatból. Ez a vidék nagyon szép. Az unalom nem tetszik itt. Nagy unalom, nincs semmi társaság itthon, az embert lenézik, mert szegény családból való, és ahhoz adják a lányt is, akinek vagyona van. Vallásosak. Én is tanultam ilyen Jehova-könyvet három hónapig, de aztán otthagytam őket. Anyám azt mondta, ne csináljam tovább, mert az lázadást jelent. Lehet, hogy igaza van, bár nem tudom. A jehovisták olyanok, ha beteg lesz az öccse vagy a bátyja, inkább engedi meghalni, mint hogy vért adjon neki. Ilyet hallottam róluk, de nem tudom elhinni valahogy. Inkább haljon meg az öccse, mint hogy vért adjon neki... Ezt Baracskán hallottam.

Mondtam már, hogy szeretnék más országban élni? Amerikában. Szeretnék egy western lenni. Azok erősek, igazságosak, szóval menők. Az egészben az a jó, hogy menő. Nagy. Nagyon is nagy, és felfigyelnek rá az emberek. Igenis, hogy ez az ember valaki! Szeretnék én is olyan lenni, mint egy western, egy farmer lennék. Egyszerűen kiruccanni ebből a világból, de a barátokat benn tartani

a fejben és a szívben is. Itt is voltak jóbarátok, ott is lennének. Jól érezném magamat. Vadlóvadászaton. Szeretnék így élni, de soha nem lesz úgyse meg. Megöregszik az ember, és akkor lesz egy emlék. Semmi más. De amíg élek, ki tudja, lehet, hogy lesz valami belőlem. Saját magam neveztem el magam Mexikónak, és ha valaki elnevezi magát, akkor úgy öltözködjön, bár pisztolyt nem szabad viselni, de bár lenne! Kimentem az Ecserire, és arra gondoltam, hogy milyen jól áll nekem a kard az oldalamon. Felpróbáltam. Meg is vettem, ezerkétszáz forint volt. Eljöttem vele a Blaha Lujza felé, és a rendőr leállított. Körbefogtak, és elvették tőlem a kardot. Arra gondoltam, hogy megvívnák velük. Most vadabb akarok lenni, átmegyek kalózstílusba. Láttam azt a filmet, hogy *Fekete kalóz*, mondom, én is olyan leszek. Nem szeretem ezt a törvényt egyáltalán. Túl ellenes. Szabadszerelem van Magyarországon, de nem csinálhat azt az ember, amit szeretne. Mi úgy érezzük, fiatalság, meg vagyunk fogva. A törvény nagyon kemény ránk. Ránk van uszítva a hatóság. Mármint a rendőrök. Odamegyek egy barátomhoz, öthöz, hathoz, szevasztok, megcsókoljuk egymást – rendőrség! Igazolja magát! Persze még visszavan egy barátom, megcsókolom, egyből beszólnak, hogy: magának nem szóltak?... Nyilvánvaló, hogy nekem ez nem tetszik, nem várják végig, hogy az ember köszönjön a barátainak.

Akivel jártam, Zsuzsának hívják, és ráhajtott egy srác, de a lány nem akarta, panaszkodott. Na, találkoztam a sráccal a műanyagboltnál, a VI. kerületben, úgy hívják, hogy Sanyi, és levertem. Kifeküdt, ráléptem a sarkantyús csizmámmal, és megkérdeztem tőle: folytatod tovább, vagy pedig felállsz, és elmész békében?

Anyám azt mondja, egy rohadt huligán vagyok. Én mondom, fütyülök rád. Mit szóljak, már öregasszony. Akármikor hazajövök... igaz, hogy ad kaját, de fel is hányja, feldobálja. Adtam enni! Nem szólok semmit. De van olyan, hogy egész héten nem kajálok otthon, inkább beülök a kocsmába, megveszem a gulyáslevest, jóllakok vele, és azt nem dobálja senki énrám. Milyen anya az, amelyik a saját fiára felhándigálja a kaját? Ezt mondja meg valaki. Csóró vagyok, tudom, csöves nadrágba járok, minden topis rajtam. Nem szégyellem, sőt büszke vagyok rá! Minden barátaimra is. Bemegyek a kocsmába, végignéznek, hm, tetszik nekik a kalap. Sokaknak új ez, akárhová elmegyek, bálba vagy búcsúba, mindenkinek feltűnik, hogy ilyen kalapos ritkaság ez a jellem. Én meg rájuk figyelek, és nem tudom, milyen arcot vágok. Keménynek kell lenni, mert ha valaki elhagyja magát, rászállnak és leverik. Legutóbb egy lány miatt vertek le. Elvetette a gyereket az a lány. Én meg akartam tartani. Elneveztem volna kis Mexikónak. Utódom. De komolyan! Ugyanúgy... most is azért járok ilyen csizmában, Engem szandálban soha nem látsz. Sarkantyút is csináltattam. Kováccsal. Száz forintba került egy. Az a helyzet, hogy amikor elmentem táncolni, a lánynak a szoknyájába megakadt, és letépte róla. Erre levetettem, és leesett a csizma talpa. Nagy szám volt. Idáig kiért. Így. Ahogy táncoltam, fölemeltem a lábam, egy vad táncot csináltam, mint amikor nyihihihí, nyerít a ló! Ilyen propelleres volt. Megpöcköltem, és akkor sípolt: dzsiiii!... Kurva nagy volt. Mindenféle táncot csinálok. Még táncba nem szóltak meg soha. Kitűnő vagyok a táncba, bár nem akarom dicsérni magam, de nagyon megy. A Karthágónak a basszusgitárosára hasonlítok, de az én szemem

barna. Többször is meghallgatom Nagyvázsonyban a *Requiem* számot, mert mindenkinek új a faluban. Örülök neki. Arra büszke vagyok, hogy az én barátaimtól hallják. Két forint a zenegépbe, és szól.

Mexikó. Nem változik meg a nevem semmire, még ha kalózszerelésbe járnék, akkor sem, mert volt egy olyan, hogy *Fekete lovag*. Olyan Zorro-féle köpenyem volt, mint régen a... nem tudom, hány századba... ilyen hosszú, mint a királyoknak van, amit húznak utánuk. Saját magam elneveztem Fekete Lovagnak, és kijelentettem a Blahán, mától kezdve úgy hívnak. Persze részeg voltam, nem tudtam hirtelen, mit mondok, és másnap mentem, bemutatkoztam egy lánynak, hogy Mexikó, erre azt mondja egy srác, hogy nem is Mexikónak hívják, hanem Fekete Lovagnak. Pofára estem egy kicsit, hogy ki mondta ezt. Elfelejtettem mindent. Azóta van, aki úgy hív, hogy Fekete Lovag, van, aki Mexikónak. Az első nevem bizonyos *Sátán* volt, de Nagyvázsonyban *Krisztus*. Mindig azt mondják, hazajött a Krisztusunk. Fekete bőrszerkóba fogok járni, ugyanúgy fekete nagy kalap, ami eddig is volt, és azon lóg egy lánc. Amikor megyek, csörög. Olyan leszek, mint egy csörgő vadember, aki a dzsungelből jött. Nagyot akarok alakítani most, különben is bandát szervezek. Leszünk ötszázan, úgy gondoltam. Ez a banda olyan lesz, aminek nincs neve, csak annyi, hogy barátok... Zenélni fogunk, fellépünk, és elénekeljük, hogy a csóró dolgozik, és mégsem éri utol magát. Meg azt, hogy valaki nagyon csóró, mert szipuzik. Ez egy amerikai feltalálás, tizennégy éves lányoknál kezdődik, látják a fiúktól, na, én is hadd fújjam! Van, aki belehal, van, aki bírja. Elkábul, de nemcsak annyi, hogy megszédül, hanem szexfilmeket lát maga előtt, amit más

nem lát, csak ő. Szabályosan ugyanúgy, mint a moziban. Van benne olyan, hogy hőstettek, gyilkolás, miegymás Például egy homokos helyen voltam, ilyen dombos részen tök meztelenül, ami énvelem megtörtént szipuzás közben. Úgy éreztem, mintha nővel lennék, benne a szexben, és jött egy repülő, dobálta le az ajándékot. Örült neki, hogy ilyet is láthat, filmeztek bennünket, ugyanúgy a többi társaságot is, hippi királyokat, nagy lakat a nyakukban, bőrszerkó, rojtos nadrágok, miegymás. Olyan is volt, hogy én például nem tudok úszni, belöktek a vízbe, és futottam a vízen. Futok a vízen, és hívom a többieket, gyertek!

A szipuzást több mint két évig csináltam. Azért untam meg, mert becsavarodott egyszerűen a fejem, ha valaki szólt hozzám, akkor dadogtam, háháhá, meg röhögtem. Röhögve beszélgettem vele, holott én tudtam azt, hogy normális vagyok. Mégis úgy éreztem, ha valahová leültem, mintha én is olyan kemény tárgyból lennék, és ha ülök, ide nem ülhetek, ülhetek a másik felire. Szóval egyszerűen behülyül az ember. Ez a világ. Csórók vagyunk, és így is fogunk meghalni. De mégsem úgy, hogy gyűlölni fognak bennünket. Lesz egy hírnevünk: hobó...

Tamás

Családi körben nem nagyon beszélgettem ilyesmiről, mert az apám eléggé konzervatív, és vele nem lehet. A Teaházba szoktam feljárni, hattól tízig van minden szombaton. Teát adnak ingyen, harminc forint a belépő. Meghívnak egy előadót, utána filmvetítés, a Balázs Béla Filmstúdió valamelyik rövidfilmje látható. Három terem van, kettőben félhomály, gyertya, és van egy kisterem, ahol beszélgetni lehet arról, ami eszébe jut az embernek. Összeáll egy csoport, és vitatkozunk. Nagyon jó emberek járnak oda, ezek majdnem mind olyan fiatalok, akik tenni akarnak valamit, de nem tudnak. Nem találják az utat. Nagyon kis lehetőség van arra, hogy megismerkedjen az ember hasonló felfogású emberekkel, pedig én mindig arra vágytam, hogy jó kapcsolataim legyenek, és hogy közösen csináljunk valamit. Én valamilyen kolóniát szeretnék, ahol összegyűlnek az emberek, de mégse függnek annyira egymástól. Jó közösségi szellem van közöttük, viszont arra is van lehetőség, ha egy fél évig nem kívánok szólni senkihez, akkor egy fél évig nem kell szólni senkihez. Nem valami csajkarendszerre gondolok, hanem egy kolóniára. Meglenne a közösség, akivel beszélgetni lehet, és akkora tér nyílna az alkotásra, hogy óriási. Lenne egy nagy terem, ahol tornászhatnál, rajzolhatnál, filozofálhatnál, vagy amatőr színi társulatot alapíthatnál, vagy akármit lehetne csinálni. Van ilyenre példa Magyarországon, csak hát általában ezek csődbe ful-

ladnak. Ott a Stúdió K. Pilisborosjenőn. Kezdték vagy harmincan, és már alig vannak egypáran. Viszont az a pár jól él.

A nővéremmel se tudok már beszélni. Huszonhárom éves, elköltözött hazulról. Nem bírta az otthoni légkört. Apám mindig szigorúan próbált nevelni bennünket, valószínűleg azért lettünk ilyenek. Ő szilárdan hisz abban, hogy így kell lennie. Az, mondjuk, nem zavarja, hogy egyáltalán nem vált be sem a nővéremnél, se nálam, mert nem olyanok lettünk, amilyennek elképzelt bennünket. Neki az a legfontosabb, hogy mit mondanak róla és rólunk. Azt is magára veszi. Amikor a nővérem ebben a korban volt, emlékszem, virágos farmert hordott, aztán mióta elment, nagyon félresiklott az élete. Elkezdett főiskolára járni, azt abbahagyta betegség miatt, férjhez ment, most vált el szerdán. Volt segédmunkás, most könyvelő, de egyáltalán nem érdekli ez a munka. Úgy megtagadta a régebbi elveit. Nem is hogy megtagadta, mert ő azt mondja, hogy ez a fejlődés, meg neked is majd benő a fejed lágya, ilyen szövegek. Most utólag tudok felnézni az akkori dolgaira. Ahogy visszaemlékszem a viselkedésére. Nagy sörözések... szóval nem olyan volt, mint most, hogy divatozik, meg mit tudom én. És nem érdekli semmi. Nem tud mit kezdeni magával, albérletben él. Arra törekszik, hogy jól éljen, aztán kész. Semmi tettvágy nincs benne. Nem akar változtatni a helyzeten, vagy ha akar, azt mondja, hogy nem tud, és nem is érdemes megpróbálni. Kapom tőle a letolásokat, hogy fiatalos hév, meg ne mondj ellent az apádnak, majd rájössz, hogy igaza van. Én is meg szoktam neki mondani, hogy milyen hülye lett.

Ez valószínűleg az apám hatása, aki az anyámat is úgy

tekinti, mint gyereket, szóval ilyen egyeduralkodó a családban. Mérnök, negyvenhat éves. Anyám óvónő, és ő az, aki fedez engem. Mindig segít, mindent elnéz. Tulajdonképpen ez se jó. Az apámmal szemben kialakult egy szövetségféle. Mindennap van otthon egy veszekedés. Mire apám hazajön, általában már ideges vagyok. Mindig azt várom, hogy később jöjjön valamivel, de nagyjából meg szokott érkezni pontosan, és akkor kezdi: a kutyát nem vitted ki, fiam, hideg az étel, Micike – az anyámnak –, és ilyen dolgok. Nekem: megint pulóverben mentél el! Erre én: elég idősnek érzem már magam, hogy megválogassam, miben megyek el! De az a pulóver a különcséged, feltűnést akarsz kelteni, és megszólnak engem, hogy milyen szülője lehet ennek a gyereknek. Mostanában kezdesz megint topis lenni. Mindig ez van, hogy *mostanában,* mintha régen másképp jártam volna. Te vagy az utca legtopisabb gyereke! Ami nem igaz, mert van nálam egy sokkal topisabb, mindig mondom neki. Engem egyáltalán nem érdekel a szomszédok véleménye.

Anyámmal se lehet komoly dolgokról beszélni. Ő próbált alkalmazkodni a nővéremhez meg hozzám, szóval megneveltük őt, és elnéz mindent, de nincs igazán meggyőződve arról, hogy jó az, amit csinál. Bólogat, hogy igazad van, DE MIT FOGSZ CSINÁLNI AZ ÉRETTSÉGI UTÁN?! Az egész család elnyomja. Én is. Nincs semmi szava a családban. Nem tud semmihez magától hozzákezdeni. Teljesen leszokott róla. Én mindig letolom, hogy végre egyszer mondj már ellent az apámnak, de mindent szép csendben eltűr. Apámmal szemben még senkinek se volt igaza a családban. Nem lehet meggyőzni, az marad, aki volt. Újabban állandóan azt hajtogatja, hogy olyan vagyok, mint egy számítógép, amibe rossz

adatokat tápláltak be. Egy időben meg akarta tiltani, hogy a barátaimmal tartsam a kapcsolatot. Hát erről már letett. Szerinte topisak voltak, hosszú volt a hajuk, és az borzalmas. Ők azok, akik engem félrenevelnek Belőlem így nem lesz semmi. Ehhez hozzátartozik, hogy a gimnáziumban se volt jó eredményem. Az általános iskola végéig majdnem kitűnő voltam, és azt hitték, hogy olyan leszek, akire majd felnézhetnek. A gimnáziumban már nem érdekelt, hányast kapok, csupa rossz jegyet szereztem. Ez nem azt jelenti, hogy nem tanulok, csak nem érdekel a tananyag. És most az van, hogy nem tudok továbbtanulni, nem lesz belőlem senki, és aggasztja őket a sorsom. Az apámat.

Általános iskolában főleg a biológia érdekelt, és az volt az elképzelésem, hogy zoológus leszek. De amellett sokat foglalkoztam csillagászattal is. Első gimiben még tartott ez, de aztán már nem érdekelt. Ha valaha továbbtanulok, akkor filozófiát szeretnék tanulni. Ezekből a régi dolgokból most már semmi nem érdekel. A humán tárgyak felé fordultam.

Leányfalun lakunk, de Pestre jártam gimibe, és hat az emberre a gimnázium légköre. Láttam, milyenek az osztálytársaim, ki mivel foglalkozik. Akkor jött az a korszak, amikor azt gondoltam, hogy én egy nagy csöves vagyok. Ez másodikban történt. Egypár sráccal jóba voltam az osztályban, ők is elkezdtek szűk nadrágot hordani. Akkor kezdett öntudatosodni az ember, látta, milyen igazságtalanságok vannak az iskolában, meg az otthoni problémák is akkor kezdtek kiéleződni. Engem nem a csöves nadrág érdekelt. Csak egy felszín volt ez a ruházat. Elkezdődött egy korszak, amikor a hibákat vizsgálta az ember. Ebben volt, és ezt látta maga körül.

Meg kellett magyarázni valahogy a maga számára és a felnőttek számára is.

Az a szó, hogy csöves, szerintem semmit nem jelent. Csak egy divatot takar, de kétségtelen, hogy aki ebben a divatban részt vesz, hogy úgy mondjam, annak más a szemlélete. Épp az, hogy foglalkozik a korosztálya problémáival meg a problémákkal általában. Ez a társaság az osztály jobb tanulói közül került ki, az értelmesebb gyerekek közül. Beatricére jártunk, meg rajongtunk a rockzenéért, hangoztattuk, hogy a felnőttek milyen hülyék, és lenéztük a digókat, a poppereket. Jöttek ezek a megkülönböztetések. Ez digó, az akármi. Lenéztük, aki szép ruhában járt, mert ezt kívánta a divat, az, hogy csövesnek mondjuk magunkat. Kölcsönös ez az utálat. Láttunk egy ilyen srácot, akkor mély megvetéssel szemléltük. De azt hiszem, minden fiatal, aki egyáltalán foglalkozik a körülötte lévő dolgokkal, eljut egy ilyen pontra. Aztán szépen kinövi az ember. Először jön ez a lomposság, aztán jön az a korszak, amikor már hozzáolvas ehhez, Ginsberget olvas, meg a nagy elődöket, és emellett érdeklődni kezd sok más dolog iránt, egyre többet olvas, és kezd rájönni, hogy ennek semmi értelme így. Szóval amit mi csináltunk. Jó volt, nem tagadom meg, mert mégis akartunk valamit, de nem ez a módja, hogy megvessen az ember másokat. Rájöttem, hogy nem is érdekel, milyen ruha van a másikon, mert attól még lehet jó fej. Nem a ruha fontos, viszont azért van benne valami, tehát valamit kifejez vele az ember. Sokszor vagyok úgy, hogy meg tudom mondani egy srácról, ez műszakira jár, az bölcsészkarra. Annyira finoman érzékelhetők ezek a dolgok.

Elolvastam a Ginsberget meg ezeket, és akkor kezdtem

mélyebben foglalkozni a dolgokkal. Beatnemzedék, meg ilyen dolgok. Akkor hirtelen őket kezdtem el imádni, és nem azt, aki én voltam. Mert akármennyire is hasonlít egymásra a két dolog, azért elég távol állnak egymástól. Szóval a mostani meg az akkori helyzet. Én azt szerettem volna, ha olyan, mint a régi. Azt szerettem volna csinálni, és nem azt, ami most van. Mert végül is most senki nem tesz semmit. Az elődök valami mást csináltak, valamit tettek is ennek érdekében. Voltak ezek a 68-as diáklázadások, szóval volt valami elképzelésük. Mert nekünk semmi elképzelésünk nincs. Legalábbis nekem semmi elképzelésem nem volt arról, hogy mit lehetne csinálni. Csak úgy benne voltam, sodródtam. De láttam, hogy azért mégis tenni kéne valamit, mert ők is tettek valamit, és ez lett a nagy példakép.

Mondjuk, megvan ennek a hatása. Nem az én korosztályomban, hanem az előttünk járók között. A két-három évvel idősebbek között. Ők egész mások. Vannak ilyen összeolvadások, kétségtelen, de én úgy látom, hogy nekik egész más nézeteik vannak. Most már inkább hozzájuk sorolnám magamat. A mostani barátaim ilyenek. Lehet velük beszélgetni, vitatkozni, és közös problémáink vannak. Őket is az érdekli, ami engem. Nem tudom most már, hogy mit nevezzek saját korosztályomnak. Ahogy látom, ők másképp fejlődnek. Ők is eljutottak egy olyan pontra, mint én, de onnan másképp mentek tovább. Vagy elmúlt náluk ez a szemlélet, és beolvadtak a nagy szürkeségbe, mint a nővérem... Ezt most nem úgy mondom, hogy az, amit én csinálok, jobb lenne... Mégis másképp csinálják. A másik része folytatja, és punkosdit játszik, meg mit tudom én. Ez mind csak divat a számomra. Punk, csöves, popper mind divat csak. Nem hatá-

rozza meg az illetőt. Pluszként ezek a besorolások nagyon tág körűek. Sok az átmenet. Mit tudom én, ha valaki répanadrágban jár, ez a számomra most már nem határoz meg semmit. Nem sokat. Mert valamit azért kifejez. De nem lehet általánosítani, annyira eltérők azok is, akik egy kategórián belül vannak, hogy ebből nem lehet semmilyen következtetést levonni az egyénre. Mondjuk, egy kis összetartozást jelent, hogy kire mit mondanak. De a beat az sokkal nagyobb összetartozást jelentett, mint most a digó meg a punk. Nagyobb volt a nyomás rajtuk, és ezért jobban összetartoztak azok az emberek. Most felveszek egy kopott farmert, az semmit nem jelent, mert mindenki ebben jár. Akkor összetartotta őket az, hogy a külvilág ellen védekeztek. Kétségtelen, az is divat volt, főleg itthon. De akkor ez a felszínre került, erről nyilatkoztak, ezt leírták, amit mindenki tudott már, de mégis, hogy ott volt leírva előtte, és nem úgy, hogy csak sejti, érzi mindenki magában, hanem egyszerre ott láthatta, és akkor érezte, hogy ja, nemcsak egyedül én csinálom.

Az én generációmban és korosztályomban nem érzek semmi összetartást. Nekem nagyon hiányzik. Nem az, hogy félek, de... nem tartom semmire se képesnek így ezt a generációt. Mert külön, egyénenként nagyon jó emberek, és valamire képesek, de együtt semmit nem tesz ez a nemzedék, hogy legyen valami. Nem is törődnek velünk, és úgy bedőlt ennek ez a generáció. Csinálhatja, hát akkor ezt már elértük, jaj de jó, és ezzel a felszínen marad az egész. Ahogy én látom. Az egyénekben megvan mélyebben az, hogy igenis tenni kéne valamit, de egyedül nagyon nehéz. Ha nagyobb ellenállás lenne, akkor jobban összetömörülne az egész. Vegyük például a zeneka-

rok helyzetét. Az Illés azért sokat tett. Most nincs egyáltalán ilyen, aki valami irányt ad a dolognak. Én egyikért se rajongok. Egyik se mondja ki konkrétan, hogy mi van, csak érzi az ember, meg érti, hogy igen... mondják, mondják, de hogy mi a probléma, azt nem fogalmazzák meg olyan élesen, és nem mutatnak utat. És akkor jött ez a punkmozgalom, a Beatrice meg az ilyen karakterű együttesek, akiknél úgy látszott, hogy tesznek valamit, csak... aztán úgy kiábrándultam ezekből, mert valahogy nem azt mutatták meg, amit kellett volna. Úgy érzem, hogy elsikkadt a cél, és csak arra ment ki az egész, hogy ellenálljon, és pukkassza a felnőtteket. Megszelídült, így mondják, mert eleinte elég kemény volt a dolog. Megszelídült, hogy több emberhez eljuthasson. Ehhez kellett az, hogy szelídüljön valamilyen formában. Elfogadható formába öntsék a társadalom számára, hogy nagyobb teret kapjanak, aztán... én otthagytam ezt, mert amikor úgy éreztem, hogy nagy csöves vagyok, akkor úgy éreztem, hogy azt mondják, amit én érzek, de most már nem. Nem is szeretem. A régi együtteseket szeretem. Nemcsak a hazai zenében, a külföldi együtteseknek is főleg a régi számait hallgatom. A hatvanas években, a woodstocki fesztiválon fellépőket, meg azt a nemzedéket szeretem. Janis Joplin, Rolling Stones, de a Rollingból is inkább a régebbi számokat, Joan Baez meg általában a hatvanas évek zenéjét, de őket sem azért, mert a szövegeikben olyanokat mondtak, hiszen amikor elkezdtem szeretni, még nem értettem meg. Most se nagyon értem, mert elég csekély az angoltudásom, de amit tudok róluk a könyvekből meg hallomásból, meg ahogy elképzelem... a cselekedeteik által... azért tetszik ez! Egyáltalán nem szeretem például az újhullámot. A kemény rockzenet se szere-

tem. Ha úgy vesszük, akkor a hatvanas éveknek is volt kemény rockzenéje, a Cream például, de számomra a Cream olyan magas színvonalon művelte ezt, amit nem ér utol az újhullámos zene. Nem olyan jó zene. Ebben már csak a kemény maradt meg.

A diszkó már az elején sem érdekelt. Nem szeretek táncolni. Zenének nagyon silány, nagyon rossz. Egyáltalán nem érdekelt a dolog. Azonkívül úgy éreztem, hogy akik oda járnak, az nem az én közönségem. Nem lenézésképpen mondom, de akik oda jártak, azoknak a nagy része nem foglalkozott az én problémáimmal. Az érdekelte, hogy jaj de jó, szól a zene, táncolhatunk, jó nők vannak, és ez ilyen áldolog. Egy blöff volt az egész. De ugyanez tapasztalható a mostani kemény rockzenében is. Nekem az Edda meg a Karthágó is ugyanolyan, mint a diszkó, csak más formában. A srácok azt mondják, jaj, kimentünk, és úgy leittam magamat, másnap mesélheti. Ilyen jót őrjöngtem, meg olyan jót, és ahogy a szövegüket figyelem, nincs benne semmi. A zenész kap érte egy jó pénzt, de hogy megtartsa a közönségét, olyanokat is kell hangoztatnia, hogy mi így a béke mellett, úgy a béke mellett... Szerintem egyik szöveg se meggyőződésből született. csak azért, hogy megnyerje a koncertszervezőket.

Az elektronikus zene szép, de abban nincs semmi a szamomra. Például egy Mike Oldfield-lemez nagyon szép, de nem ez az igazi. Én a beatzenében nem a zenét láttam főként, hanem a mögötte levő társadalmi vonatkozásait, és azért nem szeretem valószínűleg a mostani zenét, mert nincs mögötte semmi, csak a pénz. Amit a Bob Dylan csinált... úgy is jó, mint zene. De nem ez a legfontosabb. Az, hogy a Jimi Hendrix mennyire tudott gitározni .. nagyon jól tudott, kétségtelen, de ott sem a

zene a legfontosabb a számomra. A zene még valami pluszt adott hozzá.

Amikor elkezdi egy együttes, nagyon függ a közönségtől. Nem mindegy, hogy mit ad neki. Azt kell adni, amit a közönség kíván. Amikor aztán megnyerte egy tábor tetszését, akkor átalakul valami mássá, és elveszti azt, hogy csinál valamit. Nem a legjobb embereknek van zöld útjuk, azt biztos. Mondjuk, ezt nagyon sokan nem fogalmazzák meg magukban, csak ellenkeznek. Ahogy én is csináltam. Nem tudok olyan embert találni, akivel igazán tudok beszélgetni. Aki tud nekem valamit adni. Akinek el tudom ezt mondani, és megérti, és tud valamit tanácsolni. Ezt keresem mindig. Voltam már nagyon szerelmes. Mondjuk, összejött, csak aztán el is múlt. Elég sűrűn szoktam szerelmes lenni. Voltak nagy elhatározásaim. Egyszer a haverommal mászkáltunk éjjel, és nagyon letolt, hogy mostanában milyen puhány lettem Hazamentem, apám kinézett az ágyból, hol voltál, így meg úgy, mondom, most talán tudnék veled őszintén beszélgetni. Leültünk beszélgetni, és akkor olyan közömbös témák jöttek elő, mégse tudtam vele beszélgetni, mert ő beszélt, ahogy szokott, én meg hallgattam. Annyit mondtam, hogy változtatni akarok a dolgokon. Változtattam is: egy hónappal később elköltöztem hazulrol. Gondoltam, hogy a suli előtt meg utána dolgozom, es albérletben lakom, ilyesmi lesz. Szóval be akartam bizonyítani magamnak, hogy igenis ezt meg tudom csinálni. Persze hogy nem sikerült. Albérlet után rohangáltam, bementem a postára, hogy újságkihordó leszek, mondták, hogy majd március elején lehetek. Végül a nővéremhez mentem lakni, de ott se maradhattam a főbérlője miatt. Meg aztán úgy van, hogy amikor az ember felsza-

badul, így lendületesen eltolja a szabadságát a nagy semmittevéssel, mert nem tud mit kezdeni azzal, hogy most nem kell hazamenni tizre, hanem reggel egyből az iskolába megy, és így helyből elveri az egész időt egy nagy semmivel. Elmentem a Teaházba, aztán elmentünk iszogatni, bújócskáztunk a Romkertben, nem aludtam, és másnap elaludtam az első órán az iskolában. Azért sem alszom el, de mégis elaludtam, és ez így ment napokig. A nővéremnek sincs annyi pénze, hogy eltartson. Naponta megettem két pirítóst. Nem volt pofám azt mondani neki, hogy vegyél már valamit enni.

Amikor elköltöztem, apám azt mondta, jól van, de akkor már ne gyere haza. Két nap múlva hazamentem a cuccomért, és látta, hogy mégis komolyan gondoltam a dolgot. Azt mondta, jól van, akkor jössz haza, amikor akarsz, mert tudom, hogy úgysem fog sikerülni a terved. Haza is mentem.

Sokat gondolkoztam magamon, de nem tudok mondani semmilyen képet, hogy tessék, ez vagyok. Elég jónak tartom a logikámat. Nem vagyok jó matematikus, de amikor a logikára van szükség, látom az osztályban, hogy én vagyok a leggyorsabb. Amikor nem a tárgyi tudás számít, csak a logika. Nagyon szeretek gondolkozni, vitatkozni, beszélgetni. Ez az, amit nagyon szeretek. De látom, mennyire nincs akaraterőm, és hogy milyen hülye dolgokat csinálok. Újabban jött az, hogy amikor észreveszem, hogy nem akarok megcsinálni valamit, amit elhatároztam, akkor fekvőtámaszokat csinálok. Szóval hogy helyreálljon a lelki egyensúlyom, ilyen kibúvókat csinálok... és ezt nagyon sokan csinálják, az a baj. A cselekedethez felépítek egy ideológiát, mert az is kell, hogy erős legyek - és ez kibúvó!

Mindig vágytam arra, hogy valamilyen teret kapjak, ahol szólhatok az emberekhez. Hogy valamilyen kapcsolatot tudjak fenntartani nagyon sok emberrel. Festettem, aztán elhatároztam, hogy zenész leszek. Nem az elismerés itt a fontos, hanem az, hogy lehetősége van arra, hogy elmondja az embereknek, amit akar. Ezért szerettem volna festeni vagy zenélni. Valami kimagasló teljesítményt nyújtani. Ezek a próbálkozásaim rendre nem sikerültek. Elkezdtem, de abbahagytam, mert rájöttem, hogy nem ez kell hozzá, nem ez a módja. Ezt a fél évet még kibírom az érettségiig, aztán elköltözöm hazulról. Nem tudom, mit fogok csinálni. Nem is az a lényeges, hogy mi lesz a munkám. Az alkotás maga, amit az ember amellett csinál. Elkezdtem írni is, de érzem, hogy nem jó. Valami olyat kéne kitalálni, ami hozzám illik. Csak még nem találtam meg.

Apámat ez nem érdekli. Egyszer látta egy festményemet, ott volt a szekrény oldalán. Mi ez a borzalom, fiam? Meg akarta mutatni a rokonságnak, hogy ilyeneket festek. Novellát, verset írtam, ami az embernek úgy jön. De az se tetszett. Nem volt benne semmi mondanivaló. Éreztem. Nagyon jó hülyeségek jutottak az eszembe, furcsa szavak, ilyen szürrealista akármi, és azokat leírtam szépen, de nem volt semmi lényege az egésznek. Ugyanigy voltam a versírással. Nagyon hamar abbahagytam. Letörtem, mert ezt is sokan csinálják, és nem akarok olyan lenni, mint ők. Az ember ebben is egyedül van. Az iskolában sincs tulajdonképpen közösség. Össze vagyunk zárva délelőtt, és aztán semmi. Nem tudok ezen kívül maradni, mert nem tudok egész nap szótlanul ülni, de nem jó. Hülyeségek miatt sose vitatkozom, ezért nem cikizhetnek. Erre mindig vigyáztam. De kialakult az, hogy én egy

olyan vagyok, akinek semmi se jó. A mi osztályunkban hat fiú van, és harminc lány. Valami totálisan borzasztó osztály! Ahogy én látom, senki nem azért jár az iskolába, hogy tanuljon, hanem azért, hogy ötöst kapjon. Állati műveletlen társaság. Ezt most nem úgy mondom, mintha én lennék a nagyokos, de nem a tanulásra megy ki a dolog, és ezért a tanárok is hibásak. Én, mondjuk, elég sokat olvasok, az igaz, hogy nem a tananyagot. Szeretek olvasni, de ezek még ezt a fáradságot sem veszik. Ha véletlenül nem tananyag valami, az biztos, hogy nem tudják. Művészettörténet-órán derül ez ki általában. Akkor kiderül, hogy milyen sötétség van benn. Borzalmas. Hát a Bibliáról senki nem tudott semmit az osztályban. Óriásit csalódtam az egész gimnáziumban és az egész korosztályomban. Úgy érzem, hogy tehetetlen, semmirevaló az egész. Mindenki arra hajt, hogy felvegyék az egyetemre, és mondhassa, én a magyar értelmiségi vagyok! Holott nem az. Ilyen fiók-intellektuelek rohangálnak az utcán... ez az ál-lezserség... közben állati drága cuccokat hord, de az antikvárium előtt áll, hú, de jó könyvek, sajnos nincs rá pénzem... Egyre több ilyet látok. Engem nem érdekelnek a papírok, a bizonyítvány. Maga a tudás érdekel. Az jó lenne.

Zita

Május

Hazaérek stoppal vagy akárhogy, bemegyek az ajtón, aztan esetleg szemrehányón néznek rám, és meg se tudok szólalni. Faterom eddig soha nem ütött meg, mindig csak kért. Nem mondta azt, hogy márpedig most ezt fogod csinálni. Másodikos voltam, amikor rászoktam a cigaret-

tára, akkor is azt mondta, hogy nem ver meg, mert attól még nem fogok leszokni róla, hanem csak azt kérte, hogy keveset szívjak. Tizennyolc éves korom után úgy is elszöktem, ha nem engedtek el. De ha fater azt mondta, ne menj, kérlek, jól kibőgtem magam, és otthon maradtam. A lelki egyensúlyomat keresem. Nem azt, hogy jól érezzem magam, mert akkor leinnám magam mindennap Azt, hogy nyugodt legyek. Elégedetlen vagyok nagyon. Oké, hogy olvasok és művelődöm, ez meg az. Nagyon szép, de nekem kevés. Nyugtalan vagyok, kevés az, ami van. Csinálni akarok valamit!

Amit az ember örököl, elenyésző ahhoz képest, amit felszed. Bekerül egy iskolába, munkahelyre, társadalomba. Mindenki alakítja, formálja, a baráti kör például, és igenis köszönöm az Úrnak, hogy ilyen barátaim vannak, meg ilyen apám, mert ha mindez más, akkor nem tudom, mi lett volna velem. Biztos eminens tanuló lettem volna, és most egyetemre járnék. Nagyon jó csávó lennék. Koncertre nem járnék, csak hangversenyre. Vagy Neotonra.

Apám körzeti orvos, anyám üzletkötő. Van egy öcsém, jó fej nagyon. Anyám nagyon sokat dolgozik, de furcsa természete van. Most államvizsgázott, de szerintem csak azért tanult, hogy több fizetést kapjon. Ha én lettem volna a faterom helyében, biztos, hogy nem vettem volna feleségül. Lehet, hogy fiatalkorában más volt, neki is kijutott mindenből, és tényleg nagyon sokat dolgozik. De benne nincsenek olyan nemes eszmék, mint a faterban, aki tárlatokat rendez, borkóstoló versenyt és mindent, amit el tudsz képzelni, hogy abban a kis szar faluban közelebb kerüljenek egymáshoz azok a köcsög emberek. Ne csak az legyen, hogy hazamegyek a munkából, aztán a tévé. Eszünk-iszunk, szeretkezünk, kész. Muterom

más. Neki semmi elgondolása nincs, és szidja apámat, hogy miért nem a saját dolgával foglalkozik, és miért hagyja ki az üzleteket. Nagyon ronda természetem lenne, ha ő nevelt volna, tudod, olyan érvényesülni akaró, a pénzt hajhászó, számító. Igaz, hogy vannak jó tulajdonságai, mert az öcsém rá hasonlít és... meglátszik rajta, ő sokkal célratörőbb, jobb tanuló, szorgalmas és kötelességtudó. De nem olyan emberi. Ő másmilyen. Olyan, mint anyám. Nem rossz. Szeretem anyámat, csak nem tudom megérteni. Olyanok voltak, hogy ültünk a konyhában, és már mind a ketten bőgtünk, mert nem voltunk képesek megérteni a másikat. Pedig nagyon is akartuk!

Apámmal mindig elmegyünk valahová, kirándulunk, hogy együtt legyünk. Anyám sose jön, pedig őt is hívjuk, gyere! Tizennégy éve ott lakunk annak a rohadt hegynek az aljában, de még egyetlenegyszer nem volt fenn. Vele csak a fürdőbe lehet menni, beleül a forró vízbe, aztán ott elvan egy fél napig, és gyerünk haza! Apámnak mindig céljai voltak, bogyókat szed, kísérletezik, szervezi az embereket.

Nagyon szép gyerekkorom volt. Egész kis állatkertünk volt. Apám talált egy sünt, valami csűr mellett három gyerek tüzet rakott, és meg akarták sütni, de a sün kimászott a parázsból. Fater meggyógyította. Egy farakás alatt lakott a tyúkudvarban. Reggel fater kiment, elfütyült neki egy dallamot, és akkor kijött, megitta a tejet. Egyszer kimegy, fütyül, jön a sün, utána egy másik, aztán egy csomó kicsi libasorban. Kurva aranyosak voltak.

Később lett egy gólyánk, vak volt a fél szemére, Bandinak hívtuk. Fészket csináltunk neki. Volt egy másik madarunk is, véletlenül faterom elütötte, eltörött a szárnya. Azt is meggyógyította. Később megette egy macska.

Utána kaptam egy másik madarat, de nem kalitkában tartottam, hanem a fán, és nem ment el. Aztán volt három kutyám. Egyformák. Mind a hármat Buksinak hívtam. Tacskók voltak. Az elsőt megmérgezték, a másodikat faterom gázolta el, mert szaladtunk puszit adni, amikor ment a kocsival, és beszaladt a kerék alá. A harmadikat halálra marták a nagy kutyák. Később lett egy drótszőrű foxim, az egy nap után elszökött, aztán egy kuvaszom, a Hobó, azt meg agyonlőtték a szemem láttára. A muter arénázott, hogy megevett egy tyúkot. Én éppen levelet írtam, a szobámban voltam, hallottam, hogy dumálnak és veszekednek. Faterom elrohant, negyedóra múlva egy nagy dörrenés. Kinézek, ott fekszik a Hobó, csupa vér. Három napig nem szóltam anyámhoz, aztán beletörődtem. Jobb neki így. Túltettem magam rajta. Ilyen nagy hülye romantikus nőstény vagyok, virágokat és kavicsokat gyűjtök, de legjobban a kutyákat imádom. Ezen már sokan kiakadtak. Egy fiú azért rúgott ki, mert a kutyák után mentem. Jöttünk haza Egerből stoppal, és van ott egy park. Elmentem pisilni, és meglattam egy nagy kutyát. Fehér és fekete foltok voltak rajta Egyből szerelmes lettem belé, mentünk fogócskázni, meg minden, aztán eltévedtem a faluban. Mire visszataláltam, a srác sehol. Másnap kaptam a levelet, hogy ha nekem csak ennyi, akkor szia. Vagy amikor Györökön voltunk a Krisztussal, a Lóval meg a Popperrel. Ő nem popper, csak így hívja magát. Csöves. Mondták, hogy kimennek pecázni a mólóra, én meg csináltam forralt bort, megittam, és mentem utánuk. Van ott egy forrás, oda mentem vizet inni, és jött egy bokszer. Először félt, meg minden, de jött utánam, ha elindultam. Megálltam, odacsalogattam, és a végén jó haverok lettünk. Megeredt az eső,

csuromvíz voltam, meg a kutya is. Lemegyünk a mólóra, én lefeküdtem, már este volt. Mellém feküdt a kutya, elaludtunk. A srácok még mindig benn voltak a mólón. Felállt valamelyik, már morgott a kutya, nem mertek kijönni. Olyan jó érzés volt, csak rátettem a kezemet a fejére, már el is hallgatott. A kutyák különös srácok, megállapítom.

Amikor nyolcadikos voltam, abban a kis porfészekben, ahol laktam, kitört a nagy digóláz, felül feszes, alul bő nadrág, meg minden. Én is odavoltam érte. Most már egy nagy marhaságnak tartom az egészet a rétegződéssel együtt. Úgy nézek ki, mint egy csöves, pedig nem vagyok az. A csövesek általában bunkók. Ettől függetlenül természetesek, és nem majmolnak senkit. Felveszik azt a rohadt csöves nadrágot, hogy tartozzanak valahová. Egyébként semmi értelmes dolgot nem csinálnak, csak rombolják magukat, és szenvednek. Mégis ők állnak hozzám a legközelebb, mert természetesek. Azért nem vallom magam csövesnek, mert ez az egész téma az agyamra megy, és annyi hülyeséget írnak, beszélnek róla! Egyszerűen nem érdekel. Annyi mindent belemagyaráznak, pedig nem sok van benne. Az alapja egy nagy szabadságérzés, hogy most elmegyek, és csövezek a Balaton mellett, de olyan még nem volt, hogy egy csöves elmenjen a Bakonyba. Minden csöves a Balatonra megy sátorozni. Olyan, mint egy uniformis. Nekem ez a véleményem.

A punkokat nem ismerem. Láttam vagy hármat életemben. Az egész beszélgetés alatt ugyanolyanok voltak, mint mi. Annyi különbséggel, hogy több jelvény volt rajtuk, vagy rózsaszín volt a hajuk. Az elveik is ugyanolyanok, mint a mieink. Kicsit agresszívabbak talán. Engem abszolúte nem foglalkoztat az a kérdés, hogy

hová tartozom. Nagyon jól megvagyok így. Muszáj valahová tartozni? Egy skatulyába? A fiatalok se tudják, mi ez, csak egyik megy a másik után. Verekszenek, ő is verekszik. Az egyik az Eddát szereti, másik meg a Beatricét, és ezért megkéselik egymást. Nekem egyikkel sincs semmi bajom. Nagyon különbözőek az emberek. Láttam én már olyan poppert, aki jó srác volt. Attól függetlenül nem szeretem a poppereket, mert a többség majom, na, őszintén. Lehet, hogy elmaradott vagyok, és nem látom jól. Hippivel se beszéltem még. Róluk olvastam a legtöbbet eddig, és ők a legszimpatikusabbak. A volt hippik. De hát az megint más korszak volt. Van, aki intellektuel csövesnek nevezi az én társaságomat, de ez az egész egy hatalmas nosztalgia szerintem. Semmi más. Entellektüel csövesek! Persze még mindig ez a legjobb, mert ők legalább olvasnak, utálják a háborút, és nem bántanak senkit. De ugyanúgy nyavalyognak, mint a többi. Mint én. Ha úgy nézed, az István hippi, ha úgy nézed, csöves. Nem törődik semmivel. Nem vallja magát semminek. Ő az István, kész. Nagyon jó fej egyébként, vezéregyéniség a csapatban. Miskolcon, Pécsen, Szegeden ugyanúgy ismerik, mint Veszprémben. És ő csinál is valamit, nemcsak tépi a száját. Írogat. Nem mondom, hogy tökéletesen, de ír. Nekem tetszik, habár teljesen cinikus. Ez megint olyan dolog, hogyha én olvasom, érzem azokat a gondolatokat, amelyek rám vonatkoznak. Ha más olvassa, lehet, hogy semmit se lát benne. Talán egy kis humort.

A Csaba zongorázik. Írt egy számot, az a címe, hogy *Mátyás király-blues*. Eljátszotta egyszer nálunk, közben anyám valami három tányért összetört a konyhában, de nagyon szép volt.

Krisztus harminchat éves már. Hosszú haja van, sza-

kálla, nőtlen, gyereke nincs, kocsija nincs, lakása van. Abból tartja fenn magát, hogy üvegeket gyűjt a vonatokon. A vasútnál dolgozik, és ingyen utazhat. A fél életét a vonatokon tölti, onnan származnak a barátai is. Egyik nap Sopronban megy ki a Fradi-meccsre, másik nap Miskolcon egy koncertre. Olyan közvetlen, mint egy másik tizenkilenc éves ember, és annyira természetes, hogy ugyanúgy vagyok vele, mint a kortársaimmal, pedig majdnem annyi idős, mint anyám. Ilyet még nem láttam. Ugyanúgy jár koncertekre, mint én. Mondjuk, ő egy kicsit magasabb fokon csinálja, mert mindenhová cipeli a magnóját és a fényképezőgépét, és ő igenis tudományos fokon csinálja, mert otthon kielemzi, és tudja, mi mennyit ér. Ő csak vigyorog mindenen. Jogosan persze.

A Ló örökölt a nagymamájától egy kis házat, ott találkozunk. Magunk vagyunk, nincs szomszéd, aki ötpercenként lecsönget, hogy hívja a rendőrt, mint az Istvánnál, egyébként nem is szokott lecsengetni, hanem hívja anélkül is. A Lóházban van egy ócska zongora, egy dob. Harmonikázunk, zenélünk, gitározunk, dumálunk, István felolvassa, amit írt, azt megdumáljuk, vagy nem csinálunk semmit, csak fekszünk a napon, hagymát eszünk, és pletykálunk. Filóztam már azon, hogy miért vagyunk mi ilyen elhagyottak, ilyen semmittevők. Mert nem csinálunk semmit. Mindig volt valami, diáktüntetések, békeharc. Most semmi... Olyan langyosan éldegélünk. Olyan tervek fogalmazódtak bennem, hogy valami olyat csinálok, ami összefogja a fiatalokat itthon. Mondjuk, egy jó filmet vagy könyvet. Egy jelképünk nincs. Abszolúte nem tetszik az egész nemzedékem viselkedése. Az egész fiatalság hozzáállása. Egy nagy szar egyszerűen. Mindenhez. A tanuláshoz, az élethez, a barátsághoz, a

szerelemhez. Ki teszi túl magát ezen? Aki művelődik! Nemhiába van az Istvánnak annyi könyve, meg nemhiába jár el ide-oda. Ha nem csinálná, ő is ugyanilyen lenne. Mert inkább a nagy városokban vannak értelmes tagok, mint az isten háta mögötti kis falvakban, ahol beül a kocsmába az a gyerek. Mert hová menjen? Pedig úgy tudja a történelmet, hogy csak lesek, a tanárom se tudta nála jobban. De mást nem tud.

Sok barátom van, és erre büszke vagyok. Még többet akarok szerezni. Ez az egyetlen megnyilvánulása a szabadságomnak, hogy úgy mondjam. Semmi mást nem csinálhatok, csak azt, hogy leülök a szobámban, vagy zenét hallgatok. Csináltam már azt, hogy mentem az utcán, és kiszúrtam értelmes embereket. Odamentem, hogy beszélgessek velük, de nem jött be soha. Vagy azt hitték, hogy buzi vagyok, vagy azt, hogy kurva, vagy azt, hogy ki akarom őket rabolni. Egyedül a csövesek azok, akikhez oda lehet menni. Ezért szeretek stoppolni is. Ha sokáig együtt ülsz egy autóban valakivel, akkor muszáj valamiről beszélgetni. Egyszer volt olyan, hogy úgy ugrottam ki a kocsiból, de többször nem. Semmi bajom nem esett. Külföldiekkel, magyarokkal, akár tökrészeg, akár egy bunkó, el tudok velük beszélgetni, valami hangot meg tudok találni. Két hete felvett két srác, Németországból jöttek, egy vasuk nem volt, csak tíz sörösüvegük, és a benzinóra már a nullát verte. Mondják, hogy harminc kilométerig oké a buli. Volt még nyolcvannégy forintom, mondom, itt van. Cserébe egy üveg sört kértem, meg is kaptam. Elvittek Egerig, ott fölvett egy katonabusz, tele katonákkal. Azt hittem, Miskolcra mennek, de lekanyarodtak Tiszapalkonya felé. Jókedvük volt, gitároztak... Szóval nem volt az az értelmes társaság, de

termeszetesek voltak, jóindulatúak, aranyosak. Elmentem velük Tiszapalkonyára. Fociztak, az egyik srác odaadta az óráját, hogy vigyázzak rá, én meg elmentem egy ház felé. Lakik ott egy Zsuzsi nevű kutya meg egy öreg néni, azokkal beszélgettem. Vizet húztam, aztán jött három srác, kérdeztem, hová mennek. Tokajba. Egyből eszembe jutott, hogy van ott egy haverom, elmentem velük, megkerestem a srácot, pedagógusnap volt, tízig tartott, aztán elmentünk egy házaspárhoz, az a férfi úgy néz ki, mint Allen Ginsberg, nagy has, szemüveg, hosszú, fekete haj, aztán ott aludtam. Jó srác nagyon. Vissza kell még mennem oda egyszer. Másnap visszamentem a cuccomért, mert a katonáknál hagytam a személyimet, mindenemet. Kiderült, hogy az egész sereg engem keresett éjjel, segítségért kiáltoztak a parton, mert az hitték, hogy meghaltam. Nagyban rám tört a lelkiismeret-furdalás, mert a parancsnokuk mutatta az üres nospás dobozt: az egészet bezabálta, úgy begörcsölt a gyomra.

Van, amikor hülyének tartanak, mert nem szólok semmit, csak néha biccentek egyet. Szeretek piálni, de nem vagyok alkoholista. Először az osztálytársaimmal mentünk át a kocsmába órák után vagy a nagyszünetben. Nem is az volt benne a jó, hogy piáltunk, hanem az, hogy nem voltunk a suliban. Sokkal közvetlenebbek voltunk egymáshoz abban a rohadt kocsmában. Most már feltétlenül hozzátartozik mindenhez a pia. Úgy általában. Pótcselekvés. Ugyanaz, mint a cigaretta. Örülök, hogy ilyen vagyok. Ha olyan lennék, mint a többiek, akkor jobb lenne nekem, mert nem lennék tisztában vele, hogy jobb is lehetek, érted? Ők abban látják a szépet, hogy elmennek táncolni meg moziba. Én teljesen hülye dolgokat csinálok. Volt olyan, hogy elmentünk szilveszterezni,

jó társasággal, semmi bajom nem volt velük, jól is éreztem magam, mégis úgy éreztem, hogy fel kell mennem a hegyre a kilátóba, mert marha szép onnan a táj. Felmentem, és jó három óra hosszat néztem a tájat, mászkáltam, meg fenyőtobozokat gyűjtöttem, aztán feljöttek értem, hogy ne haragudjak, milyen rosszul érezhettem magam, persze nem foglalkoztak velem eleget, pedig semmi bajom nem volt, csak elfelejtkeztem arról, hogy ők lent vannak. Egyedül szeretek lenni, dumálok a fáknak, hülyének néznél, ha látnál. A kutyákkal is így vagyok különben. Olyan frankón elbeszélgetünk. Néz rám a hülye sárga szemével, bólogat meg pislog, és akkor azt mondok, amit akarok. Azt magyarázok bele a mozdulataiba, a morgásába, amit akarok.

A gimnázium végén persze már gondolkozni kellett azon, hogy ki mi akar lenni, hová megy, meg minden, aztán valahogy nem volt kedvem az egészhez. Továbbtanulni. A faluban utáltam lenni, ott csak képesítés nélküli tanító lehettem volna, vagy könyvtáros. Busszal jártam haza akkoriban, és a buszon találkoztam a Péterrel. Segítettem neki elkeveredni a buszok között, szegény, öreg, vak bácsi, ugye... aztán meghívott egy sörre, kettőre, háromra, és elkezdtünk beszélgetni. Nem képzeltem volna, hogy egy vak emberben ennyi optimizmus és életvidámság legyen. Értelmes és művelt volt. Mondtam neki, hogy nem akarok továbbtanulni, meg úgyse vesznek fel, elmegyek majd dolgozni, de nem akarok otthon maradni. Azt mondta, ha érdekel, ő tud nekem munkát szerezni Fehérváron. Ismerte a mit tudom én, kicsodát, aki abba a presszóba járt, ahol ő játszott. Mondtam, hogy jó. Szeptembertől tudok dolgozni, mert a nyáron külföldre megyünk anyámékkal.

Mindennap találkoztam vele, ő ment zongorázni. Őrült nagy barátok lettünk. Szóval semmi szexet meg ilyet ne vegyél figyelembe, mert ilyen nem volt köztünk. Nagyon megválogatom ezeket a dolgokat, viszont szeretem a barátaimat. Ezt mindenki félreérti. Nem kell félreérteni. Pétert nagy egyéniségnek tartom, és teljesen őszinték voltunk egymáshoz. Ehhez még tudnod kell, hogy nagyon kövér és nagyon ronda is. Legalább kinéz ötvenhatvan évesnek, de jó muzsikus, jazzt játszik. Konziba járt, amíg meg nem vakult. Utána csak zenével foglalkozott.

Na, ősszel én szépen útra keltem. Csak az volt a baj, hogy a Péter nem kapott mindjárt munkát Fehérváron, lakása sem volt, így hazament két hétre. Én azonnal elhelyezkedtem egy vállalatnál, mindennap bejártam dolgozni, de két hétig egyedül maradtam, és összevissza aludtam mindenhol. Különben jókedvem volt, soha nem voltam lelombozódva. Sokszor úgy éreztem, hogy jó ez a céltalanság. Szeretem a spontán dolgokat, süt a nap, ragyog az ég, esetleg egy kis zenét is lehet itt-ott hallani, van a tarisznyámban három könyv, van egy csörgőórám, van cigim... aludni, mondjuk, nem tudok hol, de annyira mindegy, van hálózsákom. Mentem az utcán, kerestem egy szökőkutat, ahol lábat tudok mosni, egyébként az a kellemetlen körülmény játszott közre, hogy valami három napja ugyanabban a cuccban jártam, és beleizzadtam, mint a rosseb, mert a holmim a csomagmegőrzőben volt. Szembejött egy srác, megszólított, vagy én őt, szóval összeismerkedtünk, elkezdtünk beszélgetni, mondtam, hogy nincs lakásom, meg ilyenek, és hogy le kéne tusolni valahol. A srác egy emeletes ház tetején dolgozott, valamit csempéztek. Találtunk egy kutat, lábat mostam,

adott cigit... Olyan közvetlenek voltunk, semmi gátlásosság nem volt a dumánkban. Aztán felhívott a ház tetejére, ott volt még három munkatársa. Mondjuk, kettő közülük elég primitív volt, ilyen jó mucsai tirpák gyerek. Korál és Karthágó, ez volt az értelmes dumájuk. Nem akartam velük sokáig beszélgetni, de meghívtak egy sörre, én meg, ugye, nem szoktam az ilyeneknek ellenállni. Aznap délután tizennégy korsó sört megittam. Később elmentünk valami héderbe, azt hiszem, azé a srácé volt, akivel megismerkedtem. Azért mentünk oda, mert kiderült, hogy van egy újfunlandi kutyája. Játszottam a kutyával, kurva aranyos volt, csak lenyírták a bundáját, mert állítólag melege volt, de nagyon szép állat. Dumálok neki, erre odajön a srác, hogy most már feküdjek le vele. Mi az isten! Ugyan már, menj valahová, ne hülyéskedj, de aztán csak erősködtek. A főnöke volt ott, meg ő, meg az öregapja, de az közben eltűnt valahová. Na, aztán elkezdtem bőgni. Nem azért, mert megijedtem, de akkorát csalódtam bennük, hogy ők az egészet ezért csinálták, és hogy semmi más értelme nem volt a számukra, csak az, hogy megdugnak egy nőt. Mondtam a srácnak, menj le az állomásra, füttyentesz egyet, ott van húsz csaj, amelyiket akarod. A másiknak, mondjuk, megragadt valami a koponyájában, elkezdett lelkizni, de ez kurva drasztikus emberke volt, nekiállt ott pofozkodni, ez meg az. Én meg csak lestem, le voltam döbbenve. Na, aztán újra elmentünk sörözni. Másnap tértem magamhoz annak az emeletes háznak az alagsorában egy tárolóhelyiségben, ahol festéket tartottak, meg egy csomó szivacsot. De részeg voltam még akkor is. Közölték velem, hogy meg vagyok erőszakolva. Furcsa volt, mert emlékeztem mindenre, és nagyon rosszulesett. Tulajdonkép-

pen haragudnom kellett volna rájuk, de nem hőzöngtem ott. Nagyon gondolkoztam, de meg se szólaltam, csak ültem egy hordón.

A férfiak ezt így csinálják, de én nem akarom tudomásul venni. Akkor azok csak hímek, nem gondolkodó emberek, és annyira értelmes volt az a srác!... Az dühített, hogy lehetnek ilyenek az emberek! Akkor még elkezdtek győzködni, hogy elvehettük volna a gyűrűdet meg a pénztárcádat, de látod, milyen rendesek voltunk? Le is üthettünk volna, meg ez, meg az. Nem tudom... Nem is haragudtam rájuk, mert... hát nem olyan nagy dolog. Nem kellett volna berúgnom, és kész. Ez ebből a tanulság.

Egyébként két popper volt. Mondjuk, úgy első látásra akárminek nézhettem volna. Teljesen ledöbbentem, amikor másnap megláttam őket így, nagy, hegyes orrú cipő, ez meg az. De ennek semmi köze ahhoz, hogy popperek voltak. Ugyanezt bárki megcsinálta volna. Nekem, mondjuk, az a szar az egészben, hogy akár gyerekem is lehetett volna. De hát ez a kisebbik dolog. Én csak azt bánom az egészben, hogy ők nem úgy gondolják, ahogy én, mert ugyanez a két ember most a legjobb barátom is lehetne. Akkor sem adom fel, és igenis el fogok menni akárkivel, aki meghív egy sörre, és én is meghívok másokat, mert foglalkozni akarok a többi emberrel, és nem fogok félrevonulni, nem látom mindenkiben azt, hogy ez most bűnöző vagy katona, és ki van éhezve rám.

A Török-udvarba akartam menni, az egy olcsó szálló, húsz forint egy éjszakára, de nem volt hely. Volt kétezer forintom, négy évig gyűjtöttem a barátaimmal. Az volt a tervünk, ha mindenki leérettségizik meg leszerel, akkor csinálunk egy kommunát, de aztán rájöttünk, hogy az

egész egy nagy utópia. Egy álom. Mindegy, szóval ezért gyűjtöttünk. Én gyűjtöttem az ötforintosokat, István a tízeseket, Csaba meg a kétforintosokat. Nagyon buta álmaink voltak, ahogy így utólag visszagondolok rá. Egy olyan nagy generál-nosztalgia. Veszünk egy házat, ahol nutriákat tenyésztünk, hogy megéljünk valamiből, és zenélni fogunk, festünk, oda mindenki bejöhet, és szabadok leszünk! Ilyen szöveg. Aztán a Csaba vett magának egy Taya lemezjátszót, én elvertem Fehérváron az ötösöket, beilleszkedtem a társadalomba a kétezer forintomból.

Nem sikerült a szálló, ezek a napok szépen elteltek. Egyszer itt aludtam, egyszer ott. A mozival szemben van egy frankó tér. Becsületes és rendes, udvarias voltam mindenkivel, például soha nem szemeteltem, soha nem loptam, az csak utána jött, az a korszakom, de aztán elvi okokból abbahagytam. A gyárral szemben van egy állomás, ahol soha nem áll meg vonat, mellette nagy bozót, jó hely. Reggel csörgött az órám, bementem a férfimosdóba, megmosakodtam, és mentem dolgozni. Józan életet éltem. Adatrögzítő voltam. Ha a virágóránál aludtam, akkor fél négykor keltem, hogy beérjek a munkahelyemre. Nem ismertem még a buszokat sem, csak azt tudtam, hol az állomás. Pénzem volt még, a napi kajám is megvolt, tej és négy zsemle. Kettőig dolgoztam, az egyik munkatársamhoz is jártam kajálni, adtam neki kazettákat, ő meg cserébe meghívott lecsóra. Délután meg csavarogtam. Sehová se jártam tulajdonképpen. Ja, elmentem a Romkertbe, a templomokba meg az István-múzeumba. Este meg üldögéltem, bagóztam, néztem a csillagokat, aztán elálmosodtam és aludtam.

Apámék persze nem tudtak az egészről. Úgy jöttem el,

hogy albérletben fogok lakni. Megírtam, hogy van munkahelyem, ezt tudomásul is vették. Aztán visszajött a Péter. Azt mondtam neki, hogy a Török-udvarban aludtam. Volt neki egy nőismerőse, nála laktam egy hónapig. Péter addig itt-ott lakott, az állomáson, haveroknál, úgy, mint én előtte. De neki sok barátja van. Végül találtunk egy albérletet, kettőnknek. Nem volt könnyű.

Nem tudom, hogy lehet kiadni egy ilyen szobát. A házigazda egy alkoholista házaspár. Nagyon primitívek. Fárasztóak. Sokszor már a hasam fájt, olyan ideges voltam. A nő szakácsnő, a férfi nem dolgozik. Három gyerekük van, egy tizenhét éves fiú, egy tízéves lány meg egy kislány. A nagyszobában laknak négyen, a kicsiben a nagyfiúk, a harmadikat meg kiadták, hogy megéljenek valamiből.

A Péter nagy egyéniség, de az utolsó hónapokban furcsa dolgokat művelt. Szemétségnek is tudnám nevezni. Például eladtunk egy tévét, kaptunk érte nyolcszáz forint készpénzt a bizományiban, azt befizettük errearra, kaját vettünk, utazott belőle. A másik nyolcszázat akkor kaptuk meg, amikor megvették a készüléket. És az a papír, amit kaptunk, a Péternél maradt. Én el is felejtettem, mert az ilyen dolgok nem érdekelnek, meg az, hogy abból is pénz lett. Úgy mondták aztán. A házinéni. Meg hogy le akar lépni fizetés nélkül, feljelent és ilyenek. Nem erdekelt. Variáljatok. Engem valahogy hidegen hagyott a dolog, nem foglalkozom ilyen mocskos pénzügyekkel. Abban nem volt semmi különös, hogy eltűnt a Péter. Máskor is előfordult már. Csak ez egy kicsit hosszúra nyúlt, és otthagyta az adósságait. Úgy kezdődött, hogy megismert egy lányt a presszóban. Mindig jött nekem zengeni, hogy ilyen szerelmes, meg olyan szerelmes. Egy-

szer megyek haza, és ott találom ezt a hülye nőt. Jól van. Ki az a Csapos István? – kérdezi ő. Mondom: miért? Azt mondja, olvastam a leveleit. Ott voltak az ágyam szélén. Nem szóltam neki semmit. Nem azért, mintha nem bántott volna, de mit csinálhattam volna? Ilyen szöveg, hogy hagyjam ott, mert ez egy hülye csávó, érted? Meg hogy elvett három fényképemet, ez meg az. Elvetted, elvetted. Utóbb kiderült róla, hogy buzi. Lényegtelen. Ilyen balhé volt, hogy ittunk, és mondja a Péter, hogy menjek át a másik szobába aludni. Jól van, ez természetes dolog. A házinéni nem cikizett. Lefekszem, hallom ám, hogy a Péter sír, és olyan jellegzetesen tud sírni, szóval rezegnek a falak tőle. Egyszer ő rohant ki a lifthez, egyszer az a hülye csaj. Bemegyek, mi van, hát ő ezt nem bírja, mindenki elhagyta! Mondom a csajnak, vigasztald már meg, azzal visszafeküdtem. El is aludtam, egyszer csak dörömböl a csaj az ajtón, azonnal nyissam ki, mert a Péter bevett nem tudom, mennyi gyógyszert. Előtte arcüreggyulladása volt, kapott egy csomó gyógyszert meg altatót. Az egészet beszedte. Addigra már olyan részeg volt, hogy kitámolygott valahogy a vécére, de visszamenni nem tudott. Lerogyott így négykézlábra, és legalább százhúsz kiló. Úgy vittük be, hogy a család fogta a két lábát, a csaj meg én a két kezét. De előbb, ugye, lenyúltam a torkába, hogy hányjon, a garatát kaparásztam, aztán tejet itattam vele, végül lerohantam a mentőért, és elvitték. Na, másnap jött a hálálkodás, hogy te vagy a legjobb barátom, meg ez, meg az. Hazajött. Aztán felszedett egy másik nőt. Úgy ismerkedtünk meg vele, hogy megkérdeztük az állomáson, melyik busszal kell menni, és ő is azon ment. Így összejöttünk. Aztán minden másnap nálunk aludt. Semmi lakbér, akármi. Egy darabig

eltürték a háziak, mert kávét hozott, meg ingeket vett a Péternek. Nem mondom, hogy értelmes nő, mert elég tuskó, de jóindulatú, tudod? Amikor eltűnt a Péter, alighanem hozzá költözött, mert vidéken van kéglije valahol. Különben nagyon sokat ittak azóta, hogy együtt vannak. Az Erzsi jól keres, darus vagy micsoda. Hallottam olyat is, hogy összeházasodtak. Nem tudom. Mondjuk, én abszolút nem haragszom a Péterre, csak azért, mert elvitte a *Jézus Krisztus Szupersztár*-kazettámat, és nem képes visszaadni, pedig levelet is írtam neki. Minden cuccát otthagyta az albérletben, a házinéni meg vígan hordja a zálogházba, mert tartozott neki a Péter ezer forinttal.

Én laktam tovább egyedül, de muterék már mondogatták, hogy jó lenne bejelentkeznem a pesti lakásunkba, ami közben kiürült. Anyámék vették még egyetemista korukban. Háromszobás bazi nagy lakás az Akácfa utcában. De apámat lehelyezték körzetre Miskolc mellé, és a rokonaink laktak itt. Most elköltöztek, mert meghalt a keresztapám, kiugrott az emeletről, vagy mit tudom én. Fel kellett jönnöm Pestre, hogy legyen valaki a kégliben. Munkát itt is találtam. Ugyanazt csinálom, mint Fehérváron. Nem egy buzgómócsing a főnököm. Mindenről beszél, csak a munkáról nem. Abszolút flegma típus. Majd eldöntjük. Majd eltesszük... Dolgozom, nem bántok senkit. Olyan közömbösek vagyunk egymáshoz. Mindenkihez kedves vagyok, ha lehet, cserébe viszont engem is hagyjanak békén.

Most volt nálam két srác Veszprémből, régi ismerősök. Loptunk egy zászlót, ami csúnya dolog, de feltétlenül szükségem volt egy zászlóra, és kiraktuk az erkélyre. Erre mit ad isten, másnap jön a muterom, de akkor már nem hárman voltunk, mert elmentünk a Vidám Parkba,

és találkoztunk egy ajkai házaspárral. Velük volt még két francia srác, azok hozták fel őket, stoppal jöttek. Kérték, hogy mutassuk meg nekik Budapestet. Elvittük őket körbe a városba. A kocsijukat kint hagyták valahol a francban. Mindegy, szóval lazítottunk, kerestük a buszokat, aztán elmentünk a kocsiért, és onnan haza. Heten voltunk, és megjött muter hajnali egykor. Teljesen ki volt akadva. Másnap mentem dolgozni, mire hazaértem, üres volt a kégli. Anyám írt egy levelet, de csak annyit, hogy nem szégyelled magad, ilyen koszos lakásba hozod a vendégeidet? Egyébként mindig ellene volt az ilyen összejöveteleknek. Ő nem tudja elképzelni azt, hogy egy lány meg egy fiú egy szobában aludjon anélkül, hogy szeretkezzenek. Úgy szégyenkeztem sokszor, mert hozzánk senki nem akart jönni, és tudom, hogy a muterom miatt. Annyira meglátszott rajta, hogy a pokolba kívánja őket.

Megyek az erkélyre, a zászló sehol. Muterom levette. Félt, hogy feljönnek a rendőrök, mi ez, kérem? A magyar zászló. Miért van kinn? Anyu fél az ilyesmitől, mert ebbe bele lehet kötni, és tényleg bele lehet, engem is igazoltattak már azért, mert egy magyar címer volt a dzsekimen. Egy Fradi-jelvény. Leszedték. Engem ez nagyon dühít.

Anyuék úgy képzelték, hogy majd később kiadják az egyik szobát, hogy ne legyek egyedül. Valami egyetemista lánynak. Aggódnak persze, minden szülő aggódik a gyerekekéért. Már lassan egy hónapja vagyok itt. Semmi mást nem csinálok, mint Fehérváron. Hazamegyek, olvasok, és tévét nézek. Zenét nem tudok hallgatni, mert nincs semmim. Rengeteg levelet írok meg kapok is. Keresem a programokat, de valahogy nem találom. Barátaim nincsenek. Semmi értelmes dolog nincs. Arra készülök,

amikor majd beállítanak a miskolci srácok. Nagyon várom őket. Egyedül vagyok.

Augusztus

Májusban beállított a Janó meg a Pici. Két barátom Veszprémből. Pár hétig ott laktak nálam. De muterom megmondta, hogy nem lehet munkásszállót csinálni a héderből. Volt egy kis rádiónk, az is rossz, úgyhogy semmi zene és hőbörgés nem volt a lakásban. A liftet se használtuk, mert beszólt a házmester, hogy liftpénzt kell fizetni, két forint. Inkább gyalog jártunk. Olyan halkan, hogy a csótány hozzánk képest tank.

Piciék feljöttek munkát keresni, mert otthagyták a céget Veszprémben. A Geodéziánál dolgoztak. Aztán összejöttem egy lánnyal, aki Monoron lakik. Öten vannak testvérek. A mostohamuterja elég rendes, de a faterja iszik, belevágta a disznóölő kést, meg ilyenek. Gyogyós, tudod? Így laktunk augusztusig. A lakbérfizetésnél megyek le a házmesterhez, és ott egy rendőr. Mert hallotta, hogy mindenféle szakállas ürgék mászkálnak hozzám. Mondom, a barátaim, miért ne mászkálhatnának? Ne pofázzak, ki vagyok én, ő itt az akárkicsoda. Mondom, én se vagyok külföldi, szóval elég flegma voltam, ez az igazság, mert nem tudom elviselni az ilyesmit. Nem is foglalkoztam vele, ő pofázott, én meg dumáltam a házmester kutyájának, simogattam a fejét. Hát a rendőr az tiszta hülye lett. Aztán fölmentem, otthagytam a francba. Na, akkor feljött megint a muterom, és szólt neki a házmester, hogy itt volt ám a rendőrség. Muter megint kirúgott mindenkit. A Pici meg a Janó elmentek albérletbe. a Zöldmáli útra, persze nem tudtak fizetni, még mindig nem melóztak. Akkor egy ideig mi is oda jártunk

aludni a Riával. A tulaj elég rendes volt, semmibe se szólt bele, csak abba, hogy nem fizetnek a Piciék. A Janót közben behívták katonának, kapott valami segélyt. Mondta, hogy majd befizeti a lakbért, persze lebeszéltük róla. A Ria a Shellnél dolgozik, neki abszolúte nincs hédere, ott van mindig, ahol mi vagyunk. Haza nem mehet. Rövid, fekete haja van és nagy, kék szeme. Régebb óta ismerem, mert amikor a G. megszökött hazulról, sokáig a Ria albérletében lakott, és eltartotta őt. Ők is voltak a rendőrségen, mert a szülei köröztették a G.-t.

Így vergődtünk a Zöldmáliban. A tulaj fura állásponton volt, nem mondta, hogy nem, de azt se, hogy igen. Lakott nála még két srác, azokat is ismerem, ajkaiak. Négyen laktak egy kétszer hármas szobában az alagsorban. Fejenként ezerötszázat kért tőlük a tulaj. Az egyik srác úgy dolgozott, hogy egy napot dolgozott, és utána hármat nem. Valami reptéren, a meteorológiánál. Ezért kapott kétezerötszáz forintot. Hát nem sok. Ő csak ezret fizetett, és dolgozott még valamit a kertben. A szobának volt egy előtere is, tele minden vacakkal, amit el tudsz képzelni, rossz rádiókkal, hűtőszekrénnyel és ilyen ócskaságokkal. Mi meg szépen rendet raktunk ott a Riával, kidobtuk, ami nem kell, és frankón megcsináltuk, így két szoba lett. Klasszul összejöttünk a srácokkal is, ókorkodtunk, zenéltünk. Az egyik jól rajzol, vett egy csomó nagy kartont. Nekiültünk, és két napon át nem csináltunk mást, csak rajzoltunk. Ez így ment sokáig. Aztán a tulaj kezdte mondogatni, hogy ennek nem lesz jó vége. Mi eljöttünk a Riával, de a cuccaink még ott vannak. Háromszor vagy négyszer aludtunk még ott, sunyiban. Egyik este megyek a fürdőszobába fogat mosni, a fürdőszoba különben csúcs, olyan, hogy beülsz a kádba, és

megráz az áram, meg ilyenek... Mosom a fogamat, egyszer csak jön a tulaj. Engem nem vett észre, de a Riát észrevette. Dumál ám, hogy hol a pénz, meg ilyenek. Félóráig mostam a fogamat. A végén: reggel hatkor tűnés innen, kérem a kulcsot! De annyi cuccunk volt ott, hogy nem tudtuk elhozni. A végén eljött a Pici is, mert nem tudott fizetni. Egyszer aludtunk az Akácfa utcában, de onnan is el kellett tűnni, mert meglátott a házmester. Gondolkodtunk. Feltettük a prózai kérdést, hogy hol aludjunk ma. Na, a Pici szerzett egy sátrat, és kimentünk a Mester utca végébe, a vágóhíd felé. Van ott egy kocsma a kórház háta mögött. Külvárosi lepratanya. Mögötte egy focipálya meg egy méhtelep. A pályának a legsötétebb zugában, amikor már a kocsmáros is elment onnan, minden fény kihunyt, mi tábort vertünk. Reggel pakoljuk össze a sátrat... a kocsma mögött van egy udvar, kapu nélkül, csak a kerítést lehet széthúzni. Ott jöttünk be. Akarunk kimenni, ott áll két zsaru. Gyertek ide, szépségeim, mi ez itt, szálloda? Bevittek az őrsre, a szokásos cirkusz, minden. És hogy én ott mit kerestem, ha van lakásom. Hát nem fogom azt csinálni, hogy én otthon alszom, a barátaim meg a csatornában. Ők se csinálnák meg, és ezzel tartozom nekik. Teljesen összeforrtunk, és kurva jól érzem magam velük. Nagyon sokat beszélgettünk erről a héder-dologról. Picinek az a véleménye, hogy mindenképpen együtt kell laknunk. Viszont azt beismeri, hogy az Akácfa utcába nem mehetünk. De nekem muszáj felmenni, ha másért nem, a levelekért. Fürödni is ott szoktam, mosni. A cuccaim egy része ugyan még a csomagmegőrzőben van, másik része a Zöldmáliban, szóval már mindenfele van. Például a multkor is felmentem egy félórára, megyek le, ott ülnek

a lépcsőházban a Piciék meg a Ria. Mondtam, hogy csak félórára megyek fel, és megértették, de arra a félórára beültek a lépcsőházba. Teszem azt, pont akkor jön a muterom, és meglátja őket, akkor hiába mondom, hogy csak most voltak itt, úgyse hiszi el. És hiába volt az egész kínlódás, mert azt fogja hinni, hogy maradt minden a régiben. Szóval azt kéne csinálni, hogy abszolúte senkit be nem engedek. Már ott egy csaj, az albérlő, egy főiskolás lány. Még nem beszélgettem vele, olyan idegen, teszi a fejét, meg én is teszem a fejemet, szóval nem nagyon természetesen közeledtünk egymáshoz. Muterom, ugye, Annácska, így meg úgy, ez itt a kislányom, majd megismered... Én ülök az ágyon, szia, kész.

Ezt se lehet sokáig csinálni, ami most megy. Egy vergődés az egész. Nem rajtunk múlik, az tuti. Nem passzióból csináljuk, nekünk ez nem szórakozás, hanem kínlódás. Üvöltöznek velünk a rendőrök, azért, mert sátorban aludtál, letépik a füledet? Nem tudunk egy szobát szerezni. Remélem, majd sikerül, de eddig nem ment. Megtehetném, hogy azt mondom, jó, szevasztok, én megyek haza, aludjatok, ahol tudtok, de képtelen vagyok rá. Oda nem vihetem őket. Ha saját lakásom lenne, akkor se élhetnénk így. Akkor is belekötnének. Nem csinálhatok semmit, csak fel vagyok háborodva! Nem azért megyek velük, hogy segítsek rajtuk, mert nem segítek rajtuk. De boldog vagyok, ha velük vergődhetek. Jobban érzem magam, még ha megfagyok, akkor is, mintha otthon vagyok egyedül. Ugyanez a problémája Miskolcon a Krisztusnak és az Istvánnak is. Két ellentétes felfogású ember, szóval héder-ügyben. Mind a kettőnek lakása van. Istvánhoz az megy be, aki akar. Sok embernek kulcsa van a kéglijéhez. Amikor nála laktam, ott volt

három csehszlovák srác. Mindenféle ember megfordul ott, macerálták is ezért a rendőrök meg a szomszédok, de ő ezt félvállról veszi, és nem érdekli az egész. A Krisztus más. Csöngetnek, kinyitja a kisablakot, mit akarsz?... Te nem jöhetsz be, kész. Most melyiket csináljam? A helyzet egyre rosszabb. Feljött már a fél Miskolc, és itt lakik Pesten. A Piciék zavarnak engem haza, hogy miért csinálod? Mi értelme van a te részedről ennek az egésznek? A rendőrségen ülök, meg sátorban alszom, amikor ott az üres kégli. Elmegy a pénzem, minden csupa zűr. Mégse megyek haza, mert én is éltem az Istvánnál, és tudom, milyen jólesett, hogy nem dobott ki. Te vagy az? Gyere be, kész. Egyébként elhatároztuk a Riával, ha lesz héderünk, akkor nem csinálunk belőle átjáróházat, de tudom, hogy ez az elhatározás semmi, mert én is elhatároztam, hogy nem csinálok átjáróházat az Akácfa utcában, de ha becsengettek, mondjuk, a Krisztus vagy akárki, eleve nem mondom neki azt, hogy menj, ahová tudsz. Éppen azért jöttem el, mert nem tudom megírni minden havernak Miskolcra, Kecskemétre, Nyíregyházára, Veszprémbe, hogy megbukott a héder. Épp azért nem maradok otthon, mert akárki becsönget, az tuti, hogy beengedem, és akkor megint áll a balhé. Volt olyan, hogy nálam voltak öten-hatan, és azt mondtam, márpedig most aludni fogok, és kuss legyen! Olyanok között, akiket nem ismertem, mert az öcsémmel jöttek fel. És azok mondták, milyen hülye nővéred van!

A Ria egy perc alatt felfogja, hogy igazam van. Bár vele is voltam úgy, hogy kurvára bepörögtem. Takarítunk, mondom neki, add ide a lapátot. Meg se mozdul. Nem hallotta, vagy mit tudom én. Ilyenkor én is kiborulok. Vannak olyan pillanataim, amikor bőgök, és minden

bajom van. Nem látok megoldást, de feltétlenül bízom a Riában meg a Piciben. A Ria olyan egyéniség... annyira laza nő... Lehet, hogy hibái vannak, és rossz az, hogy ő így fogja fel a világot... Bár az is lehet, hogy kurvára fél, csak nem mutatja. Mindent annyira lazán fog fel. Nem is érdekli már semmi, de mindig jókedve van, minden ökörségben benne van. Tiszta jó fej. Imádom!

A Piciről és a Janóról már sokat hallottam előbb is, de sose láttam őket, mert állandóan turnéztak. Mindig úgy beszéltek róluk, mintha egybenőttek volna. Pici nincs a Janó nélkül. Mindenhová együtt mentek, mindent együtt csináltak. Azt hittem, hogy olyanok, mint az István és a Krisztus. Teljesen mások! Sokkal többet tapasztaltak, mindenütt megfordultak, és eléggé tájékozottak. Más véleményük van majdnem mindenről, mint nekem vagy az Istvánnak. Látunk egy filmet, mondanak valamit, és csak kábulok. Szóval teljesen más szemszögből nézik a világot. De jó szemszögből. Sokkal gyakorlatiasabban. Viszont nem tudnak úgy hülyülni, mint mi a Riával. Hát sajnos a Janó most már katona.

A Ria nagyon szabad akar lenni, de szerintem nincs semmi elképzelése. Viszonylag jó állása van, és nem érdekli, hogy mi lesz. Kurva gyerekes tud lenni, de nagyon komoly is. Például imád barackot lopni. Ha egy nap nem lopna barackot, már meg is hülyülne. Vagy nem kérne csokit az utcán valakitől. Viszont ha odamész hozzá, hogy add nekem a kabátodat, biztos neked adja. Furcsa nagyon. De jó fej. Nem hiszem, hogy akarna lenni valami. Konkrétan. Ha megkérdezném, biztos azt mondaná, hogy tehénpásztor.

Arra is gondoltunk, hogy el kéne menni sátorozni valakihez, akinek kertje van. Rengeteg embert megismer-

tünk. Spontán. Jöttünk ki a Nyugatiból, és láttuk, hogy egy manus mogyorós csokit eszik, és akkor a Ria odament hozzá, hogy adj egy kicsit. Adott neki. Sőt bement az édességboltba, és hozott egy kilót. Persze dumáltunk vele. Vagy tegnap az Unióban egy másik manussal. Az is adott címeket. Szóval állandóan lakást keresünk. Megoldást keresünk. A kempingre is gondoltunk, csak az napi ötven forint, azonkívül kint van a fenében. Az a szándékunk, hogy kibérelünk egy lakást. Találtunk is Budaörs felé, van két szoba, étkező, egy szuper konyha, fürdőszoba, hűtőszekrény. Egy hónapra hatezer forint, de a csávó csak egy hónap haladékot adott. Nem jelentkeztünk, meg pénzünk se volt, így ezt is elbuktuk. Egy csomó albérletet néztünk, de senkinek se tetszik, hogy két lány, egy fiú... Mindig futunk. Mindig vannak dolgaink.

Lord

Nem vagyok csöves. Ha azt mondják valakire, hogy csöves, ezt általában rossz értelemben mondják. A csöves nálunk majdnem egy a bunkóval. Ha valakire hippit mondanak, az sokkal magasabb értelmi színvonalat jelent. A hippi kivonul a társadalomból, de megfelelő filozófiai alappal. A csövességnek nálunk nincsen szerintem filozófiai alapja. Talán éppen azért, mert a csövesek általában nem rendelkeznek olyan intelligenciával, mint a hippik; ha azt mondod egy hippire, hogy csöves, szóba sem áll veled.

Azelőtt, ha valakinek hosszú haja volt, és úgy öltözködött, az csövest jelentett, de egy idő után ez átalakult. Most már vannak rövid hajú csövesek is, és éppen ők azok, akik verekednek, lopnak, és balhékat csinálnak. A hippifilozófia nem változott. Béke, szeretet, virágeső... ez az egyik alapja az egésznek. A szabadságra való törekvés, a kispolgári társadalomtól való elszakadás, kolóniákban élni... De nálunk arra nincs lehetőség, hogy húsz-huszonöt fiatal kibéreljen vagy megvegyen egy tanyát. Nem az anyagiak miatt, mert húsz-huszonöt ember össze tudna dobni annyi pénzt, de biztos, hogy szétszórnák azt a társaságot. Nálunk nem lehetnek különálló csoportok. Volt, aki megpróbálta, és nem sikerült, a rendőrség naponta kijárt hozzájuk. Ezért csak az utcán és a tereken találkozunk. Egyes bulik alkalmával együtt töltünk néhány napot.

Az én csoportom tizenöt-húsz emberből áll. Ennek megvan a törzsmagja, az négy-öt ember. Van egy szűkebb kör, aki azért még szorosan oda tartozik, és van a legszélső réteg, ami szinte hónaponként változik. Van olyan nap, amikor tíz órát töltök a téren, van, amikor félórát. De átlag három-négy órát mindenképpen. Néha elmegyek dolgozni, amikor már nagyon nincs pénzem. Moziba járok, színházba, olvasok, zenét hallgatok, és koncertekre járok. A hippik között nagyon sokan el akarják végezni az egyetemet, hogy aztán beépülve a társadalomba, de annak rossz hatásait kiküszöbölve éljenek. Tanár szeretnék lenni. Szerintem jobb szemlélettel tudnám tanítani a gyerekeket, mint egy ötvenéves ember. De még a középiskolában elvágták ezt az utat: kirúgtak. Pontosan a hosszú haj és a nézeteim miatt. Megmondtam az osztályfőnökömnek, hogy rosszul tanít. Lényegében terrorizálta az egész osztályt. Például a *Rozsdatemető*-ről volt szó, és ő utálta ezt a könyvet. Megkérdezte, kinek tetszett, erre két sráccal feltettük a kezünket, és akkor elkezdett ordibálni, hogy mert nekünk tetszeni ez a szemét könyv?! Ez egy magyartanár volt. Aki megmondta, hogy nem tetszik a stílusa, azt eltávolította szépen. Gyorsan kaptam egy igazgatói intőt, mert dohányoztam az iskolától száz méterre, és ilyenek.

Azóta jártam esti iskolába: oda nálam tíz-tizenöt évvel idősebb generáció járt, és ők se tudtak elviselni engem, mert többet tudtam, mint ők, és lehet, hogy ki is nyilvánítottam ezt az órák alatt. A végén szóltak az osztályfőnöknek, hogy csak a vizsgákra járjak be, ha lehet. Szóval kinéztek maguk közül. Ezt tapasztaltam szünetekben is, ugye, mindenki csoportokba verődött, én meg álldogáltam egyedül, és szívtam a cigarettámat. Végül elkértem

a tananyagot, és nem járok be. Majd eldől a vizsgán, mi lesz.

Apám egy nagy vállalat igazgatója, édesanyám osztályvezető. Hárman vagyunk testvérek különben, és abból egy hosszú hajú. Ez vagyok én. Velem mindig problémájuk volt, ugye, bulikra jártam, nem mentem haza aludni, meg ilyesmi, és nem értették meg ezt a dolgot. Főleg azt, hogy miért növesztek hosszú hajat. Lényegében nem is a kimaradások, inkább a hosszú haj volt a téma, hogy azt le kell vágatni, mert jönnek a munkatársak, és a fiuk hogy néz ki... Számukra ez nagyon elítélendő, amit nem tudok felfogni különben, főleg azért nem, mert amikor apám fiatal volt, neki is hosszú haja volt. Nem tudnak mit tenni ellene, mert betöltöttem a tizennyolc évet, és eljöttem hazulról. Májusban hazamentem, mert anyám beteg lett. Apám közölte velem, hogy el fogok menni dolgozni, és beilleszkedek a családba. Közöltem vele, hogy a hajamat nem vágatom le. Nálunk a beszélgetés egyoldalú különben, mert apám beszél, én hallgatom. Nagyon megváltozott, talán a munkája miatt. Nagy vagány volt, így mesélte. Neki is voltak problémái, ennek ellenére elvégezte az egyetemet. Azt az egyet becsülöm benne, hogy a szakmájában tényleg nagy fej. Nem tart sofőrt, maga vezeti a kocsiját, népszerű. Anyám... hát ő az anyám! Engem nagyon szeretett, csak hát apám leépítette pont emiatt. Neki sok mindent elmondtam, de utána mindig visszahallottam az apámtól ilyen agresszív színezettel, úgyhogy leszoktam róla. Máskülönben a húgomnak se tetszik az egész. A családban mi ketten szeretjük egymást a legjobban, viszont ő nagyon össze tudja egyeztetni a szórakozást a céljaival. Meghatározza magában évre pontosan, hogy mit fog csinálni, tehát kiszámit-

ja a dolgokat, és nem bízza a véletlenre, mint én. Ami nem tetszik neki, az a baráti köröm, ezt mindig mondja. De nagyon jó, amikor néha összefutunk, elmegyünk moziba, és akkor megbeszélünk egy időpontot, mikor találkozunk. Szeretjük egymást.

A bátyám teljesen beletörődött abba, ami otthon és az iskolában van. Tizenöt éves korában megpróbált kitörni, neki is voltak óriási balhéi, de tizenhét éves korára már teljesen az volt, amit a szüleim akartak. Úgyhogy én vagyok a fekete bárány.

Az, hogy milyen elvek szerint éljek, apámat nem érdekelte. Az érdekelte, hogy az ő elvei szerint éljek. Hét orakor vacsora, és az egész családnak együtt kell ülni... szóval éppen a családot akarják összefogni, de ilyen modszerekkel ez csak a család majmolása. Legalábbis engem borzasztóan idegesít. Minden az apám akarata szerint történik, és az a legrosszabb, hogy az anyám se tudta enyhíteni ezt, mivel apám őt is teljesen elnyomta.

Nem szerettem otthon lenni, például utáltam azokat az embereket, akik hozzánk jártak. Nem is érintkeztem velük, bementem a szobámba, vagy elmentem hazulról. Nem szerettem őket, az egészet, amiben élnek. Abszolúte távol áll tőlem az, ahogy leélik az életüket. Nem is érdekelt. Nem tartom sokra a pénzt. Szükséges rossznak tartom. Nekem elég annyi, ami cigarettára és kajára kell. Nem tudnék harácsolni, tehát amit általában ők csinálnak. Venni egy nadrágot, és eladni kétszeres áron... Telkek, nagy üzletek... És mindig azzal a jelszóval, hogy nekünk, gyerekeknek szerzik meg, ami nekünk teljesen feleslegesnek tűnik. Anyám különben nem ilyen típus, de nem tudta visszafogni apámat, nagyobb hatással voltak rá az ismerősök. Aki villát épít óriási összegekért, aztán

meglát valakinél egy kandallót, erre kiszedeti az ő kályháját, és csináltat egy még nagyobb kandallót. Kiderült, hogy a mi lakásunk öt négyzetméterrel nagyobb, mint a szomszédé, akivel együtt építkeztünk. Erre megvették a másik lakást is a házban, és hozzácsatolták, hogy az övék legyen a legnagyobb. A másik szomszéd két év alatt építette fel a víkendházát, erre ő is vett egy telket, ő is épített egy víkendházat, és közölte, hogy neki sikerült fél év alatt felépíteni! Tehát időben vagy pénzben felülmúlni a másikat, és megmutatni neki, hogy én még többre vagyok képes. És ezért kidobnak az ablakon rengeteg pénzt teljesen felesleges dolgokra. Volt egy Ladánk, a szomszéd vett egy Renault-t. Erre apám szintén vett egy Renault-t, így két kocsink lett, de többször hangoztatta, hogy most veszi a harmadikat, egy Citroënt. Amíg van pénz, addig kocsikat vesznek, lakásokat bővítenek, ruhaköltemények et vesznek. Olyan ruhákat láttam, hogy eszméletlen, a Váci utcában csináltatták tizenötezer forintért...

Apám például nem szereti a zenét, de hifitorony, az kellett volna! Nem tudta megvenni, de a szomszéd egyből megvette. Akkor jelent meg a Videoton hifitorony. Aztán meghallotta, hogy vannak ennél márkásabbak is, igaz, hogy borsos áron. Erre eladta a régit, és vett egy Akait. Nem használta, nincs is gyereke. De amikor felment hozzá a szomszéd, bekapcsolták a lágy melódiákat, nyomták rajta egy félórát, és kikapcsolták. Én legalább hasznát tudtam volna venni egy hifitoronynak.

Óriási viták azon, hogy milyen legyen a mosdó a fürdőszobában, rozsdaálló, krómozott... a csempe egészen a mennyezetig kell, zöld csempe, a fehér nem jó. Aki 120-as Malboro alatt szív, az már proli. Nyugati cigaret-

tákkal a zsebében járkál, otthon meg a Szimfóniát szívja, mert azt szereti.

Apám szülei parasztok voltak. Falun laktunk. Apámnak is jókedve volt, anyámnak is jókedve volt, és akkor összejött a család. Születésnapomra kaptam egy üveg whiskyt, leültünk, és elkezdtünk dumálni. Fiatalkori történetek, minden... De hát ez már régen volt. Amíg apám a téeszben dolgozott, lehetett vagy két öltönye. Most van tíz Hát olyan nincs, hogy három napig egy öltönyben járjon be az ember dolgozni! Pedig ismerek egy lányt, akinek a minisztériumban dolgozik az apja, ismeri is apámat, azt egyáltalán nem érdekli a pénz. Úgy jár, mintha esztergályos lenne. Én például röhejesnek tartom azt, hogy öltönyben jár dolgozni valaki harmincfokos melegben. És akkor az a legfontosabb, hogy ezek az emberek mit szólnak a hajamhoz! Fogtam a táskámat, és eljöttem a francba. Összevissza laktam a haveroknál. Sokáig persze nem maradhat az ember. Mondjuk, akkor megbántam, amikor hajnali négykor kerültem ágyba, vagy ilyesmi. De nem annyira, hogy visszamenjek. Amit most így kínkeservesen fogok elérni, például bármilyen egyetemre való jelentkezést, azt otthon nagyon könnyen el tudtam volna érni. Apámnak egy telefonjába került volna. Kocsi, pénz, lakás...

Arnold a legjobb barátom, olyan, mint a testvérem. Ha nekem nincs pénzem, neki van. Annyi, mintha nekem lenne. Teljes megosztásban élünk, és itt nem kérdez tőlem senki olyan dolgokat, amit... amit én nem szeretnék! Nem avatkoznak bele abba, hogy én most milyen lánnyal járok... ami otthon lényegében megvolt. Arnoldot egyébként ismerik anyámék, egyszer feljött hozzánk. Amikor megjelent, anyám összeesett: úristen, hogy lehet ilyen

haja egy gyereknek?! Nálam se szerették, de másnál már lelövendőnek tartották az ilyet. Pedig az Arnold szülei szintén elég magas beosztású emberek. Hippiknél egy negyven százalék az ilyen befutott szülők gyereke. Csöveseknél húsz-huszonöt százalék, és a punkoknál, ott még több, úgy a fele. Legalábbis azok között, akiket én ismerek. Katonatisztek gyerekei, minisztériumi osztályvezető, vállalatvezetők gyerekei.

A gimnáziumban egy barátom volt, de nem sokáig Újságíró az apja, így ő is szabadabb elveket vallott, de most már teljesen megváltozott, megalkudott. Már a jövőt nézi, hogy lehetne így meg úgy... Ezt nézi főleg. Egyébként kevés emberrel érintkeztem. Más világban éltünk. Nem szerettek bennünket. Ott azért megvolt az is, hogy gazdag szülők gyereke, és neki sokkal többet szabad. Tele van pénzzel, máshová jár szórakozni, és ilyenek. Irigyeltek is, hogy szabadabban élek, mint ők. Amellett, hogy szerintem ugyanúgy tanultam, mint ők. Talán ez is szálka volt a szemükben. Kinéztek a társaságból, vagy pedig egyenesen utáltak. Én például csodálkoztam olyan dolgokon, hogy mit tudom én, egy srác szeretett volna venni egy nadrágot, és mondta, hogy nincs rá pénze. Mondom, kérj apádtól, hát biztos ad. Nincs pénzünk rá, nem érted?... És akkor én ezen csodálkoztam, mert abszolúte nem ebben nőttem fel. Persze, te azt veszel magadnak, amit akarsz!... Ettől függetlenül rosszabbul éreztem magam otthon, mint ő, mert számomra pont az hiányzott, hogy jól érezzem magam otthon. Ő jól érezte magát, neki meg a pénz hiányzott. Mondtam, hogy én élnék úgy, ahogy te élsz, mert megértitek egymást. Én meg élnék úgy, mint te, mert van pénzetek! Nem is hitte el, hogy cserélnék vele. A lányok ilyen szempontból sok-

kal számítóbbak, és ez olyan undorító! A többségük szívesen belecsöppent volna a mi világunkba. Úgyhogy elég kevés emberrel érintkeztem. A téren sose mondtam, hogy ki az apám. Nem is tudják talán, ez nem téma. Persze itt is vannak olyan emberek, akik nagy hanggal mesélik, hogy itt aludtam, ott nem aludtam, pedig az apam ez meg az!... Drága külföldi holmikban járnak, és azzal kérkednek. A többinek persze nem tetszik. A fiatalok világába is a felnőttek világából ment ez át.

Ha olyan társaságban maradtam volna, ahol felnőttem, akkor biztos két tűz között lennék, de ebben a társaságban nem érzem ezt. Az a jó az egészben, hogy itt nincsenek ilyen meghatározások, itt az ember viselkedése alapján döntik el, hogy odavaló vagy nem, és nem az alapján, hogy az apja kicsoda.

Az én körömben nem divat a ragasztózás. Néhány ember gyógyszereket szed a Felszabadulás téren, de az Arnold se meg én sem. Persze otthon ezt se hiszik el, mert ha már lejárok ide, akkor biztos ugyanazt csinálom, amit a többi. Lényegében elég ritka, hogy valaki ne gyógyszerezzen, az igaz. Egyszer bevettem egy marék altatót, de mondjuk az más volt. Akkor történt, amikor hazamentem májusban, aztán lementünk a Balatonra nyaralni. Nekem valahogy nem jöttek össze a dolgok. Otthagytam őket, felszálltam a vonatra, és akkor csináltam. De nem volt elég pénzem, csak Székesfehérvárig tudtam jegyet venni, és a kalauz emlékezett rám, fel akart ébreszteni, hogy szálljak le, de nem tudott, aztán kihívták a mentőt, és bevittek a zárt osztályra. Ott voltam három hétig. Nem tudom ezt megmagyarázni. Az a baj, hogy idegi alapon veszek mindent. A kis dolgokat is mellre szívom, szóval nem adom ki magamból az idegességet, hanem így gyűj-

tögetem magamban, és ez nem jó. Minden összejött, az esti gimnázium, anyámék... Nem tudom megmagyarázni.

Az Arnold is kidurrant párszor. Ennek ellenére ő most otthon lakik. Persze neki van egy eszméletlen fiatalos édesanyja. Haverok vagyunk, komolyan, olyan, mint egy húszéves nő. És ötvenöt éves. Arnoldnak ez irtózatos nagy segítség. Az is, hogy ő már négy évvel idősebb nálam. Talán idén megkapja a lakást, én is odaköltözöm, és akkor viszont teljesen elvágjuk magunkat a külvilágtól. Tudom, hogy ez kompromisszum. Az is kompromisszum, amikor olyan helyre megyek dolgozni, amihez az égvilágon semmi kedvem sincs. Például egy téeszbe lomtalanítónak. De nem tudok máshová menni, mert nem vesznek fel hosszú hajjal. Voltam például raktáros, de már úgy kezdték az első napon, hogy a fülbevalót vegyem ki. Mondom, megszoktam, benne van a fülemben másfél éve. A főnök a nyakamra járt egy hétig, aztán már elég kínos volt az egész, és kiléptem. Dolgoztam a postán, az viszont jó munkahely volt, szerettem. De ott is volt egy manus, a szakszervezeti bizalmi, egyben a főnököm. Amikor kiraktuk a nyugati vagonokat, ez az ember bement, hogy megnézze, épek-e a csomagok. Becsukta az ajtót, és utána feltűnő vastagon jött ki, meg ilyenek. Dolgozott velünk egy öreg papa, az egyszer beleharapott egy almába, ami kigurult egy vidéki cuccból, a főnök rajtakapta, feljelentette, és kirúgták az állásából, két héttel a nyugdíj előtt. Óriási vita volt ezen, a végén odament a főnökhöz egy srác, és azt mondta neki: maga sokkal többet lopott az öregnél. Micsoda, így meg úgy, ki tudja ezt bizonyítani? És akkor mondtam, hogy én is. Még hárman voltunk, akik jelentkeztünk, óriási

botrány volt. A végén szépen elbocsátottak minket, hogy meggyanúsítottuk a főnököt. Hát ennél sokkal jobb az utcán. A társaság ugyan vegyes. A Felszabadulás térre a hippik járnak. Most már egyre többen a punkok is, de az a csöves réteg, amelyik a Blahán megtalálható, az elég ritka itt. A bunkók. Tehát nálunk nincs késelés, ököljog meg ilyen dolgok. Nem jellemző. Persze a tér mindenkié, úgyhogy itt is előfordul sokféle ember. Ismerek olyat, akinek megtetszett a punk divat, levágatta és befestette a haját, de egy éve még hippi volt. Ezek ilyen divatpunkok. Hippinek senki se megy el divatból, mert azt nem is fogadnák be. Mi ezen a felén vagyunk a térnek, ők meg azon a felén. Mindenki számára ez a legelérhetőbb hely. Nem én megyek egy órát, és a barátom tíz percet, hanem mindenki megy félórát. Ha szórakozni megyünk, innen bárhová el tudunk jutni. Tehát az a jó, hogy központi fekvésű. Ezért alakulnak ki ezek a terek. A Blaha Lujza szintén központi fekvésű, vagy a Batthyány szintén. Persze itt macerálnak bennünket a legtöbben. Tegnap például seggbe rúgtak, amikor leszálltam a buszról. Egy negyvenéves emberke. Csak úgy. Ivott egy kicsit, és vele volt a kajakos haverja. Elkezdett ott szövegelni, hogy mi van, te szemét? Mit tudtam csinálni? Leszálltam, és akkor belém rúgott, én meg elmentem a Felszabadulás térre, mondom az egyik haveromnak: gyere velem! Ott álltak még a megállóban, ők is leszálltak. Mellénk pattan egy hetvenéves öregember, hogy ne verekedjünk. Mondtuk, hogy eszünk ágában sincs verekedni, azért jöttünk, hogy megbeszéljük, miért rúgott belém az előbb. Azért, mert hosszú hajam van, és hogy nézek ki, milyen nadrágban jársz, meg ilyen dolgok. Mondom, ilyen alapon én ugyanúgy seggbe rúghatnám magát. Próbáljam meg, mindjárt

szól a rendőrnek! Tehát még akkor sem értette meg. Az öregember helytelenítette a viselkedését, csak hát ő meg attól félt, hogy megverjük a két manust. Azt mondta, hogy szerinte az ital beszélt belőle, tehát hogy nem az ember, hanem az ital rúgott belém. Az ember csak utálkozni tud. Nagyon kevés felnőttel találkoztam, aki nem így ítél. Bennük van az, hogy akinek hosszú a haja, az egy utolsó ember. Ezt látják a tévében, mindenhol. Nem is érdekli őket, hogy a másik mit tud, vagy hogy gondolkozik. Én nem azért növesztettem meg a hajamat, hogy megbotránkoztassam az embereket. Ha valaki ezt akarja, rövid hajjal is el tudja érni. Én ugyanolyan rövid hajú ember vagyok, mint ők, csak hosszú hajjal. A punkok mindjárt így kezdik: ők rúgnak bele a felnőttekbe, és aztán jöhet a vita. Direkt felhívják magukra a figyelmet, ordítoznak. Lényegében minden rétegben megvan az erőszak, csak a hippiknél nincs. Én még nem láttam hippit ordítozva végigvonulni az utcán. Azt már nem is tartom annak. De a felnőtteknek ugyanaz mind, és mindenkit utálnak, aki nem olyan, mint ők. És mindenki utál mindenkit. Például a Felszabadulás téren azt mondják a Blaha Lujza tériekre, hogy bunkók, a Batthyány tériek úgyszintén bunkók... Az Ifiparkban voltam egyszer, és találkoztam egy hat-nyolc fős csoporttal. Valaki látott már biztos a Felszabadulás téren, és ezért nyolcan megvertek. Hangos ordibálás közben, hogy ez felszab-teres, és megvertek. Ezek voltak a csövesek. Tehát műveltségi szintben különböznek a hippiktől, meg korban is. A hippik valamivel idősebbek. Néhány évvel. Amikor például bejött a punk, és egy ilyen srác találkozott egy hippivel, az tuti, hogy nem verte meg. Vagy a hippi találkozott egy régi csövessel. De egy mai csöves, aki bejön Kőbányáról.

és találkozik egy pestlőrinci punkkal, az biztos, hogy verekedni fognak. Pontosan azért, mert nincs semmi, amiről beszélgessenek. Ők nem azért találkoznak, hogy beszélgessenek, hanem azért, hogy verekedjenek. Én például ismerek olyan embert, aki abszolúte nem tartozik semelyik csoporthoz, de a csövesek közé jár, pontosan abba a csoportba, amelyik verekszik, azért, mert ő szeret verekedni. Pedig arany középutas. Számomra arany középutas az is, aki divatcsöves vagy divatpunk, mert mondanivalójában ugyanolyan arany középutas, legfeljebb odamegy, mert a barátja is odajár. Tehát mondanivaló nélkül megy oda. Senkinek se jó a közérzete. Még a punkoké a legjobb. Sokkal többet elértek, mint mi. Vannak klubjaik, zenekarok és egyéb szórakozási lehetőségek, ami egy hippinek nem adatott meg soha. Pontosan azért, mert mi nem erőszakkal kértük. Meg vagyok győződve arról, ha mi elvonulhatnánk egy tanyára, el tudnánk magunkat látni, és plusz még eladni is tudnánk, tehát fenn tudnánk tartani magunkat, mondjuk, egy három-négy holdas földből. De nem lehet, mert nem engedélyezik. A punkklubokat engedélyezik. Éppen azért, mert szerintem az egésznek semmi ideológiája nincs. Amikor elkezdték, azok csinálták, akik új formát akartak maguknak, amiben ki tudják fejezni magukat. Most, hogy már ezrével meg tízezrével mennek oda más rétegekből, ez csak divat. Felhígult az egész, és éppen ezért nem lesz mondanivalója egy-két év múlva, ugyanúgy, ahogy a csöveseknek se lett a végén. Ugyanúgy ellaposodik az egész, mint ahogy ellaposodott a csövesmozgalom is. Nincs megoldás. Mindig a felnőttek az erősebbek, az egész világon. Mindenki visszavonul, hogy magának éljen. Nagyon kevés az, akit becsülök a fiatalok között.

Pontosan azért, mert úgy érzem, hogy nem is akarnak azok lenni, amiért harcolnak. Később se lesznek azok. Elmegy mellettük egy nyugati kocsi, de magyar rendszámmal, akkor nézd a rohadt burzsujt! De magában arról álmodik, hogy neki is olyan kocsija legyen.

PUNKOK

Vége a nyári holtszezonnak, lassan beindul az élet a gyári klubokban. Itt is, ott is plakátok jelennek meg a telefonfülkék és a házak oldalán: EURÓPA KIADÓ, BIZOTTSÁG, KONTROLL CSOPORT, ETA, INVÁZIÓ. A koncertek egy része mindig elmarad. A Felszabadulás téren megtudhatja az ember, hol lesz helyettük valami más. Mára Európa Kiadó- és Bizottság-koncertet hirdet a plakát az Ikarusban.

URH-kocsi áll a kultúrház előtt. Már az előtérben úgy érzi az ember, hogy minden oxigént elhasználtak a levegőből, a tömeg azonban él és izzad. Feltűnően sok a punk, az *Európa Kiadó* helyett ugyanis a *Vágtázó Halottkémek* koncertezik. Híre ment, hogy ma este filmeznek az Ikarusban, mindenki a csúcsteljesítményét nyújtja hát: valódi punk-divatbemutatót látunk. Az egyik sarokban tarkopasz skin-headek ácsorognak sátorlapokból varrt ejtőernyős-overallban, katonabakancsban. Ezek még a mohikánfrizurás punkokkal sem állnak szóba, és jóval idősebbek az átlagnál. Egyébként aki harminc feletti, az filmes, rendező, újságíró vagy rendőr. A színpadon a Bizottság hangol, Wahorn András profi szinten ugratja a filmeseket: *„Menj előlem, mert nem tudnak így élesre állítani. Jól látszom?..."*

Már megint itt van a szerelem,
Már megint izzad a tenyerem,
Minek?... Minek?... Minek?... Minek?...

Hátul a teremben komor arcú technikus ül a pult mögött. Felelősségteljes a munkája: egy mozdulat, és semmit sem lehet érteni a szövegből. Vonalat kérek tőle, hogy felvehessem a műsort. Nem ad. Nem is vártam. Felmászok egy székre: legalább ötször kirúgják alólam, de olyan sűrűn állnak mellettem hogy nem tudok leesni.

Már megint csak őrája gondolok,
Már megint akarok egy jó nagyot!
Minek?... Minek?... Minek?... Minek?...

Az újhullámos koncertek hangulata más, mint a többié: a közönség csendesen áll, és komoly arccal hallgatja a műsort. A színpad előtt tíz-húsz csápoló ugrál, és a kamerák látószögében próbál ekszázisba esni. Hátul csak egy pár táncol: a húsz év körüli, fehér ruhás lány olyan részeg, hogy minduntalan összetéveszti partnerét egy párducnadrágos punkkal, aki a negyven fok hőségben is megvetően viseli a bőrdzsekijét. A punk egyszerkétszer a lány felé rúg, mire az lefekszik elé a földre, talpával súrolja az olajos padlót.

Szerelem, szerelem, szerelem.
Köpni kell! Köpni kell!

A lány mozdulatlan arccal sír a földön. A punk felrángatja, és egye fene alapon táncolni kezd vele. Néha felugrik, és ököllel a levegőbe vág, de amikor vissza szeretne

esni, mindig alá kerül valaki, ami nagyon bosszantja. Egyre dühösebb lesz, a lány vállát lökdösi, mire a másik fiú a lány védelmére kel. Most már hárman lökdösik egymást, amíg háromfelé morzsolódnak a tömegben. Nem látom őket többet.

Lehetnék én is kamikázé!
Kamikázé! Kamikázé!

Az orgona üvölt és sír. Az egész műsor egy keserves vigyor, mint amikor beszámol az ember arról, amije nincs.

Száguldok! Száguldok! Repülök!...

Itt is, ott is kazettás magnókat szorongatnak: kalózfelvételek készülnek, amelyeket majd átmásolnak a barátok es azok barátai. Bár azt mondják, a Bizottság lemezszerződést kapott. Van, aki esküszik rá, hogy a Bizottság akkor is Bizottság marad. Hosszú idő óta az első produkció, amelyben úgy érzem, hogy senki nem hazudik. A közönség némán áll – nem lehet többet adni ezért cserébe. Most érzem azt, hogy ez itt egy nemzedék. Senki nem veszi észre, hogy figyelem. Magukban, csendesen számolgatják kártyalapjaikat, és valószínűleg soha senkinek nem fogják elmondani, mi az eredmény. Most kéne megkérdezni őket. Feljegyezni legalább egy-két mondatot. A filmesek ezt csinálják, miközben könyökükkel védik mikrofonjukat a csápolóktól. Azért a filmen mégis ők látszanak majd.

Minden ceremónia nélkül vége a koncertnek, hagyom magam kilökdösni a teremből. A folyosón is vágni lehet a füstöt, de az előadóterem légköréhez viszonyítva ez

maga az Éden. Fotósok tolakodnak a punkok után: mindegyik a mohikánfrizurás csoportot szeretné lencsevégre kapni. Ha már punk, legyen igazi! A mohikánfrizurások között ugyan egy sem az – látom a Felszabadulás téri punkok arcán a megvetést. Magas, szőke egyetemista fiú nézeget a fejük felett, akiről azt hallottam, hogy a magyar punkmozgalom apostola. Szeme kék, pillantása nyugtalan.

A színpad közben átalakul: nagy, zöld hálót feszítenek ki fölé a Vágtázó Halottkémek – ebbe veti majd bele magát az énekes az ekszták zisban. A punkok izgatottak. Nem is kockáztatom meg, hogy szétnyomjanak a teremben, odamegyek a civil ruhás őrhöz, aki éppen zsebre dugja CB rádióját az emeleti lépcsőfeljáró előtt. Riporternek néz a magnó miatt, és megengedi, hogy felmásszak az erkélyre, ahol már egy sor mikrofont ragasztottak szigetelőszalaggal a könyöklőpárkányra. Nem tudom, hogy milyen felvételt fognak ezek készíteni, a karzaton ugyanis civilek is szoronganak, és az első sorban állók ököllel verik a párkányt. Balra tizennégy év körüli, punknak öltözött intézeti lány üvölt a lent hullámzó tömeg felé: ZOLI! ITT VAGYUNK FENN! ZOLI!... Megismétli tízszer-húszszor, engem kicsit idegesít, de a többiek rá se hederítenek.

Hangolnak a Halottkémek. Énekesük bevert, vérző fejjel jelenik meg a színpadon, ami csak festett jelkép, de nagyon élethű. A gitáros kakaószínű tollba hempergett, miután bekente magát ragasztóval. Tökből készült halálfej-sisakján és halinacsizmáján is tollakat lenget a hőség. A lány még mindig üvölt a karzaton, de nem kerül elő a Zoli.

A zenekar őrületes tempójú számba kezd: a dobos

teljes erőből veri a bőrt és rúgja a lábgépet, ami a húszperces műsoridőt számítva fantasztikus fizikai teljesítménynek számit. Az énekes már az első szám végén beleveti magát a hálóba, hempereg, tépi, marja – mire a basszusgitáros se bírja tovább, és követi példáját. Amint a háló szélére gurul, gyorsan felriad ekszтázisából, és visszamászik a háló közepére. Az iszonyú hangzavarban vagy ötven punk táncol. A mellettük állók félre-félrekapják a fejüket, ez a tánc ugyanis leginkább egy levegőbe röpített bokszmeccshez hasonlít, amihez még rúgnak is, es a punkok kedvelik a bakancsot. Az énekes ekszтázisa tetőpontján kiesik a hálóból. Ördögi. Vörös fények villognak – sajnos már húsz perce nem hallok semmit, pedig idejekorán betömtem a fülemet egy papír zsebkendővel. A koncert végén leszédelgünk a karzatról, mellemről és hátamról csorog a víz. Öt perccel korábban hazamegyek, mint kellene: másnap megtudom, hogy néhány tucat punknak nézeteltérése támadt a nem tudom, kikkel, és koncert után nagyot verekedtek, hogy levezessék felesleges energiájukat. Az Ikarus sebeit gyógyítja, és néhány hétig nem fogad punkegyütteseket.

Három punk a Vérmezőről: tizenöt, tizenhat és tizenhét évesek, mind a három segédmunkás. Csak a vezérük visel igazi punkruhát. A többiek Z.-nek szólítják. Szeme kék, pillantása, mint a jég. Hűvösen közli velem, hogy nincs mondanivalója.

- Ami azt illeti, igazad van – bólintok.

Fürkészve néz rám.

- Úgy értem, hogy eléggé utálnak benneteket így is. A felnőttek. A csövesek.

– A kurva anyjukat!

Így aztán mégis elkezdünk beszélgetni. A trikójára írt feliratokat böngészem. PUNK'S NO DEAD! (A punk nem halott) INVÁZIÓ, SPIONS, SEX PISTOLS, KRETENS, még egy SEX PISTOLS, aztán lent is egy, oldalt. Két perc alatt kiderül, hogy a több száz nyugati együttesből összesen hármat ismerek, és azok közül is összekeverek kettőt. Ugyanis nincs az egész lista a trikóján. Látom Z. arcán, hogy nem is számított másra.

– Ott van a *Rocklexikon*-ban – mondja. – Olvassa el!

– Én azt se tudom, hogy mi az a punk – vallom be. – A magyar punkot pedig egyáltalán nem értem. Legalább ezt elmondanád?

– De csak röviden, mert sietünk.

– A magnót bekapcsolhatom?

– Egye fene. Mozogjon már! Ez egy zenei irányzat, a punk. A rockból alakult ki, annak az agresszív ága, és akkor innen származnak a rajongók is, szóval ezt a zenét kedvelik. Magyarországra mi jöttünk be legutoljára, minket is utálnak a legjobban, mert ki vagyunk öltözve, meg színes a hajunk. Márminthogy nem *úgy* vagyunk kiöltözve, hanem mit tudom én, láncok, jelvények, csatok, szegek, egyéb ilyen dolgok. Messziről észre lehet venni.

– És ennek mi a jelentősége?

– Semmi. Az, hogy felhívjuk magunkra a figyelmet. Valaki néz minket, mint borjú az új kaput, hogy mi ez Van, aki tudja, van, aki utálja. Nem az öregek, hanem a fiatalok, a szakadtak, mert ezek jönnek oda, hogy na, hogy nézel ki, és akkor piff-puff! A házban, ahol lakom, mindenki így néz rám, már a vandalitás miatt is, ott mindenki utálja a másikat, és hát ezért engem néz...

– Miben különbözik egy punk életfelfogása a csövesekétől?

– Nem jár annyit koncertre. Például. Rockkoncertre minek menjen ki, hát ott belerúgnak, meg egyéb ilyen dolgok. Elüldözik.

– Mi voltál azelőtt?

– Én is olyan szakadt gyerek voltam, nagy farmerban mászkáltam, hippidolgok, hosszú haj meg egyéb ilyen... Hobo Blues Band satöbbi. Aztán most már nem.

– Úgy tudom, a legélesebb ellentét a csövesek és a punkok között van.

– Igen. Ez igaz. Például amikor megvertek egypárszor, mindig azok a tizennyolc éves csövesek voltak, ilyen hippifélék. Ezek úgy jönnek, hogy mi ott állunk, egyszer csak körberöhögnek, és piff-puff! Adnak nekünk. De csak hogyha többen vannak.

– Talán árulónak tekintenek, mert azelőtt csöves voltál?

– Árulónak nem tekintenek.

– Akkor miért vernek meg?

– Hát miért ne verjenek meg? Nem tudom megmagyarázni ezt, meg vannak szokva... például olyan volt, hogy egy gyerek ordibált nekem, hogy nézel ki, de nem tudta, mi az, hogy punk. Nem. És akkor a haverja mondta neki, hogy ezeket ütni kell, mert én is hallottam. Mindenki üldöz minket, mert kevesen vagyunk. Például Dióson lett volna egy koncert, de nem engedték, mert az volt, hogy a punk fasizmus, meg ilyeneket mondtak. Nincs koncert, mert idejönnek rombolni, meg minden. Rendőr sincs elég, és hasonlók. Gyerekek ellen minek kellenek a felnőttek? Nem hinném, hogy olyan erősek lennénk, hát hányan vagyunk, mit tudom én, van olyan négyszáz itt

Pesten, mint én? Mármint aki így is öltözik. Aztán vannak még az újhullámosok, azok is olyan három-négyszázan, persze a koncertre sok felfésüli így a haját. De csak ott. Aztán hazamegy és megmossa. Én például meg tudom mondani, hogy melyik a tirpák. Egyből. Találkoztam olyan gyerekkel, aki azt hitte, hogy ő a nagy...na, például ilyenek a tirpákok. Kirakta a horogkeresztet. Hát persze menekültünk mellőle, ez bolond? Szólni viszont nem lehetett neki, mert akkor azt mondta volna: mit sértegetsz? Ezért inkább nem szóltunk, hogy milyen hülye vagy, mert ez a bunkóság. Csak azért rakja magára, hogy még feltűnőbb legyen, a többi közül is kiemelkedjen. Még jobban. De ez már bolond. Lehet, hogy amúgy jó srác, de elkapta valami bolondság, és akkor fölrakta ezt, és ezáltal lett hülye.

A szőke nem tud tovább hallgatni.

– Nagyobbnak érzi magát azzal, szóval magasabb rendűnek, mert a fasisztáknak az az eszméje ragadt meg benne, hogy ő magasabb rendű ezzel, ha kiteszi a horogkeresztet. Magasabb rendű akar lenni még náluk is. A punkoknál. De csak azért csinálja, hogy megbotránkoztassa a felnőtteket.

– Az egésszel – mondja Z. – Mindennel, amit csinálunk. Lázadunk.

– Mi ellen?

– Ehhez fel kéne sorolni az ifjúság döntő problémáját, ami itt van Magyarországon – mondja a szőke. – Nem lehet azt mondani, hogy az ifjúságnak sok problémája van, de ami van, arra figyelni kéne. Egy: ezek a rétegződések. A popperek meg a digók járhatnak a diszkóba. A diszkót engedélyezik bármilyen minőségben, bármilyen kivitelben. De például egy punkkoncertet hatalmas

engedélyekkel kell kiküzdeni annak a zenekarnak, és marha nehéz neki bejutni az élvonalba, hogy elismert legyen, sőt nem is lehet bejutni az élvonalba, ezért a fiatalság ötven százaléka csak a falról ismeri ezeket a zenekarokat. Elolvassa, hogy ETA, és azt hiszi, hogy ez egy terrorista szervezet, nem tudja a jelentését, csak az marad benne, hogy rongálás. Csak ez az egy marad benne. Nem az, hogy fel akarják hívni azoknak a figyelmét, akik nem engedélyezik, hogy ez egy felhívás, azt nem értik. Szerintem a punkok és a csövesek állnak legközelebb egymáshoz a gondolkodásmódban, mert ők se tudnak hová menni. Nincs olyan ifjúsági ház, ami befogadná őket. Pedig a popper majdnem ugyanazt akarja elérni az öltözködéssel, mint a punk, hogy felfigyeljenek rá, csak ő jobb cuccokkal, márkásabb cucokkal akarja elérni. Nagyon kialakult ez a rétegződés. Az az igazság, hogy egyik a másikával nem törődik. Nem érdekli annak a problémája, csak az ő problémája. Egy utálat fajult ki a csoportok között.

– Megszokás – mondja Z. – Megszokás ez már.

– A popperek utálják, rá se tudnak nézni a punkokra vagy a csövesekre. A csövesek ugyanígy vannak a popperekkel, azt mondják rájuk, hogy divatmajmolók.

– Mert megszokta, mert a többiek is utálják, akik vele egy csoportba járnak. Mit tudom én, a haveri köre. Ez is kintről jött be, és onnan van az egész. Itt senkinek se jó. Kinek kell ez?

– A butikosoknak! Nekik a legkifizetődőbb, hogy ezeket a giccseket, a divatos cuccokat hordja valaki, a popperek. A punköltözködéshez ízlés kell. Célja szerintem csak a punkoknak van, mert azok még nem érték el azt, amit akartak. A popperek elérték. A hobók elérték, mert

megjelent a két Hobo-lemez, szabadjára engedték őket annak ellenére, hogy mennyire tiltották annak idején. A poppereknek megvan a diszkójuk, a digóknak is, a csöveseknek megvan a rockzenéjük, amit már egyre szabadabban engednek. De a punkok még nem érték el azt a célt, amit maguk elé kitűztek, amiért most éppen lázadnak.

– Mi ez a cél?

– Ami kint van, azt nem érték el – mondja Z. – Mert kint fel engedik lépni őket a nagy koncerteken, meg minden, és itt nem lehet.

– Azt a kintit szerintem nem lehet összehasonlítani ezzel. Én azért nem mondom, hogy punk vagyok, mert voltam kint nyugaton nem is egyszer, és tudom, hogy azok a punkok miért lázadnak. Lázadnak egyszer a munkanélküliség ellen és szociális juttatásokért. Ezért nem értek egyet százszázalékosan az itteni lázadással, mert szerintem itt össze nem hasonlítható az ifjúság helyzete a kintivel.

– Végül is mit akarnak a magyar punkok?

Nagy csend.

– Nem tudom megmondani – feleli Z.

– Azt, hogy érvényesülni tudjanak – szól közbe a legkisebb. – Hogy ne utálják őket. Ezt akarják megszüntetni.

– Ja igen. Mert aki jól öltözik, azt nem utálják. Az el van fogadva.

– Az a helyzet – mondja a szőke –, hogy minden szülő azt szeretné, ha az ő gyereke is butikból öltözne. Inkább vállalná az anyagi nehézségeket, ami ezzel jár, mint hogy a fiát csövesnek vagy reakciósnak tartsák.

– A te szüleid ismerik a nézeteidet?

– Persze, hát látnak mindennap. És ellenzik, mint min-

den felnőtt, hogy ez itt nem allja meg a helyét, de szerintem megállja a helyét, mert mégis fel akarja hívni magára a figyelmet, mint ott kint nyugaton, csak nem akkora százalékban döntő ez. Én megyek azon az úton, amin elindultam, ők meg azon, amin ők elindultak. Hogy ők nem erre neveltek, meg hogy becsületes embernek neveltek, de ez szerintem nem a becsületességet korlátozza. Ők nem látják a különbséget, mert van például ez a punkok közötti rétegződés. Az a másik, az még onnan is ki akar tűnni, az már teljesen extra. És a másik azt se kedveli... tehát itt is van már egy ellentét. A punkok között.

– Nincs ellentét – szól közbe Z. – Mert kevesen vagyunk és összetartunk. Nincs ellentét. Személyi ellentétek vannak, mit tudom én, például én is utálok egy gyereket, hát azt most nagyon meg fogom rakni. Volt olyan... *Razzia* az együttes neve, és utálta két srác nagyon. Énekelt az énekes, odamentek, lerángatták a színpadról, és megverték. Megint felment zenélni, megint lerángatták. Aznap háromszor megverték. Ez személyi ellentét volt.

– Rengeteg kétszínű alak van itt is.

– Mindenhol vannak rohadtak, és azokat meg kell verni.

– De szerintem itt Magyarországon is lecsendesülne ez a hatalmas ellenszenv, ha engednék a koncerteket megrendezni. Nem zavarnák örökké őket a rendőrök, és a közvélemény biztos megnyugodna, mert ők is megnyugodnának ezzel szemben, és nem lenne az, hogy el vannak nyomva. Bennük az a tudat nem tudatosulna, hogy el vannak nyomva, hanem hogy itt tényleg oké az élet, mert ezt is engedik. De ezt nem tudják megérteni a felnőttek, hogy az ifjúságnak is lehet problémája. Mindig azt hangoztatják, hogy az övékhez képest arany az életünk

Lehet, de az én fiam is biztos lázadni fog valami ellen. Biztos, hogy még újabbat akar.

– Nem fog lázadni – mondja Z. – Csinálja, amit a többi csinál. Van nekem egy barátnőm, azt mindig befolyásolták rá, amit eddig csinált. Most arany középutas.

– Szerintem nincs arany középút. Ha nem is öltözik valamelyik irányzat szerint, akkor is tartozik valamelyikhez, és a végén elfogadja azt a célt. Csak nem hangoztatja.

– Hagyja, hogy minket üssenek érte!

– És ráadásul ő is azt mondja, amit a többi, hogy ki akarunk tűnni! Nem akarunk annyira kitűnni. Nekünk ez természetes dolog. Senki nem akar itt reakciót, meg vagyunk elégedve ezzel a rendszerrel.

– Nem mindenki van megelégedve – mondja Z.

– Szerintem, ha kiküldenék nyugatra, biztos hogy visszajönne. Nem tudják felfogni, hogy ott mi van, és hogy itt miért kell lázadni. Munka van, csak nem dolgoznak, na! Ott kint dolgoznának, de nincs munkájuk. És ők ezért lázadnak. A magyar punkok a saját életüket akarják valahogy jobbá tenni ezzel a lázadással.

– Mondhatnám azt is, hogy sznobok vagyunk – mondja Z. – Kész!

– De szerintem ez mellébeszélés.

– Ez gúny! Gúny is lehet, hogy sznobok vagyunk. Például ezt egy fazon mondta, amikor leült közénk, és nagy tombolás volt, minden. Erre felállt a színpadra, elénekelt egy József Attila-verset, és azt mondta, hogy sznobok vagyunk. Majmoljuk a nyugatiakat, mert csak azt tudjuk, meg minden. Az van a közvéleményben, ha nyugaton nem lenne, itt se lenne. Szerintem lenne, de más formában.

– Milyen rétegződés van tehát a punkok között?

– Ahány ember, annyiféle. Vannak tizennyolc-húsz évesek, egyetemisták. Érettségije van soknak. Funkcigyerekek. Akkor vannak munkáspunkok és a tirpákok. Na, most elmondom, hogy nézett ki az a vidéki gyerek, akit láttunk. Itt fel volt tupírozva a haja elöl, kábé idáig, szóval a homloka felett olyan nyolc-tíz centire. Alföldi papucsban volt, farmerban, aztán egy gázálarctáska lógott rajta, és pulóverben ott állt. Hát nem tudom... minden volt, csak nem egy eszmény.

– Hogy öltözik egy valódi punk?

– Valódi bőrdzsekije van, motoros. Aztán valódi jelvényei vannak, külföldiek, mit tudom én, megfelelő mennyiségben, amennyit magára tud rakni. Ki van verve a vállpántja. Gyári pólókat hord, terepszínű nadrágja van, vagy katonai. Esetleg lehet ilyen újhullámos nadragja, különböző rikító színek, lila, sárga... Télen bakancsban jár. surranóban. Külsőre így néz ki. Színes a haja a srácnak. Nekem azért nincs jelvényem... nem mondom, hogy nincs, mert van, csak nem hordom, mert egy: magyar jelvények, kettő: külföldi, ha lesz, azt se fogom... nem tudom, hogy fel-e rakom... De hát nekem elég ez a Horthy-címer, ami itt van.

– És ez miért jobb, mint a horogkereszt?

– Hát ez egy címer. Nem kereszt.

– Ez az, hogy van egy ilyen előítélet – mondja a szőke. – Azokról ítélik meg a punkokat, akik rongálnak, és horogkeresztet hordanak. Akik törnek-zúznak, és azzal akarnak feltűnést kelteni. Azt nem veszik figyelembe, hogy vannak olyan punkok is, akik normális életet élnek, tanulnak és...

– És közbe törnek-zúznak! – szól közbe Z., akit már

bosszant ez a bújócska. – Amikor elengedik magukat! Olyan nincs, hogy nem tör-zúz. Nagyon ritka, mint a fehér holló, olyan. Mindenki elengedi magát egyszer. Nálunk mindenki ilyen, értsd már meg! Olyan nincs, hogy ül valaki, a többiek meg dobálják a sörösüveget, akkor ő ott fogja a kezibe, és nem dobja oda! Egy bevadul, elkezdi, a többi csinálja. Lefújták a koncertet, erre elmentünk a Váci utcába, és ott ordibáltunk, hogy oj, oj, oj! meg egyéb ilyen dolgok, Sieg Heil!

– De ez már túlzás, szerintem. Nem tudjátok, hogy mi volt az a fasizmus. Ismered a szót, és tudod, hogy azzal balhét csinálsz. Ami dühíti a felnőtteket. Ilyen volt régen a hosszú haj, ami nem tetszett a felnőtteknek, erre mindenki hosszú hajat növesztett. Az a gyerek, aki horogkeresztet fúj fel a falra, nem azért fújja fel, mert ő vérbeli náci, hanem azért, hogy dühítse a felnőtteket. Én elítélem, és bárhol ki merem ezt jelenteni. Én az ilyeneket biztos lecsuknám!

– Kit, aki ilyet rajzol? – kérdi Z. – Hülye vagy? Inkább le kéne beszélni róla, hogy ne csinálja!

– Vagy inkább a felnőtteknek kéne elmagyarázni, hogy miért rajzolja fel – szól közbe a kicsi.

Z. egyre idegesebb.

– Menjünk már, az istenit!

Részlet egy beszélgetésből:
Ballon valódi csöves; arról a fehér ballonkabátról nevezték el, amelyben három éve megszökött a szülői házból. Tarló az első magyar punkok közé sorolja magát.

Tarló: A csövesek szerintem belenyugszanak abba, hogy megisszák a napi liter bort, aztán kész. Eleinte még valamit törődtek a dolgokkal, ami nem tetszett nekik, de utána elcsendesedtek. Most már, ahogy elnézem, a csajokkal, meg a piával foglalkoznak, ülnek a téren, és kifújt. Ez a különbség, hogy... mondjuk, mi is iszunk, de amúgy politikával, mindennel foglalkozunk. Egymás közt elmondjuk, hogy mi a baj, és ami rossz, az ellen csinálunk is valamit. Széttörjük a berendezést, vagy... mondjuk, ez is értelmetlen rombolás, de legalább valamit csinál az ember, jobbat úgyse lehet még egyelőre.

Ballon Szerintem saját magatoknak csináltok hülyeséget, mert a végén mindenhonnan kitiltanak benneteket.

Tarló. Nem is a rombolás a lényeg, ez csak ilyen dühroham. De azonkívül lehet csinálni mást is, hát a zene is azert alakult ki, hogy figyeljenek oda többen.

Ballon: Nekem tetszik a punkzene, de az a szöveg benne, hogy...

Tarló: Mi van benne?

Ballon: Hát az a sarló-kalapács meg...

Tarló: Ja, hát az ilyen politikai szöveg.

Ballon: De ha te azt mondod, hogy valamiért nem tetszik neked ez a rendszer, a szocializmus, de nem tetszik a kapitalizmus sem, akkor hová tudnál tartozni?

Tarló: Látod, most már eltérítetted a dolgot. Ez csak arra jó, hogy lelkileg egy kicsit megnyugtatja az embert, ha kiüvölti magát az utcán, mi baja, de amúgy nem vezet semmire A botrány az külföldön is csak egy kezdő dolog volt. A polgárpukkasztásnak az a lényege, hogy a tömeget elirtóztatja az ember saját magától. Mert ha

végigmész az utcán, lehetsz te akármilyen jó gyerek, akkor is leköpnek és cikiznek. Éppen ezért akarjuk őket feldühíteni, olyan visszaütőleg, és ez az, amit ti nem csináltok!

Ballon: Nem csinálunk, én például csövezek, és nekem nem hiányzik, hogy felhívjam a figyelmet az utcán vagy akárhol. Kevesen is vagyunk. Nagyon ritka az, aki valódi csöves. Százból két ember. Ezt ne felejtsd el. Nagyon sok barátom eltűnt egyáltalán. Mondjuk, egy punktársaság megtetszett neki. Megszólít egyik reggel: mit szólsz hozzá, átmegyek punkba?

Tarló: Hát ezeket mi is nagyban elverjük. Először a külföldi újságokból olvastuk, hogy mi az a punk, három-négy éve, voltak ilyen elemzések, hogy mi az irányvonal, és mi azt csináltuk. De ezek az új gyerekek abszolút eltorzítják a divatot. Felöltözik nagy punkba, és ordibál a rendőrre, ordibál mindenkire, és akkor elküldjük az anyjába, hogy ne csinálja a fesztivált. Szóval nem követi ezt az irányvonalat, mert a punknak tulajdonképpen az a lényege, hogy mindenkinek belevágni a képébe az igazságot, amit érez az ember. De Magyarországon azért határok közé kell ezt szorítani, nem lehet mindenkinek a pofájába vágni. Itt csak egy olyan... háttérből jövő támadásnak van értelme, hogy így fejezzem ki magam. Ezt nem értitek ti se meg ők sem. Sok csöves már abba köt bele, hogy tüskehaja van, meg szar kopasz, szóval ilyen alapvető bunkóságon vannak fennakadva, aztán ezért alakul ki a verekedés, utána meg jön a nézetbeli eltérés ráadásnak. Voltunk például koncerten, a Piramison úgy, hogy molesztáltuk ott a közönséget punkokkal, szóval kijöttek, és akkor, na, hülye piramisos buzik, meg hasonló szö-

veg, aztán az lett a vége, hogy mentünk négy punk sráccal, meg az Éva volt velünk, az egyetlen lány, és olyan harminc csövi jött utánunk. Elkezdtek kiabálni, hogy most vegyétek elő a láncokat meg a zsilettpengét, és elkezdtek rugdosni, ráadásul az Évát verték meg a legjobban, aztán arra hivatkoztak, hogy nem vették észre, hogy lány. Megkérdeztem tőlük, ez mire volt jó. Azt válaszolta a fej, aki mindig beszélt, hogy utálja a punkokat, mert nácik. Szóval én már észrevettem, hogy tősgyökeres bunkó volt az ipse. Beléjük van rögződve, ha valakinek tüskehaja van, azt agyonverik, szóval lassan oda se lehet eljutni, hogy valakivel beszélgess ilyen dolgokról. Meg nem is lehet velük, ha csak azzal törődik, hogy mit tud eladni, hol alszik, és mit eszik.

Ballon: De hogy gondoljon a holnapra, ha még a mai betevő falatja sincsen meg? Hogy gondoljon rá?

Tarló: Éppen úgy gondolhatna rá, mint a punkok. Szerintem csak csinálni kell. Persze ha elvonod magad a ragasztó irányába meg a pia irányába, akkor könnyű. Tudom, ha iszik valaki, akkor le tudja szarni az egészet. Jól érzi magát, és ennyi elég

Ballon: Ezt ugyanúgy megcsinálják a csövesek meg a punkok is.

Tarló: A punkok isznak, de én kijárok öt-hatszáz punk közé, és azok még mindig úgy gondolkoznak. Az ivászat csak arra jó, hogy nyíltabbak és felszabadultabbak, jobban mernek csinálni dolgokat, amit esetleg egy gyávább gyerek nem mer megcsinálni. A pia hatására ugyanazt megcsinálja.

Ballon: Na de miért csinálja meg, mert a többség azt csinálja, és ő sem akar kisebb lenni náluk!

Tarló: Ez nem úgy van, ne akard most ráruházni a punkokra a csövesek szokásait, mert az valahogy így volt. Te nem jársz punkok közé, és abszolút nem tudod, hogy mi az életvitele a dolgoknak. Most tulajdonképpen a csöveseknek a jellemvonását mondtad el, és ezt akarod átruházni. Tehát akkor itt is kiderül, hogy milyenek valójában. Köztudott, hogy a csöves legények szépen bepiálnak, és minden balhét megcsináltak eleinte, de ha valami zűr volt, mindegyik futott, amerre látott!

Ballon: Miért, te kiállsz oda, ha valami balhét csinálsz?

Tarló: Ide figyelj, most volt ilyen, hogy négyszáz punkkal felvonultunk...

Ballon: Négyszázan!...

Tarló: Na most várjál, ez nem lényeg szám szerint, de úgy mentünk végig az utcán, hogy Sieg Heil! Ott voltak a rendőrök, gumibot a kezükben, és nem volt futás!

Ballon: De egyedül te kiállsz oda?

Tarló: Hát egyedül eleve nem megyek ki, ez tömegtéma, nem?

Ballon: A csövesek nem csinálják ezt, mert ők nem a nácizmust akarják elérni. Szabadabb életet, érted?

Tarló: Na látod, ez is az elvakultságod, mert a csövesek a Sieg Heil-re azt hiszik, hogy nácizmus. Tulajdonképpen ha lefordítanád magyarra ezt a szót, akkor csak azt mondod, hogy éljen ő! Vagy előre, föl! Mindenesetre csak németül mondod, kettő meg: feltűnés. De hát ebből mindenki csak azt szűri le. Ez az, hogy nem értitek ti ezt a dolgot, el vagytok vakulva. Valaki azt mondja, Sieg Heil, akkor az már nektek fasiszta!

Ballon: Azelőtt te is csöves voltál.

Tarló: Mennyit voltam, fél évig?

Ballon: Akkor is jártál közéjük, és most ezért cikized.

Tarló: Én a csöveseket így veszem, szóval örök haragra. Nagyon megutáltam őket ezen a téren. Lejártunk a Feneketlen tóhoz. Eleinte minden összejött, mindenki nagy cimbora volt. Összedobtuk a pénzt, meg minden. Aztán két-három csávó azt mondta, nincs semmi pénze, ugyanakkor elhívott kettőt, és visszajöttek berúgva. Szóval az egyenlőség nulla. A végén már mindenki összeveszett mindenkivel, ott tartottunk, és akkor azt mondtuk az Évával, hogy elmegyünk a francba. A punkoknál lényegében megtaláltuk a közösséget.

Ballon: Azért bomlik fel nagyon sok csöves banda, mert egy-kettő linkké válik.

Tarló: Épp ez bomlasztja a tömeget, pedig tömeg nélkül semmit nem ér az ember. A punkok összetartanak. A régiek. Ilyet még nem tapasztaltam velük. Azok közé nem keverednek ilyen divatpunkok, nem is engedjük. Ki kezdi a kötekedést? Engem például megvertek a Nagyvárad téren, az aluljáróban, ilyen csíkhajam volt akkor még, aztán odajött három langaléta csöves, hogy hívjam meg őket piálni. Mondom, nincs pénzem. Elkezdik, hogy nem tetszik a frizurám, mondom, le vagy szarva, erre lerohantak, és agyba-főbe vertek, aztán elmondták, hogy azért volt, mert állítólag egy punk srác megrugdosta az egyik csöves gyereket. Amikor felvonultunk, akit értünk, csövest, azt ott helyben szétrúgtuk, szóval ilyen visszavágásként, mert ha elengedjük, akkor rászoknak arra, hogy a punkokat így megverik, na, ezeket agyontapossuk, és kész. Mondjuk, a koncerteken jön ez ki erősen, az utcán nem. Edda-koncert volt, de a Hobóval együtt, és harmadiknak volt a Rolls, úgyhogy elég sok punk összegyűlt, és

egyből összetűztek. Azok meg visszaadták, aztán jött a bunyó. Csak hát a punkok voltak hátrányban, mert a Hobóra ötvenezer szakadt ment ki... Vagy az Ikarusban, amikor a punkok között fellépett ez a Citrom nevű együttes. Az olyanokat mert hangoztatni, hogy mi vagyunk a normálisak, vigyázat, támadnak a normálisak, hülye punkzene, aztán olyan verekedés volt, hogy gyönyörű volt látni. Vagy a Dögevőkön, hát az csúcs volt! Egy pincehelyiségben játszottak, mindenki őrjöngött, és elkezdték az üveget tördelni. Az egyik srác meg belelépett, és átment a lábán. Ömlött belőle a vér, a végén már nem volt eszméleténél. Ilyen vértócsa állt a vécében, bokáig ért. Ja, azért törték az üveget, mert ha az együttes kihangoztat valami olyat, ami a punkoknak belehasít az érzelemvilágába, akkor kifejezi a tetszését egy üvegtöréssel, vagy pár rohadt paradicsom vagy tojás odadobásával, azt az együttesnek csapja. Voltak jó koncertek, ilyen nagy események megtörténtek máshol is.

Ballon: Érdekes, én nem adok okot arra, hogy megverjenek.

Tarló: Belém naponta ötszázan belém kötnek! Megyek fel a mozgólépcsőn, mindig leugatnak. A tömegekkel ez a baj, és ezért csináljuk azt, hogy ha egyszer végigmegyünk az utcán, akkor minden járókelőt köpködünk. Van egy srác, úgy hívják, hogy Francia punk, az belerúgott egy öreglányba, aztán utánakiabált, hogy: hová gurulsz, nagyanyó? Elvette a gitárt egy cigánytól, és szétverte az oszlopon. Futottak végig az utcán, és aki előttük állt, azt félrelökték. Ilyen kis srácokat kérdezett meg, hogy: van cigid? Azt mondta, nem dohányzom, erre kilökte az úttestre. Aztán jól

összeverték a végén. Ezek, mondjuk, szélsőséges esetek, mi nem csinálunk ilyeneket. A punkokat is fel lehet osztani. Van az a punk, aki elméletileg halad, és amíg nem kötnek bele, nem verekszik senkivel; van, aki úgy képzeli el a punkot, hogy mindent szét kell verni, törj és zúzzál, mert nincs jövőd, és nincs reményed, ilyen jelszavakat hangoztatnak. Ezek már elvontabb figurák; aztán a punkok között is vannak úrigyerekek, akinek nyugatra megy ki az apja, anyja, és felvág arra, hogy neki van a legjobb bőrdzsekije, a legjobb párducnadrágja, van vagy öt jó együttes-pólója, vadonatúj jelvényei, amit csak kint lehet kapni, és akkor hátrányban érzi magát egypár punk gyerek, mert ő nem néz úgy ki. Ezek azt mondják, hogy a magyar punkok le vannak maradva, nézz meg engem, eredeti angol cucc, szóval ezek ilyen szalonpunkok, újpunkok ezek a kukák! Én úgy vagyok ezzel, hogy itt Magyarországon nem lehet így vadulni sem. Elég az, ha az együttes a szövegekben leszidja azt, akit utál, vagy a falra firkál. Aki elolvassa, talán érzi, hogy valami nincsen rendben.

Ballon: De horogkeresztet? A fasizmus meg a második világháború a németeknek se hozott sok hasznot! Ugyanúgy hozott nekik nyomorúságot, éhínséget, munkanélküliséget, mint bármelyik országnak.

Tarló: Most marhaságokat beszélsz, már eleve más volt a téma. Nem kell ide horogkereszt meg über alles, nincs senki itt a szocializmus ellen, mert hallottam punkoktól, akármilyen meglepő, hogy a kommunizmus a legjobb, ezt olvasták, én is olvastam, hogy ez egy eleg jó elmélet. Az a bajuk, hogy a szocialista rendszerben, szóval amiben élünk, sok olyan jelszó van, amit

maga az ország fordít ki. Hagyják, hogy a fiatalok lézengjenek, mondjuk, ez a csövesekre vonatkozik. A punkoknak ennyiből jobb, mert van egypár klub, ahová egy héten legalább ötször lemegy az ember, és ott söröz, meg punkzenét hallgat, mit tudom én, vitatkozik a barátaival. Például van egy nagyon okos klub, ilyen selejtszékeket raktak bele, a falra ráhúztak egy vastag műanyagot, szól a zene, és ha véletlenül bepiál az ember, vagy éppen szét akar törni valamit, akkor se csinál kárt vele. Mondjuk, a punkok anyagilag is jobban állnak a csöveseknél, nem szoktak kéregetni, megvetik, aki kéreget. De ez nem jelenti azt, hogy van jövő. Lehet, hogy valamikor lesz kiút, de most még nincs. A számok is olyan elkeseredett hangvételben szólnak, az kifejezi teljes mértékben. Amikor elkezdtük, mindent meg akartunk csinálni, jelvényeket árultunk, aztán senkinek se kellett, fellépni nem engedtek. Eleinte az angol punkok szövegeiből indultunk ki, meg azokból a számokból, de abba is belekötöttek, hogy az angol fiatalok problémáit énekeljük meg, és a végén semmit nem engedtek csinálni. Kinek mondjam el ezt, anyámnak? Vele élek, mert elváltak a szüleim. Anyám, az furcsa ember... iszik, iszik, úgy nagyjából, de mondjuk el tudja viselni azt, ahogy járok. Csak a hajamba szokott néha belekötni, hogy miért áll fel, vagy miért színezem. Egyébként nem érdekli, hogy mi az én elméletem. Ő azt akarja belém rögzíteni, hogy hagyjam ezt az egészet, mert bajom lesz belőle, rendőrkézre jutok, meg nem érek el semmit az életben. Apám pincér. Ő is arra akar rávenni, hogy minél többet dolgozzál, keressél pénzt, mert abban van a jövő. El is vitt magához dolgozni egyszer, de nem bírtam sokáig, mert

reggel kilenctől este tízig ott kellett lenni, és én valahogy lazábbnak érzem magam annál, hogy ezt kibírjam.

Ballon: Nálam a család az úgy van, hogy elváltak a szüleim, és mostohamuterom van. Anyámmal nem tartom a kapcsolatot, hát az minket eldobott kétéves korban, és intézetbe kerültünk. Most egy csavargó, lump egyén, magyarán szólva, egy kurva, mert csak abból él, és nem dolgozik. Két-három naponként eltűnt, úgyhogy éheztünk sokszor. Eladott mindent, tankönyvet, táskát... Semmi jó emlékem nem fűződik hozzá. Annyi se, hogy az intézetben egyetlenegyszer meglátogasson. Ennyi se volt négy év alatt. Mindig azt mondják, hogy ő buzdít a csavargásra, pedig nem is találkozom vele. De otthon azt hiszik, és megy a duma. Utálok otthon lenni.

Tarló: Mindenhol kiszúrnak velünk. Amikor jelentkeztem a melóhelyre, azt mondták, hogy odaraknak egy mester mellé, majd megtanít erre-arra, aztán mész esti iskolába Odakerültem egy brigádba, és elküldtek söprögetni. Múltkor vettünk három szendvicset. Itt volt egymillió, ott meg három, aztán onnan dobott egyet a csávó, és romlott volt. Nem is vettük észre, csak amikor már elmentünk. Szóval ilyen rohadt dolgok vannak, amit nagyon utálok, és ezért néha olyan ideges szoktam lenni, ha egy kis alkohol hatására előjön, akkor bele tudnék rúgni valamibe, hogy széttörjön! Ez ilyen idegi alapon is megy sokszor. Az ETA-nak van egy jó száma, az idézetbe ide illene szövegileg. Óriási szövege van: *Néha nulla vagyok, néha meg egy léha, Megcsókolnak, néha belém rúgnak,* szóval így megy végig az egész szám, *Néha elém raknak, néha elbújtatnak*. Ilyen ellentétes szöveg, nekem nagyon tetszik.

Kevés

A katonaságnál mindig azt mondtam, hogy kevés, és rám ragasztották ezt a nevet. Egyébként én is elneveztem valakit *Lúd*nak. Különben nem tudok embereket jellemezni. Magamat sem. Aki jobban ismer, talán észreveszi, hogy más lehetek, mint aminek látszom. Nagyon érzékeny vagyok, problémát csinálok a dolgokból. Könnyű megbántani. Általában úgy teszek, mintha nem érdekelne, de aztán bánt, és rágódom rajta.

Punk vagyok? Úgy nézek ki, mondjuk. Amikor elkezdtem, még alig láttam egy-két punkot, de azok is csak a hajukat viselték úgy. Volt ez a nagy zenei űr a 70-es évek közepén. Akkor hallottam a *Clash*-t meg a *Police*-t, és átvettem a zenészek hajviseletét. Az öltözködést csak egy évre rá mertem vállalni. Akkor voltam először URH-koncerten, az hasonlított kicsit a punk-rockra. Itthon értelmiségi maggal indult a punk, ezek a csöves vonalról jöttek át. Először az idősebbek kezdték el, olyan húsz körüliek, csak jóval később jöttek a fiatalok. Az egyetemi ifjúságnak nagyon kis százalékát érdekli a punk. Néhányat. Csövi külsejű embereket lát ott az ember, de ezek gondolkoznak általában. Digós nem nagyon van. Popper talán a lányok között. Több egyetemről néhány punkszerű egyént össze lehetne gyűjteni. Nálunk lényegében én képviselem ezt a vonalat. Ha rám néznek, azért tudják, hogy miről van szó. De hogy ennyit foglalkozzanak a nadrággal és a hajjal, ez kissé túlzás. Én nem tartozom az aluljáróban ácsorgó csoporthoz. Kényelmetlenül érzem magam, ha ott leállok, mert megnéznek, és mondják legközelebb az egyetemen. Nem mintha ez sokat számítana, de... Láttak ám a Felszabadulás téri gyerekek kö-

zött!... Felerészben forgok ilyen közegben, és felerészben komformista közegben, de tényleg zavar már egy ideje. Mit tudom én, lányoknál azért számít a külső. Ha így nézek ki, az eleve nem tetszik nekik. Utána már mondhatok akármit. Ez például probléma. Pedig a fiúk között van, aki még kirívóbb külsőleg is az egyetemen. Szájrúzsozás meg ilyenek. Utána mindenki arról beszél, és elég erős véleményeket mondanak. Azt nem csinálnám, fülbevalót se hordok, pedig az már elég általános. Kint mindenki hordja. Egyszerűen azt gondolják, hogy feltűnési viszketegségem van, és kész. Lenéznek. Másoknak meg tetszik. Érdekes, a tanárok nem foglalkoznak vele, pedig így mentem be órára is, és látszott, hogy meglepődnek. Azt gondoltam, hogy konzervatívabbak, de ebből kiderült, hogy nem. Rugalmasak, tényleg. Történelem–angol szakos vagyok egyébként, harmadéves. Hét éve tanulok angolul. Beszélni jól tudok. Erre büszke vagyok. Mondjuk, eddig nem sok hasznát vettem itthon. Tolmács akarok lenni, de lehetek tanár is éppenséggel. Megtanulok még németül. Nem szeretném, ha főnököm lenne a munkahelyen. Akkor megint birizgálnának, és folytatódna ez a... Engem nagyon zavar ez a hierarchikus kapcsolatrendszer. Valami mindig bejön. Bár jelenleg nincs olyan ruhám, amit fel tudnék venni bizonyos államférfiak vagy üzletemberek fogadására.

Az, hogy nincs jövő, például nekem egyáltalán nem tetszik. Én mindig a jövőbe nézek. Először az egész punkból valami depressziós életszemléletet éreztem ki, aztán külföldi koncerteken éreztem, hogy ez egy jó móka, sőt vidám dolog! Sokszor volt már világvége-hangulatom. Most 82 van, és valahogy nem tudom elképzelni, hogy 83 lesz. Nem hiszek abban, hogy elpusztul a világ, de olyan

furcsa... Már háromszor voltam kinn Angliában, és mennek fel az árak. Hatvanban mennyivel olcsóbb volt minden! Most a sokszorosa.

Úgy érzem, hogy csinálni fogok valamit. Valami komolyat szeretnék csinálni. Fiatalkoromban rengeteget meséltem erről, összevissza csapongtam, de azóta rengeteg konfliktusom volt, és elhallgattam. Azt hiszem, nem szerettem gimnáziumba járni. Úgy mentem oda, hogy na, bekerülök egy jó társaságba! Próbáltam barátkozni, de nem jött össze valahogy. Volt egy kritikus időszak, amikor nagyon sokat olvastam, és fizikailag beteg lettem tőle. Nem tudom, valahogy rám jött, hogy keveset olvasok, ilyen idealista akármi, és akkor elkezdtem hajtani magam, állandóan olvastam. Nem tudom, minek. Márminthogy miért olyan sokat. Fájt a fejem, fájt a szemem, mindenféle bajom volt. Aztán elvittek katonának, ez még rosszabb emlék: teljesen beleéltem magam abba, hogy beteg vagyok. Féltem is a kortól. Tizennyolc éves korom után nagyon aggódtam, hogy milyen öreg vagyok. Most már nem fog zavarni, azt hiszem. Nyugodtabb vagyok Egyszerűen féltékeny voltam a fiatalokra. Még most is féltékeny vagyok. Ez egy lényeges vonása különben a punknak, az öregekkel való szembenállás. De az öreg az nem a negyvenéves kornál kezdődik a punkban, hanem huszonötnél. Kicsit zavart, hogy már én is annyi leszek lassan.

Amikor elkezdtem, az egyéniségre mentem. Hogy másképp nézzek ki, mint a többi. Akkor kezdtek megjelenni ezek a fiatalok, felállt a hajuk... És az ember azt várná. várta, hogy ez együvé tartozást is jelent. Hogy akkor odamegy, és beszélgetnek, te is, minden... De nem sikerült, ilyeneket én soha nem csináltam. Nálam ez mindig

alapvető probléma volt: túl zárkózott vagyok, és nem tudom úgy elereszteni magam meg előadni magam, legalábbis nem komoly dolgokról. Nyilván az is bennem volt már, hogy a punkideológia az kívülállás, támadó, agresszív magatartás. Szóval meglátok valakit, és akkor inkább oda se nézek. Ott van, és kész. Úgy néz ki, mint én. Ezt nem volt könnyű helyre tenni az elején, pedig a punk azért punk, hogy többen legyenek. Csoport, amely harciasan is fel tud lépni, mint az őskorban.

A külsőségek miatt engem egy fő reprezentánsnak tartanak. Nem szoktam hangoztatni, de biztos az vagyok. Na, felvállalom én ezt jórészben! Viszont a világ nem fehér és fekete. Nem vagyok agresszív például. Külsőleg legalábbis. Nem muszáj agresszívnak lenni, az még belefér a punkság kategóriájába. Viszont elég sok mindent bírálok magamban, nem tetszik a világ így, ahogy van. Nagyon idealista vagyok, az már eleve kizár mindenféle elégedettséget. Utálom a felnőttek képmutatását - ehhez viszont nem kell punknak lenni. Amikor egyszerűbben öltözködtem, akkor is különcnek tartottak. Az utcán mar lassan az idegeimre megy az ellenállás. Nemcsak a felnőttekkel, hanem az átlagfiatalokkal szembeni ellenállás is, mert megjegyzéseket tesznek, és nem érzem magam jól ilyen légkörben. Az ember kihívja magára a támadást, és ez fárasztó. Nekem amúgy is megvan a kívülállásom, így nőttem fel, anyámék elváltak, és megszoktam a szabadságot. A katonaságnál is állandóan ellenkeztem a diktatúra ellen, szóval mindig megvolt bennem a kiválás, és már abból is kívül állok, amibe bele szeretnék tartozni. Lázadok a csordaszellem ellen például. Tul individuális vagyok. Ha egy tizenhat éves, bőrdzsekis srácot nevezel annak, akkor én nem vagyok

punk. De vannak hasonlóságok, az biztos. Magyarországon úgy érzem, hogy angolszerű vagyok. Angliában magyarnak. Itthon szolidabb ruhákban jártam. Volt, amikor fehérben, hogy ne legyek fekete, mint a többiek, mert a legtöbben feketébe öltöznek. Láttam kint, gondoltam, miért ne hozzam be Magyarországra, amikor nagyon szép és nagyon jó, és ez nekem segít abban, hogy érdekesebbé tegyem magam, És hogy megszokjam azt, hogy figyelnek, mert eleinte baromian zavart.

Sokszor eszembe jut, hogy inkább szűk látókörűek. De talán ez sem igaz. Én radikálisabb vagyok. Nem annyira politikailag. Türelmetlenebb vagyok, de nem szoktam vitatkozni, tényleg, ez is igaz. Inkább hallgatni szoktam általában, ha konfrontációra kerül a sor. Abból következtetek, hogy valami baj lehet, hogy mindig problémám van. Mondjuk, másnak is van, de nekem mintha több lenne. Mindig fekete bárány voltam. Tizennégy éves koromban olyan csöviféle lehettem. Beatricére jártam, de sose voltam csöves azért. Sokszor mondták, hogy a modorom! Milyen a modorom! Milyen neveletlen vagyok! Szerintem egyszerűen liberális gondolkodású voltam, több szabadságot igényeltem. A tanárokkal állandóan összetűztem, és nem értettem, miért szólnak bele a dolgaimba, amikor ahhoz semmi közük. A hosszú hajam.. Megkérdezték páran már, hogy miket gondolok a világról. Az ismerősök általában. De ők is annyira külsőségekben utaznak, hogy nevetséges. Ha abbahagyom, azért hagyom abba, mert nem azt értem el vele, hogy kevesebbet foglalkozzanak ezzel, hanem még többet foglalkoznak, és csak arra koncentrálnak, hogy ez a nadrág hogy néz ki, vagy a hajam milyen! Magyarország sokkal punkabb, mint Anglia. Sokkal több probléma van. Ők már

olyanok ellen lázadnak, amitől mi még sehol se vagyunk. Azért ha az angol társadalomról az is az elképzelés, hogy nagyon merev és a jól öltözött, keménykalapos hivatalnokok dominálnak, meg zárkózottak, azért nálunk ők is lazábbak. Egyáltalán az élet. Egy turista is látja, érzi ezt az atmoszférából.

Utálom, ha azzal kezdik, hogy igen, a punk azért van Angliában, mert munkanélküliség van. Ezt utálom a legjobban. De hát ott tényleg ez a helyzet, és ezért jók az együttesek, mert nem kell dolgozni végül is, hanem kapják a munkanélküli-segélyt. A segély azt is jelenti, ha két ember közül választhat a munkaadó, akkor nem a piros hajút fogja felvenni. Azért szállnak szembe a társadalommal, mert nem tudnak beilleszkedni... persze nem is nagyon akarnak. Ott is túlzás azt mondani, hogy az a sok punk szeretne dolgozni. Egy *Siouxie and the Banshees*-koncerten megkérdeztem egy lánytól, akinek ilyen rózsaszínű csík volt a hajában, hogy: mikor lesz munkád? Most végezte el a sulit. Azt mondja: ilyen hajjal? Pedig arra gondoltam, hogy Angliában ez olyan természetes dolog. De azért nem annyira természetes, úgy látszik.

Én még mindig nagyon homályosan látom azért ezeket a célokat. Mi a célja... Mindig fázom attól, hogy megideologizáljam. Jó, hát a politikai elnyomás elleni küzdelem. A számokból ezt tudom leszűrni, a szövegekből. Leginkább erre utaznak. A képmutató társadalom ellen. A fokozódó gyűlölet ellen. A lényeg ugyanaz, mint régen volt. A módszer más. Ugye, ezt koptatták el: míg a hippiknél a béke és szeretet, addig a punkoknál a gyűlölet és háború .. De nyilván a punk is háború- és gyűlöletellenes, tehát végeredményben ugyanott vagyunk. Nem tu-

dok erről konkrétan beszélni, hogy mi a célja. Én is érzem, hogy tényleg ez így ronda.

Vannak angol ismerőseim, és meghívtak. De ha utazik az ember, még jobban a felszínen marad. Nem az anyanyelvén beszél. És ha kevés pénzzel utazik, az nem tetszik nekik. Sok barátságtalan dologgal találkozik az ember, mert nyilván sok mindent ingyen akar megoldani. De egyébként is. Most olyanokra gondolok, amikor megkérdezek valamit az utcán, vagy mit tudom én, szívességet várok tőle, ami a másiknak semmijébe nem kerül. Tehát nem a pénzét akarom elszedni tőle. Pillanatnyi kapcsolatokhoz hogy viszonyulnak az emberek. Kérdezek valamit, és hogy válaszol rá. Angliában van egy erős barátságtalan vonal is. Persze van az ellenkezője is.

Ami érdekes, ha stoppol az ember, több öreg vesz fel, mint fiatal. Hatezer kilométert stoppoltam. Sok velem egykorú fazon, akitől úgy vártam volna... különösen ha az ember alacsonyan van pénzzel, egy kicsit jobban számít a fiatalok szolidaritására, és egy kicsit jobban fáj a szíve, amikor elhajtanak mellette anélkül, hogy ránéznének. Sőt még ennél is durvább dolgok voltak, odakiabáltak és hasonló. Sokkal több öreg vett fel, de még a középkorosztály is többet vett fel, mint a korombeliek Ez nagyon furcsa.

Egyébként kint a punkok sokkal jobban elhatárolódnak, mint itt. Például én forgok mindenféle közegben, sokszor meg is jegyzik, hogy a punkokról az az elképzelés, hogy buták, és nem érdekli őket semmi, én pedig mindenhová elmegyek, színházba vagy koncertre. Nálam ez nyitottságot jelent, de sokakat bezár. Mind a kettőt lehet csinálni. Kint olyan klubmozgalomféle, de ugyanúgy találkoznak az utcán is. Ott természetes az utcakon

való csavargás, a nyilvános helyen való találkozás, az aluljárókban vagy a tereken való gyülekezés. Vagy a mosodákban, ott is szoktak, mert az meleg. Önkiszolgáló mosodákban, ahol nincs senki.

Nem nagyon értettem különben, hogy miről beszélnek. Erről-arról. Nem ideologizálnak mindig. Sokat káromkodnak, ami kifejezi az elégedetlenségüket. Látszik rajtuk, hogy nem tetszik nekik a dolog. És hát buliznak is, mint mi itthon. Csak még jobban. Erőteljesebben. Különböző csoportokat láttam párszor, és hozzájuk csapódtam, bár az egyik lány megjegyezte, hogy nem tetszem neki. A Stern magazinban is benne volt a képe annak a lánynak. Ilyen kis tizenöt éves csitri volt. Az kicsit elrontotta a hangulatomat. Egyébként nem sokat foglalkoztak velem. Valamit kérdeztek, én válaszoltam, de már nem is figyeltek rám. Nem foglalkoznak ezek másokkal, tényleg elég beszűkültek. Lehet, hogy azért nem tetszettem, mert fehérbe voltam öltözve. Biztos ez is közrejátszott, pózolók ezek a punkok, egész Anglia pózol, és mindig kitalálnak valami hülyeséget. Unatkoznak biztos.

Volt egy biciklim Londonban. Elkérték, persze nem adtam oda, gondoltam, soha többet nem látom, és a kölcsönzőből volt ráadásul. Jó volt azzal végigdzsalni mindenfelé. Egyszer aztán elmentem velük egy foglalt lakásba, szóval aminek nem fizették a bérét, csak úgy bementek. De onnan nem tudják kirakni őket, mert a törvény bizonyos fokig védi az ilyeneket. Nem lehet csak úgy kirakni az embert az esőbe. Busszal kimentünk valahová a déli partra. Kis, alacsony ház volt ez, de viszonylag nagy lakás, három-négy szobás lehetett. És akkor ott ücsörögtünk, valami kis tévét bekapcsolt ez a lány, a

Louise nevű mohikánfrizurás csitri. Miniszoknyában volt a cérnavékony lábaival, kolbászt sütött, persze látszott rajta, hogy nekem ő nem fog adni, hát kellett a halálnak a kolbász, szóval tényleg elég bunkó volt. A többiek nem: két birminghami srác, azok is mohikánfrizurások, tizenhét évesek, akkor hagyták ott az iskolát, és ők is munkanélküli-segélyen voltak. Mondták, hogy addig lesznek, amíg nem kapnak lemezszerződést. Persze ők is zenéltek, mert mit csináltak volna? Ott mindenki zenél, ugye, munkanélküli-segélyen van, és idővel kell csinálni valamit. De lehet is. Nem véletlen, hogy Angliában olyan jó a zene. Nem úgy, mint itt. Eszméletlen, hogy itt mi van, Bartók hazájában ilyen zene van, azért ez röhej, nem?

Na, aztán a baj az volt, hogy beállítottak a skinheadek, és fellocsoltak vízzel minket. Vasárnap reggel hatkor, ami elég kellemetlen. Egészen véletlenül nem én voltam az egyetlen külföldi, volt velünk egy svájci meg egy német gyerek. A németnek kidobták a hálózsákját az ablakon, amíg vécére ment, és amikor szóvá tette, véresre verték. Másnap találkoztam vele az utcán, mutatta, hogy elbántak vele. A svájcinak felvágták a kabátját, ez egy rockerszerű srác volt, ott bikernek hívják, nem is volt hosszú haja, csak egyszerűen azt mondta, hogy ő rocker. Felvagdosták a bőrkabátját, darabokban volt mellette. Azok nem csinálnak problémát ebből. Az óráját is elvették. És tíz-húsz ilyen bakancsos, mokány, kopaszra borotvált gyerekkel nem lehet vitatkozni, akik abban tréningeznek, hogy mindennap verekednek. Biztos ők is jártak már abban a házban, és odajöttek bulizni. Az idegeneket mind utálják különben, eléggé nacionalisták. Kérdeztem, hogy mi a bajuk, és akkor mondták, hogy

ha, mit beszél ez? Szóval nagyon útszéli banda. Ugyan nekem ez tetszik, de az egymás mellett lakás azért kényelmetlen. Meg rosszul is esett. Milyen nyelven beszélsz, ez nem a mi nyelvünk, ilyeneket mondtak, pedig angolul beszéltem, és imitáltam a londoni kiejtést valamennyire. Ezek kifejezetten munkásosztálybeli gyerekek. Biztos van elég okuk arra, hogy ilyenek legyenek, de hát azért... Volt nálam öt font, azt sem akartam elveszíteni. Jobbnak láttam, ha távozom.

A punk után jött ez a skin-head-mozgalom, ami visszanyúlik a 60-as évekbe. Erről nem sokat tudok, de nyilván a punk elleni új irányzat. Nem új, mert előbányászták. Ennek viszont a fasizmus a lényege. Ugye, a punkok között nagyon sok a színes. Liberalizmus... hát a punknak mindig is ez volt a lényege, nem a diktatúra. Viszont a skin-headeknél ez a házmester-szemlélet, a lumpenvonal érvényesül. Puritán csordaszellem, a legszélsőségesebb egymásra hasonlítás, ha nem azzal tartozom a másikhoz, hogy egyformán van valami rajtunk, hanem azzal, hogy egyformán nincs. Mind kopaszra borotváltak.

Skin-headeket legnagyobb tömegben a Bad Manners-koncerten láttam. Furcsállottam, hogy bár a skin-headek fasiszták és rasszisták, a zenészek között volt jamaikai, meg nyugat-indiai, persze a reggae-hez ez nagyon kell... Valamit kérdeztem tőlük, de ezeknek az akcentusa még sokkal erősebb volt, tényleg érezni lehet a különbözőséget a nyelvben is. Többször meg kellett kérdeznem, hogy megértsem. És ott tényleg ez a Si-Ha ment, mindenki ezt üvöltötte, vagy ötvenezren. Nem azt mondják, hogy Sieg Heil, de ugyanazt jelenti. Si-Ha, Si-Ha! Egy kicsit ijesztő tényleg, de volt ott néhány hosszú hajú figura, és nem bántották, szóval én is biztonságban éreztem magamat.

Az nagyon tetszett, ahogy táncoltak a gyorsított sky zenére. Mindenki táncolt. Koncerten kiszedetik a bakancsfűzőjüket, az öveket és a nadrágtartót. Ezek mind skin-head-jelvények, az öltözékük tartozékai. Teljesen egyformán vannak öltözve: koptatott, hypózott farmer és bakancs. Életformájuk lényeges tartozéka az erőszak. a verekedés. Mindig. Nehéz bakancsot hordanak, és ha nincs benne fűző, akkor nem tudnak rúgni, mert lerepül a lábukról. A kezükben kell fogni. Körbejárnak a rendezők, és figyelik őket. Sajátos.

A közember egyébként nem foglalkozik ezzel az egészszel. Először biztos megijedtek tőle, most már nem figyelnek rá. A fiatalok se foglalkoznak vele, még a punkzenét sem ismerik, pedig a zene mégiscsak olyan, amit hall az ember a rádióból, innen-onnan. Ilyen szinten sem foglalkozik vele az átlagfiatal. Ideológiai szinten meg pláne nem. Azt mondják, hogy kiment a divatból. Itt járt egy angol az Eötvös-klubban, és valaki megkérdezte tőle, mi a véleménye a punkról. Ja, az kiment a divatból. Pedig nagyon sok punk van, évről évre újratermelődik. Ez az újromantikus izé van helyette, ultracifra ruhákban járnak, a hajuk fodrozott. Rettenetes. Nagy haj és fodros. Ezt most találták ki. Azt se mondják, hogy new wave. Amit mi rockzenének hívunk, az nekik hard rock vagy heavy metal. Így különböztetik meg. Szóval kint ez sokkal komplexebb. Vannak például a folyóiratok. A hippiknek soha nem volt ennyi fórumuk sem a művészetben, sem az irodalomban, mint a punkoknak. Még a mozgalom elején beindult a *Sniffing Glue*, a szipuzás című lap. Ragasztót szimatolva, ez a címe. Azonkívül sok más. Most már a *New Musical Express* is rákapott a punkra. Jelentett valamit az, hogy egy ilyen nagy lap foglalkozott

vele. De amúgy is rengeteg kis földalatti lapjuk van, mindenféle kiadványok.

Mindjárt azzal kezdtem, hogy megkérdeztem a barátaimat, akiknél laktam, járnak-e koncertre. Nem járnak. Én jobban ismertem náluk az angol zenét meg azt, hogy egyáltalán mi az a punk. Ez furcsa. Mással foglalkoznak, ilyenekkel nem. Mit tudom én, kocsmába jár, meg az iskolába. Barátok közé. Olyan kis semmilyen. Mint itt az átlag. A kocsma az egy kulturált hely ott, bársonyplüss meg faragások, szóval nem ilyen talponálló stílusban megy ott. Flegma arcok, felvett pózok. Nézelődnek, beszélgetnek. Időnként kidobnak valakit, azt is megnézik, és mennek tovább.

A rendőrök se törődnek a punkokkal. Nem tartják őket olyan veszélyesnek, mint a skin-headeket. Időnként átmennek a téren egy dzsippel, és néhány szót váltanak velük. Az igazoltatás annyiban áll, hogy megkérdezik, ki ő. Nincs személyi igazolvány. Rádión ellenőrzik. Kicsit úgy szemmel tartják őket, de nem csinálnak ügyet belőle. Persze a punkok mindig arról beszélnek, meg a számok is arról szólnak, hogy milyen szemetek a rendőrök, meg hogy milyen rendőrállamban élnek. Ők így látják.

A skin-headek nagyobb csoportokban járnak, és azoktól tartani kell. Megverik a színeseket, mert elrabolják az országukat, eleszik a kenyerüket satöbbi. De magáért a verekedés kedvéért is verekednek. Az egy életforma, az agro. Egy ifjúsági szubkultúra, ők a férfiasság megnyilvánulásának tartják. A lányok elnyomottak. Ez egy kifejezetten maszkulin kultúra. A skin-head fiúk nem járnak párosan. Ők is élnek nemi életet, de valahogy nem látszik meg rajtuk. A skin-head lányoknak is le van borotválva a fejük, csak egy kis frufru jelzi, hogy mégis nőneműek.

A domboraikon kívül. A frufru ki van szőkítve. Szóval olyan érdekes. Furcsa. De ugyanúgy farmerben és bakancsban járnak. Ezeknek lapjuk sincs. Szerintem egyáltalán nem is olvasnak. Intellektuális ember eleve nem skin-head. Teljesen kizárják az ilyet maguk közül. Aki ott van, az kizárólag munkásosztálybeli.

Másik ellenkultúra a punkkal szemben a mod csoport, amelyik a Who együttessel jelentkezett, és akkor nagy utcai harcok voltak a punkok meg a modok között. Törzsháborúnak nevezték. A modok ballonkabátban járnak, bő öltönyökben, robogón robognak, és nem szeretik a punkokat. Ilyen popperszerűek, akik szeretnek gondtalanul élni és kacagni. Most már Ausztriában és Nyugat-Németországban is elterjedt, és nagy divat, de ők is angol zászlót hordanak.

A punk nagyon heterogén dolog, művészektől a proletárig mindenki benne volt. Nyilván, hogy ezek nem maradhatnak sokáig együtt. Először karöltve haladnak, de később differenciálódik a mozgalom. Ahelyett hogy közös célkitűzéseik lennének, egymás ellen támadnak. Ez egy ilyen álagresszió a punkban. Kint is így van. Amikor erről kezdtek írni, úgy kapták fel a punkot, hogy milyen agresszív, kiverik egymás szemét, de ez csak áldolog. A skin-headeké éles agresszió, azok verekedésben utaznak. Vadásznak a járókelőkre, és nagyon durvák. Ez éles ellenhatás a punkra, és ők nem férnek meg egymás mellett. Mondjuk, Anglia ilyen szempontból szélsőségesebb. mert sokkal többet megengedhetnek maguknak az emberek, a rendőrség se szól bele annyira, mint itt.

Magyarországon úgy gondolták a punkok, hogy a tüskés haj meg az egész pici sörtehaj között nem sok a különbség. A skin-head kifejezett imágója, hogy nácı. Itt

tetszik ez is. Egyébként nem kell a punkot előszedni Magyarországon, hogy időnként a nácizmusról halljál. Hát az antiszemitizmus is élő még nálunk. Lényegében cigány, zsidó vagy jamaikai... nem sok a különbség. Bár szerintem Magyarországon nincsen skin-head-mozgalom. Egy-két alak van, aki megunta a tüskés hajat, és akkor ő a skin-head. Merthogy bőrfejű... Hát több a bőr a fején, mint a haja. Néhány év múlva talán nálunk is beszélhetünk ilyenekről, de nem most. Most még kizárólag divat, elvek nélkül, szerintem. A punknak is csak az árnyképe van meg. Talán még annyi sem. Egy jó klubot szeretnék csinálni, az biztos lendítene a dolgokon, de olyan nehéz! Abból ki lehetne hozni valamit. Meg hát a zene... Érzem, hogy tudnék csinálni valamit, de megfelelő társakat se találok, és úgy szétfolyik az energiám. Énekelni tudnék talán. Bennem van az egész, és ez többet számít, mint a műfaji tökéletesség. De nem találok hasonló kvalitású embereket. Nem is keresek már nagyon. A technikai feltételek is nullák. Csak gyűrődik az ember, és a semmiért vesztegeti az idejét. Pedig ezt szeretném csinálni.

A magyar punkok zöme proletár és szélsőséges értelmiségi. De főleg proletárjelenség. Mint a csövesek, körülbelül olyan rétegekből kerülnek ki. Elsősorban munkásszülők gyerekei meg értelmiségiek, akik tanulnak, de nem látják sok értelmét, és nem akarnak beilleszkedni ebbe a rendbe. Az a baj, hogy nagyon sokat adnak a külsőségekre. Egyáltalán, egy merev, neurotikus életszemlélet, ami itt megy. Rám is súlyosan hat, és ennek az áldozata vagyok. Úgy érzem sokszor.

Kint valahogy minden lazább. Az élet azért van, hogy élvezzük. Itt nem úgy néz ki Azért is szerettem felöltözni,

legalább megmosolyogjanak, egy jó percet szerezzek azoknak az embereknek, akik depressziósan mennek, és el vannak merülve a gondjaikba, amelyek teljesen feleslegesek. Megmosolyogtak, ilyen is volt, de... szóval nemcsak azért nevet az ember, mert boldog, hanem mert azt hiszi, hogy boldogabb lesz, ha mást kigúnyol vagy alacsonyabb rendűnek tart, és inkább ez a jellemző. Itt szürkébbek az emberek. Hippi is több van kint, mint Magyarországon. Itt viszonylag kis réteg. Az ifjúság többsége nálunk szemlélődő. Szerintem. Nem tartozik semmilyen réteghez. Végeredményben én is kívül állok. Nem a punk ellen vagyok, de valahogy jelezni akarom, hogy nem ugyanolyan vagyok, mint ők. Hasonló vagyok, de nem ugyanolyan. Gyűlölet és háború... Én ezekkel nem azonosítom magam. A fasizmussal sem. Egyébként az egy kritika a társadalomra, hogy kirakja a horogkeresztet. *Ti ilyenek vagytok. És nem ő olyan!* Nem ő látja azt a horogkeresztet, hanem az, aki őt nézi, és nyilván annak fáj, nem neki. Persze mások úgy értelmezik, hogy fasiszták vagyunk, és ezt nálunk a punkok is összekeverik időnként. Volt ez a szám, a *California über alles,* a *Dead Kennedys* együttes száma, amely baloldali beállítottságú együttes. A Sid Vicious kirakja a horogkeresztet, mert ezzel ő lefasisztázza a politikai vezetőséget. Ugyanúgy a szám is lefasisztázza a kaliforniai szenátort és az államelnököt. Meghallották a magyar punkok, és egy az egyben vették a dolgot. Ők úgy gondolták, hogy ez egy náci felhívás, ami dicsőíti az amerikai életmódot meg a politikai rendszert. Bizonygatták, hogy a *Dead Kennedys* fasiszta. Mondtam, hogy nem, pont fordítva, hát megvolt a szövege, és akkor felvilágosító tevékenységet folytattam. Mostanában nincsenek ilye-

nek. Lehet, hogy még van, de nem olyan tömeges, mint az elején volt, tavaly. Emlékszem, sötét volt egy rendezvényen, és mindenki Sieg Heil-ezett. Egészen meg voltam ijedve. A kinti punkok baloldaliak. Egy jobboldali kormány ellen nyilván baloldali az ember. Itt úgy gondolják, hogy ők akkor jobboldaliak. Mindig az ellenállás a fontos.

Engem soha nem náciztak le az egyetemen. Volt egy antifasiszta pólóm, az volt ráírva, hogy *Nazis Are No Fun!* Hogy nem tréfadolog a nácizmus. Hitler-képek voltak rajta, magas tányérsapkás figurák. Rám szólt az egyik tanársegéd, hogy mit fognak gondolni az emberek, mert a *Nazis Are* volt vízszintesen, és a *No Fun* függőlegesen, tehát nem lehetett rögtön kivenni. De egyébként soha nem fordult elő, hogy lenáciztak volna. Nem is értem, miért fonódik ennyire össze a nácizmus és a punk jelentése Magyarországon. A fiatalabbak viszik ezt az irányzatot, akikkel nem nagyon szoktam foglalkozni. Az újpunkok. Milyen ciki, hogy a fasik is benyomulnak a sorok közé! Egy kicsit azért tartok tőlük. Vannak, akik komolyan veszik ezt. De buták általában. Mint általában a fasik. Majd eltűnik. Remélem. Tényleg elrontja itt a dolgot. De hát nincs olyan együttes, amelyik irányt mutat. Nincsenek igazán jelmondatszerű számok, szövegek. Pedig a punkzene nagyon is szövegcentrikus zene. Zeneileg fejletlenek vagyunk, és az ideológia sem kristályosodik ki. A mi punkegyütteseink spontán zenélnek, és gyerekesnek tűnnek. Olyan butának hangzanak, hogy időnként borsózik a hátam tőlük. Ami igazán punkegyüttes, az az ETA. Zeneileg nyilván másol, de a szövegek elég jók. Anarchia, kívülállás, az irányítottság meg az ellenőrzés ellen való lázadás. Jó szövegeik vannak, de a színpa-

don másképp viselkednek, mint egyébként, és ez ciki. A magánéletükben nem vállalják a külsőségeket, a színpadon viszont túlöltöznek. Én azt sem hiszem el, hogy amit énekelnek, belülről jön, mert tudom, milyen körülményeik vannak egyébként.

A Vágtázó Halottkémek nem másolnak, az sokkal kaotikusabb, és kezd tetszeni. Két év után már kezd tetszeni egy kicsit. Igaz, változott is. De tényleg érdekes dolgot csinálnak. Először baromian rühelltem azt, hogy csak összevissza zenélnek. Most már több annál. Az tetszik, hogy olyan spontán a dolog. Az artikulálatlan üvöltések, mondjuk, kevésbé. Viszont az Attila amúgy is olyan. Azt adja elő a színpadon, amilyen az életben, és így oké. Autentikus. Ő ilyen. Nekem egyébként semmi bajom azzal, ha egyszerű, hétköznapi emberek állnak a színpadra, és előadják magukat, valami jó zenét. Felesleges megjátszani magukat. De amíg nincs más, addig kénytelen ez tetszeni... Hát az angol színvonal ennél sokkal jobb. Ez a *Joey Division*-vonulat tetszik most a legjobban, meg a *Theatre of Hate*. A *Police* ellaposodott: az egész angol újhullám konformista. De a punkzene nagyon fejlődik. Itt nem ismerik, hogy mik mennek. Nagyon érdekes dolgok. Egyre jobban kifinomul. Mindenféle irányzat van egymás mellett. Tényleg minden. Minden évben ötvenezer új együttes van, és abból nagyon sok a jó. Persze van bennük közös vonás, én első hallásra meghallom. Mindenféle hangulathoz lehet választani zenét. Sokszor töprengek, hogy milyen hangulatom van, és akkor ehhez pászítom a zenét. Vagy ha valami hangulatot akarok manipulálni magamra. Ez persze nem háttérzene, tanulni vagy olvasni nem nagyon lehet mellette. Általában csak úgy lebzselek, meg mit

tudom én... gondolkodom! Hát ez túlzás, hangulatoskodom. A *Siouxie and the Banshees* kifejezetten depressziós, sötét zene. Ilyenektől távol tartom magam, hogy ne rontsák a hangulatomat. Egyébként nagyon jó és szuggesztív előadó, ez is a Pistolsékkal együtt kezdett. Úgy álltak ki, hogy semmit nem tudtak. Valami népi dallamot adtak elő gyorsítva és kifigurázva, de teljesen összevissza, és egy világhírű együttes fejlődött ki belőlük néhány év alatt. A punkzene a felgyorsított, leegyszerűsített rock and rollra épül. Ezek a mai együttesek még inkább arra utaznak, hogy végletesen felgyorsítsák az ütemet. Erre lehet ugrálni. Pogo-ugrálás. Az nagyon jó, vérpezsdítő dolog. Ha olyan gyors, akkor nem lehet rá táncolni, ugrálnak, és közben, mit tudom én, ilyen kis verekedés, slum dancing megy. Nincs az, hogy kettesével, ez nem páros tánc, nem keringő. Angliában mindenki táncol, de nem úgy, hogy megfogja a párját. Az együttest nézik, az együttesért mennek oda, az előadásért, és nem egymásnak táncolnak, hanem a zenének. Közben valami rendkívül radikális mozgásokat végeznek az emberek. Ülni nem lehet, nincs ülőhely, csak hátul. Megmutattam az ittenieknek, hogyan kell. Először azt mondták, hogy ez ciki, de aztán elfogadták. Az a baj, hogy kicsit felhígult már itt a punk. Engem nem zavar, mert ennek ez a rendje. Azért úgy figyelemmel kísérem a külföldi eseményeket. Illetve eseménytelen akármit. Ott is kábé ugyanez megy. Emlékszem, volt a nagy sajtópropaganda, hogy milyen csúnya dolog ez a punk, és most el is üzletiesedett ráadásul. Mondom, ez nem baj. Hát nem várhatom azt, hogy mindenki ideológus legyen. Szeretnek valahová tartozni a gyerekek, meg divat is. Koncerten látom őket, és beszédbe elegyedünk, de felszínes dolgokról beszélgetünk

csak. Az a baj, ha túl sok az ember, megmaradunk a helló, szevasznál. Na, mi volt? Na, jó volt? Jó. Mit mondjak rá? Milyen koncerteken voltál? És ez engem még jobban nyomaszt. Most csak egy kicsit láttam Londonban. Máshol nem nagyon van ilyesmi, legalábbis ahol én voltam, délen, ott nem nagyon. Nincsenek koncertek, mert azért a koncert a legjobb az egészben, a zenebona.

Én is sokat változtam. Sokszor úgy érzem, hogy nincs véleményem, nincs mondanivalóm, és engem ez nagyon zavar. Nem tudom megfogalmazni, nem tudom igazán koncentrálni a véleményemet. Elég határozatlanul fogalmaztam neked is, nem? Engem nem ilyen kérdések foglalkoztatnak, hogy a punk fasiszta-e. Számomra egyértelmű, hogy nem. Vagy én nem. Belső dolgokkal foglalkozom, el vagyok foglalva magammal. Túlságosan is. Annyira bezárva érzem magam, és nyitni akartam valamerre. De nem sikerült igazán, mert felszínes kérdéseknél maradt az egész. A komolyabb kérdésekre nem tudtam válaszolni. Senkivel se tudtam megbeszélni, milyen ideológiai alapjai vannak ennek, úgyhogy csökkent a jelentősége a számomra. Van ebben egy tehetetlen érzés is, ami nálam annyiban nyilvánul meg, hogy egyszerűen csak zenét hallgatok. Nem tudom aktivitássá átfordítani. Nekem a punk akkor tetszett, amikor még kevesen voltunk. Éreztem, hogy ebből lesz valami, és ebben én főszerepet vállalhatok. De nem tudok továbbmenni. Ott vagyok mindenhol, mert nincs jobb. Nekem a zene tette szimpatikussá a punkot. Különben is érzelmi szinten megy azért ez, nem? Egy érzés leginkább. Először nem az fogalmazódik meg benned, hogy a pénz nem tetszik, vagy az emberek pillantása nem tetszik, vagy az, hogy utánad szólnak, hanem egy általános érzés van benned, ami keserű, dü-

hös, dacos, és ezt érzed a zenéből is, merthogy a zene is érzelmi dolog. Először a zenét hallgatja az ember, a szöveget nem annyira. Nálam ezt hozta felszínre tulajdonképpen. Most lettem nagykorú ilyen szempontból. Előtte volt egy állóvíz, amivel nem nagyon lehetett azonosulni. Azért hatott rám ez az ideológia, ami a zenében is volt, hogy le a régi, öreg sztárokkal, a vén fingokkal, és persze egyáltalán az idősebb korosztályra is irányult, meg mindenféle hippire vagy akármilyen másra. De most már ez eltűnt bennem. Mindenféle korú és külsejű emberrel vagyok. Az a baj, hogy nem lehet beszélgetni erről, pedig rengeteg ismerősöm van, és azok között akad egyket jobb kapcsolat. Hetente egyszer-kétszer feljön hozzám valaki, felteszek valami zenét, meghallgatjuk. Ez a legfontosabb a szobámban, a magnó. Egyébként anyagi dolgok nem érdekelnek, tárgyakban abszolút nem utazom. A ruháimat szeretem, de azokat is lecserélem. A régieket elpasszolom, mert nem akarok mindig ugyanúgy kinézni. Azért ez egy kettősség, hogy nem a ruha teszi az embert. Mégis van valami jelentősége, ha ezzel én egy belső dolgot is ki akarok fejezni. Amiről persze azt hiszik mások, hogy felszínesség. Ez néha bánt, ilyen lánykákkal való konfliktusokban...ccc. Ez kényes dolog nálam, mert elégedetlen vagyok a kapcsolataimmal. Úgy érzem, hogy nem tudom rendesen kialakítani őket, hiányosak, felszínesek, és egyedül vagyok.

Apámmal semmi kapcsolatom nincs. Nem gondolok rá, nem foglalkoztat egyáltalán. Valami technikusszerű izé, meós, valamit vezet, mit tudom én. Se nagy, se kicsi, középember. Nem tetszik, hogy ilyen apám van. Anyám kiszolgál engem, de más kapcsolat nincs közöttünk. Neki minden idegen ebben a világban, mindenen kívül áll,

biztos onnan örököltem én is. Néha szól, ha színes a hajam. Azt gondolja, buzi vagyok. Nem mondja ki, úgy céloz rá, hogy biztos azért csinálom. Kacagok egyet. Adminisztrátor. Jön, és kinyitná az ajtót, de zárva van. Miért nincs nyitva, mondom: csak.

TEMESI FERENC

Por. A-tól K-ig

Porlódon játszódik Temesi Ferenc műve, ez az írói szótár formájú regény. Ott, ahol a „por" ellen nemcsak küzdeni kell, hanem együtt élni vele, sőt szeretni is – mint magunkat. Vágyak, mesék, mítoszok s a kemény természeti-történelmi körülmények csapásai, „lecsapódásai" közepette épül-alakul a város. Innen ide gyökerezik az a – történetében Porlóddal „összenőtt" – család, melynek sorsa kibontakozik a regény (egyelőre első kötetének) lapjain, s melynek sarja Szeles András, az ötvenes évek gyereke, a hatvanasok kamasza, a hetvenes esztendők fiatalembere. Nemcsak önmagát vállalja-képviseli tehát a főhős (és a Szótáríró), hanem városát, családját, barátait, ellenségeit – és az olvasót is.

Ám Temesi alkotása több, mint a „porlódiság" sajátos atmoszférájának s „képletének" rajza, s több, mint nemzedéki, család-, énregény: mert mindez együtt. Lexikális szerkesztéséből következően is egymás mellett jelennek meg a múlt és a jelen alakjai, s így bontakozik ki hat nemzedék s evvel a helyszín története. Időben is hatalmas távot fog át a *Por:* 1833-tól 1973-ig juttatja el az olvasót

CSAPLÁR VILMOS

Egy látkép története

Csaplár Vilmos új könyve abban az értelemben is regény, ahogy azt egy olvasó elképzeli. Bővelkedik cselekményben, változatos életsorsokat vonultat fel, szenvedélytől fűtött hősei olyan közel jönnek hozzánk, hogy a történelem eresztékeit pillantjuk meg. Egy vízbe fulladt mellényes úr a történelmi Magyarország pusztulását vetíti előre, a gyönyörű Wesp Lilit, a vörös hajú városszépét szenegáli katonák mosolya és más katonai missziók táncos kedve közepette űzi féktelen természete. A víz, általában a természet, jelentős helyet foglal el a szereplők lelkivilágában. Egy többszörös háztulajdonosra oly nagy hatással voltak gyerekkorában a hegyek, hogy előzetes letartóztatásban, kéjgyilkossággal vádolva is felidézi őket. Trestyán Zelmát a festményeken ábrázolt tájak nézése bódítja el. Valami furcsa szerelmi szenvedély, mely befelé fordul, lesz úrrá a lelkeken.

Családregényt olvasunk, amely évmilliókkal ezelőtt kezdődött, a jelen és a jövő határáig tart.

MAGVETŐ KÖNYVKIADÓ
Felelős kiadó Hegedős Mária
Alföldi Nyomda (2427.66-14-1), Debrecen, 1986
Felelős szerkesztő Juhász István · Műszaki vezető Sebestyén Lajos Műszaki szerkesztő Bezúr Györgyi · A védőborítót Mayer Gyula tervezte · Kiadványszám 7012 · Megjelent 11,1 (A/5) ív terjedelemben, New Times betűtípusból szedve
MA 5059
ISBN 963 14 0877 9